Friderici Lossii

HEIDELBERGENSIS *PALATINI,*

MEDICI *DORCHESTRENSIS,*

OBSERVATIONUM MEDICINALIUM LIBRI QUATUOR.

Crato.

Illâ re magis quàm exemplo docemur atque confirmamur, præsertim cùm rationibus instructi actionum causas intelligimus, & aliorum factis, nobis quod ex usu sit, admonemur.

LONDINI,

pis E. *Flesher*, & prostant apud *Gualterum Kettilby* ad Insigne Capitis Episcopi in Cœmeterio D. Pauli. 1672.

MVSEVM
BRITAN
NICVM

GENEROSISSIMIS

ET

NOBILISSIMIS VIRIS,

EDVARDO MELLER

ET

JOHANNI MICHEL,

Armigeris, Salutem.

UT nihil in hac mortali vita, vel potiùs vitali morte miſerius eſt, quàm variis morborum cruciatibus diſtorqueri, eorúmque ſævâ & crudeli tyrannide, tanquam in æreo Phalaridis tauro, continuò excarnificari; ità in humanis nihil ſanitatis ſerenitate jucundius aut gratius cogitari, nihil pretioſius exoptari, expetíve poteſt; ut non immeritò apud

Platonem, omnis augustioris sapientiæ magistrum, cantio hæc convivalis celebretur, *O sanitas, tu hominibus maximum bonum!* Amphion verò Sicyonius Poeta, apud Athenæum pæana ejus & laudem his Versibus festivè admodum decantet,

Μετὰ σεῖο μάκαιρα ὑγίεια τέθηλε πάντα
Καὶ λάμπει χαρίτων ἔαρ, σέθεν δ' χωρὶς
Οὔ τις ἐυδαίμων·

Id est,

O beata sanitas, te præsente amœnum
Gratiis Ver floret, absque te nemo beatum.

Et quid obsecro animum vel corpus oblectare potest, cùm quis morborum torturis miserè excruciatur, & contabescit? Nihil sané. Cùm podagrâ divelluntur artus, aut latera pleuritide, quasi acu, punguntur; aut febri cor exæstuat; aut marasmo corpus contabescit;

besit; aut alius aliquis morbus in te sævit, quid juvabit Te dives Persarum in Susis & Ecbatanis, si possideas gaza; aut Crœsi divitiæ, & auriferi Tagi Pactolique arenæ? Hæc, in quantocunque sint pretio, nè minimum quidem dolorem demulcere valent. Sit mensa tua ferculorum Antonii Consulis & Cleopatræ, uniones aceto solutos, absorbentis, luxuriâ instructa; aut in qua porcus omnifario animalium & volucrum tostorum genere, ut equus Trojanus militibus, refertus, apponatur, quid quæso proderit, si infirmo & fastidiente stomacho labores, ísque vitio & marcore suo respuat omnia? Certè, etiamsi fortuna propitia è pleno sinu omnia sua dona liberaliter in Te effunderet, sine Sanitate, à reliquis omnibus nullus verus usus aut delectatio ulla procederet. Hæc enim divinum maximè, longéque blandissimum est condimentum, omnia grata & jucunda reddens. Rectè itaque venerandus ex

Coo Senex, Medicorum Coryphæus, Οὐδὲν, inquit, ὑγιὲς ἐστιν, οὔτε χρημάτων, οὔτε σώματος, οὔτε τῶν ἄλλων οὐδενὸς, ἄτερ τῆς ὑγιείης. Hinc Græci olim Sanitati, in Dearum numerum ascitæ, sacra offerebant; eâ sese mutuò salutabant, & ὑγιαίνειν jubebant. In conviviis quoque post manuum lotionem continuò sibi mutuò Sanitatis haustum propinabant. Qui mos hoc ipso ævo malè inolevit, quo pleno poculo, tanquam ad perdendâ vina, ut Plinius loquitur, geniti, & quasi illa non nisi per humanum corpus effundi queant, in aliorum sanitatem, sæpius etiam in propriam insalubritatem, imò mortem ipsam bibere solent. Nec Græci solùm, sed & alii quoque Ethnici Sanitatis dignitatem & necessitatem satis significârunt. Legimus enim de Pyrrho, Epiri Rege, qui se Aquilam cognominari voluit; quòd in Deorum sacrificiis, posthabitis aliis omnibus, non divitias, victorias, & ejus generis alia, sed sanita-

tem

tem solam petere solebat, ac si eâ partâ, reliqua omnia essent salva & secura. Quod ipsum etiam Horatius scitè admodum his versiculis expressit, dum ait,

Si ventri bene, si lateri est, pedibúsque tuis; nil
Divitiæ poterunt regales addere majus.

Cùm itaque sanitatis munus longè maximum, ab omnibus habeatur, & non minùs homini necessarium æstimetur, quàm Sol mundo; ut sine qua nec nobis nec aliis prodesse, imò neque publica neque privata munia commodè & alacriter obire possumus; Medicinâ certè, si omnes omnium artium commoditates, facultates & copias liberâ tecum, solutáque mente volveris & revolveris, nihil invenies melius, nihil utilius, nihil à Deo Opt. Max. datum humano generi præstantius. Hæc enim non tantùm corporis sanitatem, divinâ

divinâ gratiâ & amore concessam, sartam tectam tuetur, oppressam penè restaurat, fugientémque retinet, sine qua nihil, imò nec ipsa quidem vita consistere potest: Non enim vivere, sed valere est vita; & præstat mori, quàm valetudinariam agere vitam: Sed & eadem animi, imò ipsius quoque animæ curam gerit sedulam. Corpus enim morbis afflictum, & superfluitatibus onustum, animam quoque prægravat ipsam, atque affigit humi divinæ particulam auræ. Et quid in universa hac mundi machina nos oblectare vel reficere potest, si vel mens, vel corpus, vel utrumque simul laboret? At verò ut mens sana sit in corpore sano, quod Isocrates maximum esse bonum affirmavit, Medicus omnes artis suæ nervos intendit, & hunc sibi scopum præfixum habet, ut mentis & intelligentiæ organa in naturali temperie & constitutione conserventur; vel si luxurient aut de-

flectant,

flectant, in naturalem statum & conditionem reponantur. Tolle animæ rationalis organa, & ipsam sustuleris animam; restitutis organis, restituuntur & illa. Medici proinde laudem merentur amplissimam, atque omni honore sunt digni, qui huic operi strenuam navant operam; quique omnia, quantum quidem in iis est, ad unius hominis commoda salutémque referunt, & languentes à summis malis, doloribus, molestiis, morborum torturâ, imò ipsâ morte liberare, eósque è Plutonis faucibus ereptos vitali auræ reddere, omni ingenio, omnibúsque lacertis contendunt, & insudant. Cùm igitur in hac Medicorum Palæstra ipse jam quadraginta Soles Medicinam faciendo, non sine Numine, improbo quidem & indefesso labore, sed exiguo & labori impari lucro versatus essem, relictis inani logomachiâ & futilibus disputatiunculis, in quibus multi consenescunt, maximi semper feci experientiam.

rientiam. Tantum enim novit Medicus, quantum aut vidit, aut probavit. In eam rem, quæ plurima & observatione dignissima in tractandis ægris, in dignoscendis & curandis morbis à me observata essent, in chartam congessi, ut privato meo usui inservirent, & tanquam sub uno oculi intuitu in luculentum ordinem reducta haberem; pro peculio imposterum futura, quod in praxi mea abundè satisfaceret. Sed urgentibus amicis, ut observationes has ingenuo liberalique animo publici juris facerem, annui tandem, ut petitioni eorum morem gererem. Non quidem, quòd hac re magnam ingenii aut industriæ laudem & gloriolam captare affectarem, quod qui intendunt, Cynicus nobilissimus ter homines, id est, ter miseros esse dicebat; sed ut Medicinam, artem quam profiteor, pro virili exornarem, & illustrarem, communique rei medicæ bono consulerem. Ingenui siquidem homi-

nis

nis eſt, omnia ſua ſtudia & labores ad hominum ſalutem referre; imò homines hominum causâ generati ſunt, ut ipſi inter ſe aliis alii prodeſſe poſſint. Cùm vero diù hærerem, quibus hos labores meos medicinales dedicare, velut Tutelaribus, pro veteri more, deberem, Vos maximè, Viri Nobiliſſimi, inter plures occurriſtis; ſub quorum felici nominum celebritate in lucem prodirent. Perſuasêre hoc Virtus & humanitas veſtra atque ſingularis erga me immeritum amor; cujus vim nullo non tempore pleno modio in me effudiſtis, méque Vobis à Corporis cura eſſe voluiſtis, in hoc Prædeceſſores veſtros generoſiſſimos imitati, quorum promptum favorem & gratiam prolixam ſemper ſum expertus, & quibus in graviſſimis morbis fauſto Apolline Medicinam feci. Tot igitur veſtris & tantis in me cumulatis amoris & benevolentiæ ſignis improbus ſim & ingratus, ſi non, quibuſcunque

buscunque possum modis, de Vobis vicissim bene mereri studerem. Serenâ itaque fronte accipite hoc, quicquid est, non gratiæ Vobis referendæ, sed potiùs publicè testandæ pignus, & observantiæ in Vos meæ testimonium; quod Vobis inscribo & offero, vestrum subsidium implorans. Longè quidem ampliora meretur virtus vestra, sed cùm nihil aliud haberem Vobis dignum, quod offerre possem, ad molam salsam me contuli Vobis offerendam, quum thura mihi deessent; præsertim cùm & hoc accedat cæteris vestris laudibus, quòd & exile munus non dedignemini, nec æstimatione, sed affectu donantis liberalitatem autoris metiri soleatis, instar Artaxerxis, qui nec aquam à rustico oblatam, cùm non haberet aliud munus, cavâ manu è præterfluente haustam repudiavit, cùm alii varia ad eum donaria deferrent. Quodsi hoc munusculum læto animo susceperitis,

ritis, méque solitâ benevolentiâ amplexi fueritis, candidiore hostiâ me litâsse existimabo. Ego, si quid vigilantissim, pro mea tenuitate, præstare potero Vobis honorificum, gratum, atque ad sanitatem vestram sartam tectam conservandam utile, nihil unquam in me desiderari patiar. Valete, Viri Nobilissimi, & me, quem judiciis vestris, vestrâ gratiâ dignum fecistis, eâdem ipsâ perpetuò fovere velitis. Sic optat

N. V.

Humillimus,

Frid. Loß.

Σὺν Θεῷ.

OBSERVATIONUM MEDICINALIUM LIBER PRIMUS.

OBSERVATIO PRIMA.

CONTRAFISSURA.

VITA humana non tantùm angusto circumscripta termino, sed & plurimis miseriis & periculis obnoxia; & est quidam calamitatum oceanus, non tamen idem omnibus. Quocunque te vertas, quæ circa te sunt omnia, non modò ambiguæ fidei sunt, sed apertè fere minantur, & præsentem mortem videntur intentare; ut nescias, quid serus vesper vehat. Conscende navem, uno distas à morte pede; incede per urbis vias, quot sunt in tectis tegulæ, tot discriminibus es

9+

obnoxius; Equo inſide, in unius pedis lapſu vita tua periclitatur. Exemplo ſit Vir hic, ſexagenario proximus, cui nomen erat Michaeli, in rheda quadrigis gubernanda & promovenda à multis annis egregiè verſatus, & hoc ipſo opere victum quæritans. Hic nullo lethi imminentis metu, à caballo ſternaci, cui aquatum ituro inſidebat, excuſſus, frontem pavimento, duriſſimis lapidibus conſtrato, allifit; acceptóque eo loci ex lapſu vulnere, aliorum ſubſidio elevatus, ſemianimis domum ſuam defertur. Mox bilem eructat, & nares ei cruentæ; certo, ſi Hippocrati fides habenda, cerebri concuſſi, & venulæ alicujus ruptæ indicio. Accerſitur mecum Chirurgus, in arte ſua peritus, & vir probus. Inſtituto diligenti ſcrutinio, vulnus vix cutem penetrâſſe invenimus. Chirurgus itaque ſine ulteriori examine vulnus ex artis lege obligat. Interim, elotâ alvo enemate, ſanguinis aliquid in corpore plethorico à chirurgo de Cephalica detractum. Sequenti die omnia deprehendimus graviora, & prorſus lethalia. Corpus enim febri incaluit, cum obſtupeſcentia & deſipientia, atque ad interrogata omnimoda obmuteſcentia, quæ ſummus noſter in Medicina dictator 1. aphor. 14. in capite læſo mala pronunciat.

pronunciat. Unde peſſimè de eo ſperare cœpimus. Nihilominus manum tanquam deplorato admovimus, & Chirurgus, ne quicquam eorum, quæ in his caſibus ars præſcribere ſolet, omiſiſſe videretur, quò certiùs pateret, ſi quæ noxa frontis oſſi inflicta eſſet, quod Hippocratis oraculo moniti verebamur, vulnus in fronte inflictum dilatavit, ſed os integrum & noxæ expers inventum, neque ſedulâ capitis contrectatione, ægro planè ſtupido & muto, quicquam animadvertere potuimus, quanquam fracti cranei multa erat conjectura. Itaque de aperienda per trepanum calvaria conſilium initum. Sed quid fit? miſellus iſte Senex, cùm per totum fere diem quaſi Comate quodam correptus eſſet, ſub veſperam horrendo Spaſmo convulſus, paucarum horarum ſpatio mortalitatem exuit. Aperto à morte craneo, in oppoſita fronti occipitis parte Rima ſeu Contrafiſſura, quam Græci ἀπόχυμα vocant, reperta, & magna cruoris ſanie permiſti copia, craſſæ meningi incumbens; unde mors; ut verè dixerit Celſus, Medicorum ille Cicero, evenire interdum ſolere, ut alterâ parte ictus inſederit, & alterâ fiderit.

OBSERVATIO II.

Concussio cerebri sine vulnere & fractura.

PErsas publicè venationi crebram operam navare, in qua Rex ipse, Ducis officio, perinde ac belli tempore, fungitur, quum & ipse venetur, & ut alii venentur, curam adhibeat, autor est Xenophon, quòd bellicarum rerum hæc meditatio verissima esse videatur. Pari fere modo nobilissimus Vir Thomas Hawles, ordinis Armigerorum, Monctonii, in Cramborniæ vicinia habitans, peculiare Persarum Regum institutum æmulans, opportunis, pro temporis & negotiorum ratione, venationis crebræ exercitiis & oblectamentis animi corporisque robur reficere solebat. Hic cùm prædam acriùs insectaretur, nescio quo fato equus alterius pedis lapsu humi prostratus, insidentem Herum excutit, eúmque, pede altero stapede hærentem, per planitiem ultra milliare, occipite in terram prono, trahit; donec divinâ quadam virgulâ disruptis ephippii cingulis ac subligaculis liberaretur. Præstò sunt illico venationis socii, & nobilem virum semimortuum domum portant. Nec mora, accer-

accerſuntur Saro, Epiſcopali ſede celebri, duo chirurgi, in arte ſua periti. Vocatur etiam Blandfordiâ ad octavum lapidem D. Antonius Olevianus, Medicus experientiſſimus, & huic viro ordinarius, qui me tunc temporis, in ædes ſuas receptum, itineris ſibi comitem adjunxit. Celeri itaque equo ad nobilem virum vecti, invenimus eum naribus ſanguinem profundentem, ingeſta & bilioſa per os rejicientem, & ἄφωνον omnino, ſeu ut Galenus interpretatur, abſque ſenſu pariter & motu, Apoplecticorum inſtar, jacentem; haud dubio cerebri concuſſi indicio, ſi Hippocrati, Medicorum coryphæo, 7. aph. 58. fides adhibenda. Mox itaque, injecto priùs enemate, huic Viro communi conſilio Cephalica ſecta. Chirurgi verò, raſis capillis, caput oleis, in eam rem aptis, ex artis lege inungunt & alia applicant. Sequenti die, ægro nihil quicquam levato, accedente etiam febri, metu graviorum ſymptomatum ob materiæ denegatum exitum, de cranio perforando conſilium initum; eóque per trepanum juxta artis præcepta adminiſtrato, magna cruoris copia ubertim profluebat, æger verò reſpirare, ſenſus paulatim recuperare, mox fari, & menſis ſpatio convaleſcere, Deo auſpice. Purgatus fuit æger

aliquoties, & alia administrata. Supervixit annis novem bene sanus; febri, ni fallor, tandem jugulatus.

OBSERVATIO III.

Dolor capitis singulis pleniluniis repullulans.

Quanti sit in curandis morbis chronicis & Saturninis, victus, imprimis verò cœli solique permutatio, ipse possum abunde testari; qui per plures annos in juventute mea menstruatim, circa Solis & Lunæ oppositionem, à meridie gravissimâ Hemicraniâ in capitis parte dextra apprehensus, exacerbatione ad octo circiter horas sese extendente, vomitu tandem, & somno hunc excipiente, eram liberatus; à quo expergefactus, bene sanus omnia munia, tam naturalia, quàm animalia, promptè & feliciter obibam. Ut huic malo acerbissimo medelam procurarem, plurium & longo rerum usu experientissimorum Medicorum consilio auxilióque usus, ne hilum quidem profeci, quin malum, datis quibusdam induciis, circa dictum tempus denuo repullularet. Tandem patriæ dulcissimæ à Cæsareanis occupatæ illatâ hostili impetu ferme παντελεθρία, & ipse

ipse cum aliis in diversa terrarum rejectus, ab hoc immani dolore, circa temporalem musculum statis periodis ingravescente, totus sum vindicatus, nec unquam postea ab eodem, nisi tertianâ quondam exæstuans, sum excruciatus. Rectè itaque affirmat Venerandus è Coo Senex, optimum esse in Chronicis morbis, terram mutare; quòd vero-simile sit, aerem huic parum convenire, qui in eo degens longo tempore ægrotavit.

OBSERVATIO IV.

Cephalæa circa Vesperam ingravescens.

ELizabetha, Roberti Linningtonii, Coriarii, in vicinia publici carceris Dorchestriæ habitantis, pulchrè à fortunæ bonis instructi, filia natu maxima, quindecim annos nata, gracilis & raræ texturæ puella, catamenia nunquam passa, circa ætatis finem corripitur diuturno eóque acutissimo capitis dolore, seu cephalæâ, ad oculorum radices protensâ, continuâ quidem, sed circa vesperam excandescente, sine febri, ita ut neque strepitus, neque clangores, neque clamores, multò minùs lucis splendorem ferre potuerit. Hæc pluribus remediis, cùm evacuantibus,

cuantibus, tum aliis, quà internis, quà externis, infausto & renuente Apollinis numine usa, tandem solâ saphenæ apertione, & panis è furno calentis, optimo Vini spiritu inebriati, ad partem affectam applicatione, paucarum horarum spatio à non ferendis & per mensem continuò affligentibus doloribus, Deo auspice vindicata, pancraticè vivit, rerum suarum satagens. Quæ quidem ideo annotare volui, ut pateat, quàm optimè instituatur revulsio à capite, cerebri & sensûs organorum conclavi, per saphenæ sectionem; quod ipsum non tantùm in cephalæa, sed & aliis capitis affectibus sæpe sum expertus.

OBSERVATIO V.

Raucedo diuturna cum dentium dolore à Catarrho.

NUllum est in tota humani corporis fabrica, admirando artificio à Deo, conditore Opt. Max. constructa, membrum, quod pluribus & gravioribus affligatur morbis, aliisque crebram morborum causam suppeditet, quàm Caput, à Poetis Sacra Palladis arx ritè nominatum; sive protopathiâ, sive communis

communis lege consortii afficiatur. Imprimis verò jugi Catarrhorum destillatione, morborum gravissimorum fomes & causa evadit, in corporibus maximè naturâ suâ calidis & humidis, copiosam anathymiasin facientibus; in quibus nisi excrementa, in ipsis collecta, debitis exercitiis & aliis evacuationibus absumantur, plenitudo oritur, fœcunda morborum mater. Id quod contigit Reverendo Dno Guilielmo Ben, ad omnium Sanctorum apud Dorcestrenses pastori vigilantissimo, cujus erga Deum pietas, vitæ integritas, & in concionando dexteritas, assiduitas atque fides nemini non nota. Hic Vir, dignus sanè, quem nec morbus ullus, nec senectus ipsa unquam attingat, carnoso corporis habitu præditus, staturâ suâ ultra quadratæ terminos progressus, temperamento à Natura, industrio alioquin humani corporis opifice, calido humido donatus, primum senium ingressus, per biennium, & quod excedit ultrà, summâ & molestissimâ vocis raucedine, interdum tamen mitiore à catarrho ad fauces & asperam arteriam depluo, & sæpius totalem fere aphoniam efficiente, oriundâ, laboravit. Huic ansam præbuit nativum hujus Viri temperamentum, ad catarrhos generandos proclive;

acce-

accedente insuper assiduo legendi, contemplandi, & inquirendi studio. Quippe se totum diu noctúque studiis involvit, sacríque codicis lectioni vacavit, ut nullum sibi tempus à studiis vacuum relinqueret ad corporis curam; mentem utique à corpore rebúsque corporeis sevocans, incorporeísque applicans, alter quasi M. Cato, quem Tullius lib. de finib. bon. & mal. refert, in Bibliotheca multis circumfusum libris continuò sedentem, inexhaustâ legendi cupiditate exarsisse, nec unquam satiari potuisse, imò ne reprehensionem quidem vulgi reformidantem, in ipsa curia, dum Senatus cogeretur, legere solitum. Pari sanè modo hic reverendus Vir, ubique fere locorum, atque in omni amicorum consortio, sine aliqua animi relaxatione, lectioni & meditationi totus vacabat; ut meritò, cum eodem, Heluo librorum audiat. His scientiam quidem acquisivit, virium autem jacturam fecit, & morbos sibi adscivit. Siquidem improbo hujusmodi & indefesso studio non tantùm calida viscerum intemperies copiosam facit anathymiasin, sed & cerebrum plus æquo excalefactum, humores in eo contentos fundit & extenuat, plurésque vapores à subjectis partibus attrahit, quàm concoquere, aut per halitum expellere

expellere posſit. Variis præſidiis ad materiam morbificam evacuandam, partium intemperiem corrigendam, defluxionem à faucibus avertendam, & intercipiendam, nec non partes affectas roborandas, uſus eſt; ſed fruſtrà, & ſine fructu; multis etiam cum damno. In quorum cenſu erant Emplaſtra è ſimo columbino vertici impoſita, & capitis ſupra modum calidis tegumentis continua involutio. Quòd cùm tandem percipe-ret, rejectis omnibus auxiliis, & remotis emplaſtris, ſolâ matutinâ capitis à futura coronali ad naſi radices in frigidam immerſione à diuturna & nullis remediis cedente raucedine, Deo auſpice, liberatus convaluit. Rectè itaque Galenus lib. 6. de ſanit. tuend. cap. 9. ſcribit, eos maximè decipi, qui in quacunque capitis deſtillatione abraſo capite medicamenta calida adhibent, quæ catarrhum augent, liquando humores in capite exiſtentes, nec non calefactum ab aliis partibus trahunt humorem. Cutis verò capitis in aquam frigidam immerſione ita firmatur & aſſueſcit frigori, ut aliis omnibus externis injuriis facillimè reſiſtat, & capitis intemperiem calidam ejúſque acres vapores mitiget, & ex ventriculo venoſóque genere aſcendentes vel temperet vel repellat; de

quo

quo plura apud Celsum *lib.* 1. *cap.* 4. & 5.

OBSERVATIO VI.

Catarrhus suffocativus cum raucedine.

TAnta est hoc ævo morum & judiciorum corruptio, educationis negligentia, vitæque intemperantia, ut nobilem ocyùs Arabiæ felicis Phœnicem, quàm ullum hominis corpus sub Lunæ concavo perfectè & integrè sanum inveneris. Sunt morborum quidam, delictorum nostrorum vindices, qui justo Dei judicio mortalibus ab eo immediatè immittuntur; alii improbâ victus ratione contrahuntur; non pauci hæreditario quodam jure ex parentum genitalis seminis prava & morbosa dispositione cum vita in natos propagantur. Sic nobilissimus quidam puer, Guilielmus, Viri stemmatis claritate, & virtutum splendore insignis, D^ni^ Johannis Bulkley, Armigeri, piè in Christo defuncti, filius, è tribus natu maximus, Matre catarrhosâ & in phthisin pronâ satus; quem cùm utero gestaret, tam ferinâ à capite in pulmones defluxione emacerata fuit, ut omnes de vita ejus desperarent; hic, inquam, ab ipsis incunabulis infirmus, & in infantia

Rachitide,

Rachitide, quam vocant, graviter afflictus, tenuis & raræ admodum texturæ, nonum egressus ætatis annum, contristante Aquario annum, subitò paulò ante mediam noctem Catarrho suffocativo, ἀθρόως & magno impetu ad pulmones & cor ruente, obruitur; ut vix ac ne vix quidem spiritum duceret, & ab adstantibus mox animam efflaturus judicaretur. Ad hunc vocatus, totus ad materiæ fluxum impediendum insudavi, partim revellentibus, partim sistentibus, & à pectore avertentibus; deinde etiam, ut materia in pectore coacervata elideretur, laboravi. Primò igitur clystere satis acri injecto, extremarum partium frictiones & ligaturas injunxi; vertici fermentum cum succino applicavi, quod in catarrhis sistendis efficacissimum semper inveni. Fonticulum antehac siniſtro brachio impressum gestabat. Altero mox die Manna & Syrupo rosarum materiam à pulmonibus aversam per intestina deturbavi. Hoc medicamentum leniter sine ulla offensa, imò magno ægri commodo, operationem suam peregit. Singulis verò noctibus sub somni horam Syrupum è rosis siccis cum æquali portione Diacodii exhibui. Interim ad secundum curationis scopum, ad materiæ in pectore collectæ promptiorem ex-

expectorationem, frequenter in die usus est rotulis & cylindris de pulpa radicum altheæ, nec non linctu ex sacchari albissimi, ad justam spissitudinem cocti, unciis quinque, cui ab igne remoto calenti adhuc permiscebam olei amygdalarum dulcium, recenter extracti, unciam dimidiam, spermatis ceti scrupulos quatuor, & specierum diatragacanthi frigidi drachmam. Pro potu usus est decocto pectorali. His ex artis lege præscriptis & debitè administratis, Catarrhi ferocia plurimùm mitigata, pulmones tamen non plenè liberati videbantur. Placuit itaque experiri medicamentum à Jouberto plenis buccis decantatum, ex semine nasturtii hortensis contuso & nodulo incluso, in urina pueri infuso, addito post colaturam melle rosaceo; quo propinato, magnam dejecit pituitosi humoris copiam, & favente Apolline à periculoso catarrho in totum liberatus convaluit.

OBSERVATIO VII.

Hydrocephalus in puella recens nata.

Quod venerandi è Coo Senis oraculo sancitum est, nullam ætatem ab ullo morbo liberam & immunem, sed omnes, cujuscunque

cujuſcunque ætatis, mortales, omnium tyrannidi æquè ſubjectos eſſe; id quotidiana experientia, rerum omnium fida Magiſtra, abunde docet, & ratio ipſa evincit. Videmus enim indies morbos graviſſimos, non tantùm in adultos, ſed & inermes infantulos, crudeliter ſævire. His tamen quidam ſunt proprii & magis familiares, quos Hippocrates, ſummus in Medicina dictator, longâ ſerie lib. 3. Aphoriſm. enumerat, è quorum catalogo, etſi Hydrocephalos, ſeu aquoſus capitis tumor omnino exulet, maximè tamen infantibus, etiam recens natis, innaſcitur, éſtque illorum proprius, & ab Avicenna, Arabum principe, haut temerè inter eos computatur. Adultorum mihi nullus in mea quadraginta annorum praxi occurrit. Ex infantibus unica puella, ex Catharina, ſpectabilis Viri D^ni^ Joh. Arthuri, in portu Weimuthiano Vice-Admiralis officio fungentis, lectiſſimâ conjuge nata, pulchra & bono corporis habitu, niſi quòd in ſiniſtra lumborum regione ad ſpinam tumorem quendam, ſeu excreſcentiam, tenuem admodum & inæqualem, rubicundam & ſanguine florido turgentem, à tactu retrocedentem, mox revertentem, medii digiti longitudine, & duorum digitorum tranſverſorum altitudine,

ne, qualem me nunquam vidisse, vel ab aliis descriptam memini, haberet. Huic ab ipso statim ortu, sive ex duriore obstetricis tractatione, vel sine errore ejus, naturâ forsan seroſum humorem in capite collectum, aut aliunde transmissum ex venis pallente, & inter cranium ac cerebri membranas subsistente, caput sensim & lentè in tantam molem increvit, ut magnum magni cujusdam viri caput magnitudine adæquaret, & cervix vix esset ei sustinendo, dehiscentibus & in tantum dilatatis, maximè circa occiput, suturis, ut digiti spatium interfuerit, & aqua intra cranium contenta per eas cerni quodammodo potuerit, non sine maximo adstantium, rei nunquam visæ novitate perterritorum, admiratione. Etsi verò aqua intra cranium collecta, plerumque sit incurabilis, ita ut Paræus neminem convaluisse viderit ex tumore intus sub cranio contento; attamen ad eam à parentibus vocatus, ne misellam prognosticò relinquere viderer, Thucydidis consilium sequi volui, qui, Galeni suffragio, in re dubia agere aliquid vel periclitantes etiam jubet. Purgato igitur corpore semel, quantum tenella hujusmodi ætas capax erat, Aquâ calcis vivæ caput spongiâ novâ bis in die fovebam; inuncto etiam

etiam capite ſulphuris balſamo, Emplaſtrum Diaſulphuris applicavi, & alia, ſed ſine omni fructu, quin malum indies augeretur, donec quarto ætatis menſe Epilepſiæ ſpaſmo jugulata, vitalem auram, quam vix hauſerat, denuo effunderet. Rectè adeò Celſus, hydrocephalum longum eſſe poſſe, refert.

OBSERVATIO VIII.

Vertigo caſu curata.

ÆGrotorum quidam ex maximis ſæpe morbis, omnem medicam manum eludentibus, caſu ſæpius & fortuitò liberantur; cujus in Reverendo Viro, D^no^ Johanne Strickland, verbi divini ad divi Edmundi, in Epiſcopali civitate Saro, Wintoniæ ocello, præcone fideliſſimo, exemplum habemus. Hic per biennium Vertigine, quam Veteres parvam Epilepſiam nominârunt, detentus, per breviora intervalla ſubitò invadente, qua omnia ipſi circumagi videbantur, adeò ut, nili propinquis niteretur adminiculis, humi proſtratus corrueret; vario uſus eſt, ex plurium Medicorum conſilio, præſidiorum apparatu; purgatione ſæpius iteratâ, ſanguinis detractione, & aliis; inquilinum hoſtem,

tantopere infensum, fausto Apolline, si fieri posset, debellaturus. Sed frustrà & sine fructu, ut de cura omnino desperaret, vel saltem metueret, ne in graviorem aliquem affectum fieret transmutatio. Tandem, nescio quo fato, à gravi de scalis lapsu, in copiosam narium hæmorrhagiam incidens, à Vertigine in totum vindicatus est; quam verisimile est à sanguine provenisse, & ex toto corpore per arterias in Cerebri ventriculum anteriorem irrepsisse, qui in plexu choroide agitatus, turbulentos sensus motúsque reddiderit.

OBSERVATIO IX.

Inflammatio Cerebri abscessu soluta.

PEriculosæ sunt omnes internæ inflammationes, & quò propiores sunt principi alicui parti, eò magis periculosæ sunt, & acutæ; quæ verò in Cerebro, in quo Poetæ sacram Palladis arcem locant, dum eam è Jovis cerebro prognatam fingunt, contingere solent, ut plurimùm sunt lethales, & ægrum paucorum dierum spatio è medio tollunt, cùm Hippocratis oraculo 7. Aph. 50. in gangrænam & sphacelum plerumque abeant.

abeant. Imprimis verò lethum accelerant inflammationes cerebri, quæ ad ſuppurationem perveniunt; cùm puri, intra membranam & cranium concluſo, non pateat exitus. Meminit tamen Hor. Augenius unius, & Herc. Saxonia alterius, ſervatorum; quibus ſanies per aures, os & nares erumpebat. Addam ego aliud exemplum, non minùs prioribus miraculo proximum, in meo ex filia mea nepotulo, Johanne, Johannis filio, Buſhrod, tertium ætatis annum agente, bono corporis habitu, & temperamento ſanguineo. Hic febri continuâ acutiſſimâ, ſubſequente mox ſenſuum, cùm internorum, tum externorum, abolitione, remanente motu, eóque adeò valido, ut lecto vix contineri potuerit, correptus, nihil fari, cùm antea eſſet loquaciſſimus, in proprium & adſtantium corpora ſævire, dentibus mordere, obvia quævis unguibus dilacerare, dentibus ſtridere, oblata recuſare, oculos torquere, dies noctéſque inſomnis traducere, triſti adſtantium ſpectaculo atque terrore. Hæc omnia huic puerulo obveniſſe magno vitæ ſuæ diſcrimine, teſtari ipſe plenâ fide poſſum. Unde ſymptomatum ſævitiâ perterritus, malè de nepotuli, mihi chariſſimi, ſalute mœſtus ac dolens ſperare cœpi. Ne

tamen in tanto discrimine dulcissimum mihi Nepotulum deserere viderer, & artis præsidiorum inopem, resumptis viribus, & animo firmato dubia audere mihi proposui; anceps potius remedium experturus, si modò Parcæ essent exorabiles, quàm Libitinæ miserum præ metu tradere. Mox itaque cùm tenella ætas venæ sectionis minimè capax esset, enemate refrigerante & humectante injecto, eóque per totum morbi decursum continuato, partium inferiorum frictiones instituo, vesicatoria nuchæ nec non brachiorum & femorum domesticis partibus admoveo; ad revulsionem à capite, temporibus etiam hirudines applico. Eodem tempore syncipiti & fronti oxyrrhodina primò, deinde etiam emulsiones amygdalarum amararum & nucleorum Persicorum cum aqua solani, lactucæ, rosarum & similibus, addito tantillo aceto rosaceo, cum spongia in eadem imbuta, & tandem etiam pullos columbinos discerptos, & pulmones vervecinos ex animali recenter mactato calentes applico, & sæpius repeto. Interim & alterantia, quæ calorem in cerebro & toto corpore alterare apta nata sunt, in usum revoco; exhibendo sæpius tincturam rosarum, & julepos refrigerantes, quantum fieri poterat.

poterat. Nam nihil admittebat, nisi vi coactus. Ad somnum verò conciliandum exhibui emulsionem seminum papaveris albi & lactucæ. Et quoniam lotium rarissimè reddere solebat, lapidem prunellæ julapiis permiscendum curavi; renes verò & vesicæ regionem pinguedine cuniculi, oleo scorpionum permixto, inunxi. His per septimanam continuatis, cùm jamjam moriturus videretur, rupto abscessu, & per aures, nares & palatum magnâ puris copiâ evacuatâ, misellus hic ex desperationis gurgite ereptus, præter omnem opinionem liberatur divinâ quadam virtute, quâ solâ sæpe à sævissimis & maximè exitialibus morbis homines vindicantur. Deo itaque soli sit honor & gloria.

OBSERVATIO X.

Epilepsia ex nimia animi intentione.

COrpus sæpe animum afficere, & contrà corpus ab animo pati, ratum est apud omnes & in confesso, ac quotidianâ experientiâ comprobatum. Unde Plutarch. in Sympos. dec. 5. probl. 7. πάσχουσα ἡ ψυχὴ τὸ σῶμα διατίθησι. Ac τὰ πάθη τὰ τῆς ψυχῆς ποιεῖ

σφοδρότερας τὰς τῆς σώματος δυνάμεις. Immodici ſanè affectus & cor & corpus diverſimodè afficiunt, & naturam deſtruunt; Siquidem omne excellens ſenſibile lædit ſenſus, atque omne nimium vertitur in vitium. Quin & Platonis, omnis auguſtioris ſapientiæ magiſtri, ſuffragio, in principio Charmidis, Cuncta mala corpori ab animo, aurigâ ejus, accedunt. Hujus maxima eſt in corpus vis & imperium, ad varias in eodem mutationes ciendas; quod ex ſequenti hiſtoria exploratiſſimâ fide apparet. Nicholaus Barbir, Cracovienſis Polonus, tutelæ meæ commiſſus, annum agens decimum nonum, juvenis carnoſus, melancholico-ſanguineus & craſſo ſanguine abundans, in pulſanda teſtudine plurimùm delectatus & præ multis eminentiſſimus. Hic quoties pulſabat chordas teſtudineæ chelis, pulſabat autem haud infrequenter, plerumque in paroxyſmum Epilepticum ex nimia intentione animi, commotis & diffuſis ſpiritibus, incidere ſolebat; & quod mirum, paroxyſmo apprehenſus, in pulſando aliquandiu pergebat, donec tandem elapsâ è manibus teſtudine & ipſe corrueret, membra corpúſque hinc indè volutans, & ore ſpumans, remanente à paroxyſmo corporis quadam imbecillitate,

&

& capitis dolore atque gravedine quadam, post paucas horas evanescente.

OBSERVATIO XI.

Epilepsia ab abscessu in infimo gutture.

HAud rarum est, ut in abscessibus inferiorum partium & tumoribus crudis fiat παλινδρομὴ seu recursus ad superiores partes, idque per insensibiles ductus, non sine summo vitæ discrimine. Hoc contigit in nobilissima Heroina, Margareta, Arthuri Radford, Armigeri, in pago Dewlish, sexto Dorchestriâ lapide distante, habitantis, conjuge ingeniosissima pariter & sagacissima, nobilissimâ Hidorum familiâ oriunda, tenuis admodum texturæ & debili corpore, in quo tamen latebat anima fortis. Hæc omnibus penè morbis laborabat, latente tunc, sed subinde erupturiente scorbuto, barbarè sic dicto, gravissimè pressa, & abscessu circa lienem, sinistrum renem, & eam mesenterii partem, evidentissimè periclitans, cum puris quotidiana rejectione per sedem & urinam. Tantorum & tam complicatorum malorum medelæ cupidissima, relictis propriis laribus, Barum, patriam suam proficiscitur, ubi ejus

loci medicorum opera frustrà & sine fructu aliquandiu usa, tandem Londinum, Angliæ ocellum, properat; relictis rivulis fontes ipsos sectatura, si forsan valetudini serenior adspiraret aura, periclitatura. Assumptis ibi variis, iisque efficaciſſimis remediis, ex artis lege præscriptis, reluctante quidem, non tamen infausto penitus Apolline, domum redit, variâ præsidiorum supellectile instructa. Paucis à reditu effluxis diebus, de dolore circa stomachum & hypochondria conqueritur, seque aliquid quasi in ventre ruptum sensisse affirmat; subsistente interim pure, cujus ne hilum quidem per vias dictas evacuabat. Rei novitate perterrita, ut rebus suis consuleret, purgationem instituit, bolo, quem secum Londino attulerat, devorato, in quo trium regnorum Medicinæ conjuncta erant, ad herculeum istum morbum complicatiſſimum debellandum, generosa instrumenta; cujus motum immoderatiorem subsecutæ sunt formidabiles convulsiones, Epilepticarum æmulæ, perculso ab analepsia cerebro, in quo nihil observandum erat protopathici. His, Deo auspice, emendandis vocatus, suasi statim enema ad revulsionem faciendam, cùm paroxysmi crebrò recurrentes urgerent. ℞ *Radicum Bryoniæ,*

Bryoniæ, Valerianæ, Althææ, Helenii, ana ℥j. *Herbarum malvæ, parietariæ, camomillæ, salviæ, Majoranæ nobilis, betonicæ, ebuli, ana* M*j. Summitatum rutæ, hyperici, ana* M℈. *Sem. anisi, fœniculi, angelicæ, dauci, baccarum juniperi, lauri, ana* ℥ij. *Bulliant in ſ. q. aquæ communis; In Colaturæ* ℔j. *diſſolvantur mellis Mercurialis & ſyrup. roſar. ana* ℥j℈. *Vini canariini, in quo* ℥ ℈. *Caſtorei infuſa fuerit,* ℥iij. *Ms. fiat Enema.* Interim Saphena itidem ſecata καθ' ἐπαφαίρεσιν, & ventoſæ ſcapulis applicatæ, cineres etiam calentes vitis, aquâ vitæ irrorati, nec non panis è furno calidus nuchæ admotus fuit. Et quoniam cauterium ſiniſtro brachio affixum geſtabat, illo, tanquam exigui usûs, ſiccato, bina in humero, aliud verò in crure ſiniſtro, quatuor digitos ſupra genu, imprimenda curavimus; Intrà verò ſequens Pulvis antepilepticus cum aqua ceraſorum nigrorum, & florum tiliæ exhibitus, qui ℞ *Stercoris pavonis albi, in umbra optimè ſiccati* ℥iij. *Talpæ totius præter cutem, optimè in clibano poſt exemptum panem ſiccatæ* ℥℈. *Secundinæ mulieris primiparæ maſculum enixæ* ℥vi. *Radicum pæoniæ maris, valerianæ ſylveſtris, & viſci quercini, ana* ℥j℈. *Cryſtalli rupis & fragmentorum ſmaragdi ritè in præduro lapide præparatorum* ℈v. *radicum contrayervæ*

trayervæ & viperinæ Virginianæ ana ℈ij. *fiat omnium pulvis subtilissimus, addendo ambræ grisææ* ℈j. Hujus ʒß. pro vice fuit ex aquis dictis propinata, unde magnum ægræ salutis compendium accessit. Eum illustrissimo Viro D. Theodoro de Mayern acceptum fero; qui, si per anni tempestatem licebat, jocinerà ranarum viridium, ne quid pulveri deesset, addere solebat. Hoc in aliis quoque à me summo studio parato, cum laude sum usus. His quantâ fieri poterat diligentiâ administratis, desævière membrorum horrendi subsultus, & convulsivi motus, Epilepticorum æmuli, cum rejectatione puris, huc usque subsistentis, copiosissima, per vesicam, alvum, ipsósque pulmones; ita ut hæc pestis, quà data porta rueret. Cùm verò tumor non imminueretur, etsi magna puris copia profluueret, viribus utcunque constantibus, assumpsit Catharticum, ex granis sex Mercurii dulcis cum scrupulo pilularum mastichinarum permixtis, quod plurimùm profuit, ídque repetiit tertio quovis die, additis duobus auri foliis, & diebus intermediis assumpsit manè balsamum Peruvianum. Interea tumori fotus fuit adhibitus ex decocto Alni, corticis mediani Ulmi, radicis Bryoniæ utriusque, radic. Ebuli, foliorum Sambuci,

Sambuci, Cicutæ, Hyoscyami, Chamomillæ & Meliloti. Tandem etiam bibit per aliquot septimanas Aquam calcis vivæ, præstantissimum in omnibus internis ulceribus tum detergendis, tum exsiccandis remedium. ℞ *Calcis vivæ* ℔j. *affunde aquæ calidæ* ʒviij. *stent per dies duos vel tres infusa vel etiam plures, quotidie agitando. Postea decanta aquam limpidissimam & cola per manicam Hippocrat. & in colatura clarissima infunde per diem Radicum glycyrrhizæ rasæ, saffafras cum corticibus, Ligni nephritici ana* ʒß. *seminum fœniculi* ʒij. *Colentur, de colatura propinentur* ʒiij. *ad* ʒviij. *manè jejuno ventriculo, horâ quartâ pomeridianâ, & decubitûs tempore, vel per se, vel addendo paràm aquæ Cinamomi, vel vini Hispanici, & saccharo momento, per mensem unum vel alterum continuando.* Toto hujus stadii decursu, usa est alâ medicatâ cum antiscorbuticis & aliis præparatâ. His omnibus in tantum restituta fuit, ut domestica vocationis munia obiret, etsi ulcus ad vitæ finem continuaret, & pus interdum indè effluueret. Supervixit annos ferè tres, & tandem animam Deo Creatori reddidit, postquam in corpore peregrinata esset annis, ni fallor, quadraginta duobus vel tribus.

OBSER-

OBSERVATIO XII.

Epilepsia Nocturna.

JAna, Nobilissimi pariter & humanissimi Viri, Dni Thomæ Trenchard, Equestris ordinis, filia natu quarta, vicesimum secundum ætatis annum agens, Virgo pia atque omni virtutum decore cumulatè ornata, sacrorum lectioni plurimùm vacans, mediocri corporis habitu prædita, Melancholica, cui catamenia ex naturæ lege procedebant; hæc meliori sanè fortunâ digna, à pluribus annis, inæqualibus quidem intervallis, nunc brevioribus, nunc longioribus, sed crebrioribus, corripi solebat Epilepsiâ, magno & sacro rei sacræ, id est cerebri morbo, cum immoderatiore membrorum concussione, animalium functionum ablatione, & spuma cruenta ex ore manante, per horæ ferè quadrantem durante, subsequente capitis dolore tensivo & gravativo, nec non maculis rubris punctatim circa oculorum regionem dispersis, & post dies aliquot iterum evanescentibus. Invadebat autem paroxysmus noctu solùm, idque post mediam noctem, emergente aurorâ, nunquam interdiu. Vi-

gebant

gebant in hac nobili virgine, extra paroxysmum, omnes cerebri actiones, adeò ut illud non protopathiâ, sed consortii lege affectum videretur. Hanc itaque à flatu & acribus vaporibus, non tantùm è venoso genere, sed & ventriculo in sensuum sedem, & nimis, ob raritatem, sensile rationis domicilium exhalantibus, & acumine suo vim cerebri expultricem irritantibus, ortûs sui natalitia derivare judicavimus. Hæc nobilissima Virgo de miserrima sua conditione anxia, ut ab hoc malo liberaretur, sese totam industriæ meæ commisit. Quoniam itaque in extremis malis ægri minimè sunt deserendi, ut obsequerer potiùs, quàm ut quicquam boni sperarem, curam bonis avibus, ineunte Vere, aggressus sum, præscriptâ probâ victûs ratione, cujus minutias recensere supersedeo. De Chirurgicis verò remediis, suasi fonticulum, inter primam & secundam colli vertebram, & alterum plurium pisorum capacem in parte domestica femoris sinistri, duobus suprà genu digitis, excitandum. Et cùm in Vere essemus, venarum quoque hæmorrhoidalium apertionem per hirudines injunxi. Quod ad Pharmaciam attinet, exhibito primùm vomitorio ex vitriolo albo depurato, levem materiæ digestionem

ſtionem inſtitui, ſequenti decocto. ℞ *Radicum fœniculi, aſparagi, cichorei, polypodii, q. ana* ℥jſs. *Herbarum Hiſſopi, Betonicæ, ana Mj. Borraginis, bugloſſi ana* Mſſ. *Stœchad. pj. Coquantur in ſ. q. aq. pro libra una, addendo ſyrup. de ſtœchade, oxymel ſimp. ana* ℥jſs. *mellis anthoſati* ℥j. *Ms. fiat Digeſtivum pro iiij. vicibus:* quo abſoluto, evacuationem ordinavimus ſyrupo de pomis purgante, Melancholicis appropriato, addendo ſyrup. de Cichor. cum Rhabarbaro & ſalis Tartari tantillo; & hanc digeſtionem ac evacuationem aliquoties repetivimus, accedendo poſtea ad decoctum ligni, ut robur toti corpori & affectis partibus adderetur. ℞ *Ligni guajaci* ℥iij. *Cortic. ejuſdem* ℥j. *Rad. Scorzoneræ* ℥ſs. *rad. Pœoniæ, palmæ Chriſti,* quæ miram vim habet in curanda Epilepſia, *viſci quercini ana* ℥ſs. *Zingiber.* ℥ij. *ſeminum aniſi* ℥jſs. *Paſſularum corinth.* ℥iij. *Aq. Betonic. Pœoniæ & Verbenæ ana* ℔ijſs. *Bulliant in vaſe duplici ſ. a.* Aſſumpſit hujus ℥iiij. manè ſuperdormiendo, & quartâ pomeridianâ; continuando aliquandiu. His abſolutis ad ea acceſſimus, quæ ſpecificâ vi Epilepſiæ reſiſtunt, in quibus totius curationis cardo verſatur; exhibendo indies ℥j. *pulveris conflati ex pulveris pullorum corvi torrefacti* ℥ſs. *ſeminum pœoniæ*

niæ excort. ℥ij. *cranii hominis è parte anteriore, Radic. Pæoniæ, Viſci querc. & ſtercoris pavonis ana* ℥j. *Margaritarum & coralior. ana* ℥ß. *Macis gr. xv. foliorum auri n°. iij. Addendo ſacchar. pro libitu, fiat pulvis, ex aqua florum Tiliæ & ceraſorum aſſumendus.* His paucis nobiliſſima Virgo continuatis, à tam gravi morbo in totum fuit vindicata; ita ut per quadriennium nullum paroxyſmum fuerit paſſa; donec Londinum cum parentibus profecta, morbillis extincta, mortalitatem exueret.

OBSERVATIO XIII.

Epilepſia particularis.

EPilepſiam Practici definiunt totius corporis interpolatam convulſionem, cum mentis & ſenſuum læſione. Id quod de perfecta & integra Epilepſia intelligendum. Datur tamen imperfecta quoque Epilepſia, in qua non totum corpus, ſed ejus ſolùm pars aliqua convulſivis motibus concutitur. Talis mihi occurrit in Nepotula mea, Maria, Johannis Buſhrodi, civis Dorceſtrenſis filiola, quæ ab ipſo ortu continuis circumvolutionibus oculorum & pupillæ ſurſum diſtortione,

distorsione, ita ut nil nisi album appareret affligebatur, nec quicquam cerneret, quòd agitatis ante oculos manibus observare potuerim, cùm ne nictarent quidem palpebræ. Huic mihi charissimæ pulverem Epilepticum Langii indies cum pulte, aquam florum tiliæ & ceraforum, & alia exhibui; radices pœoniæ collo appendi, armillas & torques ex granis pœoniæ carpis circumligavi; ab aquis cum vino destillatis, & omnibus calidis, in tenella ætate omnino abstinui. Nam in adultis quoque calidorum hujusmodi usu caput repletur & morbus intenditur; præsertim quando nullæ evacuationes præcesserunt. Imprimis noxium deprehendi in convulsivis puerorum motibus spiritum Cornu cervi, tantoperè à Neotericis decantatum, empyreuma, tum gustu, tum olfactu detestabile, redolentem; ut rectè dixerit Plinius, accensis utrislibet cervorum cornibus, odore fugari serpentes, & comitiales deprehendi morbos. Interim aquis Epilepticis cum vino destillatis, non sine commodo nepotulæ meæ, externè sum usus, dorsum sive spinam linteis in iis imbutis ad foculum perfricando. Dum his intentè inhæreo, Ecce misella hæc puellula subitò gravissimis corripitur motibus convulsivis, atque sub finem

anni

anni ætatis ſuæ ſecundi, unico paroxyſmo, per tres horas continuante, rebus humanis exempta, morte præmaturâ magnum ſui deſiderium parentibus & propinquis, maximúmque dolorem reliquit.

OBSERVATIO XIV.

Apoplexia ab exploſione bombardæ.

QUanta vis ſit animi motuum & affectuum in morbis gignendis, ſi modum excedant, dum magnas in corpore efficiunt mutationes, illúdque manifeſtò à naturali ſtatu evertunt, imò & repentinam ſæpe mortem adferunt, ex ſequenti patet hiſtoria. Elenora, Thomæ Deveniſh, zythepſarii in urbe Dorcheſtria publici præfecti, conjux, in primo degens ſenio, cùm forſan ob negotia domeſtica egreſſa, in platea occidentali domum, cui Falco pro inſigni erat, properaret; explosâ à milite improviſo à tergo ejus bombardâ, vix limen ingreſſa, humi cecidit attonita, omni ſenſu ac motu voce etiam privata; reſpiratione ſolùm aliquâ, ſed difficili & cum ſtertore, remanente, & laxatis omnibus membris, toto quoque corpore ſudoribus diffluo. Ad eam vocatus, facto mor-

tis prognostico, ut à calumnia tutus essem, pauca injunxi, sed frustrá. Nam effluxis duabus horis, infata, Deo sic disponente, concessit. In hac muliere, debili capite, & doloribus ejus affecta, vero perquam simile est, subito terrore spiritus animales ad cerebrum, tanquam arcem defendendam, raptos, sanguinem unà secum adduxisse; cujus copiâ arteriæ & vasa cerebri repleta, & angustiora reddita, substantiam ejus compressam fuisse judico, ita ut spiritus vitales liberè à corde ascendere, nec animales in nervos influere potuerint; unde Apoplexia, quam sideration-em vocant Latini, subitò oborta.

OBSERVATIO XV.

Vir subitò cadens, & mortuus.

REverendus Vir, Dnus Johannes Whetcomb, S. S. Theologiæ Doctor, & Maidennutensium Pastor, sexagenario proximus, proceræ staturæ & habitûs corporis athletici, plethorâ abundans, temperamento Melancholico-sanguineus, à pluribus annis splenecticus, & scorbuticâ labe inquinatus, sed viribus integer. Hic ad Dnum Angelum Gray, Armigerum, cui Deus lares posuit King-

Kingstonii, in vicinia Dorchestriæ siti, visitandum rhedâ vectus, lautè & amicè ab eodem excipitur, & cibo potúque satur à prandio surgens, subitò attonitus corruit; & oculi nictu vitâ privatus, nihil tale cogitans, Deo animam reddit. In hoc viro optimo, nulla apparebat oris distorsio, nullus audiebatur stertor, aut spumæ ex ore manantis vestigia sese prodebant. Eodem planè modo ad meliorem vitam à summo vitæ arbitro evocatus fuit Reverendus D^nus^ Johannes White, verbi divini ad divi Petri Dorchestriæ, quæ veterum Durotrigum putatur, Pastor & Minister fidelissimus; in quo præter doctrinam insignem, ingeniíque vim acrem, spirum judicium, deinde & sedulitas, pietas atque fides incredibilis invicem certabant; mihi multâ familiaritate junctus erat. Hi utrùm forti & acutâ Apoplexiâ, an Catarrho aliquo subitò suffocante, vel syncopâ frigidâ, è medio fuerint sublati, aliis judicandum relinquo. Equidem causam proximam tam subitæ mortis impeditæ forsan sanguinis circulationi adscribendam censeo. Hæc si prohibeatur vel in torculari Herophili, vel cordis ventriculis, Sim. Pauli authoritate, idem in Microcosmo, quod in Macrocosmo, interpositâ terrâ inter Solem

& Lunam, accidit, & veluti Eclipsis quædam existit, quam necessariò mors seriùs ocyùs insequitur. Similis fere casus accidit in infantulo quodam Thomæ Hall aromatarii Dorchestrensis filiolo trimestri, qui sanus & bene habitus, cùm nutrix cum eo luderet, in sinu ejus, subitò oculi quasi nictu vitam expiravit. Dissecto à morte corpusculo, cordis dexter ventriculus sanguine congelato refertus fuit inventus. In reliquis partibus nihil culpâ dignum, sed viscera sana & firma apparebant.

OBSERVATIO XVI.

Paralysis sinistri lateris curata.

PRincipum partium morbos vel omnino lethales esse, vel saltem magnos & curatu difficillimos, nemo est vel mediocriter in Medicina versatus, qui nesciat. In horum censu est Paralysis, seu nervorum resolutio, quæ in senibus utplurimum immedicabilis est; in juvenibus & bene habitis contumax, & ægrè medicam manum admittit, vixque unquam curatur, præsertim si à soluta Apoplexia, quod sæpe fit, proveniat; aut à causa aliqua interna oriatur, qualem

nunc

nunc proponere decrevi, vix magno labore curatum. Elizabetha, Reverendi Dⁿⁱ Edvardi Pele, in pago Compton, sexto Dorchestriâ lapide, occidentem versùs distante, Verbi divini Ministri, Viri pietate, doctrinâ & industriâ nulli secundi, Vidua mœstissima, quinquagesimo proxima, staturâ & corporis habitu mediocritatem nonnihil excedens, temperamento calido humido, hoc tamen calidum superante, hepate & renibus fervidis, frigido verò ventriculo & cerebro; postquam aliquandiu conquesta esset de dolore capitis gravativo, derepente incidit ultimâ hyeme, cubitum itura, in ἡμιπληγίαν partis sinistræ, cum oris tortura, & sermonis impedimento, motu in totum ablato, remanente sensu aliquo, sed exiguo. In hac optima Matrona, verisimile est, humorem serosum pituitosum, in Cerebro collectum, à natura, rebus suis consulente, in principium spinalis medullæ & nervos effusum, sese in substantiam eorum insinuâsse, meatúsque insensiles, spiritus animalis delatores, occlusisse, tonúmque eorum laxâsse; unde necesse est, ut tum sensus, tum motus amittatur. Etsi verò exigua esset curationis spes, nolui tamen ægram omnibus auxiliis destitutam relinquere; sed omnia, quæ

artis essent, implere, eventum Deo commissurus; præsertim cùm membra resoluta actu calida existerent; & curari sæpe videamus eum, de quo Medicus omnino desperabat. Eam verò sequenti methodo tractavi. Et primò quidem extrema validè ad rubedinem & dolorem lateris affecti linteis asperis calidioribus fricanda, & cucurbitas ex utraque spinæ dorsi parte applicandas curavi, alvo mox sequenti Enemate exoneratâ. ℞ *malvæ utriusque, mercurial. violar. ana* M ß. *salv. beton. champæpyt. centaur. min. stœchad. ana* M j. *Sem. anisi, fœnicul. ana* ʒ j ß. *Carthami excort. & Agaric. in petia ligat. ana* ʒ ij. *pulp. colocynt.* ℈ j. *Coq. in s. q. aquæ ad tertias.* ℞ *colatur.* ℔ j. *in qua dissolve El. diaphœnic.* ʒ ß. *El. hieræ cum agar.* ʒ j. *ol. chamæm. cheiri ana* ʒ j ß. *saccharr. ruhr.* ʒ j ß. *vitell. ov. n°. j. sal gemmæ* ℈ j. *Ms. f. Enema,* quo injecto plurima dejecit pituitosa. Sequenti die ad primarum viarum evacuationem assumpsit pilulas compositas ex hiera cum agaric. pil. imperialib. agarico trochisc. & turpet. addito castorei tantillo, & guttulâ olei succini, ex artis lege destillati & ab empyreumate vindicati; quæ cum ejusdem operationem suam peregerunt. Hinc ad præparantia accessi. ℞ *Syrup. de beton. simpl.*

simpl. de stœchad. ana ℥ij. *Oxymel. simpl. Mellis rosat. colat. ana* ℥ijß. *Aq. salviæ, Majoran. Beton. paralys. ana* ℥iiij. *spirit. vitriol. gut. vj. Ms. fiat digestivum pro* iiij. *vicibus*; quo absoluto, purgata fuit pilulis Rudii, addito castoreo; & utraque aliquoties repetiit. Interim omoplatis affigenda curavi duo emissaria, plurium pisorum capacia, ut natura illinc emitteret tam succos, quàm vapores noxios, in tutamen nervorum; Nicotianam quoque in funem contortam masticandam exhibui, linguæ verò ol. anisi & caryophyllorum affricavi, ad expeditiorem loquelam. Capiti quoque roborando tale ordinavi Electuarium. ℞ *conf. anthos, Betonicæ, Paralys. ana* ℥ijß. *Conf. salviæ* ℥j. *calami arom. condit. Rad. Helenii cond. ana* ℥ij. *Nucis cond.* ℥j. *Spec. diambr.* ℥j. *fœcul. pœoniæ* ℈ij. *Castorei gr. v. ol. succin. gut.* j. *Syr. de pœon. & paralys. ana q. s. Misce, fiat Elect. jugland. quantitate devorandum, superhaustâ aquâ salviæ & Helenii ritè destillatâ.* Tandem etiam sudavit decocto ligni, adjectis cephalicis. Quoad topica inunxit nucham balsamo ex spiritu Terebinthinæ, petroleo, & oleis chymicis anthos, salviæ & succini conflato, admixtis guttulis aliquot Spiritûs Lavendulæ comp. Doctoris Matthiæ, quem & interdum, sed

rarius, intrò assumpsit. Membra etiam resoluta, & motu destituta fovimus Roriſmar. Majoran. & gran. Juniperi ana Mj. Sapon. Venet. ʒij. in Vini Sublimati, & aquæ Juniperi ana ℔ß. infusis, eadem oleo lumbric. Vulpin. & castorei ana ʒj. ol. nuctæ expreſſ. ʒj. desuper inungendo, admotis insuper lanis mollibus, succino suffumigatis. Quibus per duos menses & quod excedit ultrà continuatis, recuperato sensu & motu, in tantum, Deo auspice, valetudini pristinæ fuit restituta, ut ad thermas profecta, earum ope confirmatâ magis incolumitate frueretur, haud frustrato successu. A quibus reduci post æquinoctium proximum, metu recidivæ, quæ utplurimum radice suâ pejor esse solet, cursum prophylacticum repetendum suasi, & appropinquante brumâ, ad arcendam à capite aeris ambientis injuriam, præscripsi cucuphan interpastatam Majoranâ, Roremarino, Salviâ, nuce myristicâ, caryophyllis aromaticis, & similibus, totâ hyeme gestandam; addito etiam potu medicato cephalicis. Quibus rite peractis, optimè curata, superstes vixit aliquot annis, febri tandem extincta.

OBSER-

OBSERVATIO XVII.

Paralysis brachii sinistri à febre.

HAud infrequens est, aut à veritate alienum, à nervis in venas, & à venis in nervos fieri humorum μετάστασιν. Febris sanè materiam, in venis concluſam, in nervos haud rarò migrare, teſtis eſt locupletiſſimus ſummus in Medicina dictator, Hippocrates in Coac. prænot. ubi docet, convulſionem febris finem adferre, quæ aut eodem die, aut ad ſummum perendie incidit; ſed ſi eam, qua cœpit, horam exceſſerit, neque quieverit, malum eſſe. Convulſio enim nervorum affectus eſt. Contrahitur quippe muſculus ſecundùm nervoſam ſeu fibroſam partem. Unde Galenus, fidus Hippocratis interpres, convulſionem, nunc muſculorum, nunc nervorum πάθος eſſe ſcribit. Febris verò materia in vaſis locum habet. Si itaque convulſio febrim ſedat, è venis in genus nervoſum μετάστασιν fieri neceſſe eſt. Exemplo ſit Johannes, Reverendi Viri Dni Hugonis Tompſon, verbi divini apud Durotriges præconis, doctrinâ, pietate & fidelitate inſignis, filiolus, natu primus, admodum ſanguineus.

guineus. Hic secundo ætatis suæ anno, febri continuâ correptus à pulmonum inflammatione subitò incidit in brachii sinistri, ab humero ad extremos usque digitos, omnimodam resolutionem, cum sensûs & motûs ablatione, evanescente febri, unde crisi quadam humores, febris causam, è venis in nervos effusos fuisse judicavimus. Idem Hippoc. observavit, pulmone scil. inflammato brachium resolvi. Varia remedia tum interna, tum externa ad restituendum hunc puerulum fuêre adhibita, quantum quidem tenella ejus ætas erat capax; idem etiam thermis immersus, reluctante admodum, sed non infausto penitus Apolline. Siquidem sensus ipsi in totum restitutus, remanente saltem imperfecto brachii motu, & manu pendulâ & nonnihil resolutâ, quam vix sine adminiculo aut veluti jactu elevare potest, affecto brachii primo nervo.

OBSERVATIO XVIII.

Paralysis seu resolutio dextri Cruris.

Similis fere casus, cum eo, cujus in præcedente observatione mentionem fecimus, contigit in puella quadam, cui nomen erat

erat Hester, spectatissimi Viri, Dni Andreæ Loderi, Causidici, filiola natu secunda, quartum ætatis annum ingressa, quæ febri continuâ per septimanam exusta, subitò tandem incidit in dextri cruris omnimodam resolutionem, sensu & motu ejus in totum ablato; transflata scil. febris materia in ossis sacri vertebras, nervósque indè in dextram cruris partem prodeuntes & sparsos; unde facultas per eam, haud secus quàm lumen per aerem ferri solitum, aut quemadmodum radii solares per diaphana corpora expandi consueti, liberè ferri impeditur. Cùm igitur spirituum radiosam qualitatem habentium, per nervos distributio quacunque de causa impeditur, resolutionem sequi necesse est. Parentes de restituenda pristinæ valetudini, si fieri posset, filiola, soliciti admodum, nullis sumptibus pepercerunt; tum domestico, tum exotico in eum finem utentes consilio; ad thermas etiam sulphureas adducta puella, nihil intentatum relinquentes, sed frustrà; nisi quòd sensus rediit, & eò devenit divinâ ope & bonis præsidiis, ut baculo innixa sive grallis adhibitis pedem post se trahendo aliquo modo ambulare potuerit.

OBSER-

OBSERVATIO XIX.

Paralysis seu resolutio Linguæ.

PAralysis accidit membris, arbitrarii motûs organis, & iis maximè, quæ proprio & peculiari nervo, à Natura, industrio humani corporis opifice, sunt donata; cùm neque cerebrum, neque spinalis medulla, sed nervus ipse lædatur. Imprimis verò lingua aliquando resolvitur, peculiari nervo læso; quod accidit Gualtero Hewett, civi Dorchestrensi, viro tenuioris fortunæ, sed honesto, sexaginta circiter annos numeranti; qui contracto frigore, quando December canus & bruma impotens, ut Martialis ait, Aquilone rauco mugiebat, subitò incidit in paralysin linguæ, ut eam minimè movere, aut loqui potuerit, reliquis partibus salvis, nisi quòd in somnum pronior esset. Hanc à nimia humiditate nervos linguæ septimi paris cerebri, prope spinalis medullæ initium, irrigante, ortûs sui primordia duxisse puto; unde facultas per eos ferri minimè poterat; haud secus atque in sole, cujus radii domum clausam penetrare nequeunt. Ad hunc in vicinia habitantem accersitus, mente eum constare

constare deprehendi, eò quòd cùm fari non posset, digito supra linguam impositò, eam affectam esse ostenderet; quare injecto statim enemate, partium extremarum frictiones institui, sanguinem quoque è venis sublingualibus detrahere, quod à Practicis præsentissimum sæpe hujus affectûs remedium inventum, conatus sum; sed linguam extendere non poterat, præscripsi itaque pilulas ex Cochiar. Sine quibus, & de Agarico ana ℈j. commixtis, additis tribus granis castorei; quarum usu alvum sexies deposuit. Interim linguam indies sæpius fricavimus oleo caryophyllorum, & spiritu lavendulæ D. Matthæi, quem & nuchæ affricandum curavimus, cum oleo succini rectificato. Intrà verò exhibuimus spiritum ceraforum nigrorum, syrupo de pœonia & paralysi dulcoratum; & pro potu usus est tinctura florum pœoniæ. His sedulò administratis linguam denuo movere, & loquela restitui cœpit, non sine adstantium admiratione, & summo conjugis & liberorum gaudio. Ne tamen in recidivam relaberetur, aut in Apoplexiam præcipitaretur, quod sæpe usu venire solet, reiteravimus evacuationem; & gargarismum, quo antea uti minimè poterat, ordinavimus, ex aq. Salviæ & Majoranæ

næ ana ℥vj. Spiritu ceraſorum nigror. ℥jſß. ſp. caſtor. ℥ß. Mithridat. ℥jſß. Ms. Et pro corroboratione opiatam, potum etiam Guajaco & herbis cephalicis medicatum, & alia præſcripſimus, quibus ſanitati, Deo auſpice, integrè reſtitutus, nec idem malum ampliùs paſſus eſt.

OBSERVATIO XX.

Tremor omnium totius corporis artuum.

NAtura, rerum parens, jure de multis conqueri poſſit, quòd cùm ab ea temperatiſſimum nacti ſint corpus, præclarum adeò & utile donum, non ſolùm contemnant, verùm etiam corrumpant, imò & deſtruant; ut Galenum ſcribentem, otio aliiſque vitæ erroribus optimas etiam temperaturas mirè depravari, verum prodidiſſe, reipſa teſtentur. Unde tandem incurabiles incurrunt morbos. Sic eſt ſanè, ídque juſto Dei, peccatorum noſtrorum vindicis, judicio contingit, ut in ſenectute errorum in juventute commiſſorum, pœnas luant. Ità Guilielmus Polden, civis Dorcheſtrenſis, pannis laneis vendendis victum quæritans, & mediocriter à fortunæ bonis inſtructus, optimo

optimo & bene habito corpore à Natura, induſtrio humani corporis opifice, donatus, ut vix unquam vel ſaltem rariſſimè ægrotârit; conſtitutione calidus & humidus, ac proin plethorâ abundans, in juventute crapulæ deditus, & bibax cereviſiæ fortioris, ſed imprimis vini generoſi; cui facies ideo rubicunda erat, & jonthis defœdata, ut egregiè ſolet potatoribus ob cereviſiam craſſam & vina dulcia, plenis poculis hauſta, quibus facies inflatur. Hic in ſecundo ſenio conſtitutus toto corpore inſigniter tremere, agitari & involuntariè concuti cœpit, adaucto indies cum vitæ diebus tremore, diu noctúque, cùm decumberet & dormiret, moleſtante, ut non niſi à graviſſimis cauſis induci videretur. Cùm igitur nec cerebrum, vel ſaltem non inſigniter, afficeretur; nec pituitam rejiceret, conſiderato anteactæ vitæ curriculo, & corporis habitudine, vero perquam ſimile eſſe judicavi, nervos partéſque ſolidas immodico meracioris vini & cereviſiæ potentioris ingurgitatione labefactatas, atque adeò debilitatas fuiſſe, ut naturale conſuetúmque munus explere amplius, nec artus firmiter movere, nec continere potuerint; ſed membris viciſſim elevatis, & depreſſis, ex mutua facultatis & gravi-

gravitatis contentione tremorem causârint. Vinum sanè, largiùs hausſtum, varia in corpus, pro sui natura, ætate, potentia & assumptionis more, incommoda infert; quod si vinosum fuerit, quale est Hispanicum, caput tentat, & nervos lædit, unde meritò à Galeno, propter cruditatem, frigidos morbos facere creditur. Est enim vaporosum; & vapores in capite resoluti in frigidum & pituitosum humorem convertuntur; unde non aliter ac alimenti copiâ premitur flamma; ità quoque materiæ ubertate extinguitur facultatum focus, calidum innatum. Hinc Plutarchus Polyhistor, à vini potu, inquit, fiunt membrorum tremores, languores, faciei pallores, saltus in arteriis spiritûs, linguæ hæsitantia, nervorum in extremis membris constrictio, & torpor, &c. extinguítque vinum calorem. In iis porrò qui fervido sunt hepate, quali hunc virum præditum diximus, vinum jecoris ἐυεξίαν dissolvit, & sanguinem adurit, unde facies jonthis conspurcatur. Ab hoc Viro in consilium adhibitus, tremorem in sene, ob cerebri & spirituum magnam imbecillitatem, medicam manum minimè admissurum prædixi; annitendum verò esse, ne in Paralysin, Apoplexiam aut similem gravem affectum degeneret.

generet. Præscriptâ itaque ex artis lege Victûs ratione, quæ nec pituitam in capite generet, neque nervos debilitet, ut à vino, nervoso generi inimico, sibi temperaret, strictè injunxi, nisi id ventriculus forsan postulaverit; Ejus verò loco cerevisiâ salviatâ uteretur. Et quia in omnibus morbis, in quibus, præter qualitates, adest etiam aliqua præter naturam materia, evacuationem suadent Practici, eam instituere jussi pilulis Macri & de Succino, decimo quovis die devorandis, intermedio verò tempore, quoties opus fuerit, enemate injecto alvum exoneraret. Ordinavi præterea Opiatam *ex Conserva beton. salv. anthos ana* ℥j. *Nucis moschat. condit.* ʒij. *spec. diambr. & diamoschi dulc. ana* ʒj. *Theriac. Androm.* ϑ iiij. *Castorei* ʒß. *Ms. & cum syrup. Paralyseos, fiat Electi.* Extrâ verò membra tremula fovit decocto salviæ, & thermis quoque fuit immersus, & capiti cucuphum imposuimus, & alia. Quibus remediis hactenus fuit præservatus, etsi tremor parum vel nihil remitteret.

OBSERVATIO XXI.

Animi perturbatio ad inediam incitans.

HOmo mundi miraculum, & expressissimum Dei opt. max. simulacrum, tribus à summo rerum Conditore donatus est nobilissimis facultatibus, quas aliis creaturis denegavit; imaginatione scil. ratione, & memoriâ. Harum sæpe omnes in nonnullis, in aliis quædam saltem adeò depravantur & corrumpuntur, ut idem homo non sit idem, deprivatus judicio, ratione & consilio, quibus antea erat indutus; Solis lucem, & hominum consortium fugiens, littus atque aer & solitudo mera. Tale mihi in praxi mea occurrit exemplum in Roberto, Nobilissimi juxtà & prudentissimi Viri, Dni Roberti Naperi de Poncknoll, pago maritimo, filio unico, optimæ indolis & spei juvene, duodeviginti annos nato. Hic sive cœcis quibusdam amoris igniculis æstuans, sive alia quacunque de causa, quam aperire noluit, commotus, postquam vitam aliquandiu tristitiâ & mœrore peregisset, tandem, ut solent edaces animi affectus, morbis corporis graviores, mentem perturbare, incidit in

in ſummam melancholiam & animi perturbationem; qua firmiter ſibi imaginabatur, cùm alvum aliquandiu ob curas ſiccam haberet, ſe neque ventris ſaburram deponere, nec veſicam exonerare poſſe; etſi utrumque, licèt rariùs, faceret. Et hic mentis error adeò mordicus animo ejus inſedit, ut poſtea omnem cibum potúmque reſpueret, ità ſe ore tenus repletum eſſe ſomnians, ut, ſi quid alimenti aſſumeret, mox infarctu ſit periturus; in aliis rebus integrâ mente & ratione promptè utens, timidus tamen & mœſtus, quales ſunt melancholici, & totas noctes inſomnis tranſigens. Ad quem accerſitus placidè eum ſum allocutus, atque melancholicum eſſe dixi, nec rem ita ſe habere, ut imaginaretur, ſed omnia de quibus eſſet querulus, falſa eſſe phantaſmata. Ille verò in opinione ſua conſtans perſtabat, & mordicus contradicebat omnibus, miſeram conditionem, in quam lapſus eſſet, lachrymis atque ex imo corde ductis ſuſpiriis deplorans. Ego verò ipſum omnibus modis conſolari & corroborare ſedulò annitebar, ut in ſpem meliorem erigeretur; eíque omnem meam operam promittebam, ſi modò dictis meis audiens eſſe velit. At ille nullam vitæ ſpem ſupereſſe aiebat, & caſum hoc ipſo

esse magis deploratum, quòd ob summam repletionem à salutarium præsidiorum usu omnino excluderetur, quòd nulla per gulam descendere queant. Pertæsus itaque istarum querelarum, cùm viderem eum nodum in lævi scirpo quærere, nec me sinistram ejus opinionem ullis, etiam firmissimis rationibus eximere posse, adhibito Nobilissimo Dno parente in consilium auxiliúmque, cœpimus illum acriter objurgare, & pertinaciæ accusare; eum mente captum dicentes, qui tantopere in falsa opinione persisteret, nec parentis monitis, cui divinâ lege omnem reverentiam & obedientiam debeat, & à quo omnia exspectet, nec amicorum precibus locum daret; propositis etiam exemplis melancholicorum, cibum assumere nolentium, & tandem persuaforum, & aliis; unde tandem post plurium septimanarum abstinentiam convictus, ad meliorem mentem rediit, & cibum capere cœpit, quem lentè reficiendum injunximus, præscriptâ humectante Diæta. Siquidem Melancholici non diutius curantur, quàm humectantur. Et cùm jejunii diuturnitate ad nihilum ferme deductum esset corpus, cui trama tantùm figuræ erat reliqua, carne vix ossibus hærente, abstinuimus à purgantibus quibuscunque,

cunque, & alvum ſiccam emollientibus tantùm & humectantibus officii ſui admonuimus, & corpus ſummè extenuatum juſculis lactucâ, borragine, bugloſsâ, fumariâ, radicibus ſcorzoneræ, pomis etiam redolentibus, & ſimilibus, medicatis; nec non opiatis ejuſdem naturæ cordialibus, ſedulò reficere laboravimus. Tandem ad procurandam analepſin ſuaſimus lac aſininum ex ubere calens, ſyrupo de borragine dulcoratum, manè per plures dies bibendum. His paucis aliquandiu continuatis, nobiliſſimus juvenis & menti & valetudini priſtinæ reſtitutus, pancraticè in hunc uſque diem, à melancholicis deliriis immunis, vivit.

OBSERVATIO XXII.

Animi Perturbatio, ad varia, imò impia, & in Deum blaſphema, contra voluntatem cogitanda incitans.

AFfectum hypochondriacum nonnunquam in melancholiam hypochondriacam degenerare, practici uno omnes ore confitentur, & ſequens hiſtoria abunde confirmat. Caſparus Colſon, civis & pharmacopola Dorcheſtrenſis, Vir religioſus & pro-

bus, & in arte, quam profitebatur, egregiè versatus, & alios excellens, mediocris staturæ, calidæ & ficcæ constitutionis, viscerum respectu, in juventute sua plurimùm delinquens & genio indulgens, unde tandem in ætate consistente, ad melancholiam pronâ, incidit in diuturnam hypochondrii sinistri inflationem, cum ructibus & dolorifica à pastu compressione, accedente insuper cordis palpitatione, & somno perturbato. Quorum malorum fontem à collectione & obstructione venarum splenicarum & mesaraicarum scaturire judicavimus. Ad debellandum hunc intestinum hostem, plurium Medicorum consilio & operâ usus, parum profecit; ut in hoc affectu expugnando practici plerumque sedulam magis, quàm fructuosam operam consumunt. Nec facile est, ut dixerim, me quenquam unquam vidisse penitus ab hoc liberatum; mitigari & leniri posse fateor, vix prorsus tolli; sed affectus hujusmodi Saturnini sunt, & nobiscum sæpe consenescunt; interdum etiam in pejus mutantur, quod accidit huic optimo viro, meliori fortunâ digno, cui in Melancholiam hypochondriacam degeneravit, evaporationibus scil. adusti sanguinis cerebro communicatis, & ad spirituum animalium infectionem

nem & obtenebrationem inservientibus; unde melancholicis cogitationibus apprehensus, juxta variorum objectorum occursum, circa varia versabatur simulachra; nec uni semper cogitationi, ut multi melancholici solent, inhæsit. Visâ interdum fele, vel etiam cane nigro, mirum in modum perturbabatur. Oblato cultro ad vim sibi inferendam tentabatur. Canalem forsan, quo aqua in plateis derivari solet, transcendens, cœpit illico in ejus mente & cogitatione versari, in aqua sese submergere. Sed quod ipsum mirum in modum angebat, quòd de Deo cogitanti, & precibus intento, impiæ & blasphemæ, nec ullo modo propalandæ cogitationes in mentem venirent; quas cùm ex animo delere omni studio conaretur, subinde recurrentes, ad impia quædam, quæque ipse toto corde abhorrebat, in Deum efferenda & committenda instigabant; de quo mihi multis lachrymis sæpe est conquestus, Deum intimo corde invocans, ut ab hac tentatione eum vindicaret. Multis & continuis in eam rem usus est remediis, Theologorum etiam consilium exquirens. Sed hæ tentationes miserum hunc Virum ad mortem sunt comitatæ, quam stranguriâ & calculo, ni fallor, in vesica latente, anno

ætatis suæ septuagesimo obiit, omnibus his malis eâ ipsâ liberatus, Deum in æternum glorificaturus.

OBSERVATIO XXIII.

Ex philtro animi perturbatio.

PHiltra ἀπὸ τοῦ φιλεῖν, ab amando dicta, aliis verò à lacuna seu fovea, in medio menti posita, quæ ut magis vel minùs conspicua est, ità & majorem vel minorem faciei venustatem conciliat, in duplici differentia circumferuntur. Quædam enim parantur, & iis exhibentur, apud quos in gratia homines esse cupiunt. Tale fuit Philtrum, autore Cuspiniano, Friderico Austriaco, Rom. Imperatori à nobili fœmina exhibitum, quo impetrare tentavit, ne maritus ejus gratiâ & favore Imperatoriæ Majestatis excideret. Quàm infeliciter autem illud Imperatori cesserit, funestus illius exitus declaravit. Alia, communiter sic dicta, iis exhibentur, quorum amorem & concubitum homines nefarii expetunt; quorum alia sunt Magica, alia pharmacorum vi & efficaciâ parari posse falsò creduntur; quibus qui utuntur, in eos leges Romanorum graves & capitales pœnas

nas constituunt. An verò Philtris amor conciliari possit, adhuc sub judice lis est; nec sine causa controvertitur, multos iis ad furorem & insaniam adductos certum est, & extra omnem dubitationis aleam positum. Instantiæ loco sit sequens historia. Puella quædam, quam Framptonium, oppidulum ad quartum Dorchestriâ lapidem dissitum, protulit, tenui fortunâ, sed utcunque formosa, hæc ab aliquot annis deperibat juvenem, Franciscum Meech, viginti quatuor annos natum, honestum & probum, agriculturæ deditum, & indè triginta circiter per annum librarum Anglicarum reditu locupletatum, Steepletonii habitantem; qui quidem illam repudiabat, nec redamare ullo modo poterat, optima tamen illi optans. Huic, fœnisecii tempore in fœno, falce secato, furculâ versando, ut perarescceret, occupato, operis sese sociam adjunxit juvencula illa, ut hac occasione, veteris vestigia flammæ, si fieri posset, excitaret, & juvenem amoris laqueis irretiret. Circa vesperam, fœno in metas pro more extructo, humi procumbentes mutuâ conversatione & dulci colloquio corpora, æstu & labore defessa, reficere student; ibi tandem juvencula cum juvene expostulare, mirari se, quòd in amore

non

non reſponderet, cùm perditè eum amaret; ipſe verò ne viſitatiunculâ quidem ullâ dignam judicâſſet; rogare etiam, ut ſeſe domum ſuam comitaretur. His blanditiis perſuaſus, annuit ille, etſi invitus, ne nimiæ inhumanitatis crimine ab ea impoſterum accuſaretur. Quò cùm perventum, humaniter illum excepit, & allatâ cereviſiâ ipſi propinans, ut amantes mille artes experiri ſolent, quin etiam vias ſæpe vetitas tentant, ut amato potiantur, ipſi porrigit poculum, addito ſaccharo & pulvere; quem ille, nihil mali ſuſpicans, nucem moſchatam eſſe putabat; quo, cùm eſſet ſitibundus, ſubitò epoto, de ingrato ejus ſapore conqueſtus eſt; paulò pòſt capite dolere, & malè ſe habere cœpit. Puella facinoris conſcia, id nimio diei æſtu & improbo labore fieri ſimulabat; & ut aliquandiu ſuper lectum decumberet, ſuadebat; fore ſic, ut refectus meliùs haberet. Adductum protinus in cubile hortatur, ut depoſitis veſtibus lectum intraret, & ſecum pernoctaret; quod cùm ille recuſaret, acriùs inſtabat, ſéque parentibus abſentibus lecti conſortem offerens amplexus ejus experturam promittit; Quare perterritus, in noctem jam conjectus, valedictâ puellâ ad proprios lares, duobus milliaribus diſtantes,

pro-

properat. Vix milliaris quadrantem progressus, tertiâ vice ad revertendum omni cogitationum vi, ut resistere minimè potuerit, impellitur; ædes tamen non intrans. Tandem resumpto animo, quàm potest, celeri pede multâ nocte domum tendit, per totam insomnis. Sequenti die de capitis dolore & aurium tinnitu querulus, cibum aversatur, omnísque inter luctus ibat dies; noctem verò sine somno tristitia mœrórque consumebat. Mater juvenis magnam in filio observans metamorphosin, quid rei esset, scisscitatur. Tum ille se à nefaria illa juvencula pessundatum esse exclamat, quam tantum abest ut amare possit, ut eam ob perpetratum adeò illicitum & exitiosum facinus summo odio habeat. Illa verò cum propinquis ipsum consolando, objurgando etiam ab hoc animi affectu liberare insudârunt, sed frustrà, rebus ejus indies in pejus ruentibus. Solitudinem enim amplexus, omni se consortio amicorum subduxit, nec ad interrogata respondit; auditu quoque privatur, & erecto ad sydera vultu immotus, quasi ἐκστάσει aliquâ correptus, per plures horas stabat; interdum etiam totâ nocte per campos vagabatur, de miris visionibus somnians. Tandem etiam in pruritum incidit

cidit totius, admodum moleſtum, ulcuſculis paſſim in corpore erumpentibus, & contabeſcente toto. Huic operam meam, licèt tardiùs, & non niſi elapsâ fere ſeptimanâ imploranti, exhibui primò radicem aſari pulveriſatam cum polline radicum contrayervæ, oxymelite permiſtam pro vomitorio, & poſtea etiam infuſione Croci metallorum ventriculum ſubverti. Quibus cum εὐφορίᾳ operationem ſuam perficientibus, ad diaphoretica acceſſi, tertiâ vice ſudorem movendo bolo ex extracti juniperi ʒij. Extract. Angelicæ & Theriacæ ana ϑj. Rad. contrayervæ ʒß. Mixturæ ſimpl. ϑß. ſalis abſynth. gr. vj. conflato, Aquæ cardui benedicti & acetoſæ ana ʒjß. & Aquæ protheriacalis ʒß. diluto. Alvum interim ſegniorem clyſtere, quoties opus erat, officii ſui admonui. Tandem ipſi ter in die exhibui eſſentiam meliſſæ & hyperici cum pulvere contrayervæ, & aqua Naſturtii aquatici, ſyrupo acetoſitatis citri leniter edulcoratam. His paucis remediis, unà cum optima victûs ratione, illi præſcripta, tantum profecimus, ut miſer hic ad mentem rediret, & conſueta vocationis munia obiret, melancholicus tamen, & ab illo, qui olim erat, plurimùm mutatus atque nimiùm macilentus, cui ideo

lactis

lactis caprini usum injunximus, cùm asinini copia non suppeteret, additâ insuper opiatâ cordiali. Autumno verò purgavimus, ne forsan recidivam pateretur. Supervixit annos tres vel quatuor admodum mœstus, & juvenes ipsi familiares sedulò admonebat, ut sibi, ceu à Circes & Calypsus diro veneno, tinctis poculis caverent.

OBSERVATIO XXIV.

A Quartana gravissimus Ventris dolor, subsequente dorsi opisthotono.

HEroina, stemmatis claritate & omnigenarum virtutum decore insigniter cumulata, Anna, Nobilissimi Viri, D^ni^ Thomæ Trenchard Armigeri meritissimi conjux lectissima, Scorbuticâ labe, à Nobilissimo Parente, D^no^ Thomâ Earle, ordinis Armigerorum, scorbuto extincto, à teneris unguiculis hæreditario quodam jure inquinata, unde & in juventute maculis crurum & pedum tumore œdematoso, nec non aliis ejus farinæ symptomatibus, à serosa materia deorsum ruente, effictim fuit emacerata; hæc vicesimo tertio circiter ætatis suæ anno ab humore melancholico in primis viis, circa lienem

lienem & vicina viscera putrescente, & effervescente, incidit circa Autumni, morborum parentis, initium, febribus tunc publicè grassantibus, in quartanam, quæ sæpius cum scorbuto conjungi, haud rarò etiam in eum degenerare solet; quâ neglectim habitâ, cùm non esset admodum molesta, nec rigorem admodum vehementem & pungentem, sed refrigerando potiùs dorsum afficientem sentiret; successit tandem colica gravissima, materiâ febrili per imperfectam crisin ad intestina subitò delatâ, cum vomitu insigni pituitosorum humorum, interdum etiam bilis æruginosæ, ventriculo consortii lege affecto; non quòd bilis ab intestino colo ad eum transferatur, sed quatenus undique & ab ipsa vesicula fellea & duodeno intestino bilis effera reddita ventriculo promptissimè communicatur. Ab hac quinque vel sex dierum spatio Enematum, quorum in hoc affectu maximum est commodum, nec non Mannæ cum oleo amygdalarum dulcium & similium, tandem etiam Aquilæ dulcis, cum pilulis benedictis permistæ, usu, sese fausto Apollinis numine vindicavit, ut perfectè convaluisse videretur. Sed breve fuit istius restitutionis momentum. Siquidem vix effluxo unius mensis spatio dolores isti ventris,

tris, colicorum æmuli, recrudescentes de novo classicum canunt, qui quidem misellam tam crudelibus dolorum tormentis conficiebant, ut vix credideris Tityum amatorem tantos cruciatus perpessum fuisse, cùm vultures apud inferos jecur ejus divellerent. In hac nobili venter deprimebatur adeò, ut cum umbilico introrsum revulsus lumbis quasi annexus videretur. Nec erant dolores hi Coli ductu circumscripti, sed modò hæ, modò illæ abdominis partes, sæpe etiam universum abdomen corripiebatur; cujus instabilitatis causam in facultatis expultricis laborem, causam morbificam, jam huc, jam illuc expellentis, referendam judicavi. Accedebant itidem vigiliæ, sitis, atque totius corporis, sed ventris maximè, æstus, ob humorum ebullitionem, calorem in toto accendentem. Ad hanc Heroinam vocatus, ut ei in tanta dolorum carnificina, si fieri possit, suppetias ferrem, statim Enema injiciendum curavi ex solo lacte, doloribus demulcendis accommodatissimo, addito Diacatholico & oleo amygdalarum dulcium; postea etiam ex jure omasorum, anodynis & emollientibus medicato, cum oleo nucum juglandium & infusione croci metallorum & similibus. Extrà verò ventrem inungi curavi

ravi oleo anethino, camomillæ & amygdalarum dulcium, ſuperpoſito vervecis omento. Multa hujus generis alia ab adſtantibus fuerunt propoſita; à quibus abſtinendum duxi, cùm in Colica ſæpe, applicatis abdomini medicamentis, ità impulſam fuiſſe materiam ex ventre in dorſum, ut offenſis partibus nervoſis Paralyſin notham ſubſequi obſervârim. His verò parùm proficientibus, ne clyſterum frequenti uſu inteſtinis exſiccatis facultas expultrix ſegnior redderetur, aut alioquin inteſtinorum tonus & temperies læderetur, alvum ſollicitandum ſuaſi Mannâ cum oleo amygdalarum dulcium recenti, decocto florum chamæmeli dilutâ, qua ſegniùs operante, ſequenti die propinavi infuſum duarum drachmarum Rhabarbari optimi in aqua camomillæ, in eodem uncias duas mannæ ſolvendo. Etſi verò leniter & ſine offenſa potiuncula hæc operationem ſuam perfeciſſet; attamen nec dum pacatis doloribus, rogavit ægra, ut ſibi Laudanum devorandum præberem, cujus uſu ſe quondam à graviſſimis dentium doloribus liberatam fuiſſe affirmabat; ídque tantâ vehementiâ petiit, ut nullus eſſet denegationi locus reliquus. Verebar ego, ne humores vitioſi, inter inteſtinorum tunicas concluſi,

concluſi, aſſumpto laudano fixi retinerentur, & cura protraheretur, quia tamen in hac Heroina virtus utcunque fortis erat, & calor naturalis ſufficere videbatur, & vigiliæ quoque urgerent, ut metus eſſet exolutionis; petitioni ejus morem gerens, exhibui ei tria grana Laudani, incitatus à Practicis, qui idem concedunt in doloribus iſtiuſmodi, ab acribus & mordacibus humoribus oriundis, ad acrimoniam eorum mitigandam, eos etiam incraſſandos, & motum morsúſque eorundem inhibendos, maximè verò cùm metuerem, ne effera iſta materia ad caput aut alia membra, quod ſæpe fieri ſolet, rapta, ſubtilitate ſuâ ægram in vitæ diſcrimen conjiceret; Ab hoc præſidio, inteſtinis ſtupore affectis, dolores aliquo modo mitigati, ſed non penitus pacati reſederunt; imò virtute medicamenti attritâ, majori tyrannide in miſellam ſævière. Urgebat ea aliam doſin, quam concedere nolui, ob materiæ in inteſtinorum tunicis concluſæ multitudinem; & evacuationem potiùs inſtituendam ſuaſi, maximè, cùm excrementa acidum redolerent, in nullo alio mihi unquam obſervatum. Sed moleſtè tulit negationem, adeò quidem, ut alium Medicum in conſilium adhiberet; qui non tantùm Laudani uſum

probavit, ſed & bis in die minori doſi idem devorandum dedit, quin & per clyſterem me inſcio injiciendum curavit. Unde dolores pro tempore ſedati, ſed poſtea denuo recrudeſcebant. Cùm verò iis non eſſet ampliùs ferendo, neſcio cujus ſuaſu abdomini lintea, in aqua papaveris erratici intincta, frigidè applicavit, infelici admodum ſucceſſu. Repulſis quippe & ad interiora compactis humoribus, apprehenditur ſubitò horrendâ catalepſi, in qua, mortuæ inſtar, ultra bihorium perſiſtebat; nihil audiens, vel videns, nihil puncta ſentiens; per os tamen oblata promptè deglutiens, donec tandem inſtitutis frictionibus partium dolorificis, & paucis in os infuſis, cedente morbo ad ſeſe rediret, actorum omnium neſcia & ſummè debilis. Reparatis aliquantulum effœtis morbo viribus, purgans aſſumpſit medicamentum; atque ab hoc malo impoſterum libera, ſed nondum omnino evictis ventris doloribus, quin interdum recidivam minarentur, cœli ſolíque mutandi gratiâ rus receſſit, ſi forſan valetudini ſerenior adſpiraret aura, periclitatura; ſed ſpe fruſtranea. Siquidem dorſi opisthotono correpta pectus in altum elevabat, ſpinâ retrorſum arcûs inſtar reflexâ, cum dolore & ejulatu immenſo,

menſo, tanto & tam violento ut in vita & praxi mea ſimilem caſum nec viderim nec audiverim. Continuabant hæ dorſi retorſiones, per intervalla quidem, ſed breviſſima contingentes, per quatuordecim fere dies. Cùm verò immanes eſſent hæ convulſiones, & creberrimæ, ſine prævia præparatione ad evacuationem acceſſimus, cum pilulis tartareis, additâ refinâ Jallapæ & caſtoreo; & cùm virium imbecillitas venæ ſectionem non admitteret, cucurbitulas cruribus affigendas curavimus, & revulſiones alias per enemata & frictiones inſtituimus. Per os verò aquam lumbricorum, & Epilepticam Langii, Aquâ flor. Tiliæ & ceraſorum dilutas, addito ſyrupo de pœonia, exhibuimus. Extrà verò ſpinam fovimus emollientibus & diſcutientibus, & à fotu inunximus unguento Salomonis Alberti contra contractiones in Scorbuto, & aliis quibuſdam, quibus convulſio hæc delinita receſſit Deo auſpice. Refocillatam verò ægram tempore quo Sirius urit œſtro, raucæque cantillant cicadæ, ad aquas minerales vitriolatas in vicinia ſcaturientes ablegavimus, quibus multùm conducentibus, hactenus pancraticè vixit, ſana & vegeta, atque rerum ſuarum ſatagens. Deo ſit laus & gloria.

OBSERVATIO XXV.

Erysipelas phlegmonodes horrendum totius faciei & capitis.

CUm forsan per vocationis munia in magnis Julii caloribus sub Sole, dum Sirius flagraret immenso æstu, per totum diem iter facerem, sexagesimo secundo ætatis meæ anno, circa vesperam, opere foris faciundo & de via defessus domum rediens, cœnâ parcâ manu factâ, ad defatigatas itineris tædio vires refocillandas, solito citiùs cubitum me contuli: Sub multam noctem somno expergefactus dolui à capite, ut vix essem ferendo. Mox horror quidam totum corpusculum meum perfudit, quem insignis totius calor excepit cum levi quodam delirio & vigiliis, ità ut reliquam noctem insomnis traducerem. Manè facies omnis roseo rubore tincta, & cum capite in tumorem ingentem elata apparebat, atque in singula horæ momenta magis magísque intumescebat, ità ut oculos, elevatis scil. palpebris & vicinis partibus ac præter naturam auctis, aperire ampliùs non potuerim; Monstrum horrendum ingens cui lumen ademptum; Unde

de facilè collegi, ex ambientis per diem calore & ſqualore flagrantiſſimo, nec non moleſtâ in via æſtuoſa & pulverulenta equitatione, in tenera præſertim & macilenta conſtitutione, calido & ſicco temperamento prædita, ſanguinem plus æquo effervefactum & biliofiorem redditum, indéque peculiari modo corruptum, è venis capillaribus per poros in cutem & ſubjectam aliquatenus carnem, à natura, rebus ſuis conſulente, expulſum fuiſſe; & in capite debiliori Eryſipelati, quod Latinis ſacer ignis, & ſancti Antonii ignis dicitur, quo divum hunc, qui incendiis præeſſe creditur, eos, qui numen ejus non reverentur, affligere arbitrantur, anſam præbuiſſe; non quidem puro, ex ſanguine tenuiſſimo & calidiſſimo, qui ſæpe bilis nomine inſignitur, nato, ſed phlegmonoſo, quòd non pauco tenui ſanguini, ſed multo etiam craſſo, phlegmonis autori, permixtum ſit. Huic ſanguinis fervori febris, ſynochi non putris æmula, eſt adſcribenda; & delirium, à ſpirituum incaleſcentia & inflammatis cerebri membranis oriundum. In tanto rerum diſcrimine, ut curam feliciter auſpicarer, cùm perciperem magnam humorum copiam adeſſe, & Eryſipelas φλεγμονῶδες eſſe conſiderarem,

admisso priùs enemate chirurgum vocandum curavi, ut venæ sectionem institueret. Sed cùm liberi mei viderent, me vix mente constare, ne forsan tam generoso præsidio temerè uterer, in consilium adhibuerunt Doctissimum D^num^ Nath. Heighmorum; qui cùm phlebotomiam probaret, sectâ cephalicâ sanguinis circiter unciæ octo detractæ sunt, non sine insigni meo commodo. Potuissem plus sanguinis profundere; Sed cùm sanguis sit frænum bilis, eum parciùs emittendum duximus. Sequenti die evacuationem instituì, posthabitâ concoctione & humorum præparatione, cùm turgens & effrenis humor celerrimè sit evacuandus, priusquam se ad nobilem partem recipiat; & præterea, cùm tenuis sit, medicamento non invitus cedat. In purgantium censu omnia acuta & impensè calida sedulò vitavi, quòd febrim augeant, & vires dejiciant; assumpsi verò clemens & benignum cholagogum ex infuso Rhabarbari, cassiæ & tamarindorum cum cinamomi tantillo, addito syrupo rosarum. Interim ad sanguinis bilioſi excandescentiam leniendam, acrimoniam ejus obtundendam, humorum quoque ad partem affectam affluxum inhibendum, & febrim extinguendam, usus sum Emulsione amygdalarum

dalarum dulcium, & quatuor seminum frigidorum majorum; interdum etiam ptisanâ simplici, tinctura quoque rosarum, quibus omnibus adjeci gelatinam Cornu Cervi. Ad dissipandum præterea sanguinis affluxum, sudores aliquoties suscepi, assumpto Rob Sambuci cum Antimonio diaphoretico fixo, aquâ fumariæ & veronicæ diluto. Quod topica attinet, à refrigerantibus abstinui, ne bilis ab extrà intrò ad cerebrum repelleretur; quod accidit eodem fere tempore Dom. Doct. Aclan, Medico Exonienſi, mihi amicissimo, qui indè mortem obiit. Usus autem sum decocto florum Sambuci cum vino, addito Sapone Veneto & Theriacâ, in quo petias intinxi, quas expressas loco affecto applicavi, & manè ac serò per horæ quadrantem continuavi, superimpositâ farinâ secalinâ, linteo mundo inclusâ; & procedente tempore, suffumigiis ex foliis sabinæ, succino & thure materiam Erysipelatis dissipavimus. Interea etiam symptomatis gravioribus debitis præsidiis succurri. Quibus debitè administratis mensis spatio, Deo opifice & moderatore, in integram valetudinem sum restitutus; id quod Dei bonitati adscribo, cui laus & gratiarum actio in omne ævum.

OBSERVATIO XXVI.

Stupor ab aeris calore in conclavi occluſa.

Cùm in ipſo belli Cæſareani æſtu, relictâ dulciſſimâ patriâ, Gedanum, nobile Boruſſiæ Emporium, ubi Fiſtula ſeſe in Mare Balticum exonerat, moleſtiſſimo itinere ſeceſſiſſem; partim ut conſanguineos meos, qui lares ibi fixerant, inviſerem; partim etiam, ut ſtudiis operam navarem, in Gymnaſium, Keckermanni famâ celebre, receptus, cùm tenui ſumptu exiguóque ſtipendio inſtructus eſſem, diſcipulos privatim erudiendos ſuſcepi; & inter eos binos fratres, optimæ indolis & ſpei pueros; quorum alter decimum quartum, alter vix duodecimum ætatis annum erat ingreſſus. His, injuncto penſo, quando December canus, & bruma impotens Aquilone rauco mugiebat, ut Martialis utar verbis, in hypocauſtulo undique occluſo & ab aeris introitu probè munito, cui ex uno latere præfurnium, parva ſcil. fornax, pro more iſtius gentis, erat adſtructa, in quo lignis accenſis ignis concluſus hypocauſtum calefaceret, relictis; in Muſæum

sæum me per semihoram subduxi. Reversus, utrumque humi prostratos inveni, non sine summa animi consternatione, quòd eos ad plures abreptos putarem; qui tamen, fenestris & januis apertis, solo aeris libero ingressu, & respiratione ejus, fuêre liberati; de capitis dolore aliquandiu queruli, qui tamen paulò pòst sponte suâ evanuit. Et certè nisi in ipso temporis articulo adfuissem, proculdubio vitam suffocatione expirâssent. In his nimiâ hypocausti, frigore intensiore existente, calefactione, cùm non pateret alicubi, aut per caminum aliquem exitus; aer conclusus effervefactus, cordis calori ventilando & animali spiritui reficiendo minimè sufficiebat, imò planè ineptus erat; unde suffocationem sequi necesse est; quod & nuper admodum contigit nepotulo meo à prunis in conclavi angusto undique occluso, accensis, quorum noxio vapore inter prandendum præclusis velut animæ ductibus, subitò attonitus procidebat, ut vix magno labore restitueretur.

OBSER-

OBSERVATIO XXVII.

Cæcitas post convulsiones incurabilis.

INfortunium, & dirum quidem infortunium est Cæcitas, quando visus, omnium sensuum præstantissimus, in totum aboletur; qui affectus ἀμαύρωσις nominatur Græcis. Idem tamen humanum, & humana omnia homini humanè ferenda sunt. Huc accedit, quòd sic jubeat necessitas; cum qua nec superi, nec inferi pugnaverint. Hujus miserandum exemplum nobis præbet Ursula, Nobilissimi Viri Dni Henrici Henning, in pago Poxwell, non procul ab Oceano sito, habitantis, conjux lectissima, cui nihil deest ad pulchritudinem & faciei decorem quàm visûs deprivatio; triginta circiter annos numerans, mediocri corporis habitu prædita, & benè sana, nisi quòd levioribus quibusdam convulsionibus Epilepticarum æmulis per intervalla longiora corripiebatur. Hæc paucis à duro partu effluxis septimanis, sive commotis in cerebro humoribus à nixûs difficultate, sive ex mœrore & luctu filioli immaturâ morte perempti, in solito graviores & maximè horrendos incidit convulsivos

vulsivos motus, Epilepticorum æmulos; quorum plures per diem patitur insultus, & majori, quàm antea, tyrannide in misellam sævientes. Huic tam horrendo malo, si Deo visum fuerit, debellando variis usa est præsidiis & machinis; tum in ipso Paroxysmo revellentia, discutientia, & specificâ virtute pugnantia; tum & extra eum evacuantia, vomitoria, & occultâ qualitate agentia, sedulò adhibendo; sed frustrà & sine fructu, insultibus non tantùm crebriùs, sed & majori æstu excandescentibus, cum summa virium jactura; tandem superato paroxysmo admodum violento, ad sese reversa, conqueritur de omnimoda visûs abolitione; adeò ut, admotâ oculis candelâ, ne scintillam quidem splendoris videre se affirmaret; cùm tamen, citra manifestum oculorum vitium, Pupilla quoque pura appareret; unde & hanc subitam visûs amissionem Guttam serenam nominare solent Practici; nec imposterum ampliùs, quòd sciam, Epilepsiæ spasmo correpta est. In hac nobili Heroina, digna sanè, quam nec morbus ullus, nec ipsa senectus unquam attingat, cæcitatem contigisse puto, ab ingenti capitis in paroxysmis Epilepticis concussione, retorso forsan optico nervo; vel, quod probabilius, humoribus

humoribus in cerebro commotis, aut ſanguine è vaſe aliquo tenuiore rupto ad nervos opticos ſubitò confluente, eóſque ità obſtruente, ut videndi facultas omnino perierit; id quod vero perquam ſimile videtur, cùm cæcitas fuerit repentina, & cæteri ſenſus, principéſque ſimul facultates vegetæ apparerent; unde cauſam proximam cæcitatis hujus non in cerebrum, ſed nervum opticum rejiciendam judicavi. Angebatur miſella de hac calamitate intimis ſenſibus, oculorum orbitatem continuò deflens, nullis ſumptibus parcebat, ſi qua arte viſum recuperare poſſet; & tum domeſticis cùm exoticis conſiliis, diu multúmque uſa, nihil profecit; ſed cæca reddita, cœca manet in hunc diem anni, ab accidente hoc quinti, inter Orcum & Solem errans, & ut dicebat Aſclepiades, una famula comitatior incedens; nec remediis aliis, quàm æquo animo, unico & certo hujus calamitatis remedio, utens; séque aureâ illâ ſententiâ erigens, quam Romani voluptas Theatri, Muſarúmque deliciæ, Plautus in Captivis uſurpat:

Dii immortales id voluerunt, vos hanc ærumnam exſequi:
Decet id pati animo æquo; ſi id facietis, levior labos erit.

OBSER-

OBSERVATIO XXVIII.

Cæcitas triduana, post convulsiones Epilepticas, subsequente visûs depravatione curatâ.

GEneroſa Dna Margareta Radford, Scorbutica, quam ſuprà Epilepſiæ ſpaſmis ab abſceſſu, in infimo ventre rupto, correptam fuiſſe narravimus; poſtquam ab iis fauſto Apollinis numine vindicata eſſet, ſubitò omni viſu privatur, eodem poſt triduum recuperato; id quod craſſo venenatæ auræ halitu ab alvina ſentina effumante, & principium nervorum opticorum occupante, factum duximus. Huic ſucceſſit visûs depravatio, qua res eædem geminæ apparebant, mures quoque, culices, aliáque volatilia & reptilia oculis obverſabantur, & ſimilia. Quæ quidem à Medicis Melancholiæ effectus judicabantur; quæ ſæpe patientes fortibus deluſionibus decipere ſolet; cujus obſtinati humoris inſeparabilis comes exiſtit timor; unde ob falſas has imaginationes hanc generoſam fœminam moleſtari affirmabant, cùm multi tali ſpiritu in corpore genito poſſideantur, imaginantes ſe ἀκεφάλους, naſum

naſum ſe adeò longum habere & craſſum, ut cubile impleat; alii ſeſe mortuos eſſe, cibum averſantes, quòd mortuis cibo non ſit opus. Hiſce terriculamentis, falsâ ſuppoſitione mixtis, extraordinariam triſtitiam jungi aſſerebant, & in hac exigentia rationi in tantum commandandum eſſe ſuadebant, ne phantaſia illuſionibus auſcultet. Etſi verò ex Hippocratis oraculo verum ſit, Epidem. 6. quòd melancholici frequenter Epilepſiâ, & Epileptici melancholiâ corripiantur; attamen in hoc nobili Subjecto cauſa depravatæ viſionis aliunde videtur petenda; à vaporibus ſcil. craſſis à ſanguine venoſo, tartaro ſcorbutico luxuriante, elevatis, & ſpiritibus permixtis, & oculos turbantibus; unde ſpecies viſibiles in utroque oculo inæqualiter recipiuntur. Nec enim in oculis ulla contorſio, aut ſitûs mutatio, à convulſivis motibus forſan inducta, inſpicienti apparebat, quæ geminatæ viſioni anſam præbuiſſe poterat. Iiſdem craſſis vaporibus, ſpiritibus permixtis, culices aliáque volatilia & reptilia, oculis obverſantia, ſunt adſcribenda; quemadmodum & murium falſa viſio; niſi illud ſanguini felino, ab ea, contra inſultus Epilepticos, mulierum ſuaſu, ex aqua ceraſorum ebibito, tribuere volueris,

Mart.

Mart. Weinrichii observatione incitatus, quam Clarissimus Schenckius, de animalium venenis agens, annotavit. Rogatus ab ægra, ut ei ad restituendum ex integro visum medicinam facerem, cùm fonticulos humeris & femori affixos haberet, purgato toto corpore, & capite in particulari per masticatoria & gargarismos, & aliis, quantum fieri potuit, harum apparitionum causis resistentibus, vaporibus scil. malignis à partibus inferioribus elevatis, inunxit totum caput sequenti unguento manè, superposito pileo ex vesica bubula, cui aliud munimentum erat suppositum, ut periculosissimum arceretur frigus, erat autem tale; ℞ *Rad. Pæon. & semin. ejus ana* ℥j. *Beton. chamæpyt. Verben. ana* Mjß. *Hederæ repentis & arbores foliis minoribus amplexantis, Hyperic. totius ana* Miij. *Hellebori nigr. veri totius* Mij. *flor. paralys. Lavend. & sambuc. ana p. vi. Baccar. Lauri, Juniper. recent. ana* ℥vj. *Nucis moschatæ, macis ana* ℥ß. *caryoph. cardamom. ana* ʒij. *Axung. suillæ recent.* ℥xvj. *pingued. Anseris sine sale, olei palmei ana* ℥viij. *Vini Canar.* ℔ij. *Coquantur lento igne ad vini consumpt. & omnium Putrilaginem. Mox fiat expressio, dum omnia calent, in aq. frigidam, postquam pinguedo refrixerit, colligatur ejus purior*

pars,

pars, separanda à terreno crassamento, & in usum adhibeatur. Huic etiam accessit usus Electuarii sequent. ℞ *folior. Helleberi nigr. veri Mj. flor. Hyperic. p. vi. flor. Sambuc. & paralys. ana p. iiij. semin. Pæon. & nigell. roman. ana ℥ß. Cortic. nucis jugland. vetustæ, Rasur. Cranii human. non sepulti ana ℥x. Hisce concisis & triturati affunde spirit. Vini opt. ut supernatet iiij. digit. Fiat in vase concursûs digestio ad tinctura extractionem. Post tridui macerationem filtretur per Chartam Emporeticam, & fiat exhalatio ad mellaginem, cui adde mellaginis Baccar. Juniper. partes æquales. ℞ etiam flor. hyperic. Verben. Gentian. Nepetæ ana ℥ij. Cornu cervi, Cranii humani & cervini ad summam albedinem calcinatorum, tritorum & spir. Vitrioli inebriatorum, tandem in pastillos reductorum ana ℥j ß. Coralli rubr. præp. Margaritar. præp. ana ℥jß. Lapidis Lazuli & Armeni præp. ana ℈v. Omnia seorsim pulverisata misceantur, & cum s. q. Mellaginis prædictæ reducantur in Electuarium*; de quo manè devoravit quantitatem jugland. per dies aliquot, & postea dosin sæpius iteravit. Quibus aliquandiu continuatis, Deo auspice, liberata est à falsis & geminata visione, à fortibus & malignis vaporibus oculos afficientibus, visioni per-

perturbatio existentibus, perturbando spiritus, visibiles radios dividendo, & ipsos etiam oculorum humores obscurando.

Deo sit Gloria.

OBSERVATIO XXIX.

Tensio nervorum cervicis post Rheumatismum Scorbuticum.

INter morborum iliada, corpora humana undique immensâ Phalange obvallantia, vix ullus occurrit adeò πολύμορφος, & tanto gravissimorum symptomatum satellitio stipatus, ac scorbutus, barbarè sic nominatus. Huic crebro supervenire solet Rheumatismus, seu Rheumatica affectio Neotericis dicta, dolores gravissimos in omnibus fere corporis partibus seriatim excitans, & nunc brachia & manus, nunc pedes & tibias, aliásque partes affligens. Hac carnificinâ, cùm Nobilissimus Dnus Johannes Michell de Kingston Armiger, anno ætatis suæ circiter quinquagesimo quarto efflictim emaceratus esset, ità ut lecto affixus nec commovere sese, nec à ministris, nisi cum maxima molestia &

dolorum æstu, moveri potuerit; tandem, Diis hominibúsque applaudentibus, ab ea debitis præsidiis liberatus, graviter urgeri cœpit tensione seu rigore cervicis, qua cervix immobilis in contraria à musculis oppositis trahebatur, ità ut flecti ad voluntatis arbitrium nullo modo potuerit. Haud infrequentes sunt à Rheumatismo, sed maximè in scorbuto, tensiones hujusmodi cervicis, ab humoribus serosis, à capite viâ declivi descendentibus, & circa ossium membranas & musculos hærentibus; sunt ordinariæ, Eugaleno teste, qui nonnullos scorbuticâ labe inquinatos, gravissimis nuchæ doloribus, iisque tensivis & prementibus affici refert. Ut huic Viro optimo mihíque amicissimo auxilium & suppetias ferrem, cum eo ad Thermas naturales, quas licèt Apolloneus γῆρας ἀνθρώπων nominet, Athanæus tamen λύτρα inquit ἄλγεα πόνων παντοῖα, profectus sum, quibus, præmissis universalibus, per viginti quinque dies, tempestate frigidâ, validissimis Aquilonibus circa Septembris finem sæviente, ulteriorem immersionem dissuadente, usurpatis, haud leve ipsi accessit commodum, pacatis maximè doloribus per Cataclysmum sive Embrocationes thermales, alternis diebus institutas, remanente aliquo,

quo, sed leviori rigore; cui domum reverso Unguentis anodynis, emollientibus & resolventibus per vices, & præsertim axungiâ humanâ, sæpius parti affectæ manu calidâ validè affrictâ, mederi laboravimus; apposito itidem capiti Emplastro ex cephalico cum Euphorbio, de Betonica & Tacamahaca, balsamo Peruviano exceptis, conflato. Internè etiam ter quatérve in die assumpsit Spiritum Cornu Cervini sat largâ dosi, & interdum etiam spiritum Salis Ammoniaci è cochleari Vini Hispanici vel aquæ Epilepticæ Langii aut pœoniæ compositæ cum æquis partibus Aquæ Raphani compositæ. Esculentis & potulentis miscebat cephalica appropriata, flores salviæ, anthos, stœchados, Nucem moschatam, Macerem, Caryophyllos, & similia. Cerevisiæ præterea immersit sacculum è foliis salviæ, betonicæ, Rorismarini, baccis Juniperi, Ligno Sassafras, passulis, & ejus farinæ aliis. Tandem etiam masticavit omni manè folia Tabaci, & sternutatoriis cerebrum purgavit; quæ tamen rariùs admisit, ob cervicis à commotione dolorem. His per hyemem continuatis, cùm veris internunciæ revolarent ad nos hirundines, Thermis denuo per tres septimanas immersus, ab ista cervicis tensio-

ne immunis, & cervicem quoquo versùm movens, domum rediit; cui impoſterum ab hoc malo immunitatem, & omnimodam incolumitatem largiatur Deus, bonorum omnium autor.

OBSERVATIO XXX.

Cancer in mala faciei, & externa naſi ſede exulceratus, & curatus.

CAncrum in univerſum plerique, ſi fuerit inveteratus & exulceratus, incurabilem ſtatuunt; vel ſaltem rariſſimè curari affirmant; quòd cauſa ejus ſit nimis pertinax & maligna, mitiora contemnat præſidia, & fortioribus exaſperetur. Sed en tibi exemplum curati in Virgine quadam, novendecim annorum, optimâ ſtirpe Tulſianâ oriundâ, quæ cum Amita ſua, Dra Tulſe, Vidua, pietate & humanitate omnibus nota, cohabitabat, in vicinia Chriſt-church, qua itur ab occidente ad Inſulam Vectis, magnam rem ex lupuli cultura quotannis faciente; Huic Virgini à tuberculo in mala, vix piſi aut ciceris magnitudinem æquante, protuberabat eo loci cancer jam exulceratus, labiis inverſis ſanguinem profundens, aſpectu horrendus,

rendus, diu noctúque excrucians, & altero latere ad naſum extenſus, luxuriante circum márgines carne cruentâ. Hanc ſub manu habuit Chirurgus expertiſſimus Dnus Sampſon, qui tunc temporis in inſula Vecti commorabatur; qui nihil omiſit eorum, quæ in tali caſu ars præſcribere ſolet. Cùm verò res hujus Virginis indies in pejus ruerent, tandem in conſilium adhibeor. Etſi verò probè nôſſem hunc morbum ferè incurabilem eſſe, attamen cùm Galenus generoſi Medici eſſe dicat, terreri minimè morbi gravitate, ſed alacriùs adverſum morbo ire, ideo Thucydidis conſilium amplecti decrevi, qui in re dubia agere aliquid vel periclitanter, etiam jubet. Itaque in tam gravi & periculoſo caſu, quid mihi faciendum eſſet diu multúmque hærenti, communi cum Dno Sampſone conſilio ad ptyaliſmum provocandum nos convertimus; in quo, ex voto ſuccedente, hujus Virginis ſalutem, ſi à Deo diſceſſeris, unicè fixam eſſe judicavimus. Nec mora, in qua periculum erat, detracto ſaltem ſanguine, & purgatis primis viis, inſtitutus fuit ptyaliſmus per Mercurium dulcem, conſervæ roſarum permiſtum; quo feliciter & ex voto ſuccedente, ulcere ſaltem ſervato mundo, ſine aliis remediis

intra viginti dies à tam diro malo magno ſuo gaudio curata eſt virgo hæc, ſine inſigni aliqua cicatrice, in facie relicta, cujus decori imprimis ſtudioſæ ſunt id genus hominum. Deus ſit laudatus in ſecula ſeculorum.

OBSERVATIO XXXI.

Cancer in Palato mortalis.

CAncri, qui in profundo corporis, palato, ſede, & ſimilibus partibus exoriuntur, neque medicamentis, neque ſectione, neque uſtione curandi, Venerandi noſtri è Coo ſenis authoritate *6.* Aph. 38. quòd ità magis irritentur, & ulcera ad cicatricem perduci nequeant, aliáque ſymptomata periculoſa ſequi ſoleant. Plerumque enim cancro laborantes citiùs pereunt, qui curam tentant; quum forſan non curati longiore tempore perdurare poſſent, ut Galenus prolixè docet in commentariis ſuis. Id quod accidit Dom. Rogero Heiden, Chirurgo Dorcheſtrenſi, ſatis felici, compotationibus indulgenti, habitu corporis pleniore, in ſecundo ſenio conſtituto; qui foliorum ſiccorum Nicotianæ & in funem contortorum atque inciſorum fumum,

fumum, per fictilem tubulum, à plaſte in eam rem formatum, hauriendo, palatum, neſcio quo malo fato, ſcintillâ aduſſit, unde oborta veſicula; qua neglectim ab initio habitâ, in ſenili corpore & in victu plurimùm delinquente, degeneravit in cancrum per univerſum palatum ſerpentem, ulceris circumcirca labiis prætumidis & inverſis, cum dolore & ardore, tanto ſæpius, ut totam noctem inſomnis tranſigeret. Et licèt multis uſus fuerit evacuationibus atque ſudoribus per decoctum ligni, & imprimis Antimonio diaphoretico fixo ſæpius in die aſſumpto, & aliis tam internis, quàm topicis; attamen nihil profecit, ſed cancro ultrà & ultrà excedendo progrediente, ità ut nec cibum ullum nec potum admittere potuerit, à morbo tandem ſuperatus, mortalitatem exuit; ut verum ſit, quod divinus poeta ſcriptum reliquit,

Stat ſua cuique dies, breve & irreparabile tempus
Omnibus eſt vitæ, ſed famam extendere factis
Hoc virtutis opus.

OBSERVATIO XXXII.

Dolor dentium immanis.

DEntes, quasi edentes dicti, non solùm secundùm nervos, eorum radicibus insertos, & membranulam, dentis cavitatem intus succingentem, sed etiam in propria substantia sentire, autor est Galenus, communis Medicorum præceptor & judex. Utut sit, à Celso maximis annumeratur tormentis. Id multi nôrunt, qui hujus mali crudelem tyrannidem experti sunt. Inter alios imprimis Henricus Bridges, civis Dorchestrensis, quadragenarius, carnosus & homo quadratus, pannis laneis conficiendis victum quæritans; qui tam atroci dentium dolore afficiebatur, ut post plures ejulationes, totam domum complentes, ad nulla interrogata responderet, & exutâ mentis potestate, totus insaniret & fureret. Ad hunc vocatus, statim, injecto priùs Enemate, è cephalica largâ manu sanguinem detraxi. Alterâ die dolore perseverante cucurbitulas scapulis admovendas, & vesicatorium nuchæ applicandum curavi. Sub vesperam, urgentibus vigiliis, cùm per quadraginta

ginta horas nullum somnum vidisset, exoneratâ priùs alvo, tempora inunxi oleo populei, desuper impositâ cannabe, succo lactucæ inebriatâ, & aspersâ tantillo pulveris nucis moschatæ, intrà verò exhibui grana tria Laudani. Subsecutus est eâ nocte somnus placidus cum dolorum remissione. Nè itaque dolores recrudescerent, & de novo classicum canerent; purgationem instituendam duxi, quam mentis inops hactenus admittere non poterat; exhibui igitur huic viro pilularum benedictarum scrupulos duos, quatuor granis resinæ Jallapæ fortificatos, ad educendos serosos, salsos humores, quibus cum εὐτροφίᾳ operationem perficientibus, in integrum fuit restitutus, nec unquam ampliùs similes dolorum æstus sensit.

OBSERVATIO XXXIII.

Calculus sub lingua enatus.

NUlla est fere corporis pars, in qua non calculus generari queat; cujus quidem rei plura passim apud practicos reperiuntur exempla. Vidit Paulus Lapidem ex thorace egressum; Trallianus Zoar lapidis meminit, intra linguam nati; Benivenius in colo

colo alium enatum teſtatur; Ugo refert, cuidam ex ventriculo evomitos; Veſalius plures in veſicula fellis reperit. Sic & nuper admodum quinque calculos è veſicula fellea in nobili quadam fœmina à morte exemptos novi. Idem vidit quoque Andreas Lacuna, cum aliis Anatomicis; quorum quidam etiam intra calvariam & meſenterium atque uterum conſpexerunt. Et retulit mihi Celeberrimus juxtà & Doctiſſimus Vir, Dom. D. Theodorus de Mayerne, Eques Auratus, Baro ab Aubone, Sereniſſimi Angliæ Regis Archiater, in ultima cadaveris humani diſſectione, quam ſuis manibus fecerat Lutetiæ, inſolitam ſibi & inauditam oblatam fuiſſe ſterilitatis cauſam, Calculum videlicet, exactiſſimè meatum illum claudentem, qui à proſtatis in urethram dehiſcit, per quem è Vaſis varicoſis ſemen vibrante ejaculatione expellitur; quem quidem calculum non niſi vi cum partis aliqua laceratione extrahere potuerit; Vidi & ipſe calculum in Nobiliſſimo Viro, Dom. Guilielmo Poole, Baroneto, ſecundum jam ſenium ingreſſo, ſub lingua, in carne illa molli, ei ſubſtrata, genitum, levem & tophaceum; longiorem, inſtar lapillorum, in capitibus Aſellorum mollium repertorum, qui ſponte ſuâ decidebat

decidebat triennii spatio, subnascente alio, capitis instar Lerneæ serpentis, cui uno desecto, aliud subinde suboriebatur. Hic erat admodum molestus, eo tempore, quo decidere incipiebat; ità ut lingua magnum inter loquendum & masticandum perciperet nocumentum. Hoc Nobili Viro tardissimâ senectute ad meliorem vitam à summo vitæ arbitro evocato; in vesica ejus, corpore dissecto, repertus est lapis quatuordecim unciarum pondere, in medio pervius, per quem lotium sine impedimento profluebat, ità ut nulla esset calculi in vesica contenti suspicio, cùm de nulla gravitate nec dolore aliquo conquereretur.

OBSERVATIO XXXIV.

Scrophulæ tactu Septimi filii introrecedentes.

MIrabiles esse in homine idiocrasias, & quodlibet individuum humanum complexionem habere sibi peculiarem, atque individuis ejusdem speciei specificas, & proprias inesse cordium formas, scitu perquam est necessarium; etsi neque ratio semper dissimilitudinum reddi queat, neque semper inquirenda sit; cùm multa in naturæ

turæ majestate abdita sint, quorum causas non facilè vel rerum prudentissimi dixerint. Ità Plinius, locupletissima illa, tanquam alterum copiæ cornu, veterum autorum bibliotheca, narrat de mirabili hominum genere in Hellesponto, qui Serpentum ictus solo contactu levabant; unde & Ophiogenum nomine insigniti erant. Ità & Pyrrhus Rex dextro pedis pollice solo tactu lienosis medebatur, & febres fugabat, ejusdem suffragio. Pari ratione vel hodie quoque Anglorum Gallorúmque sereniſſimos Reges hoc cœlesti munere donavit Deus, bonorum omnium largitor beneficentissimus, ut scrophulas discutiant tactu, quæ alioquin vix ullâ medicaminum vi molliri aut curari possunt: quâ curandi facultate septimum quoque filium, nullâ sequioris sexûs intermediâ, præditum esse dicunt. Agrippâ teste lib. 2. c. 3. Mirum de septenario experimentum, quòd masculus omnis septimus, absque fœmella intermedia natus, vim habeat curandi scrophulas solo tactu, vel verbo. Novi ipse Virginem Nobilem, Gratiam, nomini pulchrè respondentem, generosâ Bampfiliorum prosapiâ oriundam, vigesimo anno proximam, cui collum plurimis scrophulis defœdatum erat, de quibus eradicandis admodum

modum erat anxia, atque in eum finem usa est operâ triduanâ septimi filii, in vicinia habitantis, qui solâ manuum impositione, sine aliis præsidiis, scrophulas intrò repercussit, ægrámque in præsens vitæ discrimen conjecit, donec debitis adhibitis remediis scrophulæ repulsæ denuo erumperent. An hoc imaginationis vi, quod nonnulli voluerunt, cujus magnam corporis alterandi & immutandi potentiam esse lubens agnosco, factum sit; an individuali aliquâ tangentis proprietate, à temperamento ortâ, aliis dijudicandum relinquo.

OBSERVATIO XXXV.

Pruritus & oculorum rubedo pertinax.

OPhthalmia alia est humida, alia sicca; quæ vel cum pruritu, vel sine eo. Hoc loco exemplum proponam illius, quæ sine fluxione erat, sed solo pruritu molesta, & rubore indecora, quam Practici ξηροφθαλμίαν nominant; affectus sæpe diuturnus, & sæpe toto vitæ tempore infestus: Tali laboravit generosa D^na^ Catharina Frampton, generosâ Tregonwellorum prosapiâ oriunda, in pago Morton habitans, vidua admodum melancholica,

melancholica, & semper querula, ut solent melancholici; quadragenaria, otio nimis dedita, & sæpe longo tempore sine causa sese intra cubilis parietes concludens. Proveniebat autem affectus hic ab humore pauco, sed sicco, & salso atque nitroso. Quoad curam, ut oculi curentur, curandum erat caput; ut caput, totum corpus; propterea hyemali tempore gelidissimo antecedentium causarum tam ablationem, quàm correctionem, distulimus in vernam tempestatem; quâ commodiùs administrantur cathartica, & magis vegetæ eorum simplicium, tunc naturalibus virtutibus maximè turgentium, vires. Interim præscriptâ bonâ victûs lege, in eo totus fui, ut alvus ei semper esset laxa. In eum finem jussi, ut uteretur pilulis de Aloe Oribasii cum succo caulium, de quibus ità in carminibus Macri, de virtutibus herbarum:

Illius geminas cum mulsa sumere drachmas
Idem præcepit, choleram sic phlegmâque purgat:
Unaquaque die post cœnam sumere dixit,
Utile tres ejus pilulas binásve recentes
Cum succo caulis formatas, ut faba, grossus
Aut cicer, humores nocuos cum stercore purgat,
Non corrumpendo stomachum, neq; vim faciendo.

Purgatus

Purgatus fuerit Pilulis qui sæpius istis,
Vix unquam capitis vexabitur ille dolore;
Et nihil est oculis, mihi crede, salubrius istis,
Numeros memini, si verba tenerem.

Harum Pilularum nobiliſſima ægra aſſumpſit primò ℈ij. per octo noctes conſequentes horis duabus poſt levem cœnam; deinde quarto quoque die. Interea etiam hirudines ponè aures & ad jugulares externas applicatæ; nec omiſſa ranularum apertio, cùm grave eſſet incommodum. Sanguinem è brachiorum venis, abſente inflammatione, tum & aliis de cauſis, non detraximus. Cervici tamen plurium piſorum capax cauterium inuſtum. Ingraveſcente etiam malo, veſicatorium latum ſub fontanella fuit applicatum, non ſine inſigni commodo. Oculos verò, manè præſertim, decocto liquiritiæ tepido fovendos curavi; eóſque ſevo agnino circa renes collecto, admixto liquato olei amygdalarum dulcium recenter extracti, tantillo, deſuper inunxi. Hoc linimento delibutæ palpebræ, prurire plurimùm deſinere, ſed minimè auferri; aqua itaque oculis inſtillanda, & cum petia imponenda præſcripta. Erat ea talis: ℞ *Betonicæ, Verbenæ, Plantaginis, Trifolii communis albi & rubri,*

rubri, foliorum salicis, betonicæ aquaticæ, rosarum ana q. s. Alumīnis rupei ℥ij. *Destillentur herbæ sine alumine, more vulgari, in aquæ destillatæ* ℔ij. *dissolvatur Alumen, & destillentur in vitreis organis in cineribus, vel calce vivâ, ad siccitatem, & aqua carens acrimoniâ usui reservetur.* Fungus quoque Sambucinus, aquâ modò dictâ inebriatus, nec non persicaria maculosa insipida, contusa, sub somni horam tepidè super oculum imposita, & alia; sed frustrà, malo isto ad vitæ finem perstite, etsi minùs molesto, à prædictorum usu.

OBSERVA-

OBSERVATIONUM MEDICINALIUM LIBER SECUNDUS.

OBSERVATIO I.

Angina exquisita lethalis.

ANgina ab angendo, quæ vox à Græco ἄγχω, id est suffoco, seu strangulo, derivatur, dicta; inter morbos acutissimos, & lethum sæpe paucarum horularum spatio accelerantes numeratur. Hujus à posterioribus Græcis, qui paulò ante Galeni seculum vixerunt, quatuor recensentur species, seu differentiæ, συνάγχη, παρανάγχη, κυνάγχη, παρακυνάγχη; quarum nulla non est aliquando lethalis. Sed cynanche harum omnium gravissima & periculosissima est; utpote in qua à sanguinis in venis jugularibus affluxu, inflammatis interioribus

laryngis & gutturis musculis, tum respiratio, sine qua Cor, vitalis facultatis domicilium, salvum esse nequit, tum & deglutitio afficitur; sæpe etiam præcluso gutture prorsus tollitur; nullo interim vel intus vel foris conspicuo tumore, quod maximè suspectum habetur. Et præsente quidem angina, in quacunque sit parte, respirationis & deglutitionis difficultas imprimis adesse solet. Ac tanta sæpe accidit dyspnœa, ut præsens sit suffocationis periculum; quòd musculi laryngis, si tumeant, viam aeri per se præcludant, & cartilagines ad sese contractas recludi non sinant. Hinc Philolaches apud Comicum, in Mostellaria; In anginam ego nunc me velim verti, ut veneficæ illi fauces prehendam atque enecem sceleſtam stimulatricem. Sæpe tamen evenit, ut quis sit anginosus, qui non habeat in principio difficilem respirationem, & postmodum vix secundo vel tertio die in eam incidat, quod in curationibus diligenter notandum, ne neglectis principiis suffocetur æger. Id quod contigit D^no^ Richardo Bragg, Ecclesiæ Milbornensis, sexto Dorchestriâ lapide, qua itur Blandfordiam, distantis, Rectori; viro quadrato, habitu carnoso, venis amplis, temperamento sanguineo-melancholico, triginta

quatuor

quatuor circiter annos nato, πολυπόδων, & narium hæmorrhagiis jugíque catarrhorum defluvio frequenter obnoxio. Hic cùm per hyemem quartanâ laborâſſet, quæ Verno tempore ſponte ſuâ evanuit, Autumni inſequentis initio, manè quodam ſomno expergefactus, neſcio qua occaſione, ſenſit circa laryngem & fauces dolorem & ardorem quendam, cum deglutitionis difficultate, nec non febrili diſpoſitione, ſiti ſolito majori junctâ, ſine manifeſta aliqua reſpirationis difficultate. De his me, altero die ab invaſione, certiorem fecit; meámque præſentiam rogavit. Ad quem cùm à meridie veniſſem, jam omnia graviora & in pejus lapſa deprehendi. Aderat enim febris continua & acuta, dolor circa laryngem & aſperam arteriam, ut vix contingi, quantumcunque leniter, potuerit; nihil interim introſpicienti in faucibus & collo tumoris, deglutitione omnino impeditâ, ut potus etiam, quem ob ſitim ingentem continuò deſiderabat, per nares continuò reſiliret; urgente inſuper, quæ hactenus non aderat, reſpirationis tantâ difficultate, ut ſeſe in lecto continere non potuerit, nec caput Pulvinari applicare, ſed in ſedili erectus ore hiante ſedere cogeretur, ſubſtratis mollibus pulvinis; tume-

factâ etiam & aridâ linguâ, in singula momenta suffocationem metuens. His seriò mecum consideratis, divini Hippocratis oraculo admonitus, quo lethale esse pronunciavit, si febricitanti, nullo existente in faucibus tumore, strangulatio accidat; & præterea quoque, quòd deploratæ salutis statuatur angina, à sanguine melancholico originem ducens; ægri hujus rem in præcipiti esse, præ affectûs magnitudine & acutie, judicavi; factâ assidentibus de morituro ægro conjecturâ, ne eum solo prognostico reliquisse viderer, præsenti auxilio, cùm nullus esset procrastinationi locus, sanguinis missione succurrendum duxi; & sine mora accersito Chirurgo, è cephalica dextra sanguinis octo uncias detraho; mox & quatuor circiter effluxis horis, quòd morbus nullas daret inducias, venas quoque sublinguales aperiendas curo. His factis, purgationem libenter in corpore cacochymo, & pravis humoribus onusto, instituissem; sed impediebat eam deglutitionis difficultas multo maxima, quâ tenuissimas etiam sorbitiones, & quæcunque oblata per nares rejiciebat. Hujus itaque vices supplere conati sumus enemate acri, ex decocti communis lib. j. parato, in quo dissolvimus Elect. Diacathol. & Diacolocynt.

cynt. cum oleo, sale & ovi vitello. Interim & gargarismum præscripsimus continuò utendum, cum aquæ sempervivi majoris, portulacæ & plantaginis, addito dianucum & diamor. nec non lapide prunellæ. Extrà verò applicatum fuit collo cataplasma. ℞ *Radicum althææ, liliorum alborum, malvæ ana* ℥j. *foliorum althææ, parietariæ, violar. malvæ, cardui benedict. ana* M j. *Seminum lini & fænugr. ana* ℥ß. *stercoris hirundinum unciam unam. Coq. cum aqua ad mollitiem, & exquisitè pistentur, addendo tandem olei chamom. lilior. ana* ℥jß. *pingued. gallinæ* ℥j. *farinæ fabarum q. s. fiat cataplasma.* Renibus etiam cucurbitulæ applicatæ, & frictiones partium inferiorum institutæ; sed frustrà omnia, & infelici hujus morbi exitu. Nam quarto die naturæ satisfecit, strangulatione enecatus. Nempe ægris, quibus desperata salus est, nullum neque auxilium, neque tempus est opportunum.

OBSERVATIO II.

Parasynanche per resolutionem terminata.

PEriculosissima & lethalis plerumque est illa Anginæ species, in qua inflammatis internis gutturis musculis, nullus in fauci-

bus neque tumor neque rubor est conspicuus. At major salutis spes affulget in illa, ubi tumor & rubor oculis subjiciuntur; quod longævâ rerum experientiâ à Practicis observatum. Foras enim morbus fertur in ægri commodum. Talis erat, quæ Aquario contristante annum, filium meum, quem mihi Deus unicum largitus est, Fridericum, crasso corporis habitu, & temperamento sanguineo-phlegmatico præditum, subitò invasit; qui aliàs quoque in Genesi sua ob Lunam combustam, ab angulo occidentis cadentem, à Saturno in piscium sidere sauciatam, Ranzovii suffragio, ab ipso ortu Catarrhis, in fauces defluis, fuit obnoxius; prehendebat autem solam cervicem, ejúsque musculos, linguam & os hyoides contingentes, atque œsophagum firmantes & retrahentes: Aderat deglutitio læsa, sed non ablata; cùm liquida, etsi cum dolore & difficultate, permearent, ob gulæ inflammationem, rubore quasi erysipelatoso, & tumore foris conspicuo, accedente tum amygdalarum seu tonsillarum, tum gurgulionis ex palato penduli, ipsiúsque linguæ tumefactione, & pituitæ per os continuâ excretione, respiratione parùm vel omnino non læsâ; laryngis scil. musculis salvis, unde respi-

respirationis viæ non intercipiebantur, & præsente febriculâ quadam. Hanc ego à sanguine pituitoso, è venarum jugularium ramis in dictas partes effuso, natales ortus ducere judicavi. Mox, ne malum longiùs serperet, injecto communi Enemate, Cephalicam dextram, quæ maximè in conspectum veniebat, tundendam curavi; & sanguinis octo detraxi uncias, & eodem die venas quoque sublinguales incidendas imperavi. Interim ad affluxum repellendum & avertendum, in principio ordinavi gargarismum ex aqua plantaginis, portulacæ, & rosarum; in quibus dissolvebam diamoron, & diacarion, adjecto lapide prunellæ. Sed veritus, ne repellentium usu materia intrò verteretur; alium præscripsi magis resolventem, ex aqua hyssopi, prunellæ, tussilaginis paratum, addito melle rosato, syrupo de hyssopo & dianucum, nec non lapidis prunellæ momento. Hunc in ore saltem detinebat, sine agitatione, ne gargarisando partes inflammatæ commoverentur, & fluxionem augerent. Collo verò oleis chamomillæ, amygdalarum dulcium & axungiâ Gallinæ inuncto; imposui Emplastrum meliloti simplicis, albo græco, quod vocant, permistum, & oleo liliorum malaxatum. Altero mox

ab invasione die, purgationem injunxi, ex infuso Agarici & Electuarii lenitivi in decocto communi, addito syrupo rosarum solutivo & diasereos: quæ operationem suam cum ἐυφορίᾳ peregit. Pro potu utebatur Emulsione amygdalarum dulcium & seminum frigidorum majorum, paratâ cum decocto spongiarum Sambuci, quas vulgò vocant Auriculas Judæ; caricarum pinguium & radicibus althææ. Pro victu utebatur panatellâ, avenaceo, hordeaceo, & similibus. His per quatuordecim dies continuatis, repetitâ etiam venæ sectione, restitutus fuit sanitati, Deo servatore Opt. Max. opitulante; cui sit laus, honor & benedictio in omne ævum.

OBSERVATIO III.

Pulmones quasi Tartaro gypseo respersi.

Quemadmodum summus fere est infelicitatis gradus, & res opprobrii plena, vitam in sterilitate sine liberis degere; cùm sit pudori, nuptiarum nulla habere præmia, quibus hæc sola causa nubendi est. Ità & magna felicitatis pars est, domi ex fœcunda uxore dulci liberorum propagine beari;

qui

qui Tibi ſilicernio, ut Ciconiæ parentibus ſuis, ſenio enervatis, ſuſtentaculum præbeant, & ἀντιπελάργησιν, gratam beneficiorum remunerationem referant, aut alimoniæ θρεπτήρια reddant. Maximè verò, quia quodlibet individuum, ſimili quaſi procreatione repueraſcens, fit quodammodo æternum. Vivit enim pater in filio; neque moritur, qui vivam ſui relinquit imaginem. Unde non poteſt non eſſe miſerrimum, nec majus malum, quàm natis iterum orbari, & filios videre coràm pereuntes. Siquidem in pernicioſa orbitate moleſta vita degitur, & calamitates undique ſuperaffunduntur; unde Publius, Homo, inquit, toties moritur, quoties ſuos amittit. Id quod accidit generoſiſſimo Viro, Dno Thomæ Moore, Armigero, qui lares fixit in Pago Hawkchurch, tribus Lymâ milliaribus diſtante; cui Deus, bonorum omnium largitor beneficentiſſimus, ternam prolem largitus eſt; quos altero mox à nativitate anno, vix vitali aurâ hauſtâ, Abſtulit atra dies, & funere merſit acerbo, uno eodémque mortis genere jugulatos. Hi omnes in lucem editi, videbantur vegeti, vivaces, & bono corporis habitu præditi. Inſtante verò dentitionis tempore, langueſcere incipiebant. Apprehendebantur in principio

cipio moleſtâ tuſſi, & ſpirandi difficultate, incrementum indies ſumentibus; caput paulatim in majorem molem increſcebat; membra externa flaccida & quaſi pendula apparebant; oſſium epiphyſes in carpis & talis protuberabant; in coſtarum cartilaginibus nodi conſpiciebantur; venter turgeſcebat, pectus extenuabatur, totúmque corpuſculum atrophiâ contabeſcebat; ut facilè ex his colligere potueris, eos novo & veteribus incognito morbo, quem Neoterici Rachitidem ſeu morbum ſpinalem vocant, quòd ſpina dorſi maximè in hoc morbo afficiatur, laborâſſe. His ab interitu redimendis, ſi fieri poſſet, parentes nullis parcebant ſumptibus; ſed inexorabiles erant Parcæ; ſecundo, poſt primum, & tertio poſt utroſque vitam abſcindentes. Parentes de futura prole, ſi forſan Dei dono contingeret alios habere, præſervanda, ſoliciti; ut in cauſam morbi diligentiùs inquirerent, ultimò defunctum aperiri curârunt. Quo à me diſſecto, hepar juſto majus, ut & pleraque in abdomine viſcera, non tamen malè colorata; inteſtina verò flatibus turgida, & multùm diſtenta apparebant. In thorace verò, ſterno ſurſum flexo, pulmones conſpiciebantur lividi, & exſucci; membrana verò

eos

eos ambiens admodum erat aspera & inæqualis, innumeris protuberantiis, seu tuberculis, verrucis perquam similibus, ubique respersa; quibus apertis, inveni in iis tartarum quendam gypseum, calcis instar friabilem, per totam pulmonum substantiam sparsum. In capite nihil culpabile occurrebat, nisi quòd cerebrum videbatur aquosius. Placuit Deo Opt. Max. pluribus liberis hunc generosissimum Virum postea ditare; qui emissariis impressis, & aliis pulmonibus dicatis præservati, optimâ fruuntur valetudine. Quòd si frequentiores essent demortuorum dissectiones, forsan non tanta hominum multitudo à Libitina absorberetur.

OBSERVATIO IV.

Peripneumonia Lethalis.

GEneroſiſſimi Viri, æternâ memoriâ digni, Dni Thomæ Trenchard, Equitis aurati, famulus à pedibus, Hybernus natione, annos circiter viginti quinque numerans, proceræ staturæ, temperamento biliosо, cùm, ex officio, currendo multùm incaluisset, hausto cereviſiæ forsan frigidioris poculo,

poculo, incidit in tussim, cum pectoris angustia & spirandi summa difficultate, accedente febri acutâ, cum intensa siti, & malarum rubore, pulmonibus laborantibus & inflammatis familiari. Hic, ut erat Juvenis robustus, in principio hunc affectum periculosissimum parùm curans, de vocando Medico parùm erat solicitus. Eo verò indies ingravescente, Herus, servi amantissimus, me accersiri curavit. Ad quem ingressus, pulsum inveni tangendo magnum, undosum quodammodo & languidum; consideratísque symptomatis, hominem peripneumoniâ, nonnullis etiam, à pulmone, pulmoniâ dictâ, laborare affirmavi; dato simul, ex Hippocratis oraculo, communi prognostico, quòd pauci eam evadant, sed plerique eâdem apprehensi ad plures abeant. Ne tamen quicquam eorum, quæ Medici in hoc periculosissimo affectu præscribere solent, omisisse viderer; sine cunctatione, cùm tertius esset à prima invasione dies, basilicæ dextræ incisionem instituì, & detraxi circiter septem sanguinis uncias; cùm virium imbecillitas largiorem profusionem non admitteret, etsi sanguinis plenitudo adesse videretur. Sequenti die ad materiæ impetum à pectore avertendum, & humores vitiosos

evacuandos,

evacuandos, exhibui ipsi Mannam decocto pectorali dilutam, adjecto syrupo rosarum solutivo cum agarico. Leniter indè purgatus fuit, sed symptomata omnia ingravescebant, ut de salute ejus omnino desperarem; maximè cùm sputum non procederet, & febris excandesceret. His ut subvenirem, præscripsi Eclegma sequens, quod ℞ *Conservæ violarum & borraginis, mucilaginis seminis Psyllii & cydoniorum cum aqua decoctionis malvæ, violariæ & lactucæ extractæ, singulorum unciam, Tabularum dialthææ unciam cum dimidia, emulsionis seminum quatuor majorum & Papaveris albi uncias duas, syrupi violarum & jujubini ana q. s. Misce, fiat Eclegma.* Extrà verò pectus, unguento pectorali & resumptivo mixtis invicem, inungendum curavi. Interim alvus, quoties opus, clystere emollita; & pro potu usus est emulsione seminum quatuor majorum, & ptisanâ ex decocto hordei & glycyrrhizæ paratâ. Cùm verò in lipothymiam creberrimè pronus esset & refici necesse haberet, usus sum, ex imitatione Valeriolæ, succo ex vervecum cordibus expresso, addito tantillo confectionis alkermes. Sed sicuti exitiale signum est, ubi nunquam ullis auxiliis, ratione rectâ administratis, recreatur natura;

ità

ità & in hoc ægro contigit; qui, fruſtrà adhibitis præſidiis, ſeptimo tandem die, morbi magnitudine ſuperatus, naturæ ceſſit. Hujus corpore nobiliſſimi Heri juſſu à me diſſecto, omnes in infimo ventre contentæ partes apparebant bene conſtitutæ. Pulmones verò membranæ, coſtas ſuccingenti, in utroque latere per plures fibras erant connexi, unde difficultas ſpirandi ex parte proculdubio proceſſit, forſan etiam inflammationi anſam præbuit. Subſtantia eorum erat nigricans, & ſphacelo correpta. Et hic fuit morbi exitus; ut verum ſit quod Celſus ait, Peripneumoniam ſcil. eſſe vehemens & acutum malum, quod plus periculi, quàm doloris habeat; paucíque eâ correpti evadant.

OBSERVATIO V.

Tabes ex continuis & diuturnis defluxionibus ad pectus lethalis.

PHthiſis ſive φθόη, Latinis Tabes, diminutio ſcil. & macies corporis, quæ ex ulcere fit, inter morbos curatu difficiles, imò ferè inſanabiles numeratur; maximè, ſi hæmoptoe præceſſerit, vel eam etiam comitetur.

mitetur. Sunt tamen nonnulli Phthisi jugulati, in quibus nihil omnino cruoris toto morbi decursu apparuit. Hujus exemplum mihi occurrit in honestissima juvencula, Sara, spectatissimi Dni Humfredi Hull conjuge, Dni Richardi Savage, Viri consularis in urbe Dorchestrensi, & pannicularii primarii filia, natu secunda, annos circiter viginti septem nata, habitu corporis tenero, temperamento sanguineo; quæ nullo sanguinis sputo prævio, aut morbi decursu conspicuo, circa Autumni tempus cœpit laborare tussi admodum molestâ, cum rejectione plurima albescentis & flavescentis materiæ, & virium debilitate, atque corporis absumptione. In consilium adhibitus, præter dicta mala, cùm querula esset de tensione circa lienis regionem; dixi, præcipuum mali fontem mihi in cerebro esse videri, etsi malè forsan habeant viscera naturalia; ejúsque frigidam humiditatem perpetuò materiam Catarrho submini strare, in pulmones decumbenti, à quo continuò stillante ad perpendiculum in molle parenchyma, haud secus ac assiduo allisu durum cavat undula saxum, videatur inevitabilis esse mollis & putredini obnoxiæ partis corruptela, à qua impendeat funesta tabes. Promisi tamen me omnia facturum,

facturum, ut à futura ruina, si fieri posset, liberaretur; si modò dictis se audientem fore promiserit. Præsente itaque plethorâ, sanguinem parcâ manu è cubito detraxi; & cacochymiam, bolo ex conserva rosarum solutivarum cum manna, addito Rhabarbari pulvere, deplere laboravi; ne humores affluentes catarrhum augerent, & foverent. Mox raso capite applicavi emplastrum suspensorium, cerebrum insigniter roborans, ex massa emplastri de Betonica, & contra rupturam, additis gummi Elemi, & copal, succino multo, pulvere pauco caryophyllorum & nucis moschatæ, exceptis balsamo Peruviano & liquidambar. Affigendum præterea curavi pyroticum ad superiorem angulum utriusque omoplatæ, excitando ulcera lata, plurium pisorum capacia. Intrà porrò ad dies viginti propinavi decoctum Sarsæparillæ, radicum chinæ ponderosæ & resinosæ, nec non nodorum abietis. Hoc assumpsit manè in lecto, sine importuna provocatione sudoris, excipiendi tamen, si lenis prorumpat; repetendo haustum decocti horâ quartâ pomeridianâ. Victum præscripsi sine intenso calore siccantem, ex alimentis boni succi, & coctu facilibus; & pro potu usa est secundario decocto, additâ

additâ magmati primario majori ſpecierum quantitate, cum paſſulis, jujubis, & pauca glycyrrhiza. Huic diætæ, quâ durante leviter purgata fuit Pilulis de ſuccino, ſubnectebatur uſus florum ſulphuris, addito Benſoin, Glycyrrhizâ, & Croco; quorum, in Bolum reductorum cum ſyrupo de eryſimo, uſum ad plures dies conſequentes continuavit. Uſurpavit præterea cereviſiam medicatam moderatè cephalicam, & inſigniter pectoralem, in paſtu & extra paſtum aſſumendam. His omnibus annexi fuerunt linctus, & rotulæ de farfara, atque alia complura. Sed nihil omnia profuerunt, in deterius ſemper labente morbo; accedente hecticâ, putridæ tertianæ æmulæ junctâ, pedum tumore œdematoſo, & alvi fluxu, quæ duo ſolent eſſe poſtrema hujus morbi ſymptomata; donec tandem, ſuperatâ virtute, diſcederet inter preces & ſuſpiria continua ad cœleſtis illius civitatis lucem, quam diu avidè expectavit. Hujus parentes & proavi huic malo non erant obnoxii, ſed vitam ad tardiſſimam ſenectutem protraxerunt, niſi quòd ſoror ejus in Phthiſin, à jugi catarrhorum in pectus depluvio, eſt prona. Hîc itaque non accuſandus character aliquis, ut ſic dicam, tabido parentum ſemini impreſ-

sus. Forsan alterutrius Parentis semen vel aquosum, vel indigestum, vel denique pravâ aliquâ qualitate fuit affectum; ut quæ inde sata fuit proles, non nisi morbida & effœta vitam inire, & eam summo sanitatis cum detrimento traducere potuerit. In aliis, simili malo affectis, usus sum pice liquidâ, ex Insula Barbados, è rupe profluâ, allatâ, magno ægrorum commodo. Est enim hoc medicamentum in omnibus humidis & pituitosis pulmonum affectionibus mirabile.

OBSERVATIO VI.

Phthisis cum importuno tumore, mesenterii partem occupante.

PHthisin inter eos morbos esse, qui in semine continentur, atque ideo hæreditarii nuncupantur, ratum est apud omnes practicos & in confesso. Quod quidem eâ ratione provenire, reverendus è Coo Senex affirmavit; quod genitale semen, ab omnibus corporis partibus manans, efficit, ut ex podagricis podagrici, ex calculosis calculosi, ex phthisicis phthisici generentur; tali nimirum charactere in semine impresso, qualis in iis, unde emanat, partibus, insitus fuerit;

fuerit; unde non mirum, si in Nobilissima Heroina Dna Bridgetta, generosissimi Viri, Dni Moore, Armigeri conjuge lectissima, Nobilissimi Dni Thomæ Trenchard, Equitis aurati, filia, Matre molli, tenellâ ac corruptioni paratâ pulmonum substantiâ præditâ, nata, similis affectus, atque in parente, pronatus sit; quo etiam nonnullæ sorores ejus è medio sublatæ fuerunt. Hæc temperamento calido & sicco, tenui admodum & gracili corporis habitu, & ad tabem prono; in quo tamen latebat anima fortis, imminentium periculorum contemptrix, & licèt exsuccum impleret domicilium, suscipiendæ prolis admodum cupida, circa Caniculæ ortum conquerebatur de partium naturalium obstructionibus, & importuno tumore, magnam mesenterii partem occupante; accedente insuper tussi, à Catarrho obortâ, admodum gravi & molestâ; quæ consumptis semper debet esse formidabilis, & eorum complurimis solet esse exitialis. Habito itaque respectu cùm præsentis, tum instantis fervidioris anni constitutionis, primò urgentiori, nempe tussi, ejúsque autori Catarrho consulendum judicavimus, syrupo pectorali ex professo præparato cum succo carnium, cancris, limacibus, animalium pul-

monibus, passulis, jujubis, seminibus melonum, cucurbitæ, malvæ, & bombacis, in hydromelite dilutissimo coctis; decoctione postea per colum actâ, cum albumine ovi depuratâ, & additâ sufficiente quantitate sacchari crystallini & penidiorum recentium in syrupum reductâ; ex quo Julapia cum aqua pectorali resumptiva, nec non Eclegmata fuerunt concinnata. Aqua verò pectoralis sic erat parata: ℞ *Cochlearum à test. mundatarum, & in aqua hordei coctarum, libram unam, carnis caponis elixæ libram dimidiam, conservæ violarum, buglossæ, anthos, ana uncias duas, conservæ radicum consolidæ uncias tres, specierum Diarrhodon Abbatis unciam dimidiam; lactis vaccini libras octo; mista destillentur ex organis vitreis.* Sed quoniam urgerent continuò macies, & tumor ille ventris, qui magnam ductuum mesaraicorum partem obsidebat; indesinenter in istis emendandis opera erat navanda. In eum finem, stadium chalybeatum percurrit, superbibendo haustum lactis asinini; nullâ habitâ temporis ratione; quod ipsi dabatur, non electionis, sed necessitatis gratiâ. Metus enim erat, ne dum molliter nimis vel ægræ vel adstantium accederemus dubitationi, & sententiæ; fundamenti experti negligentiæ

tiæ pœnas luat ægra, cum proprio dispendio, & artis dedecore. Chalybs autem hoc modo exhibebatur ad plures septimanas: ℞ *Animæ hepatis sive crystalli Martis, ritè juxta Riverium parati, grana quinque, oculorum cancri præparatorum, Magisterii Coralliorum & Perlarum ana grana sex, sacchari rosati tabellati, sive Manûs Christi* ʒß. *Omnia subtilissimè pulverisata excipiantur mucagine gummi tragacanthi cum aqua rosarum fragrantissima factâ, & fiat bolus, deglutiendus summo manè in lecto, superhausto lacte asinino, ex ubere calente, dulcorato cum eodem saccharo.* Quantitas lactis erat unciarum sex primò, postea octo ad summum; superdormiendo, nec quicquam alimenti sumendo ante elapsas horas quatuor. His per sex dies continuatis, aucta fuit dosis crystalli Martialis ad grana octo, cum levi deambulatione, quantum quidem huic motui par erat ægra; providendo interim, ut alvus mediocriter aperta esset; quam effœtis morbo viribus nimis fluidam esse, periculosum est. Cathartics etiam mediocribus frequenter exhibitis ægram sollicitare abstinuimus; cassiam solùm immediatè ante prandium sumptam, idque rarò, concessimus. Si quando noctu provocandus erat somnus, sedanda tussis, &

incrassanda fluxio; diacodium sufficiebat; interdiu verò, Rotulis seu tabellis usa est, ex pulpa radicis althææ, tinctura glycyrrhizæ Hispanicæ cum aqua tussilaginis extracta, exceptis saccharo crystallino, & ligatis mucilagine gummi tragacanthæ satis liquidâ in aqua rosarum fragrantissima extractâ: His omnibus subnectebatur balneum tepidulum, ex aqua & lacte cum simplicibus refrigerantibus & emollientibus, multisque rosis, alternis diebus, dum Sirius flagrabat æstu, ingrediendum. His per plures septimanas continuatis, restaurari videbatur valetudo, & rumor plurimùm imminui, non sine ingenti ægræ spe & gaudio. Sed breve fuit istius gaudii momentum, omnisque spes retrò sublapsa, hæmoptoe formidabili obortâ, sanguine è pulmonibus profluente, qui in corpore exlucco, & jam diu languente, copiosè rejectus, ut plurimùm minatur exitium. Huic malo, vocatus, sine morâ serò occurrendum duxi, ne emaciatum corpusculum ulceri succedens tabes nobis eriperet. Mox igitur institutâ Phlebotomiâ detractæ fuerunt ex mediana sinistra sanguinis tres unciæ, cùm plurium impares essent ægræ vires. Interim syrupo in principio præscripto adjiciendam curavi

multam

multam plantaginem, urticam rubram, & symphytum majus, cum aqua hederæ terrestris, & portulacæ. Ad præhumidos porrò pulmones, & sanguinis expuitiones, præter modò dictum syrupum, instituit lapidis hæmatitidis usum, juxta Trallianum. Lac quoque cum saccharo rosato, additis Perlis, corallo rubro, & oculis cancri, nec non eodem lapide hæmatite, more vulgari solùm præparatis, assumpsit manè, consueto more, omissis crystallis martialibus. Ad somnum conciliandum exhibebatur syrupus de Papavere; nec non, urgente cum primis tussi, Pilulæ non vulgares de styrace. Semel atque iterum urgente tenui fluxione & hæmoptoe, assumpsit horâ somni hordeatum cum drachma una aluminis, addito saccharo rosato. Nec omissum fuit Emplastrum cephalicum, capiti raso applicatum; & fonticuli præterea scapulis affixi. Imperata tandem quies animi & corporis, & diæta præscripta, quæ sine calore, febrilem aliàs invectura, moderatè siccaret colluviem serosam in hepate sanguini permistam, & ex venoso genere in concava corporis, thoracis præsertim, exundantem. His suppressa quidem fuit hæmoptoe, sed omnia in pejus ruebant, tussis ingravescebat, macies tanta, ut vix trama

figuræ reliqua esset, urgente etiam febri, ità ut appareret luctûs ubique pavor, & plurima mortis imago. Tandem graviſſimâ orthopnœâ correpta, ità ut nullo modo decumbere, ſed erectâ cervice ſpirare, feneſtris cubiculi apertis, cogeretur; ex hac turba & colluvione, in ipſo juventutis flore, in cœleſtem patriam à Deo conditore maximo & ſummo vitæ arbitro evocata, animam efflavit. Omnium verſatur urna, nec mors nobilibus parcit poplitibus. Hujus ab obitu corpus libenter aperuiſſem, ſed impetrare non potui.

OBSERVATIO VII.

Phthoe vel Phthiſis à multis annis.

ETſi Phthiſis, ἀπὸ τῆς φθίνειν, id eſt extenuando dicta, curatu ſit difficillima, imò omnem plerumque medicam manum variis de cauſis reſpuat & penitus illudat; attamen diuturnum ſæpe eſt malum & quod in multos interdum protrahitur annos, antequam vitæ filum abſcindat, id quod Gentilis ulceris exilitati ſeu parvitati acceptum refert, unde cruſtam facilè ſeu callum contrahit, qui quidem citiùs vel tardiùs, pro data

data causa, denuo decidens, malum, quod sanatum videbatur, renovat, donec administratis ex artis lege remediis crusta denuo obducatur. Exemplo nobis sit Reverendus Dnus Hieronymus Turner, Nobilissimo Vito Dno Thomæ Trenchard, Equiti aurato meritissimo, à sacris domesticis, postea verò Ecclesiæ Netherburianæ Pastor vigilantissimus, doctrinâ & pietate insignis, macilentus admodum & rarissimæ texturæ, à patre, phthisi enecato, φθινώδης & in tabem pronus, vitiosa ex semine ejus pulmonum substantia, non verò ab intemperie aliqua dependente, contracta, unde tabescere solet soboles sæpe omnis vel saltem major stirpis pars, ut scitè admodum cecinerit Mantuanus;

Qui viret in foliis venit à radicibus humor;
Sic patrum in natos abeunt cum semine morbi:

Hic vix primo cœli spiritu hausto correptus fuit tussi molestissimâ cum expuitione pituitæ viscidioris, matutino præsertim tempore, quam postea foverunt studia improba & nocturnæ imprimis lucubrationes, semper intempestivæ, unde in temperamento calido & aliquatenus sicco, quali præditus erat,

erat, fervidior viscerum naturalium intemperies copiosam fecit ad cerebrum anathymiasin, aqua cerebrum plus æquo excalefactum humores in eo contentos fudit & extenuavit, pluréſque vapores à subjectis partibus attraxit, quàm concoquere aut per halitum dissipare poterat, unde destillationes obortæ, quæ per se Phthisi generandæ potuerunt satis esse in hoc Viro, qui à primo ortu seminis genitalis parentis vitio nactus erat molles, teneros & ad corruptionem propensos Pulmones, qui postea sensim ætatis decursu magis magísque flaccescebant & corrumpebantur. Huic tussi curandæ vel saltem mitigandæ meam imploravit operam, cùm forsan ad Nobilissimum Patronum ejus vocatus essem, quam ipsi denegasse piaculum fuisset, ipsúmque purgavi Mannâ & syrupo de Cichoreo cum Rhabarbaro, decocto pectorali dilutis. Raso capite applicavi Emplastrum cephalicum, ex emplastro Cæsaris & de Betonica, additis gummi elemi, Tacamahacâ, carannâ & multo succini pulvere. In brachio sinistro & femoris dextri parte domestica, tribus supra genu transversis digitis, fonticulos excitavi. Intrà verò suasi Electuarium

℞ *Radicum Tussilaginis recentium minutissimè inciſarum*

inciſarum & contuſarum ℔j. *coquantur in* ℔v. *aq. fontanæ ad medietatis conſumptionem. Aquâ per inclinationem ſeparatâ radices cum* ʒiiij. *amygdalarum dulcium excorticatarum ad pulpam contuſæ trajiciantur per ſetaceum. Dehinc recipe mellis optimi uncias quatuor, addendo ſufficientem quantitatem decocti ſuperioris radicum tuſſilaginis, & deſpumando coquantur ad juſtam conſiſtentiam, miſceantúrque cum amygdalis & radicibus contuſis, & fiat Electuarium*, de quo aſſumpſit manè & veſperi cochlear unum, ſuperbibendo hauſtum ſequentis decocti, ℞ *foliorum Tuſſilaginis Miij. Radicum ejuſdem* ʒſs. *Herbarum ſcabioſæ Mj. veronicæ p. j. ſeminum anifi, fœniculi dulcis ana* ʒij. *Inciſis & contuſis contundendis fiat omnium decoctio in aquæ fontis* ℔x. *ad tertiæ partis conſumptionem, addendo ſub finem radicum liquiritiæ* ʒvi. *Mellis tantundem, bulliant adhuc parum & colentur.* Utatur ut dictum. Præſcripſi etiam debitam victûs rationem, cujus minutias recenſere nimis longum foret. His & ſimilibus videbatur multùm alleviatus, ut in circulum redeuntia vocationis munia alacriter ſubiret, donec elapſo anni ſpatio ex nimia, ut referebat, in concionando vocis intentione, annum agens vigeſimum ſextum, ſubitò incideret in formidabilem

midabilem hæmoptoen, quæ quidem undecunque veniat, aut à quavis causa oriatur, semper est contra naturæ leges & periculi plena. Erat autem sanguis tenuis, fervidus, floridus atque spumosus, confertim sine difficultate & dolore, tussi non admodum violentâ excretus, atque à pulmone profluus, si Hippocrati, solertissimo artis Medicæ conditori, fides habenda, dum inquit, Quicunque spumosum sanguinem expuunt, his è pulmonibus eductio fit. Quem locum Galenus, fidus Hippocratis interpres, enarrans, sanguinis spumosi expuitione carnosam pulmonum substantiam ulcere affectam esse indicare ait. Ad hunc Virum vocatus, cùm de singulis interrogâssem, à Damasceno admonitus, qui suadet, de ægritudinibus non facilè proferendum esse judicium, nisi postquam ægrum videris & de singulis eum interrogaveris, sanguinem, vitæ thesaurum & nativi caloris fomitem, affatim rejectum, è pulmonibus emanare dixi, idque per anastomasin vasorum, tum ob venarum raritatem, ut erat reliquo corpore tenero admodum & raro, tum etiam ob nativam quandam ad rupturam pronitatem & vitium simile à patris semine in illum illatum, adjuvante etiam concionandi labore solito majore

jore, à quo sanguis in pulmonibus agitatus & excalefactus, ut acrimoniâ quadam ab effervescentia & ebullitione contractâ, huic malo ansam præbuerit. Nè igitur cruentum adhuc vulnus phlegmonem excitaret, celeri manu succurrendum judicavi, & sine mora injecto leni & emolliente enemate, curam auspicatus sum sanguinis ex mediana dextra ad tres uncias detractione, quam sequenti die pleniorem institui ex saphena, majoris revulsionis gratiâ. Interim oxycrato dilutiore os colluere jubeo & ejus portiunculam sacchari tantillo dulcoratam ad dissolvendos sanguinis grumos, plurimùm, si relinquantur, noctituros, absorbendam propino, præscripto simul Electuario quod ℞ *Conservæ rosarum rubrarum & symphyti ana* ℥j. *pulveris Electuarii Helidæi ad hæmoptoſin* ℥ij. *Syrupi myrtini & de succo portulacæ ana q. s. Misce, fiat Electuarium juglandis quantitate manè & serò devorandum*, superbibendo hauſtum sequentis Julapii. ℞ *aquæ portulacæ* ℔ß. *aq. radicum urticæ & plantaginis ana* ℥iiij. *syrupi è succo portulacæ* ℥ij. *è rosis siccis & papavere rhead. ana* ℥j. *spiritûs vitrioli* ℈j. *misce, fiat Julap.* Interim & pectus inungendum curavi oleo myrtino, rosaceo & violarum. Pro potu verò

verò exhibui decoctum plantaginis, symphyti, adjectis lapide hæmatitis ʒj. gummi Arabici & tragacanthi ana ʒß. & glycyrrhizæ rasæ ʒß. in aqua hordei, dulcoratum saccharo candi, & in cibo ulus est amylo cum emulsione amygdalarum cocto, adjecto saccharo & aquâ rosaceâ. His intra triduum restricta fuit, fausto Apollinis numine, sanguinis rejectio. Cùm itaque alvus adstricta esset, biliosi quoque in corpore abundarent humores, ad eos evacuandos leniſſimam ordinavi purgationem, ex ptisana laxativa cum sena, tamarindis & cassia conflatam, addito syrupo rosarum & Rhabarbari pulvere, qua quinquies alvum deposuit cum ἐυφορίᾳ. Hinc urgente totius macie suasi ad procurandam analipsin lactis asinini hauſtum, quod ex ubere calens saccharo rosato cum corallis, lapide hæmatite & lapillis cancrorum medicato, dulcoratum per plures septimanas bibit: cujus usu multùm fuit adjuvatus, adeò ut verno semper tempore eodem imposterum uteretur. Absoluto lacte maximo suo commodo usus est balsamo Indico, manè & vesperi cum syrupo de scabiosa assumpto, cui adjunxit intermedio tempore rotulas diatragacanthi frigidi ad tussim leniendam. Imprimis verò

aquâ

aquâ seu decocto sequenti huic malo præveniendo litavit ℞ *rad. chinæ in taleolis sect.* ʒij. *Hordei excort. mundi* ʒj. *liquirit. raſ.* ʒij. *cochlear. in aq. bugloſſ. ſuffocat. n°. xx. teſtar. cancror. præparat. corall. rubr. ana* ʒj. *ſanicul. millefol. ana p. iij. Herbar. capillor. Veneris, pulmonar. violar. Tuſſilag. ana* Mſs. *ſemin. cichor. cucurb. melonum ana* ʒſs. *paſſular. major. & minor. ana* ʒiiij. *Mellis opt.* ʒviij. *vini albi* ℔j. *aq. bugloſſ. violar. roſar. rubr. ana* ℔ſs. *Aq. Tuſſilag.* ℔j. *communis* ℔vj. *ſaccharı candi* ʒiiij. *Infuſa horis* 24. *bulliant ad* 3. *p. c. cum colatura*, cujus aſſumpſit ʒvj. manè & quartâ pomeridianâ per 60 dies. His per plures annos uſurpatis non tantùm vocationi ſine interruptione vacavit, ſed & matrimonio contracto liberos genuit, à tuſſi tamen nunquam immunis, donec elapſis circiter octo annis in hæmoptoen recidivam pateretur, quæ iiſdem ferè remediis, queis ſuprà, fuit ſuppreſſa. Supervixit ferè annos quatuor, continuò pituitæ & purulenti quid exſcreans & adeò conſumptus, ut caro vix oſſibus hæreret, præſervatis lactis aſinini uſu & nonnullis aliis remediis ex ſuprà enarratis, ſed naturâ tandem magnitudine morbi & diuturnitate evictâ, inſtanti parcæ manus dedit, quæ eundem in omnibus habet modum, finire vitam.

OB-

OBSERVATIO VIII.

Hæmoptoſis ſeu ſanguinis per os rejectio lethalis.

Αἱμοπτόη, quam Latini ſanguinis ab ore rejectionem, vel etiam ſanguinis ſputum vocare ſolent, multiplex eſt, pro cauſarum, & partis affectæ varietate, differentia. A quacunque autem cauſa profluat, ſemper vitæ inſidias ſtruit, & periculi plena eſt. Cujus rei teſtis eſt locupletiſſimus, venerandus è Coo ſenex, dum ait, Sanguinem ſuprà quidem, id eſt, per os efferri, qualiſcunque ſit, ſive ſpumoſus, ut Galenus interpretatur, ſive ruber, ſive flavus, ſive niger, ſive aquoſus, craſsúſve, malum. Impræſentiarum exemplum ſubjiciam illius ſanguinis per os rejectionis, quæ læſo quodam in pulmonibus vaſe contigit, cum vitæ naufragio, in juvene ornatiſſimo, Joſepho Blake, Dorcheſtriæ, honeſto quidem genere, ſed tabidâ ſtirpe ſato; utpote cujus Mater, Avunculus, Matertera, Soror, & ejuſdem familiæ alii, omnes phthiſi perierunt. Erat autem tenero & raro admodum corporis habitu, temperamento calido & humido, catarrho-

catarrhorum jugi depluvio ab ipsis incunabulis obnoxius, & ad hæmorrhagiam narium, atque faciei phlogosin pronus. Hic in alma Cantabrigiensium Academia studiis operam navans, sive phthisicâ dispositione, ex parentum genitali semine in filium hæreditario quodam jure propagatâ, sive aeris illius loci humiditate, sive erroribus in victûs ratione commissis, vini præsertim liberaliori potu, cujus dulcedine capiebatur, etsi plus æquo nunquam biberet; oborto circa hyemis finem gravi Catarrho, incidit in tussim valdè molestam, annum agens ætatis suæ vigesimum secundum; quæ si frequens sit, Avicennæ suffragio, & diuturna, plerumque ad hæmoptoen perducit; eáque indies ingravescente, Medicorum, quorum operâ usus est, consilio, cœlum solúmque mutando, in patriam dulcissimam revertitur; & exiguo à reditu effluxo temporis spatio, tussi violentâ apprehensus, eructat sanguinem spumosum, floridum & ferventem admodum, ídque affatim & sine dolore. Ad hunc accersitus, formidandam hanc sanguinis rejectionem ex erosione incœpisse, mox autem ob sanguinis copiam & tussis violentiam ruptam fuisse venam vel arteriam aliquam judicavi. Etsi verò morbi hæreditarii

vix medicam manum admittant, attamen nihil antiquius habui, quàm ut celerrimè morbo mederer, antequam Phlegmonem excitaret vasis ruptio; in hoc præsertim juvene, in quo pulmonum vasa erant mollia & tenera, proinde imbecillia. Itaque, sine procrastinatione, ad sistendum non solùm sanguinem, & vas apertum claudendum; sed & ad deplendam Plethoram, hepaticam dextram aperiendam curavi, detractis sex unciis sanguinis, reiterando idem præsidium sequenti mox die, sed minori quantitate. Interim præscriptum fuit Julapium ex aqua portulacæ, polygoni, & radicum urticæ; addito syrupo de succo portulacæ, è rosis siccis, & papavere rhœad. nec non guttulis aliquot spiritûs vitrioli. Hujus Julapii uncias quatuor propinavi immediatè ab administrata venæ sectione. Manè verò & quartâ pomeridianâ, assumpsit quantitatem juglandis sequentis Electuarii, ℞ *pulveris Pimpinellæ sanguisorbæ* ℥ij. *succi ophioglossi* ℥iij. *sacchari* ℥iiij. *Misce, fiat Electuarium*, quo devorato, superbibit julapii præcedentis haustum. Somni verò horâ, exhibui Diacodii unciam dimidiam, interdum etiam pilulas de cynogloſſa. Ad tussim leniendam, præter Lohoch de portulaca,

usus

usus est rotulis diatragacanthi frigidi, cum emulsione seminis Papaveris albi paratis. Bregmati applicavit Emplastrum suspensorium; utrique humero emissarium affixum. Pro potu bibit sequentem aquam, ℞ *Hordei parùm torrefacti & passularum cum arillis ana* ℳj. *Coquantur in* ſ. q. *aquæ leviter chalybeatæ ad* ℔iiij. *addendo sub finem conservæ rosarum veteris* ℥iij. *Conservæ florum symphyti* ℥j. *post levem ebullitionem colentur, & aromatisentur Cinamomi* ℈ij. His & paucis aliis ex artis lege administratis, Deo auspice suppressa est sanguinis rejectio. Ne igitur recidivam patetetur, acrium & bilioſorum humorum evacuationem institui cum infuso Rhei & santalo citrino in decocto tamarindorum & plantaginis, addito syrupo rosarum; sanguini verò temperando, & humectando gracili corporis habitui, suasi usum lactis asinini cum saccharo rosato per sex vel plures septimanas cum debitis cautelis continuandum, & Autumni tempore repetendum. Ad tussim verò leniendam, præter trochiscos de althæa, mihi familiares, usus est balsamo Indico ex syrupo de succo hederæ terrestris parato. Quibus per hyemem ad Februarium usque continuatis meliusculè habere visus est, quo tempore

rupto iterum vaſe, copioſiſſimâ ſanguinis rejectatione, ſubitò, quaſi oculi nictu ſuffocatus, animam efflavit. Neglexerat Autumno præcedente, quam injunxeram, Phlebotomiam. Hinc proculdubio huic juveni, vaſorum pulmonis repletione onerato, accidit, ut tuſſi & catarrho à capite depluo, ruptâ in pulmonibus arteriâ, ob continuum Pulmonis motum, ſanguis ità repentè & confertim in Pulmonis cavitatem defluxerit, ut ſubitò ſuffocatus fuerit, ut verè dixerit Poeta,

Cernis ut è molli ſanguis pulmone remiſſus,
Ad Stygias certâ tramite ducit aquas.

OBSERVATIO IX.

Sanguinis rejectio curata.

JOhannes Yeats Aromatarius & Civis Dorcheſtrenſis, cœlibem vitam agens, temperamento calido & humido, habitu mediocri, anno ætatis ſuæ viceſimo, ſubitò ſanguinem purum cum tuſſi per aliquot dies profusè effudit, cum magna virium imbecillitate, catarrho ſimul affectus. Hic cùm ab aliis audiviſſet, venam in pulmonibus ruptam

ptam sequi solere phthisin, plurimum sibi metuebat, méque obnixè rogabat, ut quâ possem operâ meâ sibi subvenirem. Sectâ itaque medianâ dextrâ, & purgato corpore, atque sanguinem sistentibus administratis, & aliis; cessavit per aliquot septimanas ejusdem rejectatio; quâ postea revertente, sectâ iterum venâ, exhibui ei, à scrupulo ad dimidiam drachmam, balsamum Tolutanum per plures septimanas, omni manè, ex syrupo de symphyto. Huic adjunxit aquam calcis vivæ herbis symphyti, polygoni, urticæ, & similibus medicatam; nec hactenus in idem malum recidivus, vitam pancraticè degit, & rerum suarum satagit.

OBSERVATIO X.

Sanguinis profusio ex ore, naribus, utero, & cum lotio.

SUnt morborum quidam, qui, ob novitatem & insolitos mores, in omnium animis admirationem, imò & obstupefactionem movent; cujusmodi fuit is, qui non sine magno terrore apprehendit Annam, nobili & antiquâ Thornhullorum Prosapiâ oriundam, atque omni virtutum decore ornatam,

Reverendi Viri, Dni Petri Ince, verbi Divini Ministri fidelissimi, conjugem lectissimam, triginta circiter annos natam, staturâ mediocri & bono corporis habitu præditam, in sterilitate vitam transigentem, temperamento sanguineo-melancholico, in hypochondriacam affectionem pronam. Hæc, Veris ad nos internunciis revolantibus hirundinibus, nullo prævio morbo, subitò sanguinem affatim expuit, tenuem & aliquantulùm spumosum, sed sine tussi & dolore, spirandi solùm difficultate concurrente. Interim cùm hæc pulmonum affectorum essent indicia, sanguinem etiam per nares & uterum, nec non cum urina copiosè profudit; accedente insuper febriculâ quadam, & vigiliis, cum virium imbecillitate; & in Lipothymiam continuâ ferè pronitate; urinâ existente coloratiore. Hæc sanguinis eruptio domesticis quibusdam remediis sisti videbatur; eâdem tamen duorum vel trium dierum intervallo recurrente, ægra tandem me, ad decem milliaria distantem, ad se vocari curavit. Examinatis igitur omnibus circumstantiis, hanc sanguinis profusionem à massa sanguinea attenuata, viscerum naturalium intemperie, & biliosâ acrimoniâ, ex adustione imprægnatâ, auctâ simul etiam

copiâ

copiâ ejus, natales ortus ſuos derivare pronunciavi; unde facultas irritata, apertis venarum oſculis, ſanguinem tum quantitate, tum qualitate peccantem, quà data porta profundit; ægrámque bono animo eſſe juſſi, quòd hæc ſanguinis ex pluribus partibus profuſio, bidui vel tridui ſpatio recurrens, nihil mali, aut quod lethum acceleret, ominari videatur. Protinus itaque alvo clyſtere elotâ, tusâ hepaticâ, ſanguinis ſex uncias detraho, cùm effœtæ morbo vires majorem profuſionem minimè ferrent; extremis etiam vincula injicio, & alia. Intrò verò, ſuccum urticæ cum aqua Centinodiæ, ſyrupo de ſucco portulacæ dulcorata, addito ſpiritu vitrioli, qui aciditate ſuâ, ſeu fermentativâ, ſeu præcipitativâ, non ſolùm æſtum humorum prohibet, ſed & omnem hæmorrhagiam ſiſtit, pleno poculo ter in die propino. Mox altero die ad acrium & bilioſorum humorum evacuationem ſequentem portiunculam exhibeo. ℞ *foliorum Plantaginis Mj. tamarindorum* ℥ß. *coquantur in aqua communi ad* ℥vj. *in Colatura infund. Rhabarbari electi* ℈iiij. *Santali citrini* ℈ ß. *mirobalanorum citrinorum* ℥ß. *in expreſſione diſſolv. Mannæ electæ* ℥j. *ſyrupi è roſis ſiccis* ℥ß. *fiat potio*; quâ cum ἐυφορίᾳ

operationem ſuam perficiente; ad ſanguinem contemperandum, præſcripſi Apozema ex cichoraceis, diaborraginatis, plantagine, urtica, polygono & ſimilibus, addito ſucco pomorum, conflatum; quo ſanguinis effuſio remittebat; ſed, effluxis quatuor diebus, denuo erupit; cui compeſcendo ordinavi ſyrupum ſive Julapium de portulaca ſequens, quo aſſumpto ſanguis in totum cohibitus eſt, nec impoſterum claſſicum cecinit. ℞ *portulacæ Mjß. Tuſſilaginis, capillorum Veneris, & Scariolæ ana Mj. Rad. taraxaci* ℥iij. *Cichorei* ℥ij. *ſeminum portulacæ, papaveris, lactucæ ana* ℈v. *florum nymphææ, borraginis & violarum ana Mj. Decoq. in diplomate, cum aq. Endiviæ, ungulæ caballinæ ana* ℔j. *portulacæ* ℔ß. *trinâ ebullitione, & poſt horam colatis permiſce ſyrupi de nymphæa, glycyrrhiza, & portulaca ana* ℥jß. *Ms.* Tandem, pro reſumptivo, bibit lac aſininum cum ſaccharo roſaceo; & ſic, divino adjuvante Numine, convaluit. Deo ſit laus & gloria.

OBSER-

OBSERVATIO XI.

Suppuratio seu vomica totius Pulmonis.

Pulmonem exulcerari, novum non est, inquit doctissimus Forestus; sed totam ejus substantiam in pus converti, & nihil aliud quàm pus esse, & solâ membranâ, pulmonem succingente, contineri, ut in cavitatem ea minimè rupta defluxerit, id rarum esse existimo. Idem tamen mihi, præter exemplum à Foresto propositum, in praxi mea obviàm factum, in Nobilissimo juvene Dno Johanne Bampfield Devonienſi, Nobilissimi Viri Coplestonii Bampfield, Equitis aurati, fratre, viginti duos annos egresso, procerâ staturâ, gracili corporis habitu, temperamento sanguineo, Nobilissimâ Matre, Phthisi jugulatâ, fato. Hic, ex erroribus in victu commissis, imprimis verò violentis exercitiis, & nocturnis comessationibus, à gravi catarrho, neglectim habito, incidit in violentam & diuturnam tussim, noctu maximè affligentem, cum sputo rotundo, postea etiam virulento, ex albo viresсente; subsequente sanguinis sputo copioso, cum anorexia,

rexia, & febri continua lenta, putrida, circa vesperam excandescente; accedente totius corporis extenuatione, atque carnium omnimodâ consumptione, ut nihil nisi ossa pelle obducta restarent. In hoc curando, varia mecum alii quoque Medici remediorum supellectile pugnavimus; sed frustrà & sine successu, omnibus in pejus ruentibus. Scilicet ægris quibus desperata salus est, ut Galenus ait, nullum neque auxilium neque tempus est opportunum. Siquidem extremis, & pedibus calore langueſcente tumentibus, superveniente etiam diarrhœâ, miser hic juvenis rebus humanis exemptus, morte præmaturâ magnum sui desiderium omnibus, & propinquis dolorem omnino reliquit maximum. Aperto post mortem corpore, visi sunt pulmones non tantùm cum membrana, costas succingente, sed & ipsi pericardio undique adnati, & toti suppurati, manente intra tunicam ipsius pulmonis pure, ad ipsam usque mortis horam; quâ pelliculâ perruptâ, magna puris copia effluere incipiebat, adeò quidem olidi & fœtentis, ut vix in conclavi, in quo sectio instituta, utut suffitibus factis, permanere potuerimus. De cætero nihil notatu dignum invenimus; Atque hic fuit hujus Nobilis juvenis infelix exitus.

OB-

OBSERVATIO XII.

In quartana, ab assumpto opiato Orthonopnœa lethalis.

Multi, proh dolor! Pseudomedici & Agyrtæ hoc ævo in Medicinam gregatim irrepserunt, qui, neglectâ morborum per causas naturales cognitione, & dignotione, sola experimenta, à delira aliqua anu, aut pseudochymico, bonorum suorum decoctore, tradita, scrutantur. Videas hujus farinæ homines oppidatim & per pagos oberrantes, unam omnium morborum medelam, veluti Panaceam venundantes, & inerti ac credulo vulgo obtrudentes. Hi, ut imperiti σκυτοτόμοι calceolarii, uno calopodio omnium pedes vestiunt; uno indiscriminatim præsidio morbos quoslibet se curare posse profitentes. Dixeris, hos in hoc regno lugubri & funesto, infinitorum mortalium fato Libitinam potiùs, quàm Medicinam Exercere. Possem in medium proferre complura exempla eorum, qui ab his Reipublicæ perniciebus, rei Medicæ calamitatibus, & Libitinæ præsidibus jugulati animam expirârunt. Unicum saltem è centum adduxisse

isse sufficiat. Spectabilis Vir, Dnus Johannes Hayſome, tributi Regii in Portu Waymouthiano collector, ætatis quadrageſimum quartum annum egreſſus, pleno corporis habitu, & temperamento ſanguineo-melancholico prædítus, & ſcorbuticâ labe inquinatus, autumnali tempore, quo plerumque, ut Horatius ait, Mala febrium Terris incumbit cohors, incidit in quartanam ſimplicem, biduo ſanitatis medio intervallatam. Hunc fortè obviàm factum curandum ſuſcipit circumforaneus quidam, nullâ re niſi Medicarum ignorantiâ inſignis, certâ curationis ſpe factâ, ut ſolent iſtiuſmodi impoſtores, ægrorum expilatores; eíque nullâ prævià corporis evacuatione, per plures dies devorandas præbet pilulas ex opio, helleboro nigro, ſale tartari, ſpiritu Terebinthinæ, ni fallor, & ſimilibus, compoſitas; quæ neſcio cui Pſeudochymiſtæ Matthæo tribuuntur, atque ejus nomine ubique ferè locorum venundantur. His aſſumptis, tantum abeſt, ut à quartana liberatus fuerit æger; ut, quæ ſimplex erat, in triplicem degenerârit; & cùm his temerarius ille impoſtor minimè commonitus aut perterritus, pergeret in pilularum dictarum exhibitione, eadem in continuam tranſiit, cum anorexia, & tanta anhe-

anheloſæ reſpirationis difficultate, vel potiùs ſuſpirioſa Pectoris anguſtia, ut non niſi erectâ cervice, & ſuffocationis metu, hiante ore reſpirare potuerit, altóque & ſuſpirioſo ſpiritu multum & frigidum aerem ducere contenderet, quo plurimo cor ad refrigerium indigebat, ità ut ſubinde ſyncopen incurreret. Multo & vario remediorum apparatu huic Viro ſuccurrere laboravimus; ut, ſi fieri poſſet, à tantis anguſtiis, interitum minantibus, liberaretur; ſed fruſtrà & ſine ſucceſſu, donec tandem, in paroxyſmum vehementiorem incidens, ſuffocaretur, & extremum ſpiritum exhalaret. Patet hinc, quanto cum periculo, imò vitæ diſpendio, opiata & narcotica exhibeantur ante paroxyſmum, ad eum impediendum, ut hic circumforaneus fecit, ignarus omnino cauſarum naturalium, ut quartanæ, ità & omnium aliorum morborum. Etenim cùm hujuſmodi opiata facultatem expultricem ſopiant ſolùm & obtundant, inſtantem paroxyſmum interdum, & materiæ ac naturæ motum inhibere quidem poſſunt, ſed non ſine periculo ægri; cùm humores vitioſi in corpore retineantur, atque obſtructiones pertinaces generent, aliiſque morbis graviſſimis generandis anſam præbeant.

OBSER-

OBSERVATIO XIII.

A Tussi excretum membranaceum è pulmone.

QUemadmodum in aliis corporis partibus, ità & in pulmone res sæpe alienæ gignuntur, quæ non solùm anguſtiam pulmonum parere, ſed & aliis modis toto genere præter naturam esse solent. Ità mihi in praxi mea occurrit Puella quatuordecim circiter annos nata, tenero admodum & macilento corpore, calida quoad viscera naturalia, Johannis Ashe, civis Dorchestrensis filia, nugivendulis & quæ ad muliebrem ornatum spectant, victum quæritantis; quæ à Catarrho, difficili respiratione, cum sonitu, & graviſſima ac difficillima tussi, quâ pituitam craſſam & viscidam admodum rejiciebat, per septimanas aliquot laboravit. Ad hanc accersitus, purgato per pilulas de agarico corpore, & administratis aliis catarrhum inhibentibus; ad humores attenuandos, incidendos, & promptiùs expectorandos, præscripsi lambitivum ex *Terebinthinæ cypriæ lotæ in aqua capillorum Veneris* ℥ij ſs. *Caricarum pinguium* ℥ſs. *penidiarum* ℥ij. *Olei*

Olei amygdalarum dulcium recentis ℥ß. *Misceantur & optimè in Mortario conducantur, donec fiat lambitivum*; quo per triduum usurpato, excrevit album quid, concavum, instar membranæ concretum, altero fine bifurcatum, digiti longitudine, & tubuli, quo Nicotianæ fumum recipiunt, crassitie. Hoc excreto, tussis alleviata indies decrevit, donec tandem omnino evanescceret. Credo fuisse pituitam tubis internis asperæ arteriæ affixam, & calore cordis excoctam, quam tussis violéntior avulsam è ramis bronchiorum expulerat. Admiranda videbatur in aqua istorum veluti surculorum ramificatio.

OBSERVATIO XIV.

Pleuritis legitima curata.

Πλευρῖτις Græcè, à loco affecto, nimirum Pleurâ, Latinis morbus costalis seu lateralis dicitur; éstque inflammatio membranæ, costas succingentis, quæ Pleura nominatur. Hæc inter morbos acutos & lethales vel imprimis numeratur; nec ullus est morbus inter priscos Medicos adeò decantatus, ac Pleuritis; non solùm, quòd ob sanguinis

in

in corde & pulmone affluentiam, sæpissimè contingat, atque gravia symptomata & pericula secum adferat; sed etiam, quia omnes Medici omnia ferè artis dogmata & præcepta ad unam Pleuritidem libenter referant. Huic morbo gravissimo obnoxii sunt imprimis ætate provecti, pueri rarò; & si eâ capiantur, minùs moriuntur, quàm juvenes; quia corpora eorum sunt rara, fluxibilia & humida. Simili ratione, fœminæ, quàm Viri, minùs Pleuritide corripiuntur; & magis senes, quàm juvenes. Inter alia exempla passim mihi in praxi mea obviàm facta, sit Edvardus Cheapman, adolescens sexdecim præter propter annos natus, patre linostemmatis texendis & venundandis occupato, constitutione corporis biliosâ & rarâ texturâ præditus. Hic Hyeme frigidissimâ, validissimis Aquilonibus sæviente, à frigore incautiùs contracto, sub vesperam rigore & febri acutâ & continuâ tentari cœpit; móxque dolor in latere sinistro, qui dextro periculosior habetur, veluti cultelli acies punctorius, cum tussi vehementissima & sputo cruento, pituitâ mixto, summáque spirandi difficultate obortus, ad jugulum usque, summum humerum, & scapulas exporrectus, corpore sudoribus diffluo, vigiliis urgentibus,

gentibus, pulsu existente duro & serrato. Quæ quidem omnia veræ sunt & exquisitæ pleuritidis notæ. Vocatus à parentibus ad hunc adolescentem altero ab invasione die, visâ morbi magnitudine & periculo, consideratâ ætate juvenili & florente, viriúmque robore, venæ sectionem suasi, palmarium in omnibus inflammationibus remedium, quam sine mora, parentibus consentientibus, accersito Chirurgo, institui, detractis sex unciis sanguinis ex vena interna sinistri lateris, ut affluentem sanguinem in contrarium revellerem, atque jam influxum à loco vicino unà derivarem. Peractâ venæ sectione, exhibui, alterationis gratiâ, Julepum, ex syrupo jujubino & violaceo, aquâ Papaveris rhæados, scabiosæ & cardui Mariæ dilutis, addito salis Prunellæ tantillo, quod & in aliis liquoribus propinavi, ad æstum compescendum, tartaream sûburram incidendam, & dolores mitigandos. Hoc julapio humorum ebullitio quodammodo cohibita, & fluxio refrænata. A meridie verò enema emolliens & refrigerans injiciendum curo; à purgantibus sedulò abstinendo, nimiæ exagitationis metu. Interim inuncto latere affecto cum *unguenti Dialthææ* ℥ij. *& olei amygdalarum dulcium* ℥ß. *invicem probè mix-*

tis, superimposui vesicam suillam, decocto malvæ, violariæ, florum camomillæ, & meliloti, nec non seminis lini, semiplenam. Ad expectorationem verò promovendam, ordinavi *linctum ex saccharo penidii* ℥j. *specierum diatragacanthi frigidi, & pulveris seminum Cardui Mariæ ana* ℥j. *cum syrupo violaceo ad justam consistentiam redigendis.* Pro potu utebatur Ptisanâ ex hordei decorticati & liquiritiæ æquis partibus paratâ. Sequenti die, cùm nihilo secius perstaret ingens lateris dolor, & spirandi summa difficultas, anacatharsis quoque ægrè procederet, sanguinis missionem repetivi ad ℥v. habito ætatis respectu, ne vires collaberentur; aliàs plus detraxissem. Hinc omni molimine promovendo sputo, & sedando dolori intentus, præter topica suprà præscripta, & linctum continuandum ordinavi decoctum pectorale officinarum ter in die propinandum, à quo anacatharsis egregiè promota, cui interdum syrupum capillorum Veneris & de hyssopo, nec non oxymel simplex parcâ dosi permiscenda injunxi; & somno conciliando unguentum populeum cum laudano permistum temporibus applicavit. His per diem unum & alterum usurpatis, alvo saltem lenitâ per enema ordinarium, mirè fuit alleviatus,

spem convalescentiæ præbens. Quoniam verò symptomata non erant omnimodò pacata, placuit experiri pomum coctum cum Thure, ex Quercetani commendatione; quo per biduum usurpato, superbibendo aquæ cardui benedicti ʒiij. largo sudore erumpente, dolor cum febri sublatus est. Elapso itaque septimo à prima invasione die, ob cacochymiam in corpore existentem, eccoproticum exhibui, ex infusione Rhabarbari, tamarindorum & cassiæ recenter è canna extractæ, in decocto pectorali, additâ mannâ & Syrupo violarum; quo cum ἐυφορίᾳ quinquies alvum deposuit, & indies convaluit. Deo sit laus, honor, & gratiarum actio. In pauperioribus pleuritide affectis, aquâ Hederæ terrestris magno ægrorum commodo sum usus.

OBSERVATIO XV.

Pleuritis benigna intra Septimanam resoluta.

NObilissima Puella Elizabetha, Nobilissimi Viri Dni Thomæ Moore Armigeri filia natu maxima, annos decem plùs minùs nata, gracilis & bilioſa, ac rarissimæ

constitutionis. Dorcheſtriæ in gynæceo hoſpitans melioris educationis gratiâ, catarrhis obnoxia, autumnali tempore, quo aliàs eventilatio minor eſt, ut ea propter ad internas partium inflammationes ſuſcipiendas pronius ſit corpus, præcedente quodam rigore, corripitur febri, mitiori quidem, ſed continuâ, & quotidie ſub veſperam excandeſcente, cum dolore punctorio lateris ſiniſtri, ad jugulum uſque extenſo, & ſpirandi difficultate, cum tuſſi & ſputo cruento. Ad hanc vocatus, conſideratis modò dictis, nobilem hanc puellam Pleuritide laborare judicavi, cujus cauſa externa in refrigeratione conſiſteret, cùm tempore frigido, multâ veſperâ, nudo pectore, pro more nobilium virginum, prodeambulâſſet. Ut enim calor humores colliquans; ſic etiam frigus, eoſdem compingens, Pleuritidem facilè introducere ſolet; ſanguine ſcil. propter refrigerationem, circa vaſa intercoſtalia collecto; membranæque coſtas ſuccingentis, Pleuræ dictæ, cum vicinis internis muſculis, inflammationem producente. Mox itaque cùm vires utcunque perſtarent, de vena ſecanda cogitavi, ut quæ ſummum in pleuritide commodum afferre ſolet. Cùm verò venæ ſectionem Galenus in pueris ante decimum

mum quartum annum vix ſuſcipiendam ſuadeat, præſertim in corpore molli & raro, atque ad diſſolutionem prono, quale erat hujus puellæ, ſiquidem internam habent copioſam & perpetuam vacuationem ab actione ſui innati caloris excitatam, qui ſubſtantiam humidiorem facilè digerit & abſumit, unde timendum, ne huic liberali vacuationi altera addita vires proſternat. Itaque ſanguinis uncias quinque, ſic jubente Doctiſſimo Sennerto, hirudinibus ex interna ſiniſtri cubiti vena emungendas curavi; præmiſſo enemate emolliente & refrigerante. Hoc facto dolorem lateris fotu & unctione lenire ſtudeo. Fovebam autem malvarum, florum camomillæ, meliloti, anethi & ſeminum lini decocto, admotâ inſuper inunctione ex unguento dialthææ, pectorali & oleo amygdalarum dulcium; ſuperimpoſito cataplaſmate dolorum lenitivo, ℞ *malvæ, florum camomillæ ana Mj. Meliloti, anethi, violariæ ana Mß. florum violarum p. j. ſeminum fœnugræci, lini ana ʒß. Decoquantur in aqua, & contuſis adde olei amygdalarum dulcium ʒj. pinguedinis gallinæ ʒß. Farinæ hordei & Fabarum ana q. s. fiat cataplaſma*; quibus continuatis, dolor plurimùm alleviatus. Hinc ad promovendum ſputum con-

versus, manè in jusculis exhibui oleum amygdalarum dulcium, recenter sine igne extractum, quo alvus quoque fluidior reddita, subsequente promptâ & facili anacatharsi; interdiu verò utebatur linctu ex syrupo violaceo, capillorum Veneris, diatragacantho frigido, diaireos, & saccharo cando, atque penidiis. In principio morbi assumpsit tincturam florum papaveris erratici cum aqua cardui Mariæ & scabiosæ, cum spiritu sulphuris, addito pugillo uno vel altero florum violarum, extractam; Postea etiam decoctum pectorale officinarum hausit; & pro potu ordinario bibit decoctum hordei cum passulis, liquiritia & seminibus anisi. His summâ diligentiâ administratis, aspirante gratiâ divinâ, & Naturâ cooperatrice, intra paucos dies puella hæc à lateris dolore & sputo cruento liberata, ut è lecto surgeret, remanente tussi non admodum molestâ, cui removendæ, phthiseos vano metu, visum est nobilissimæ Matri, instigatione avunculi, alium Medicum in consilium adhibere. Hic anteacta, pro more multorum, accusans, maximè verò quòd venæ sectio neglecta, & quæ sanguinis per hirudines detractio instituta fuisset, nullius sit momenti, venæ sectionem instituit

instituit sexto morbi die, cùm febris & reliqua symptomata cessâssent; detractis, ne nihil feciisse videretur, quatuor circiter unciis sanguinis ex basilica dextra, oppositi scil. lateris, id quod inter errores Medicorum à doctissimo Fuchsio numeratur qui plures rationes in contrarium allegat. Die septimo exhibet pulverem sennæ, quo sexies vel septies fuit purgata. Sub vesperam ejusdem diei incidit in sudorem spontaneum copiosissimum, à quo omnino convaluit, assumpto tamen aliquandiu balsamo Peruviano. Hæc licèt ἀμεθόδως & sine ratione instituta, nullo tamen ægræ damno; quòd vires ubi valentes sunt, quales erant in hac puella, omnia contemnant & tolerent; ubi infirmæ fuerint, à quovis offendantur.

OBSERVATIO XVI.

Pleuritis cum Vermibus.

HAud rarus est lateris dolor à vermibus oriundus, dum vapores à vermibus putrefactis, aut materia verminosa, in intestinis hærente, elevantur in membranas & musculos pectoris, eósque malignitate suâ

diſtendunt & vellicant. Sed & vermes interdum cum pleuritide vera conjunguntur, graviſſima ſymptomata producentes; id quod accidit filio D^ni^ Farr de Shilvington, luſcienti, adoleſcente decimum quartum ætatis ſuæ annum egreſſo, macilento & biliosâ conſtitutione prædito, in Ludo literario Dorcheſtrenſi literis operam navanti. Hic extremâ hyeme contracto frigore incidit in pleuritidem veram, apprehenſus febri continenti, cum dolore punctorio ſiniſtri lateris ad jugulum uſque extenſo, cum difficultate ſpirandi, tuſſi violenta, & ſputo cruento. Huic interdum corpus frigidum, interdum calidum erat; & malæ rubore perfuſæ apparebant, cum totius corporis jactigatione. Ad hunc tertio demum die vocatus, ſtatim hirudinibus ſanguinem ex vena media ejuſdem lateris emungo; mox dimidiam partem Julapii, alterationis causâ, propino: ℞ *Syrupi jujubini & violarum ana* ℥ſſ *Aquarum Papaveris rheados, ſcabioſæ ana* ℥iiij. *Miſce: alteram partem horâ ſomni exhibeo. Latus interim inungo unguento dialthææ, & oleo amygdalarum dulcium, aſperſo pulvere cumini, & ſuperimpoſito braſſicæ folio.* Linctum præterea præſcribo, ℞ *Syrupi violarum, jujubini ana* ℥j. *de liquiritia* ℥ſs. *cum tabulis*

tabulis diatragacanthi frigidi, & de althæa, ad debitam consistentiam redigendis. Quinto die cùm alvum non deponeret, injiciendum curo enema lacticinum; quo varia pluries dejecit, & in iis quinque vermes, quos teretes vocant. Interim pergo in suprà præscriptis, paucis saltem mutatis, & contra vermes indies exhibeo pulverem ℞ *Scordii, cardui benedicti ana* ℈j. *Corallinæ* ℈ij. *Cornu cervi usti* ʒj. *Rhabarbari* ℈iiij. *Jalis centaurii* ℈j. *Dos.* ʒß. quo quotidie plures dejecit vermes, supra triginta usque. Pro potu utebatur decocto radicum graminis, rasuræ cornu cervi & sebesten, addito interdum syrupo jujubino, de portulaca, & limonum. His paucis continuatis, puer hic, cui sputa egregiè per totum morbi decursum procedebant, curatus est intra quatuordecim dies; purgatus postea Rhabarbaro. Deo sit laus & gloria.

OBSERVATIO XVII.

Asthma instantibus mensibus periodicè revertens.

SPirandi difficultas tres habet apud Practicos gradus, secundùm magis & minùs solùm differentes, qui tamen à multis con-

confunduntur. Δυσπνοΐα, difficilis respiratio, Ἄσθμα, seu anhelatio, quæ est dyspnœâ gravior, & Ὀρθοπνοΐα recta respiratio, quæ omnium gravissima. Veteres dyspnœam ab asthmate distinguebant hoc versiculo.

Dyspnœa se celat, canit asthma, morbúmq; revelat.

Hoc loco exemplum proponam illius spirandi difficultatis, quæ à Græco ἀσθμαίνειν, anhelare, Medicis vocatur Asthma; cujus vocabuli vim exprimere volens Virgilius, Senibus, inquit, medicatur anhelis. Est enim hoc malum Senibus magis, quàm juvenibus familiare, & infestum maximè; quorum hi non sine difficultate, illi verò rarò aut nunquam curantur, sed malum eos ad mortem plerumque comitatur. Trallianus vult, mulieres viris huic morbo esse propensiores, quia frigidiores & humidiores. Aurelianus verò contrarium statuit; fortè quia mulieres catameniorum menstruo profluvio illibatæ præservantur; quibus subsistentibus, aut diminutè fluentibus, morbi accidunt, Hippocratis oraculo 5. Aph. 57. Et inter eos difficilis respiratio. Id quod contigit honestissimæ Matronæ Annæ Gardner, Pharmacopœi Wimbornensis conjugi, triginta circiter annos natæ, habitûs mediocris, humidioris constitutionis, & se-

rosis

roſis excrementis, viſcerum naturalium vitio, abundanti; facie pallidâ cum cachexiæ indiciis, fluori albo & hyſtericis affectibus obnoxiæ. Hæc brumali tempore, per aliquot menſes inſtante menſium tempore, ſubitò circa veſperum maximè, anguſtiam quandam & compreſſionem pectoris ſenſit, cum ſpirandi difficultate, ſtertore & ſonitu juncta, abſque febri, vel ſaltem vix perceptibili, ſubſequente mox tuſſi, cum copioſa pituitæ aqueæ rejectione; vigiliis etiam urgentibus, ut totam noctem inſomnis traduceret; urinâ exiſtente craſsâ, & turbidâ. Quæ quidem incommoda, quotquot ſunt, finito menſium fluxu omnia ceſsârunt; ſed ſequenti menſe denuò redierunt, novúſque paroxyſmus ſuperveniens, novam illi peperit moleſtiam. Vocatus ad ægram, tanti mali cauſam in pulmonibus quærendam eſſe duxi; ídque ſecundùm bronchia, ſeu aſperæ arteriæ cartilaginoſas propagines, per pulmonem diſperſas, quæ ſpiritûs viæ ſunt. Cùm enim, propter obſtructas has fiſtulas, Natura non poteſt ſemel & uno inſpiratu cor abunde refrigerare, materiámque vitalis Spiritûs illi ſuggerere, nec fuliginem excludere exſpiratu, anhelitu crebro & veluti ſuſpirio hunc defectum cogitur compenſare; indè

indè Asthmatici nuncupantur suspirioſi, & anhelatores. Etsi verò Practici hanc in bronchiis pulmonum obstructionem vel à materiæ in iis, ob debilitatem eorum vel cachexiam, congestione, vel à Catarrho à capite, tanquam proprio serosarum humiditatum labro & receptaculo, in pulmones depluo, plerumque oriri ducant: Attamen cùm spirandi hæc difficultas, subitò & non sensim contigerit, nec continuò, sed stato mensium tempore infesta fuerit; neque quicquam in capite protopathici, quod defluxus alicujus suspicionem præbere queat, observare potuerim; Asthmatis hujus causam aliunde in pulmones affluere judicavi; humoresque crudos & serosos, mensium tempore in venoso genere cum sanguine agitatos & commotos, per venam arterioſam in pulmonum bronchia effundi, idque circa vesperam & noctu potissimùm, quo tempore humor istiusmodi moveri maximè solet. Huic itaque ægræ ut opem meam pro virili ferrem, fortes statim institui partium inferiorum frictiones & ligaturas, si forsan humores ad superiora ruentes revellere possem; mox & saphenam, ut menses etiam promoverem, aperiendam curavi, sex circiter detractis sanguinis unciis. Hinc ad lenientia,

attenu-

attenuantia, & expectorantia acceſſi; exhibendo ſæpius in die oleum ſacchari ſive ſyrupum ardentem cum violaceo permiſtum, nec non Hippocraticum pectorale, ℞ *Aquarum vitis albæ, Meliſſæ, Tuſſilaginis, Helenii, Roſarum ana* ℔ß. *In his infunde in MB. per horas iij. Rad. Liquirit.* ʒij. *Galangæ, Aniſi, ireos Florent. ana* ʒj. *Cinamom.* ʒii. *Calami aromat.* ℈j. *Olei tartari* ʒß. *Factæ expreſſioni & per manicam Hippocrat. colaturæ adde ſyrupi ardentis* ʒv. *Ms. fiat Hippocraticum.* Extrà verò pectus inungi curavi Unguento pectorali in Diſpenſatorio deſcripto. Atque hæc in paroxyſmo facta. Extra paroxyſmum, præmiſſo Apozemate præparante, purgata fuit pilulis de Agarico & fœtidis. Et pro potu uſa eſt Zytho, Tuſſilagine, hyſſopo, capillo Veneris medicato; in quo ſuſpendit oniſcos ſive millepedes ſacculo incluſos. Atque his adminiſtratis, libera vixit ab hoc malo per novem annos; & tunc denuo correpta, eâdem fere methodo fuit curata. In pauperibus cum ſucceſſu exhibui pulverem albi Græci ex aqua vitis albæ, nec non potum ex vitellis ovorum aquâ fontanâ dilutis.

OBSERVA-

OBSERVATIONUM MEDICINALIUM LIBER TERTIUS.

OBSERVATIO I.

Ventriculi Cruditas.

VEntriculus, cibi potûsque commune receptaculum, & veluti alterum copiæ cornu promptuarium, primæque coctionis officina, magnam obtinuit in naturali œconomia dignitatem, sed neceſſitatem multò majorem. Illam inter cætera luculenter teſtatur, quòd magna ſit illius in totius corporis alteratione & imminutione facultas. Hinc à Q. Sereno Regis nomine inſignitur;

Hujus enim validus firmat tenor omnia membra,
Et contrà ejuſdem franguntur cuncta dolore.

Hanc

Hanc verò Hippocrates, Medicorum coryphæus, paucis quidem, sed plenè expressit; Qualis, inquiens, terra arboribus; talis venter animalibus; Hinc si vel minimùm afficiatur, aut diuturnâ officii vacuitate reddatur ignavior, tota corporis œconomia, commodo alimento destituta, corruit & labascit. Hujus mali sensibilis, consilium meum imploravit, ornatissimus idémque doctissimus Dnus Johannes Thompson, artium magister, relictâ Oxoniâ, celebri studiorum emporio, in patria, quam habuit Dorchestriam, pro tempore degens, annos circiter triginta numerans, corpulentus, & staturâ procerus, temperamento sanguineo-phlegmatico præditus, de ventriculi gravitate, anorexia, flatibus, ructibus, vomitu matutino, capitis dolore, & momentaneo calore querulus. Quæ quidem omnia læsæ concoctionis, χυλώσεως nomine insignitæ, genuina sunt soboles. Et certè, coquo hoc malè habente, totum facilè trahitur in malignitatis consensum, cùm pleraque sub Lunæ concavo, sed præcipuè corporis humani partes tacito vitium consensu divinitus conspirent. Et licèt ventriculus minimè annumeretur principibus partibus, attamen ex vitioso ejus statu omnes ferè morbi natales ortus derivant,

vant, à quibus postea idem repatitur. Hinc ab Hippocrate Mari assimilatur, à quo ut omnes fluunt fluvii, atque in idem refluunt; sic ventriculus toti corpori mala sua communicat, ab eodémque recipit. Sed ut ad causam hujus mali accedam, ex Galenicorum doctrina depromptam, qua sancitum est, melancholicum succum à Liene in ventriculum per vas breve transfusum appetentiam excitare. Hic sive à Liene per vas breve, quæ veterum est opinio, in ventriculum eructetur; sive ab arteriis cœliacis in eum effundatur; sive eidem sit congenitus, ut quidam volunt; de quibus adhuc sub judice lis est, non tantùm naturalis est, sed & adeò necessarius, ut absque eo chylificationis munus & ciborum concoctio ritè atque ex naturæ instituto perfici nequeat. Siquidem incisivâ & penetrante, qua pollet, facultate, crassiores & solidiores cibos in minima frustula incidit, discerpit, atque dissolvit; & quicquid iis inest succi alimentarii ad tincturæ modum elicit atque imbibit, dummodo à calore moderato, qui se habet instar causæ sine qua non, excitetur, & foveatur. Ab immoderato enim discuti, sæpiùs etiam penitus extingui solet. Hic ichor, dum secundùm naturam se habet, bonam

atque laudabilem concoctionem efficit, bonique appetitûs autor est. Ubi verò deficit succus iste, infausta sequitur concoctio, & nullus adest appetitus. Si verò in ventriculo luxuriet, & naturæ modum superet; præter alia mala, cruditates generat; ut accidit huic Viro. In quo curando hæc fuit instituta methodus. Primò quidem probam victûs rationem ei injunxi, abstinendo à magno remediorum apparatu, ne tali fortè ventriculo debili vis inferretur. Si solâ curare poteris rectâ diætæ normâ, inquit Damascenus, prosperè Tibi cuncta succedent. Præscripsi itaque boni succi & facilis concoctionis cibos, moderatâ calefaciendi & siccandi vi præditos, in quantitate auream mediocritatis regulam observando. Siquidem cibi vel optimæ etiam notæ, supra modum ingesti, *Galeno autore, frigidos morbos generare solent. Cibos etiam multiplices, & naturâ differentes, unâ eâdemque mensâ assumendos prohibui. Magnam enim in infimo ventre, qui Plauto infimum guttur vocatur, progignere solent perturbationem. Unde Basilius, τὸ ποικίλον τῆς δαπάνης luxuriæ supplicium & flagitiorum obsonium haud ineptè nominavit. In ordine etiam cavere jussi, ne cibi difficilioris digestionis facilioribus

cilioribus præmittentur, sic suadente Galeno, qui satius, inquit, scire, ex cibis, qui subducuntur, posteriores quidem sumendos, qui tardè permeant; omnium autem primos, qui celeriter quidem pervadunt, corrumpuntur tamen, si in ventriculo diutiùs morentur. Singulas diætæ minutias recensere, nimis longum foret, sufficiat generalia indigitâsse. Cibos, crassum, viscidum, & frigidum succum præbentes, & flatus generantes, fugiendos suasi. In potu modestiam; in exercitiis, jejuno ventre, minimè verò à pastu suscipiendis, moderationem consului; ne immoderatis calor nativus debilitetur. Somnum quoque & vigilias modestas esse instituendas jussi, quas ventriculi debilitas, si quis alius affectus, requirit. Interdixi etiam edacibus animi curis & pathematis; improbis à pastu studiis; omnibus denique immodicis laboribus. Cæterùm, cùm Chirurgia in ventriculi imbecillitate non habeat locum, eâ in Vernum tempus rejectâ, hepate existente calidiore & præsente etiam plethorâ, hepaticæ sectionem suasi, vel etiam venarum hæmorrhoidalium apertionem, tunc temporis instituendam. Interim quoad pharmaciam, cautè procedendum duxi; ne quid detrimenti caperet languida ven-

triculi constitutio. Solet enim à plerisque medicamentis plurimum lædi. Cúmque evacuatione opus sit in omnibus morbis, in quibus, præter qualitates, adest etiam aliqua præter naturam materia; autor fui, ut stomachi saburram per superiora everreret; non tamen validiore aliquo emetico, ne parti debili vis inferretur; sed ut post largiorem cœnam & liberaliorem omnium ingurgitationem, elapsis duabus horis, adactis in fauces digitis, aut pennâ vomitum moveret; qui multò facilior succedere solet, atque ea educere, quæ vix ulli emetico datum est. Quo cum εὐροΐᾳ succedente, idem remedium suasi semel in mense iterandum, donec Veris ad nos internunciæ revolârint hirundines; quo tempore etsi jam meliùs haberet, & à vomitu matutino liber esset; meo consilio assumpsit vinum squilliticum, infusione Croci metallorum fortificatum, addito oxymelle, quo, magno suo commodo, plurima ejecit pituitosa. Post singulas verò menstruas vomitiones noctu devoravit scrupulos duos pilularum ex massa pilularum de hiera, mastichinarum, & Macri, æqualibus partibus; adjectis salis absynthii granis sex, cum Balsamo Peruviano efformatarum. Intermedio tempore repetitis, quoties

ties opus, iisdem pilulis, pro ventriculi corroboratione assumpsit conservam rosarum rubrarum, Spiritu vitrioli philosophico inebriatam: Elixir quoque proprietatis, & pulverem Aronis compositum: Nec non Electuarium corroborans, ex conserva rosarum vitriolata, Majoranæ, Betonicæ, cichorei, cum corticibus citri, conditis, Zingibere condito, & myrobalanis; quibus species aromatici rosati & pulveres testacei, corallorum, perlarum, lapillorum cancri, & similia erant permisti. Ante pastus etiam assumpsit species aromatici rosati, & diambræ, saccharo permistas; cum pane albo tosto, vino inebriato, & à pastu pulverem pepticum. Extrà verò stomachum firmare laboravi Emplastro è Caranna in aqua Cinamomi soluta, addito balsamo sicco, & speciebus aromatici rosati. His paucis Vir hic omnino convaluit, ventriculo probè officio suo fungente, Deo adjuvante; cui sit honos & gloria in omne ævum.

OBSERVATIO II.

Affectus hypochondriacus cum cibi eructatione à pastu.

RECta victûs ratio neglecta, potest vel optimum quemvis habitum corrumpere; vel prudenter servata, deterrimum corrigere. Hujus rei exemplum nobis præbet Vir generosus, fortis & strenuus, Dnus Thomas Tregonwell, de Anderson, Armigeri ordinis, proceræ staturæ, habitu gracili, temperamento cholerico-melancholico, equis cursoriis alendis plurimùm delectatus; hic violentioribus exercitiis, cùm esset valido corpore, nimis assuefactus, & liberaliùs indulgens genio, in ciborum quorumcunque citrà ullum delectum usu, & vini meracioris largiore potu; intempestivo Nicotianæ, in fumum contortæ, per tubulum fictilem, à plaste in eam rem efformatum, haustu; cæteríque in victu erroribus, naturâ penè pessundatâ, in graviſſima se infortunia præcipitavit. Eructabat ille minoribus frustulis cibum, elapsâ circiter à pastu horulâ, necdum in chylum reductum; salivam plurimam, ut solent melancholici, continuò expuebat,

puebat, eámque adeò acidam, ut dentes hebetaret, quotieſcunque ichor vitriolatus è ventriculo in os rejiciebatur; &, quod caput rei eſt, tertio quartóve menſe vomitu excernebat, neſcio quid non tam cruentæ, quàm fuſcæ, & per longam aduſtionem atræ materiæ, cum maximo oris, ventriculi, & faucium ardore, quem vix potus aliquis mitigare valebat, donec dulcioris pituitæ adventu per ſe deſæviret. Ordinaria ſunt iſta, & atrabiliariis, tam naturali, quàm adventitiâ diſpoſitione, valde familiaria ſymptomata. Hinc Galenus, ex mente Dioclis, hypochondriacam melancholiam, per quandam ventriculi veluti inflammationem deſcribit. In hoc affectu ut plurimùm fervidum hepar craſſiorem ſanguinis fæcem per ramum ſplenicum portæ amandat in ſpongioſum lienis parenchyma; in quo non emendatur, imò exacerbatur efferus iſte humor, rarefactus per fermentationem ſpirituum, cum ſalinis ſubſtantiis permixtorum, quæ ebullitio hypochondriacorum ſæviſſimas excitat tragœdias. Naturale eſt, ut in omnibus corporibus humanis etiam optimè valentibus, ichor quidam acidus, quem liceat mihi vitrioli ſpiritum eſurinum, cum chymicis, indigitare, à liene per vas breve, vel

ab arteriis cœliacis, ut alii volunt, etsi quidam eum cum ventriculo congenitum putent, in stomachum lentè & quantum opus est, destillet; non tantùm ad excitandum appetitum, sed & promptè comminuendum & dissolvendum cibum ingestum; tum & quicquid in cibis inest succi alimentaris, ad tincturæ modum eliciendum. Iste ichor, si vel quant tate auctus, vel qualitate ferocior factus, naturæ modum superat, irritat ventriculum, concoctionem pervertit, cruditatum autor est, per nativi caloris dissipationem; & vel mucum viscidissimum liquat in salivam, quam pars affecta per œsophagum continuò rejectat in fauces; unde fit, ut melancholici omnes vulgo sint sputatores & flatulenti. Quando verò in lienis centro usque & usque attenuata est bilis atra, fluit etiam in stomachum variè tincta, pro assationis, vel meliùs pro variarum substantiarum mixtionis gradu; quin & in nonnullis nonnihil cruoris ex vase hiante effluit, & dantur melancholici, qui à liene libras aliquot, imò pelves puri puti sanguinis, quà data porta ruentis, evomuerunt, cum fæcibus instar Picis nigris, sanguinis parte per intestina devolutâ, qui solet extra vasa nigrescere. Ità miser stomachus inter incudem

dem & malleum, tot hostibus ipsum circumstantibus, languet, & coquus ille toti corpori alendo destinatus, ipsi, primæ coctionis haud emendabili vitio, accersit perniciem. Atque in ista partium vicinarum intemperie consistit causa tam difficulter superabilis mali; quod ab exuberante humore, & inseparabili symptomate, melancholia & flatus, à situ theatri, in quo fervent istæ tragœdiæ, hypochondriorum nomine appellatur. Atque hæc est idæa causarum complicatorum affectuum in hoc Nobili Viro, quò intentiones curativæ dirigendæ; quæ cùm variæ sint, iis hyeme frigidissimâ, validissimis Aquilonibus sæviente, in vernum tempus rejectis, curando saltem & corroborando stomacho insudatum; vitatis iis, quæ intentum nostrum destruere poterant, expediendis aliquatenus viscerum naturalium obstructionibus, & corroborandis partibus, quæ robore indigebant. Ac primò quidem injuncta fuit proba victûs ratio, in qua plurimùm delinquebat; sedulò abstinere jussus ab omnibus acribus, salsis, piperatis, acidis præsertim, à piscibus viscidis, pistoriis operibus, mellitis, saccharatis, oleribus crudis, pinguibus cunctis, nisi aliquando oleum amygdalarum dulcium sæviente ichorum

ichorum penetrabili aculeo, ratione symptomatum, per cochlearia exhibitum. Potus imprimis talis erat, qui nunquam acescerat; id quod fermentatis liquoribus, tartaro magis quàm spiritu abundantibus, convenit; in quorum censu sunt vina omnia tenuiora, Gallicum, Rhenanum, Pomaceum, Pyraceum, cerevisia utraque, mulsa & alia; solo vino Hispanico excepto, quod impermistum nunquam acescit. Bibit autem solam aquam, vel ex purissimo fonte scaturientem, vel pluviam per arenam depuratam, eámque crudam; quæ in hoc casu coctæ præferenda. Cùm verò durum hoc esset, postquam per septimanam continuâsset, ut qui generosissimis potionibus assuefactus erat, bibebat tres partes aquæ cum una vini Canarini dilutas, interdum etiam aquam decoctionis hordei mundati, quæ leniter detergendo nutrit, & humectando refrigerat. Institimus in potu maximè, quia ut indè proculdubio augescebat fundi calamitas, sic indè magnum expectabamus emolumentum. Interdum etiam, ob fastidium, permutationis causâ, usus est decocto glycyrrhizæ, quæ omnes in corpore natas cruditates egregiè demulcet. Et cùm æger fumo Nicotianæ assuetus esset, & magno

totius

totius corporis dispendio eodem abuteretur, neque penitus carere posset; suasimus, ut eo vel rarissimè uteretur. Cúmque exercitiis violentissimis nimiùm esset deditus, corpus cum moderatione agitare temporibus idoneis jussimus. Interim & per propria emissaria indies succrescentia excrementa per enemata, & pilulas usuales evacuata. Injunctâ hoc modo diætâ, ante omnia necesse erat, ut ventriculus everreretur; non quidem validiori emetico, præsertim stibiato, ne vis stomacho, qui magna cum difficultate subverti consueverat, inferretur; sed interpositis duobus diebus bis, post largiorem cœnam & liberaliorem omnium ingurgitationem, elapsis duabus horis, adactis in fauces digitis, vomitu provocato; quod egregiè successit, & cum εὐφορίᾳ, quo ea, quæ vix ulli emetico datum est, sunt educta; & idem remedium pari successu post quatuordecim dies repetivit. Post singula everricula, deturbata fuit alvi sentina pilulis ex aloe rosata, mastiche, gummi guajaci, paucis granis ambræ gryseæ, additis granis quatuor extracti colocynthidis cum spiritu vini parati, omnibus exceptis s. q. balsami Peruviani. His adjunxit sequens Elixir, ℞ *Spiritûs Vini optimi in vitreis organis extracti*

tracti ℔jß. *Theriacæ Andromachi veteris & probatæ* ℥j. *Misceantur in vitro digestioni, vel vase concursûs duplici; cujus pars superior satis lata subeat inferiorem. Fiat digestio, exactissimè lutatis juncturis, in cineribus tepidis per quatriduum; posteaquam clarum fuerit, separetur à magmate per chartam emporeticam pro usu.* Hujus quotidie manè jejuno stomacho, horis tribus ante alimentum, assumpsit cochlear unum in aqua stillatitia ex partibus iiij. absynthii vulgaris, ij. absynthii romani, & duabus cochleariæ batavicæ infusis & fermentatis in ala recenti, per vj. vel octo dies. Post assumptionem moderatè se exercebat equitando vel ambulando in plano, ut corpus nullam vim pateretur. Deinceps unicum erat consilium extinguendæ aciditatis & acrimoniæ succi luxurientis. In eum finem præparatæ sunt pilulæ. ℞ *Coralli rubri, oculorum cancri, conchæ matris perlarum præparat. ana* ℥ß. *Salis tartari albissimi* ℥ij. *Salis absynthii* ℥j. *omnia permisceantur & excipiantur s. q. balsami Peruviani, fiat massa pilularum,* de qua capiat quotidie manè ℥j. jejuno ventriculo, superhausto aquæ absynthitis momento. His annexuit usum pulveris digestivi, ℞ *Seminum anisi, fœniculi, coriandri ana* ℥iij. *flavedinis citri & aurantiorum*

rum conditorum sicc. ana ʒß. *Summitatum rorismarini & majoranæ conditarum ana* ʒjß. *Menthæ hortensis itidem conditæ* ʒj. *Cinamomi interioris* ℈vij. *corallorum rubrorum, oculorum cancri, vulgari modo præparatorum, ana* ʒij. *Cornu cervini vitriolati, & spodii ex ebore ana* ℈iiijß. *ambræ gryseæ* ʒj. *Sacchari crystallini quadruplum pondus omnium, misce, fiat pulvis*, utendus ex cochleari horâ dimidiâ post singulos pastus. His aliquandiu continuatis, importuna cibi eructatio, & vomitus interpolatus, cum omnimoda aciditatis extinctione, fuit curata, & penitus ablata, & imposterum pancraticè vixit.

OBSERVATIO III.

Clyster vomitu rejectus.

ETsi Clysteres, ventriculo bene affecto atque ex naturæ lege constituto, in graciliora intestina penetrare nequeant, ob valvulas, mirâ providentiâ intestino cæco affixas, quæ fæcum & inutilium humorum, aliorúmque liquorum, quæ injici solent, refluxum impediunt: Galenus tamen, scholæ medicæ fulgentissimum jubar, nonnullis, inquit,

quit, clysteres injecti, ità ascenderunt, ut vomitione rejecti sint; non secus ac fæces per lethales volvulos sæpe evomuntur. Id quod de ventriculo malè affecto & laborante intelligendum. In hoc casu trahit ab inferioribus, non injectos tantùm liquores, sed & fæces ipsas. Qua ratione scilicet hepar famelicum crudos & planè incoctos succos à venoso genere trahere solet; pari sanè modo ventriculus sæpe fæces & injectos liquores prolectat. Interdum etiam depravato naturali intestinorum motu, colligentibus sese circularibus villis, infernè sursum injectus liquor ad ventriculum usque ascendit. Hujus rei exemplum semel tantùm in diuturna praxi mea mihi occurrit, in virgine quadam, viginti septem circiter annorum, Johanna Coker, aurifabri Dorchestrensis filia, optimo corporis habitu prædita, nec toto vitæ tempore ullo morbo correpta. Hæc nescio qua de causa ventriculi gravitate & cibi aversione quærula, meum imploravit consilium; cúmque alvum habuisset per plures dies adstrictam, autor ei fui, ut injecto, ad fæces emolliendas, clystere, ex lacte saccharato parato, alvum leniret; quem per horam in intestinis retentum, sine ullis fæcibus, nihil prorsus mutatum, non sine

sui

sui ipsius terrore & adstantium admiratione, vomitu rejecit; à ventriculi gravitate simul liberata, ità ut aliis remediis non fuerit opus. An ergo bene affecto ventriculo clysteris subsstantia jejunum non transcendit; eodem inani & famelico, fugâ vacui trahitur? Siquidem alimentarii inopiâ, excrementitium humorem attrahit venter, quo se expleat. An potiùs clysteres alimentarii, qualis est lacticinius, naturæ grati attrahuntur, medicamentosi minimè, quia ingrati?

OBSERVATIO IV.

Frustulum carneum vomitu rejectum.

Multa occurrunt practicis rara, quæ faciliùs admirari licet, quàm causas eorum assignare. Ità consultissimus Vir Dnus Samuel Bond, juris consultus, Dorchestriæ habitans, ætatis consistentis, inæquali viscerum intemperie præditus, & alvo continuò lubricâ; postquam tertianâ nothâ diuturnâ, in media æstate laborâsset, sensit aliquoties aliquid in gulam ascendere; tandem in paroxysmo quodam ad vomitum provocatus, rejecit frustulum carneum, juglandis longioris

longioris quantitate, floridi coloris, instar carnis vitulinæ recenter mactatæ, sine ullo sanguinis vestigio. Erat autem fibrosa caro, in longum & transversum sectibilis, minimè fœtens. Etsi verò hujusmodi accidentia sint rara, quæ non sunt artis, attamen ab artifice sunt notanda.

OBSERVATIO V.

Pica sive Citta in Virgine.

PIca sive Citta nihil aliud est, quàm appetitus depravatus; non tantùm utero gerentibus, sed & aliis puellis, pueris quoque & viris, præsertim melancholicis, licèt rariùs, contingens; stomachi admirabilis affectus, cùm rugosæ orificii ventriculi tunicæ acidis, acerbis, amarulentis imbutæ sunt humoribus, qui illum absurda appetere cogunt; cujus generis sunt testæ, carbones extincti, terra chimolia, & ejus farinæ alia; quod præsens exemplum confirmat in puella nobili, læto alioquin animo, & ingeniosa admodum, Maria Bulkly, Nobilissimi Viri, D^ni^ Johannis Bulkley, Armigeri, filia, natu secunda, annum agens vicesimum, statura

turâ mediocri, gracili & raro corporis habitu, & facie pallidâ. Hæc picâ laborans, non tantùm magnâ voluptate è libris lambendo delingebat atramentum, quo typographi utuntur ad imprimendas chartæ literas, ab uno folio ad aliud lambendo progrediens, ut exſiccata omnia conglutinata eſſent, nec invicem ſeparari ampliùs potuerint: Sed & ramenta coriorum rubrorum, à tergo aſperorum, quibus ſellas veſtire ſolent, fruſtulatim avulſa & concerpta continuò maſticabat, deglutito ſeſe ſucco ſatiare neſcia. Scilicet naturæ vires re deſideratâ reficiuntur, ut in regula Auguſtini dicitur, Etiamſi noceat, creditur prodeſſe, quod delectat. In hac nobili virgine proculdubio humores vitioſi, malâ victûs ratione, & otio accumulati, tunicis ventriculi inhærebant, & hinc orificium ejus affligebant; ab utero forſan etiam tranſmiſſi, cùm catamenia parcè fluerent. Vero tamen ſimile eſt, humores non tantùm vitiatos fuiſſe, verùm etiam proprietatem quandam habuiſſe, cujus causâ allecta fuerit ad appetentiam potiùs dictarum, quàm aliarum rerum. Quæ verò ſit proprietas illa, integrè explicare difficile, imò impoſſibile videtur. Colligendum ex hoc exemplo, quàm potentes ſint oris

ventriculi affectus, adeò ut rationis consilium evincant. Abest enim pars illa longissimè à cerebro, quod domicilium est & sedes rationis. Hinc fames & sitis minùs reguntur consilio seu ratione, quæ est in capite. Unde Cato dicere solebat, Ventrem carere auribus. Curata fuit chalybeatis, præmissis universalibus, & injunctâ probâ victûs ratione; vivítque nunc & valet vegeta, constans, atque saluberrimo statu prædita, cui imposterum fausta quæque & felicia precor & auguror.

OBSERVATIO VI.

Pica à mensium obstructione in virgine.

INter alias pœnas, quibus Deus, justus delictorum nostrorum vindex, ob lapsum primorum parentum, muliebrem affecit sexum, multiplices isti morbi, qui iis accidunt, meritò numerantur. Inter quos maximè admirabilis est inusitatus ille & absurdus rerum non edibilium appetitus, quo, miro ardore, nonnullæ carnes crudas, calcem, arenas & similia appetunt, & impune devorant. Picam Medici nominare solent hunc affectum.

affectum. Eâ laboravit Maria, Reverendi Viri, Dⁿⁱ Guilielmi Ben, pastoris ad omnium Sanctorum Dorchestriæ vigilantissimi, filia natu secunda, gracili admodùm & rarâ corporis texturâ, sanguineo-melancholica. Mirâ verò & insatiabili aviditate, ob menses obstructos, devorabat fictiles tubulos, à plaste ad hauriendum Nicotianæ fumum efformatos; nec non cappares & acetum, cum languore, & aliorum salubrium ciborum, præsertim carnium, fastidio; idque longo tempore, antequam deprehenderetur. Solent Medici hujus mali causam in humores vitiosos, pravâ qualitate præditos, tunicis ventriculi inhærentes, ibique vel diætæ erroribus congestos, vel ab utero transmissos, conjicere. Sed non sine causa dubitare quis possit, an hujus mali causa soli ventriculo sit tribuenda. Etsi enim hic, ex officio, cibum appetat; ciborum tamen electio, hunc scilicet tanto ardore appetere & eligere, illum renuere & aversari, penès cerebrum, rationis domicilium, solummodo esse videtur. Hinc Aetius lib. 3. cap. 20. Ventriculi appetitum, simplex expletionis desiderium nominat. Eligere namque & dijudicare cibos, hunc vel illum, licèt pernicioſum & insuetum, appetere, posthabito & neglecto

omni periculo, non ventriculi, sed cerebri vitio accidit. Hinc & pueri, qui mente & judicio nondum valent, simili ferè modo res non esculentas saluberrimis cibis præferunt. Inordinatus itaque ille & præternaturalis mulierum, maximè verò prægnantium, appetitus, si non ex cerebro solo, à pravis & corruptis uteri exhalationis infestato, proficiscitur; cum ventriculo saltem ipsum quoque cerebrum affici, suspicandum; ut non minùs cerebro, quàm ventriculo, per accommodata remedia sit prospiciendum. Alia adhuc mihi in praxi mea occurrit nobilis puella utroque parente orba, Rachill Radford, quæ iisdem tubulis arte plasticâ conformatis, continuò masticandis & devorandis, miro desiderio efferebatur; curata tandem emetico, & pilulis quibusdam chalybeatis, aliquandiu devoratis.

OBSERVATIO VII.

Mulier cum puero, assumpto casu Arsenico, veneno infecti.

HOmo omnium animalium miserrimus, utpote qui in vita semivivus anxium & languidum spiritum ægrè trahit, non se-

cus

cus ac si imminentem perpetuò cervici gladium haberet. Imprimis verò immensâ morborum, in corpore genitorum, Phalange undique obvallatur, & quotidie oppugnatur; verùm etiam foris centenis subinde venenis patitur, & periclitatur. Non rarò enim homines per aliorum sceleratorum veneficorum fraudulentam malitiam vitæ exitiosa devorant hauriúntque venena; sed & sæpe per propriam imprudentiam iisdem è medio tolluntur. Quod accidit Saræ Way viduæ, sexagenariæ, Dorchestriæ chirothecariâ victum quæritanti; quæ promptuarium perlustrando incidit fortè fortuna in placentam farinaceam, saccharo atque arsenico gliribus occidendis subactam, & in furno pistam; quam, veneni sublatentis inscia, ad ignem pro more tostam zytho immersit, & postea eandem bene inebriatam comedit, portiunculâ quadam nepotulo adstanti ad comedendum exhibitâ; Zythum ipsum, in quo macerata erat placenta Arsenico venenata, avidè superbibendo. Quid fit? Vix elapso horulæ spatio, stomacho malè habere & angi uterque incipiunt; mox in vomitum enormem erumpunt, de non ferendis ventriculi & intestinorum torminibus conquerentes, faucium & gulæ ardore,

æstu ac siti intolerabili, qua nec majori Tantalus apud inferos excruciabatur, miserè pressi & sudoribus frigidis deflui. Patefactâ re, ità ut nullum remaneret dubium veneni admissi, in eo toti fuimus, ut vomitu, si forsan venenum adhuc in ventriculo hæreret, protinus ejiceretur, exhibitâ magnâ butyri copiâ in aqua, interdum etiam lacte solutâ, quo egregiè vomitus provocatus, & alvus quoque lenita; quod sæpius repetitum. Urgentibus verò intestinorum mordicationibus enemata injecta, ex decocto malvæ, violariæ, seminibus lini, additâ mucilagine seminum Psyllii, Cassiæ pulpâ, oleo lini & violarum. Pro potu usi sunt lacte pro libitu. His administratis, puerulus rejecto veneno liberatus fuit, ut aliis remediis non fuerit opus; continuavit solùm lactis usum, & pinguibus jusculis, nec non oryzâ in lacte coctâ famem repressit. Hujus verò Avia, cùm adhuc circa præcordia, ventre potissimùm & infra umbilicum intensè doleret, & magno faucium ardore, atque linguæ nigredine, ac fissuras premeretur, suspicabar venenum adhuc in intestinis latitare; injecto itaque clystere, exhibui theriacam Venetam cum pulvere contrayervæ; quibus dolores plurimùm erant pacati, & indies

quoque

quoque propinavi oleum amygdalarum dulcium; quo se plurimùm alleviari dicebat. Pro potu verò continuabat lac vaccinum, & emulsionem quatuor seminum frigidorum majorum, cum decocto hordei, liquiritiæ, passulis & multâ malvâ paratam; Extrà verò ventrem inungendum curavi oleo nucum, omentum vervecis superimponendo. Interim ad gulæ æstum demulcendum, & linguæ scabritiem emendandam, usâ est mucilagine seminum cydoniorum cum lapidis prunellæ momento, & syrupo violarum; quem etiam per se crebrò assumpsit ad refrigerationem, humectationem, & lubricitatem membris internis inducendam, accommodatissimum. His ex artis lege administratis, doloribus lenitis, pro præsenti quidem mortem evasit; sed inductâ à veneno arsenicali exsiccatione & humiditatis extremâ consumptione in corpore senili, miseram egit vitam, omnibus membris contracta; donec biennio elapso, macie consumpta, ut non nisi drama figuræ supereſſet, ex hac miseriarum valle ad meliorem vitam transmigraret.

OBSERVATIO VII.

Obesitas lethalis.

NImia pinguedo non modò immaturam senectutem adfert, cùm fuerit cumulata copiosissimè, & enormi quantitate per universum corporis habitum sparsa, verùm etiam repentinæ sæpiùs mortis occasionem præbet. Unde Hippocrates, Medicinæ parens, Qui naturâ, inquit, admodum crassi sunt, citiùs intereunt, quàm qui graciles. Nam cùm illis paucus sit sanguis & spiritus, citò ipsis vel minima de causa calor nativus extinguitur, unde mors, quæ nihil aliud, quàm caloris nativi extinctio. Exemplo sit spectatissimus Vir, multâ mihi familiaritate junctus, Dnus Onisephorus Toope, apud Dorchestrenses Senatorii ordinis, in primo senio constitutus; Hic mercaturâ, in Gallias frequenter factâ, locupletatus, ex otio, & lautâ atque splendidâ victûs ratione, dum cibis optimis, perinde ac vinis fortibus & vinosis utitur, quæ & multum & bonum sanguinem generant, accedente insuper corporis, sed vel maximè hepatis temperaturâ,

illi

illi à natura contractâ, quæ esset aptissima ad congerendum plurimum boni succi, in eum devenit habitum, & tantâ pinguedinis sarcinâ gravabatur, ut ægrè se movere posset, donec tandem viribus tanto pondere oneratis & oppressis, angustiâ & spirandi difficultate apprehensus, nullo præter carnis & pinguedinis copiam alio in corpore apparente affectu, à somno expergefactus, (in quem erat pronus ob cerebri humiditatem; quemadmodum alia animalia obesa, ut ursi, glires, & alia sunt somnolenta. Hinc Martialis, *Dormitis nimiùm glires, vitulique Marini; Nil mirum, si vos crassa Minerva premit*) animam subitò efflaret. Rectè itaque Averroes, Si corpus fuerit moderatè crassum, inquit, virtutis nutritivæ fortitudinem, & vitæ signat elongationem; quoniam adeps est veluti superfluitas proprii nutrimenti; quare natura sagax ipsam non generat, nisi priùs membra singula restaurârit. Si tamen crassities excedat, vitam minimè producit. Et Plinius, pinguia corpora citiùs senescere, ait. Et certè pinguedo musculis adnascens inter venas & arterias, cùm multa est, adeò arctè constringit spiritûs & sanguinis vasa, ut libera difflatio plurimùm impediatur; unde calor insitus obruitur

ruitur ac veluti ſuffocatur; imò crediderim, nimiâ pinguedinis humiditate nativum calorem obtundi, ac tandem extingui poſſe. Simile mihi alterum occurrit in praxi mea exemplum, in Nobiliſſimo Viro D^no^ Roberto Maller, armigero, qui & ipſe nimiâ pinguedine ſtrangulatus, in ipſo ætatis vigore vitam finiit; cujus corpore à morte humi proſtrato, venter altitudine ſuâ ferè ulnam adæquabat. Rectè itaque Galenus lib. 2. aph. comment. 43. Malus eſſe ſolet ad craſſitudinem exceſſus, quòd in iis anguſtæ ſint cùm arteriæ, tum venæ; atque ob id, qui craſſi ſunt, paucum omnino ſanguinem habent atque ſpiritum, adeò ut quum ætate proceſſerint, citò ipſis, vel parvam ob cauſam, calor nativus deſtruatur.

OBSERVATIO IX.

A quartana diuturna Scorbutus & Scotomia, &c.

ACcidit frequenter, ut febres Scorbuto conjungantur, ſicuti & quandoque in Scorbutum degenerant, qui poſtea magnam morborum & ſymptomatum graviſſimorum συνδρομὴν & farraginem introducit. Exemplo

plo ſit Reverendus Vir, Dnus Andreas Bromhall, Verbi Divini Maidennutonii, ſexto Dorcheſtriâ lapide diſſiti, Miniſter & præco ſolertiſſimus, ætatis ſuæ quadrageſimo circiter anno, calidæ conſtitutionis, quoad viſcera naturalia. Hic à quartana diuturna liberatus, conqueritur de diaphragmatis compreſſione, & anhelitûs difficultate, cordis palpitatione, metu & mœrore, mentis perturbatione, fugaci torpore, capitis algore, Scotomiâ imprimis moleſtâ, aurium tinnitu, auditûs gravitate, & ſubitâ vellicatione, cùm primus obrepit ſomnus. Et hæc ſunt ſymptomata, quorum tyrannide imo pectore ingemiſcebat hic Vir; in quo exuberabat humor melancholicus, à quo procedebant omnia, de quibus conquerebatur, mala. Hujus ſoboles eſt Scorbutus, quo laborabat, à ſanguine flatulento & tartareis fæcibus ſcatente, qui fermentum noxiæ admodum activitatis hinc indè diſſeminabat. Hoc fermentum quamdiu ſopitum jacet, minùs lædit; ſi per fermentationem intumeſcat, licèt non exundet extra centrum, attamen tetrâ anathymiaſi cor palpitatione percellit, in cerebro turbas excitat, & ipſam turbat mentem. Quando verò ſeſe inſinuat in nervos, præcluſo veluti ſpiritibus

animalibus

animalibus aditu, vel saltem angustatis viis, sensum hebetat, illæso motu; quem quoque impedit, nisi tempestivâ prophylaxi hoc præcaveatur; unde fugaces isti torpores, melancholicis ordinarii, qui ut subitò evanescunt, sic in momento recurrunt. Scotomiam aliquando iidem vapores, dum caput petunt, nec à natura liberè protrudi possunt, inducunt; tam ratione malignitatis cerebro noxiæ, ipsos stipantis; quàm luctæ, priusquam sibi exitum patrare possint. Unde non mirum, si, spiritibus in gyrum agitatis, admixtione vaporum inimicorum, vertigine corripiebatur; fugaci quidem, sed non contemnendâ; cùm, ex sententia summi dictatoris, melancholici facilè fiant epileptici; epilepsiâ autem rarò corripiantur, sine ejusdem præludiis; maximè, cùm conquereretur, se quasi subitò vellicari, cùm primus illi obrepit somnus. Caput præterea non modò ei frigebat, sed & algebat; præsertim à sutura coronali ad nucham & ultrà; quod acceptum ferendum naturæ sibi consulenti, dum studet concoctioni in parte principe, ac proinde attrahenti calorem nativum ad cerebrum & meninges, ut hujus satagat operis, cujus absentiam impressione quadam frigidi accessorii persentiscunt par-

partes externæ. Et quamvis querelæ istæ de aurium tinnitu, & auditûs gravitate, ortum quoque ducant tam ab imbecillitate caloris insiti & influentis organorum oticorum, quàm à vaporibus capiti à ventriculo & liene potissimùm communicatis, & nervo otico tenaciter adhærescentibus; ibidem tamen condensantur, influxum spiritûs animalis impediunt, cum manifesta auditûs imminutione. Tandem circa vesperam noxias percipiebat mutationes cum metu, qui eum subitò percellebat; quod melancholiæ, ex Hippocratis sententia, indubitatum statuitur signum. Ut huic Viro, si Deo visum fuerit, commodè mederer, Marti litandum duxi. Quippe in tali casu, nisi obstructiones tollantur, quæ in ipso plurimæ erant; & debitæ crasi restituantur viscera; curam haud successuram judicavi. Huic indicationi etsi multa ex parte satisfacere possint, attamen quæ rem expedire queant, sine illius permixtione, vix mihi persuadere potui; cùm non paucos viderim, illius defectu, pharmaciâ potiùs obrutos, quàm ullum desideratæ restitutum integritati. Methodum verò talem instituì: Et primò quidem, ad deferendas fæces alvinas, præscripto eccoprotico eum purgavi. Sequenti die exhibui

ipsi

ipsi Apozema ex decocto foliorum Agrimoniæ, fumariæ, adianthi; florum borraginis, stœchados, epithymi; radicum Hellebori nigri; seminum fœniculi, anisi. Hujus decoctionis assumpsit ℥iij. addito syrupo de Cichoreo, & fumaria comp. ana ℥j. & cremoris tartari ℈j. quo per triduum horis matutinis propinato, die quartâ injiciendum curavi Enema emolliens & carminans. Mox sequenti aurorâ aggressus est diætam chalybeatam, quam sic molitus sum: ℞ *Extracti centaurii minoris & phillitidis ana* ℥ij℈. *acidi tartari chalybeati* ℥j. *Corticum capparum, Winteranæ, faculæ Aronis, pæoniæ, linguæ avis, ana* ℈ß. *Tartari vitriolati* ℥ß. *Olei chymici absynthii gut. vj. cum syrupo de fumaria comp. q. s. Misce, fiat massa pilularum. Recipe hujus massæ* ℥ß. *pilularum de tribus Fernel.* ℥ij. *de hiera cum agarico, & imperialium ana* ℥j. *Misce, fiant pilulæ.* Capiat ℥ß singulis auroris cum hora una aut duabus moderati exercitii; quo exantlato bibere jussi haustum cerevisiæ succis antiscorbuticis medicatæ. ℞ *etiam residuum massæ, & fiant pilulæ*, quarum cepit duas vel tres quartâ pomeridianâ cum simili regimine; continuando hoc stadium per quinque septimanas. Interim duo emissaria, alterum brachio,

chio, alterum femori siniſtro imprimi curavimus. His ex præſcripto uſurpatis, meliùs habuit, à vertiginoſis circuitibus; & nuchæ frigiditate omnino liberatus: Unde collegi facilè, ſtadium martiale adeò uſque illi profuiſſe, ut minori vaporum copiâ ex hypochondriis ſurſum ad caput elevatorum jam tentaretur; cúmque vero ſit ſimile, quæ ſemel adminiſtrata juvant, ea ſæpius repetita ſanare poſſe; autor ipſi fui, ut primo autumno eundem curſum martialem reiteraret; in quem finem præparato eo Apozemate, in Vere præſcripto, propinavi ipſi Vinum martiale, mihi familiare, in juſta doſi longo tempore continuandum, & quarto quovis die blando dejectorio alvum ſubduxi. Præſcripſi quoque cereviſiam diæteticam, ex radicibus filicis fœminæ, cichorei, fumaria, borragine, lingua cervina, ceterach, corticibus tamariſci, fraxini, nuciſtæ, imprægnandam ſuccis cochleariæ, barbareæ, & naſturtii aquatici. Tandem etiam cerebrum corroborare laboravi Electuario, ex ſpecificis cephalicis compoſito, conſervis ſcil. florum betonicæ, anthos, verbaſculi odorati, fæcula pæoniæ, caſtoreo, calamo aromatico, nuciſta condita, &c. cujus devoravit ʒij. ſingulis noctibus. His omnibus non

inter-

interrupto filo continuatis, injunctâ simul accuratâ diætâ; convaluit quidem, sed tamen vacillante valetudine usus, pro more melancholicorum & scorbuticorum, cùm ejusmodi mala in iis instar Lerneæ hydræ, curatâ unâ querelæ causa, plerumque protrudant aliam debellandam; imò ex una eademque causa frequenter admodum soboleſcant tam diversarum naturarum symptomata, ut admirationi sit assistentibus, grave languenti, & molestum medico. Supervixit annos septem, & tandem naturæ satisfecit, Scorbuto superatus.

OBSERVATIO X.

Vomitus sanguinis cum membranacea quadam substantia.

SAnguinis vomitus, autore Avicennâ, semper est malus; & ratio est, quia sanguis est vitæ thesaurus, & à quacunque parte exierit, per quam exire non debet, malus sanè est, & potissimùm per vomitum; per quem non nisi magnâ violentiâ rejici potest, nisi in magna plenitudine contingat, & tum cum juvamento exire potest. Esse verò tantoperè malum, sequens historia abunde

abunde declarat. Vir quidam admodum egenus, nec ullâ re, nisi liberorum copiâ, dives, Johannes Dally, Bedelius & flagellarius communis urbis Dorcheſtrenſis, insuper etiam noctu obambulando tintinnabuli ſonitu horas indicans, quadragenarius, cùm ex officio nocte tenebrosâ per plateas oberraret, neſcio quo fato, lapſu infelici offendit ventriculi regionem ad lapidem ſatis acutum, unde plurimùm dolere cœpit; dolore tamen, ut erat vir robuſtus, imminentium periculorum contemptor, neglectim habito, poſt dies aliquot, magnam ſanguinis copiam vomitu & per inferiora quoque rejecit, cum tuſſi, & febri, atque magna virium proſtratione. Huic ſanguis ex hepatica parcâ manu bis detractus; cùm vires largam minimè ferrent. Exhibita quoque aqua radicum urticæ, ſpiritu vitrioli modicè acida facta, & ſyrupo de ſucco portulacæ dulcorata, nec non Electuarium ex ſacchari roſati veteris ℥jſs. Conſervæ ſymphyti ℥ſs. Coralli rubri præparati ℈iiij. Maſtiches ʒſs. & ſufficiente quantitate ſyrupi è roſis ſiccis paratum. Nec omiſſæ frictiones brachiorum & crurum, quæ & dolorificis ligaturis devinciebantur. Extrà verò parti dolenti fotum adhibui ex decocto florum abſyn-

thii ſicci, roſarum rubrarum aridarum, menthæ, myrtorum, cum cydonio malo, additâ maſtiche, vino rubro, & aquâ facto, ſuperimpoſitâ pulticulâ ex miva cydoniorum, aquâ roſaceâ & vino rubro coctâ; quibus ex artis lege adminiſtratis, ſanguinis vomitus ſuppreſſus; in quem tamen effluxo octiduo recidivam paſſus, unâ cum plurimo ſanguine rejecit ſubſtantiam quandam membranaceam, farcimini nigro, ex ſanguine ſuillo confecto, ſimillimam, ſpithamæ longitudine, & trium digitorum craſſitie; intus materiâ picis inſtar nigrâ & fœtidiſſimâ ad ſummum infarctam, & paucas poſt horas vitæ finem fecit. Nempe unus eſt naſcendi, ſed mille moriendi modi. Simile nec ſcriptum me legiſſe memini, nec oculis unquam vidi contigiſſe.

OBSERVATIO XI.

Ventriculi dolor ex deglutito globulo plumbeo.

ETſi ſæpius lapides, globulos, gemmas, nucleos fructuum, & ſimilia, ſine damno aut gravibus accidentibus, etiam in magna copia à quibuſdam deglutita legamus; attamen

men gravia interdum inducunt ſymptomata; quemadmodum contigit Johanni Shanck, qui ſeptimanatim cutrum agebat inter Dorcheſtriam & Londinum, Angliæ Metropolin. Hic, neſcio qua de cauſa deglutito globulo plumbeo, incidit in non ferendos ventriculi dolores; & cum iis tanto angore & anxietate afficiebatur, ut ſeſe vix ullo loco continere potuerit. Ad hunc accerſitus, injecto enemate, lubricantia exhibui ex decocto malvæ & althææ, ſed imprimis oleum amygdalarum dulcium, quod ipſi plurimum profuit; atque his paucis globulus plumbeus ocyùs ex ventriculo per pylorum in inteſtina deſcendens, excretus, & æger à doloribus liberatus; quos indè eveniſſe puto, quòd globulus iſte nervo forſan incubuit, quos ventriculus à ſexto cerebri conjugio inſignes obtinuit.

OBSERVATIO XII.

Ex deglutitis tribus globulis aureis ventris dolor & obſtructio.

SImilis ferè priori obſervatio, ſed majoribus & graviſſimis accidentibus comitata, occurrit mihi in praxi mea in ſtrenuo ac

nobiliſſimo Viro, Dno Guilielmo Sidenham, in nuperrimis infelicibus Angliæ civilibus commotionibus Arcis Caresbrook, in inſula Vecti, Gubernatore; qui, cùm alii tunc temporis, neſcio quo petulanti more, lapillos crebrò deglutirent, quod nonnullis malè ceſſit, globulos ſibi tres aureos, unciam unam cum dimidia pendentes, arte fuſoriâ per aurifabrum paratos, curioſitate quadam, ſanus alioquin, devoravit; & effluxis horis aliquot de dolore ventris conqueri cœpit, in ſingulas horas ingraveſcente, ut tandem acutiſſimus & ſæviſſimus evaderet; qualem ne Titius quidem amator, cùm Vultures apud inferos jecur ejus divellerent, perpeſſus eſt; quem excepit vomitus bilioſus, porraceus, & æruginoſus; aſſumptis quibuſve mox per ſuperiora rejectis, cum alvi omnimoda obſtructione, ſingultu moleſto, accedente febri, & mirâ ventris pulſatione, inflammationibus familiari. Ad hunc tertio demum die ad quadraginta fere milliaria vocatus, qui ipſi multoties antehac medicinam facerem; conſideratis antè actis, ſtatim injecto clyſtere, cùm vires adhuc conſtarent, baſilicam aperiendam curavi, præſentibus inflammationis indiciis; ventrem oleo roſaceo, addito aceti momento, inunxi,

ſuper-

ſuperimpoſito cataplaſmate repellente, refrigerante & anodyno; inſtitutis quoque variis revulſionum generibus. Exhibui etiam emulſiones, & julapia; quæ tamen pleraque mox rejecit; & cùm vigiliæ urgerent, externa temporibus applicavi. Hæc & alia indies reiteravi, & enemata ex hordei cremore, refrigerantibus alterato, & aliis quibuſdam, ter in die & ſæpius injeci. Poſtea etiam ad reſolventia & lenientia acceſſi exteriùs applicata. Interna omnia per vomitum rejecit. His omnibus, parum aut nihil proficientibus, ultra quindecim dies adminiſtratis, tandem injectum enema ex olei ſeminis Lini recentis ℥x. Violacei & amygdalarum dulcium ana ℥j. ab eóque injecto, exhibitæ mox ℥v. olei amygdalarum dulcium; ventri verò impoſitum omentum vervecis oleo violarum & liliorum madefactum; quibus adhibitis, die decimo ſeptimo rejecit unum ex globulis aureis; & iiſdem remediis repetitis, alterum decimo octavo, & tertium decimo nono die, & ſic ceſſantibus ſymptomatis, ab imminente vitæ periculo liberatus, impoſterum tamen valetudinariam egit vitam.

OBSERVATIO XIII.

Globulus Plumbeus Vomitu rejectus.

VIR strenuus, non minùs moribus, quàm militari virtute conspicuus, Dnus Humfredus Bishopp, in miseranda nuperrima Angliæ intestina commotione mille peditum Regiorum Dux, mediocris staturæ & habitûs carnosi, ætatis consistentis, in conflictu quodam, dum fortiter pugnaret, globulo plumbeo ex sclopeto ignivomo minori, quo equites utuntur, ad colli latus sylvestre transversim ad oppositi lateris cutem prolato, & indè postea exciso, ictum excepit; nescius omnino, se, impactis fistulæ sclopetariæ duobus globulis, altero quoque percussum eodem ictu, unico saltem in conspectum veniente vulnere. Effluxo integro anno & quod excedit ultrà, cùm antea sanatus esset, corripitur febri tertianâ intermittente, Stipletonii in ædibus Reverendi Viri Dni Gilberti Ironside, ejus loci tunc temporis Pastoris vigilantissimi; ad quem vocatus, cùm in vomitum proclivis esset, ab Hippocrate monitus, dum quò natura vergit,

git, eò ducendum esse docet, Emeticum exhibui ex radicibus Asari pulverisati, & polline Agarici, oxymelite squillitico permistis, adjecto tantillo Vitrioli albi purificati; quo egregiè operante, non sine attonitu, unà cum febri tertiana ejecit alterum globulum plumbeum, quo inscius fuit ictus; ubi autem hæserit aut substiterit hactenus, æger nullo modo percipere potuit, nec in hunc usque diem notum.

OBSERVATIO XIV.

Vomitus varius per menstrua intervalla recurrens.

VOmitus variegatus ex multis & variis humoribus constans, malus judicatur, ex practicorum observatione. Significat enim plures difficiles in corpore affectiones, & varios in eo humores latitantes, quos arduum est concoquere & edomare. Difficile enim est pluribus inimicis resistere, cùm, quod proverbio dicitur, Nè Hercules quidem contra duos. Tali longo tempore emacerata & admodum debilitata fuit Reverendi Viri Dni Georgii Hammon, ad Trinitatis in urbe Dorchestrensi, Pastoris fidelissimi,

conjux, morum ſuavitate & virtutum decore cumulatè ornata, bono alioquin corporis habitu & compacto, optimóque temperamento prædita. Hæc per plures menſes circa plenilunium corripiebatur enormi vomitu, quo omnis generis bilioſam colluviem, tam vitellinæ, quàm porraceæ, viridis & æruginoſæ bilis, cum admixta pituita ſæpiùs in die, ídque magnâ copiâ rejiciebat. Continuabat autem vomitus per ſex, ſeptem, & plures dies, cum anguſtia, anorexia, & virium non contemnenda proſtratione. Cùm itaque hic vomitus per dies aliquot durare, & menſtruo intervallo recurrere ſit ſolitus; vero perquam ſimile eſt, in hac Matrona humores varios, viſcerum, in imi ventris repagulis contentorum, vitio genitos, tanquam ſupervacuos indè in Meſenterium, communem corporis ſentinam, tranſmiſſos, & novâ ſubinde acceſſione coacervatos, tandem in ventriculum regurgitâſſe; & diuturni vomitûs, per quem varii generis, pro diverſorum viſcerum conſtitutione & intemperie, excrementa purgabantur, cauſam fuiſſe. Vario remediorum apparatu hunc enormem vomitum compeſcere, & ægram ab eo vindicare laboravimus; ventriculum corroborando, ne humores iſtiuſmodi

modi tam promptè reciperet; meſenterii quoque & viſcerum intemperiem corrigendo, & obſtructiones reſerando, ne peccans materia tam facilè generaretur. Sed fruſtrà omnia, & reſiſtente Apolline. Tandem præſente plethorâ, tum quoad vaſa, tum & vires, admiſsâ phlebotomiâ, quam hactenus obſtinatè recuſavit, detraximus octo uncias ſanguinis ex hepatica, & hoc ſolo remedio, cæteris nihil prævalentibus, integrè Deo annuente reſtituta fuit.

OBSERVATIO XV.

Cholera curata.

TRes ſunt affectus perper-acuti ſine febre, qui niſi medicâ manu ſublevantur, interdum intra duos tréſve, interdum unico die jugulant, Apoplexia, Tetanus, & Cholera morbus; quibus ideo ſine mora conſulendum. Horum ultimâ correptus fuit, nullo alio prodromo morbo, Reverendus Vir, D^nus^ Johannes Chappell, Verbi Divini in Wareham præco laboriosiſſimus, triginta ſex annos natus, macilentus & raræ texturæ, conſtitutione bilioſus, pedeſtribus itineribus, quòd tenuis eſſet fortunæ, aſſuetus,

&

& in victûs ratione minùs cautus. Rejiciebat autem tum ſupernè, tum infernè intra viginti quatuor horas plus centies, magnam omnis generis bilioſorum aquoſorúmque humorum copiam, cum ſummo ventris & inteſtinorum dolore & torminibus, anguſtia, ſiti, & animi aliquoties defectione. In conſilium accitus ad duodecim milliarium diſtantiam altero ab invaſione die, adventu meo multùm eſt recreatus. Attuleram mecum julapium ex ſyrupo cydoniorum, granatorum & de mentha, cum Alkermes portiuncula, decocto hordei toſti dilutis, de quo ipſi hauſtum ſine mora propinavi, ad abſterſionem eorum, quæ ventriculum ad excretionem ſtimulabant, & virtutis quoque confortationem; injecto ſimul clyſtere ex decocto roſarum rubrarum ſiccarum, & radicum tormentillæ in juſculo macro, additis theriacæ recentis & diaſcordii ʒjß, & ovi vitello; quibus vomitus & alvi fluxus plurimùm fuit refrænatus, & æger refocillatus, ità ut rariùs dejiceret. Sub noctem verò devorandum præbui granum unum cum dimidio Laudani, viribus exhauſtis majorem doſin non admittentibus; atque eâ nocte placidè dormivit, cholera verò in totum ſedata. Nihilominus emplaſtrum de cruſta

panis

panis ventriculo applicandum curavi, & simul Electuarium corroborans, ex conserva rosarum, gelatina cydoniorum, conserva borraginis, radicibus cichorei & myrobalanis conditis, adjectis speciebus cordialibus, præscripsi; atque injunctâ probâ victûs ratione, ægro ex orci faucibus, Deo auspice, erepto, & sanitati restituto, discessi.

OBSERVATIO XVI.

Cholera sive hypercatharsis ex assumptis pilulis.

CHoleram ex variis causis oriri, uno omnes ore confitentur Medici. Ità medicamenta acria in quibusdam constitutionibus Choleram morbum procreant. Sic Galenus aph. 1. comment. lib. v. ex helleboro albo instar choleræ perturbationem fieri docet. Exemplo sit uxor D^ni^ Johannis Galpin, in pago maritimo Posham comitatûs Dorcheſtrensis Rectoris, constitutionis sanguineo-biliosæ, ætatis suæ annum agens vicesimum octavum. Hæc capitis doloribus miserè emacerata, assumpto pilularum Rudii scrupulo, quæ Paracelso potiùs tribuendæ, incidit in hypercatharsin seu choleram, quæ magno

magno impetu ἄνω καὶ κάτω, non ſine ventris & inteſtinorum cruciatu, plurimos humores, tandem etiam nigra & cruenta rejecit; accedente extremorum perfrigeratione, & in lipothymiam continuâ pronitate. Ad hanc accitus, cùm ex pulſu parvo & frequenti eam ſummè debilitatam, & ſpiritibus vacuatis vires plurimùm concidere perciperem, applicato ventriculi regioni fermento cum ſucco menthæ, abſynthii & aceto cocto, addito pulvere roſarum rubrarum, maſtiches & nucis moſchatæ, theriacam in clyſtere libenter inteſtinis injeciſſem; quem cùm mordicus recuſaret, inuncto ventre oleo cydoniorum & maſtichino, exhibui ei cochlear unum aquæ theriacalis, ut ſimul etiam imminentem lipothymiam prævenirem, ídque magno ægræ commodo, & perturbationis pacatione. Eſt enim purgatrix vis vehementior, Galeno teſte, media quædam potentia inter alimenta & venena, Naturæ, vaſa debilitando, oſcula laxando, mordicandóque, noxia, quibus aqua dicta reſiſtit. Quin & pharmaca ſuccos à peripheria ad centrum & interiora adducunt; Theriacæ autem vis ad cutem properat, & per eam corporis excrementa exigit. Sub ſomni horam devoravit bolum ex conſervæ roſarum ʒjſß. Laudani

dani gr. jß. & confectionis Alkermes ſcrupulo compoſitum, quo aſſumpto, noctem placidè tranſegit, doloribus omnibus cum ipſa cholera pacatis. Nam Laudanum, præter vim anodynam, inſigni quoque diaphoreticâ facultate pollet, ídque vi & ἐνεργείᾳ propriâ, non accidentariâ, unde humores noxios è ſecretioribus & profundioribus corporis latebris provocari, & per cutis ſpiracula extra corpus eliminari contigit, imò abſque opio eſſet, Theriaca vix tantos effectus produceret.

OBSERVATIO XVII.

Dyſenteria totius ventris à contagio lethalis.

DYſenteria, quam Latini tormina & inteſtinorum difficultatem nominant, non tantùm gravis & periculoſus eſt morbus, ſed & contagioſus, atque Epidemicè ut plurimùm in quamvis ætatem, ſed juvenilem maximè graſſans; periculoſior tamen, & curatu obſtinatior in mulierculis, pueris, & ſenibus; in illis quidem ob eorum mollitiem & humiditatem; in his verò ob caloris nativi debilitatem, & cauſæ magnitudinem. Quoad partem affectam, alia communiter

muniter à practicis statuitur tenuium, alia crassorum intestinorum, interdum tamen utraque simul afficiuntur, id quod gravius & periculi plenum; maximè, si merus sanguis effundatur. Exemplo sit ancilla mea, honesto loco nata, etsi tenuis fortunæ, Jana Guppy, viginti septem circiter annorum, boni alioquin habitûs, temperamento calido & humido prædita, quæ rus profecta, consanguineam visitatura, quæ dysenteriâ, publicè tunc temporis sæviente, gravissimè laborabat, & ab eadem etiam postea jugulata, vitæ finem fecit; admisso contagio pauciſſimis diebus elapsis à reditu, in eundem incidit morbum, quo merum sanguinem, nullis fæcibus admistum, in magna copia rejiciebat; ídque tanto impetu, ut intra triginta horarum spatium plus centies alvum dejiceret; antecedentibus & consequentibus tantis & non ferendis torminibus, ut ejulatu & clamore ejus tota domus personaret; accedente siti inexhaustâ, jactigatione continuâ, vigiliis, & crebris lipothymiis. Huic ego pro virili in tanto discrimine mederi conatus sum, enematibus ex decocto hordei cum seminibus plantaginis, saccharo Thomæo & vitellis ovorum paratis, postea etiam aliis adjectis; ventri

toti

toti impoſui telam aranearum cum albumine ovi in oleo cydoniorum frixam, interna omnia, ventriculo cum inteſtinis compatiente, illico rejecit; nec quicquam in eum admittere potuit, ne lac quidem coctum cum aqua portulacæ & plantaginis; imò nec Laudanum cum ſyrupo cydoniorum ſolutum, ſub noctem exhibitum, & alia complura, ſed fruſtrà omnia, quin tandem poſt noctis unius & duorum dierum ſummos dolores perpeſſos, Parcis inexorabilibus, ſingultibus præcedentibus & lipothymiis crebris exhauſta, ex hac miſeriarum valle in cœleſtem patriam tranſmigraret. In hac miſella veriſimile eſt humores per contagium dyſentericum infectos, & in venas & arterias non ſine malignitate penetrantes, fermentatione quadam ſimilem ſibi diſpoſitionem toti maſſæ ſanguineæ impreſſiſſe, unde ad inteſtina delati, quibus peculiariter & occultâ qualitate offenſi, venarum meſaraicarum oſcula reſerando, fluxûs ſanguinolenti cauſa extiterunt.

OBSER-

OBSERVATIO XVIII.

Dysenteria tenuium intestinorum lethalis.

EOdem tempore Nepotula mea dulcissima, Maria, Dni Johannis Bushrodi filiola, ejus nominis secunda, priori, de qua suprà, demortuâ, bimula, in qua in ipsa infantia præter ætatem præclara indoles & rara gratiæ divinæ emicabant specimina, rarissimæ & tenerrimæ texturæ puella, correpta fuit dysenteriâ graviſſimâ ſuperiorum & tenuium inteſtinorum. Erat enim querula de altioris ventris dolore & torſione acutiſſima, quaſi aciculis compungeretur, cum crebra dejectione cruoris cum universis excrementis, nunc porri colorem referentibus, quod peſſimum judicatur à practicis, nunc variis & mucoſis, ramentis tenuioribus refertis, permiſti; accedente teneſmo & continuâ deſidendi cupiditate, febri, inquietudine, ſiti maximâ, & vigiliis continuis. Hanc, cùm mihi chariſſima eſſet, amoris quodam impulſu, quâ potui, arte & diligentiâ ſummâ tractare conatus ſum; quòd eam periculoſiſſimo affectu preſſam in ſum-

mo

mo vitæ discrimine versari perciperem. Sumus enim in nostros, rebus exigentibus, Naturæ lege, quàm alios, officiosi magis & attenti. Mox itaque injecto clystere abstergente, ex decocto hordei cum seminibus plantaginis, & conserva rosarum, addito ovi vitello; sequenti die, præscripsi syrupum rosarum solutivarum cum Rhabarbaro, qui in officinis prostat, additis Rhei, aquâ Plantaginis irrorati granis decem, cujus portiunculam vomitu rejecit, reliquo tamen leniter purgata est. Interim crebrò assumpsit syrupum corallorum simplicem; & somni horâ julapium ex syrupo papaveris & myrtino, aquâ Papaveris rheados & plantaginis dilutis, adjecto confectionis Alkermes scrupulo. Extrà verò temporibus adhibitum fuit unguentum populeum cum granis aliquot Laudani permistum; & ventri impositus Zyrbus agninus, ex agno recentissimè mactato extractus, cum actuali sua caliditate, præmissâ inunctione ventris cum oleo mastichino, cotoneo, & myrtino. Ad virium præservationem assumpsit emulsionem perlatam, & pro potu emulsionem amygdalarum dulcium & seminum frigidorum majorum cum decocto seminum plantaginis in aqua hordei. Sequenti die

omnia graviora, nihilominus perſiſtendum judicavi in præſcriptis. A meridie tamen injectum enema ex decocto omaſorum, cum ſeminibus Plantaginis, additis ovorum vitellis & pinguedine caſtrati, ad inteſtinorum defenſionem; & pro potu ordinavi decoctum Pantaleonis; & ad dolores demulcendos aſſumpſit ſæpiùs oleum amygdalarum dulcium recens cum ſaccharo, aquâ Plantaginis ſoluto & ad juſtam conſiſtentiam cocto, permiſtum. Horâ ſomni exhibui ſpecies de hyacintho & liberantis, addito pulvere oſſium, ſuperbibendo emulſionem hypnoticam ex ſeminibus papaveris albi. Nox ſubſecuta admodum inquieta cum crebris dejectionibus. Tertio die videbatur admodum debilitata, & doloribus adeò erat macerata, ut uno loco diu perſiſtere non potuerit, ab uno ad alium pro alleviatione confugiendo; tandem graviſſimis motibus convulſivis apprehenſa, rebus humanis in ipſa infantia exempta, morte præmaturâ magnum ſui deſiderium omnibus, & parentibus dolorem omnino reliquit maximum.

OBSER-

OBSERVATIO XIX.

Dysenteria crassorum intestinorum curata.

HAud longo pòst tempore Nepotulus meus, cujus suprà mentionem feci, novem annorum puerulus, eodem morbo apprehensus est, humilioribus & crassis intestinis affectis. Conquerebatur enim de torminibus infrà umbilicum juxta coli ductum, minùs vehementibus, & breviori tempore perseverantibus, & à cruciatu statim assellabat, excretis cum excrementis mucosis majoribus ramentis, & pinguibus quibusdam supernatantibus, atque iis extrà adhærente cruore, unde erosionem in intestinis inferioribus factam esse, conjecturam feci. Cùm itaque per anum injectis potiùs quàm ore assumendis curam auspicandam putarem, injiciendum primò curavi clysterem ex lacte cum mucilagine seminum cydoniorum & plantaginis, & vitellis ovorum duorum ad leniendum, & dolores mitigandos, quo se plurimùm alleviatum testabatur; postea etiam, tormentillam, equisetum & rosas, cum jusculo vervecino coctas & colatas, adjecto

ſevo vervecino, & vitellis ovorum. Internè verò, manè & veſperi circa quartam, propinavi decoctum omaſorum cum drachma dimidia trageæ granorum actes, infigni ſanè commodo. Pro potu uſus eſt lacte vaccino uſtulato, in quo ſemina Plantaginis decocta erant. Interdum etiam permutationis gratiâ bibit de ſequenti Julapio, ℞ *Hordei mundi Miiij. ſeminum acetoſæ, Plantaginis ana* ʒſs. *raſuræ Cornu cervi* ʒſs. *Decoquantur in* ℔iiij. *aquæ ad tertiæ partis conſumptionem, colatura trajiciatur per manicam Hippocratis cum* ʒiij. *conſervæ roſarum veteris, addendo ſyrupi de agreſta & cydoniorum ana* ʒj. Urgentibus vigiliis aſſumpſit ſyrupum de papavere albo, adjectâ tertiâ parte Mivæ cydoniorum, aquâ papaveris & lactucæ permixtâ. Ventri verò applicandum curavi ſacculum ex foliorum & florum verbaſci Miij. florum Camomillæ Mij. roſarum rubrarum ſiccarum Mj. Radicum Tormentillæ ʒv. ſeminum lapathi acuti ʒj. & pentaphylli Mjſs. compoſitum, quem in aqua chalybeata & vino rubro coctum ventri admovit; radicem verò Pſeudoirridis collo appenſam geſtavit. Quibus per ſeptimanam continuatis, à Dyſenteria, Deo adjuvante, liberatus, indies convaluit. Sit honor, laus & gloria

gloria ſummo Archiatro, penès quem eſt vitæ necíſque poteſtas.

OBSERVATIO XX.

A Quartana diuturna, Colica graviſſima, cum vomitu & ſingultu moleſtiſſimo.

HAud rara eſt febrium diuturnarum in Colicam μετάστασις; præſertim ſi febris non tractetur ex artis lege, aut debitæ corporis evacuationes negligantur. Ità morum ſuavitate & modeſtiâ valde amabili ornatus Vir, Dnus Johannes Perkinſon Wykes, claro genere natus, ſtaturæ mediæ, ſed brevioris, boni corporis habitûs, temperamento bilioſo, annos ætatis numerans viginti ſeptem circiter, cùm autumnali tempore variis febribus epidemicè graſſantibus & ipſe correptus eſſet quartanâ, eâ, viribus ſuis confidendo, neglectim habitâ, & ſpretis convenientibus & debitis evacuationibus, incidit tandem in colicam graviſſimam, qualis Scorbuticos ſæpiſſimè & quidem admodum graviter affligere ſolet, cum vomitu, accedente ſingultu ferè continuo, admodum moleſto; ſed febris remiſſione; febrili ſcil. materiâ per imperfectam criſin ad inteſtina

delatâ, & tantas in iis turbas excitante, in Viro præsertim juvene, in victu plurimùm delinquente, & pro more comessationibus dedito. Ad hunc accitus, ut ipsi in tantis támque crudelibus torminibus operam meam locarem; statim & primo loco alvum enemate abstergente, ex decocto hordei, addito melle rosaceo saccharo rubro & ovi vitello, ejuendam curavi; injecto postea quoque leniente magis & anodyno, atque intestina ab humorum acrimonia defendente, ex lacte calido cum saccharo. Per os verò propinavi oleum ex amygdalis dulcibus recenter fine igne expressum, cum aqua florum camomillæ permistum. Ventrem interim fovi decocto florum camomillæ Miij. meliloti, anethi ana Mjß. malvarum, althææ, parietariæ ana Mj. seminum carui ʒvj. cymini ʒij. cum aqua & vino facto. A fotu inunxit ventrem oleo anethino & amygdalino, omento vervecino superimposito. Mitigato aliquantulum dolore, exhibui ei, ad minuendam humorum saburram, expressum Rhei in aqua cichorei, addito syrupo diasereos & cremoris tartari momento. Retinuit hanc potiunculam per horulam, rejectâ tunc maximâ ejus parte, cum porraceis plurimis per superiora; alvus tamen, alioquin

quin segnior, ter vel quater ab ea commota cum magno levamine. Interim per intervalla crebriora, bis vel ter quandoque in die injectus clyster emolliens & humorum acrimoniam temperans; adjectâ etiam infusione croci metallorum, & oleo nucum, cùm omnia ferè per os sumpta rejiceret. Vigiliis urgentibus alternis noctibus assumpsit granum Laudani per duas vices, rariùs enim exhibendum duxi, ne materia ab eo altiùs impingeretur, etsi ægro pro tempore satisfaceret. Ad singultum tandem supervenientem, & continuò molestantem, usus est julapio Foresti, & decocto seminum anethi. His per decem dies continuatis, dolores remittebant, vomitus quoque & singultus cessabant; ne recidivam pateretur, exhibui ei Mercurii dulcis grana duodecim, cum Electuarii Diaphœnici ʒjſs. permista, boli formâ, superbibendo jusculum; quo egregiè fuit purgatus & in quatuordecim diebus à colica omnino liberatus est; donec biennio elapso, à febri eodem ferè modo correptus, præter omnium spem, in comitatu Hamptoniano vitam cum morte in ipso juventutis flore permutaret.

OBSERVATIO XXI.

Colica bilioſa cum ſingultu à febri tertiana notha.

EVenit ſæpe, ut filii, qui à parentum probitate degenerant, ipſis longè deteriores evadant. Hoc ipſum frequenter in febribus, ex bilis putredine ortis, uſu venire ſolet, quarum ſymptomata ſunt febribus ipſis longè ſæviora. Hoc contigit Reverendo Dno Johanni Tylero, Stinsfordiæ, in Dorcheſtria vicinia, Paſtori laborioſiſſimo, juveni, Viro nativâ bonitate & candore, atque ingenio præclaro ad quævis capeſſenda à ſummo rerum Conditore egregiè ornato, annos viginti ſeptem præter propter nato, ſtaturâ mediocri, & optimo alioquin corporis habitu & temperamento ſanguineo-melancholico prædito. Hic cùm aliquandiu tertianâ nothâ exuſtus langueret, etſi aliquoties, præparatis priùs ex artis lege humoribus, purgatus eſſet; tandem tamen humoribus acribus & mordacibus è meſenterio in inteſtinorum tunicas membranaceas & vaſa eorum effuſis, cùm, propter obſtructiones, ad vias communes protrudi non poſſent,

sent, Colicâ, quam vocant bilioſam, correptus est acerbiſſimâ, vellicando & pungendo adeò sæviente, ut febrem, tanquam leviorem, & minori tyrannide excruciantem, toto pectore reducem exoptaret. Urgebant sitis & vigiliæ. Alvus officio suo non fungebatur. Ventriculus consortii lege affectus, bilioſa, rariùs tamen eructabat. Acceſſit tandem singultus, humorum acrium & bilioſorum, ventriculum & imprimis orificium ejus vellicantium, genuina soboles. Ab his crudelibus & non ferendis dolorum tormentis, ut æger, mihi amantiſſimus, si fieri poſſit, bonis avibus liberaretur, injecti sunt frequenter varii clyſteres, abſtergentes, anodyni, & acrimoniam humorum temperantes; quales erant lacticini, & qui conficiebantur ex radicum althææ & liliorum alborum ana ℥ß. Herbarum malvæ, parietariæ, violariæ ana Mj. Seminum lini & fænugræci ana ℥ß. foliorum senæ ℥iij. in ſ. q. aquæ ad ℔j, coctis. In colatura diſſolvebantur Caſſiæ extractæ pro clyſtere & benedictæ laxativæ ana ʒv. Olei camomillæ, sacchari rubri ana ℥ß, & salis momentum, invicem probè permiſtis. His alvus quidem aperta, sed mox iterum obſtruebatur; juſſi itaque ut syrupi roſacei ſolutivi ℥ijß. ex hauſtu seri lactis

lactis assumeret; à quo alvus quinquies vel sexies exonerata, cum εὐφορίᾳ & doloris quadam remissione; qui tamen recrudescebat sub vesperam; cui demulcendo propinavi decoctum florum camomillæ, nec non oleum amygdalarum dulcium recenter sine igne expressum; humectatione suâ, præter vim anodynam, intestina tensa & sicca laxans, non sine ægri commodo & dolorum alleviatione. Ad somnum verò conciliandum, ne vires dolorum carnificinâ, & perpetuis vigiliis exolverentur, sub lecti introitum, nunc emulsionem seminum papaveris albi & lactucæ; nunc etiam, sed rariùs Laudanum, & alia assumpsit. Interim & topica eáque varia adhibita, & viribus per cordialia prospectum. Pro potu verò usus est ptisanâ, & emulsione amygdalarum, & seminum quatuor frigidorum majorum; & pro victu, hordeato, panatellâ, prunis damascenis, & ejus farinæ aliis. Tandem cùm dolores nondum sopiti essent, assumptis Mannæ in jusculo solutæ ℥ij. cum olei amygdalarum pari quantitate, à colica liberatus indies convaluit. Ne tamen recidivam pateretur, quæ radice suâ pejor esse solet, ut in hoc affectu fieri amat; ordinatum fuit Apozema deobstruens, simul & laxans. Jámque omnia

nia in vado esse putavimus, cùm ecce, effluxo ferè mensis spatio, cucumerum, muriâ asservatorum, esu, in eandem colicam, sed crudeliorem relabitur, accedente singultu molestissimo, & febri de novo classicum canente. Exhibito igitur enemate emolliente & refrigerante, evacuationem tentavimus infuso Rhei cum Manna; quo segniùs operante, præscripsi bolum ex confectione hamech cum Mercurio dulci, in quo practici certam hujus mali atrocis curationem ponunt; quo licèt plenâ dosi exhibito, alvus semel tantùm commota; unde injecto enemate egregiè postea dejecit, & meliùs habere videbatur. Placuit idem remedium denuo experiri, sed sine successu. Injiciendum itaque curavi clysterem satis fortem ex camomillæ totius Mij. Hyperici, Centaurii minoris ana Mß. florum meliloti, sambuci ana pjß. seminum anisi, cumini ana ʒij. fænugræci & lini ana ʒß. in sero lactis decoctis, in colaturæ ℔j. dissolvendo Elect. Diacatholici & Lenitivi ana ʒvj. infusionis Croci metallorum ʒj. Mellis Mercurialis & sacchari rubri ana ʒjß. olei nucum ʒij. M. fiat Enema, quo mirum quantam bilioſorum humorum copiam rejecerit, cum maxima dolorum alleviatione; eóque repetito,

repetito, planè liberatus est. Ad singultum compescendum bibit Julapium Foresti, sæpius à me expertum, & decoctum seminum anethi; & à paroxysmo febrili adhuc molestante vindicatus est hausto sudorifico Crollii; & nunc vivit vegetus, & rerum suarum satagens. Deo sit gloria.

OBSERVATIO XXII.

A Colica biliosa manuum pedumque contractio.

COlica ab intestino colo, quod obsidet, nomen sortita, vel à flatu, vel ab humoribus tum frigidis, tum calidis, natales ortus derivat. Hoc loco exemplum proponam illius colicæ, quæ à causa calida, bile scil. sive humoribus acribus & pungitivis ortûs sui primordia duxit. Vir quidam honestus & probus, etsi tenui fortunâ instructus, Thomas Adams, Villicus & agriculturâ victum quæritans, in vicinia Waymouth habitans, mediæ staturæ & habitûs, quoad viscera naturalia calidus, ætatis consistentis, patiebatur atroces & pungitivos totius ferè abdominis dolores, cum febri lenta, siti, & vigiliis, atque alvi obstructione; accedente

te tandem manuum pedúmque contractione; ut neuter officium ſuum facere potuerit; totum verò corpus atrophiâ marceſceret. In hoc Viro bilis, in ventriculo & hepate genita, defluere videbatur in pancreas, atque hinc in meſenterium & inteſtinorum tunicas amandari, quas penitus imbuebat, & tartareo ſalinóve acumine continuò lancinabat, & horrendos ciebat cruciatus. Hic ichor naturæ vi, ad inteſtinum hoſtem expellendum inſurgentis, per continuitatem membranarum meſenterii in ſpinæ nervos ſeu potiùs muſculos rejectus, quatenus erat tum ἀναῤῥοπος, tum & καταῤῥοπος, partes ſuperiores, tum inferiores contrahebat. Erat autem humor iſte præcalidus; quem etſi pituitoſa colluvies comitaretur, non tamen in iſta blenna & flatibus tumultuantibus, quaſi traherent à qualitate frigida originem, quærenda mali natura, ſed in ſpiritibus igneis, qui diverſimodè invicem occurrentes atque mixti, ſæviorem excitabant tempeſtatem, quàm inertes flatus, quos calor debilis, agens in materiam viſcidam, movere ſolet. Curationis hic erat ordo paucis abſolutus. Injiciebantur clyſteres, ſæviente dolorum carnificinâ, etiam acres cum colocynthide. Profuerunt maximè, qui ex vino canarino

canarino & oleo juglandium recenter expresso, additâ infusione croci metallorum constabant; interdum ex lacte parati. Postea etiam purgatus fuit ex infuso ʒij. Rhei, additis Mannæ granatæ ʒij. Quod etsi operationem suam copiosè perficeret, attamen non optatum sortiebatur effectum, ideóque elapso die idem repetitum, à quo cùm dolorum sævitia quodammodo fracta, licèt non penitus attrita esset, nihil cunctando ad sacram anchoram deveni, Mercurium videlicet sublimatum dulcem, in quo totius & certæ curationis cardo versatur; quo cum pilulis cochiis minoribus permisto, plurima dejecit biliosa, pituitæ permista, cum omnimoda dolorum evanescentia, restante saltem extremorum contractione. Ad reliquias igitur everrendas, & viscerum intemperiem corrigendam, bibit primò aquas minerales purgantes, Ebeshamenses, sale nitroso turgentes; deinde etiam urinas ducentes, vitriolatas, quales in ericeto Mordonienſi hujus comitatûs Dorchestrensis scaturiunt; quibus longo tempore ex artis lege cum debitis cautelis haustis, ad debilitatem in membris & nervoso genere restantem, usus est temperatissimis sudorificis; eadem galbaneto, in eum finem parato,

parato, bis in die inungendo; quibus adhibitis, Deo auspice, tum manibus pedibúsque, tum integræ sanitati fuit restitutus; cui sit honos, gloria, & perennis gratiarum actio in omne ævum.

OBSERVATIO XXIII.

Ventris dolor scorbuticus, colicam bilioſam amulans, cum vomitu enormi, ſupervenientibus convulſionibus, lethalis.

FAmiliares sunt scorbuticis ventris dolores, ut vel indè scorbutus, barbarè sic dictus, in regionibus septentrionalibus, quibus endemius est & vernaculus, nomen acceperit. Tantis autem & tam crudelibus torminibus ventrem per intervalla, nunc breviora, nunc longiora lancinare solet, ut divelli sibi & dilacerari omnia, exclament ægri; & præ doloris tyrannide, quò se vertant, sint nescii. Hoc accidit omni virtutum decore insigniter ornatæ Matronæ, Franciscæ Wade, D^ni^ Guilielmi Wade, Mercatoris Dorcheſtrensis, & Senatorii ordinis, conjugi lectissimæ, ætatem consistentem egressæ, obeso admodum corpore, ut minùs exercitiis vacaret, victui etiam pleno assuetæ,

tæ, atque in eo minùs cautæ, ut ſolent mulierculæ, appetitui potiùs, quàm rectæ rationi auſcultantes. Hæc, proh dolor! meliori fortunâ digna, ſcorbuticâ cachexiâ inquinata, incidit in horrendas & non ferendas per menſtrua ſpatia ventris lancinationes, ut non aliud doloris ferè remedium miſella, quàm mortem, ſuſpicaretur; maximè, cùm in Paroxyſmis enormibus, & continuis vomitionibus, tum bilioſis, tum porraceis, premeretur; nec quicquam ingeſtorum in ventriculo retineret, alvo obturatâ nihil per ſedes rejiceret. Solebant autem paroxyſmi per quinque ſéxve dies continuare, nullâ vel ſaltem exiguâ febri præſente, catameniis interim ex naturæ lege procedentibus. In hoc ſubjecto verisimile eſt, humores acres & corruptos per venas meſaraicas, quæ in inteſtina non hiant, inter duas inteſtinorum tunicas effuſos fuiſſe, unde cùm exitum non invenerint, quid mirum, ſi dolores iſti diuturni fuerint, & per intervalla redierint. In paroxyſmo, hunc inquilinum hoſtem oppugnavimus crebris clyſteribus emollientibus & anodynis, etiam ex ſolis oleis paratis, & topicis variis, cùm internorum non eſſet capax, & pleraque mox rejiceret; ut metuerem, ne dolores iſtiuſmodi

istiusmodi in iliacos degenerarent. Extra paroxysmum, curam leni emetico auspicavi, à quo exhibui Mercurii dulcis ℈j. pilulis Rudii permistum, à quo assumpto egregiè fuit purgata. Et ad obstructiones reserandas, quæ tum mesenterium, tum pancreas, & præcipuè lienem obsidebant, Apozemate præscripto per quatuor dies usa est. Sed recruduit malum post tres septimanas, cui obviàm ivimus eâdem methodo, adjectis nonnullis aliis. Pacato paroxysmo, Londinum profecta est, ut aquis fontis Ebeshamensis à prædominio nitrosis, & ab iis, vitriolatis Tonbrigensibus bibendis indulgeret, & viscera strenuè & diu perlueret; & simul etiam Medicorum, in arte Medica experientissimorum, consilio & operâ uteretur. Quò cùm perveniisset prospero itinere, paucis elapsis diebus, & vix salutatis amicis, quorum plurimos eo loci habebat, recidivam patitur in eosdem dolores, colicæ bilioſæ æmulos, supervenientibus mox convulsivis motibus, epilepticorum æmulis; quibus misella tandem septimanæ spatio enecata; proculdubio humoribus, exitum denegatis, in caput metastasi quadam raptis, & convulsionibus, epilepticarum similibus, procreandis, occasionem præbentibus.

OBSERVATIO XXIV.

Arenulæ & hæmorrhoides cum commodo per aliquot annos fluentes, quibus subsistentibus subsecuta Arthritis.

QUoniam sub Lunæ concavo vix ullum reperitur corpus perfectâ & integrâ omnino sanitate utens, sed pleraque corpora culpam criménque aliquod admittunt; Natura, rebus suis consulens, ut sui semper est conservatrix, talem invenit excrementitii humoris salutarem viam, cùm adusti mordacésque in corpore exundârint humores, quibus venarum oscula reserantur, ut dum, ob Lienis obstructionem, vel aliis de causis, melancholicus sanguis expurgari nequit, hæmorrhoidalis rami beneficio excerneretur. Hic internas & occultas hæmorrhoidas parit, ut hypogastricus descendentis cavæ ramus externas. Per illas evacuatur cacochymia, per has plethora depletur. Hinc hæmorrhoides moderatè & convenienti tempore fluentes, à multis morbis hominem præservant, & à præsentibus liberant; ut pluribus in locis docet venerandus noster è

Coo

Coo senex. Sic nobilissima Heroina Dna Maria, nobilissimi juxtà & humanissimi Viri, Dni Roberti Coker, Armigeri, conjux, ut moribus, sic virtute insignis, florente ætate, quoad viscera naturalia calidæ & humidæ constitutionis, otio & vitæ sedentariæ dedita, conquerebatur de arenulis copiosissimis, quas continuò per vesicam fundebat, & fluore albo admodum molesto; quibus malis generandis, præter vim in renibus λιθοποιητικὴν vitæ ratio otiosa & κακόχυμον corpus satis esse potuerunt. Nec enim leve signum est plethoræ cacochymæ fluor albus. Ad hanc nobilissimam Heroinam vocatus, ut ei operam meam medicam locarem; in eo totus fui, ut universaliter depleto corpore, habito æstivæ tempestatis respectu, particulatim urinæ viæ sedulò everrerentur; atque apertâ viâ regiâ, quæ seriosam corporis colluviem solet excipere, fieret ab utero derivatio ichoris, qui fluorem producebat muliebrem; ut valde familiare Angliæ fœminis, sic importunum valde, & tenax, atque curatu difficile symptoma. Primò itaque Enema ei præscripsi ex decocti emollientis & refrigerantis pro clystere ℔j. Electuarii lenitivi ʒj. Mellis violarum, & sacchari albi ana ʒjß. Misce, fiat Enema, quod

sub noctem injiciebatur. Sequenti die assumpsit potiunculam, ℞ *Radicum Cichorii, Taraxaci ana* ℥ß. *florum borraginis, buglossi, violarum ana p. j. glycyrrhizæ, seminum Coriandri ana* ℥ß. *pulpæ tamarindorum, & foliorum sennæ ana* ℥ß. *Cremoris tartari* ℈ij. *fiat omnium decoctio, & colatura; in qua infunde per noctem Cassiæ recenter è Canna extractæ* ℥ij. *Manè post levem ebullitionem fiat colatura, in qua, ad mediocrem dosin reducta, dissolve syrupi magistralis ad melancholiam & Mannæ ana* ℥j. *Misce, fiat potio, assumenda in aurora, horis quatuor ante jusculum, cum debita custodia.* Hac cum εὐποΐα operante, postridie purgationis ex basilica dextra detractæ sunt sanguinis ℥vij. Mox à purgatione interjecto die, pro quatuor vicibus assumpsit singulis matutinis sequens Apozema. ℞ *Radicum polypodii q. althææ, liquiritiæ ana* ℥ß. *radic. petroselini, graminis ana* ℥ij. *Herb. capillorum Veneris, veronicæ ana Mj. agrimoniæ, betonicæ ana M*ß. *Seminum carthami, fœniculi ana* ℥j. *Coquantur in aqua communi; in colatura infunde foliorum sennæ* ℥j. *Rhabarbari* ℥ij. *Agarici trochiscati* ℈iiij. *Cinamomi* ℈ij. *Colaturæ adde syrupi magistr. ad melanchol.* ℥iij. *violarum* ℥j. *M.* Absoluto hoc apozemate, incidit saphenam dextri pedis, detrahendo sangui-

nis

nis ʒviij. Hinc acceſſi ad juſcula aperientia & lenientia, medicata radicibus taraxaci, graminis, aſparagi, Herbis Borraginis, bugloſſi, oxalidis, lapathi hortenſis, endiviæ, violariæ, fragariæ, cum paſſulis & pomis redolentibus. Hujus aſſumpſit hauſtum manè horis quatuor ante prandium, per decem dies; diſſolvendo in unoquoque Cremoris tartari ℈ij. ſtriarum nitri ℈j. gummi arabici ʒß. ſacchari albi ʒj. Quartâ verò pomeridianâ bibit aquam Hordei dulcoratam Syrupo violarum. Quibus factis, purgata ut priùs, uſa eſt aquis medicatis vitriolatis admiſcendo ſyrupum de althæa, & gummi arabicum, ut una fidelia duos dealbaret parietes, & æqualiter tam renibus quàm utero proſpiceret; ídque adeò felici ſucceſſu, ut non meliùs habuerit longo tempore, niſi quòd hæmorrhoidum dolore ab aquarum potu aliquandiu vexata fuit; donec tandem apertæ, ſingulis ferè aſſellationibus ad tres & plures uncias per aliquot annos fluerent ſanguinis; nullo alio incommodo, niſi quòd minùs vegeta erat, & color totius in pallorem permutatus eſſet. Imò his ſponte ſuâ ſubſiſtentibus, doloribus articularibus & arthritide ſæpius corripitur; materiâ ſcil. per hæmorrhoidales venas evacuari conſuetâ, ad articulos tranſlatâ.

OBSERVATIO XXV.

Immoderatus hæmorrhoidum fluxus in gravida.

HÆmorrhoides sæpe in gravidis sine incommodo, imò utiliter, frequenti etiam & multo fluxu, sanguine existente diluto, fluere; eóque subsistente, eas graviùs habere; excluso verò, levari; observavit doctissimus Hollerius. Id ipsum annotavi in generosa & nobili Heroina, Elizabetha, ex Nobilissima & antiquissima Bampfieldiorum familia oriunda, Generosissimi Viri Dni Thomæ Moore Armigeri conjuge, omni virtutum decore cumulatè ornata, ætate floridâ, staturâ, si quæ altera, procerâ, & quadratâ, temperaturâ sanguineâ & venis latis præditâ. Hæc utero habens, cùm ab aliquot annis affectione hypochondriacâ efflictim emacerata fuisset, septimo gestationis mense, corripiebatur febri, circa vesperam quotidie exæstuante, cum phlogosi & calore in facie, post semihorulam iterum evanescente; nec non tumore sinistri hypochondrii, adeò sensibili, ut tangentis manum nullo modo ferre posset; hæmorrhoidibus tum internis, tum externis, ad quatuor vel plures pro vice

sanguinis

sanguinis rubicundi & splendidi uncias, immoderatè fluentibus, non tantùm cùm assellaret, sed & cum urinam redderet. Etsi verò antea quoque extra imprægnationis tempus eodem fluxu aliquoties molestata fuisset, qui post dies aliquot sponte remittebat; attamen nunc viribus languidis abortum metuens, me ad viginti duo milliarium distantiam vocari curavit; ad quam ingressus, inveni eam lecto affixam, & nimio fluxu penè exhaustam, cum extremorum perfrigeratione, & crebra in lipothymiam proclivitate. Libenter ei venam cubiti incidissem, ex Galeni imitatione, libr. de venæ sect. ut revulsio fieret à venis sedalibus. Aversio enim impetum humorum retardat, & fluxuros in aliam partem convertit. Sed ægrâ, ob multitudinem sanguinis profusi, summè debilitatâ, atque in septimo imprægnationis mense constitutâ, ne fœtui jam grandiori alimentum subtraheretur, satius duxi à venæ sectione abstinere, atque ægram victu commodo & aliis refocillare laboravi. Interim superioribus partibus vincula dolorosa injeci, méque totum converti ad sanguinis acrimoniam & tenuitatem refrigerantibus & incrassantibus corrigendam: quæ quidem rus, ubi nobilissima Heroina,

procul à pharmacopoliis remota, habitabat, ſuppetere poterat; non neglectis topicis, ſiniſtro hypochondrio & venis ani applicatis. Quibus adminiſtratis, ſanguis minori impetu fluxit; ità ut impetratâ veniâ domum properarem, quò debitâ remediorum ſupellectile inſtructus huic nobili ſuppetias ferre poſſem. Interim ſuaſu alterius nobilis fœminæ alium Medicum, in vicinia fortè verſantem, vocari curavit; cúmque vires quodammodo refocillatæ viderentur, è cubito emunxit ſanguinis uncias tres, & præſcripſit ei pulverem ex teſtaceis, ex aqua urticæ, plantaginis, & becabungæ cum lacte deſtillata exhibendum; nec non emulſiones cum eadem aqua factas. Repreſſus his aliquo modo ſanguinis fluxus, ſed non omnino ſuppreſſus, quin per intervalla ſæpius claſſicum caneret; donec tandem paulò ante debitum tempus partûs, non ſine vitæ periculo, enixa eſſet fœtum mortuum. Puerperium egreſſa inſtituit potum aquarum mineralium, tum purgantium, tum diureticarum & vitriolatarum. His adhibitis, reſtrictus quidem pro tempore ſanguinis fluxus; ſed ægra valetudinariam agit vitam, cum pallido faciei colore, quæ antea roſeo genarum labiorúmque rubore florebat; ut rectè dixerit

dixerit Aetius, hanc affectionem malorum plurimorum causam existere, quòd & deformitatem & miseram vitam hominibus inducat, multos etiam vitâ privet. Novi fœminam quandam Exonienſem, ætatis circiter quadraginta annos natam, gracilis & parvæ staturæ, ab aliquot annis hypochondriacâ affectione molestatam; quæ diuturno hæmorrhoidum fluxu emacerata, cùm nihil proficeret, venæ sectionibus, purgationibus, longo syrupi chalybeati, & aliorum remediorum à medicis ejus loci præscriptorum usu; assumpsit tandem, amici cujusdam suasu, duodecim grana Mercurii dulcis, additis quatuor granis resinæ Jallapæ, à quo cùm alvus semel tantùm commoveretur, eandem dosin sequenti die repetiit; sed alvo ab eo iterum semel commotâ, incidit in ptyalismum molestissimum per quatuordecim dies durantem, ut nil nisi mortem exspectaret. Fluxu tamen ex artis lege sedato, simul etiam sedatum hæmorrhoidum profluvium; quod tamen, post plures septimanas, potu aquarum Ebeshamensium, suasu medicorum instituto, repullulavit, licèt minori violentiâ.

OBSER-

OBSERVATIO XXVI.

Ab hæmorrhoidum fluxu intempeſtivè ſuppreſſo hydrops.

CONſulit Galenus, communis Medicorum præceptor & judex, comment. in aphor. 25. lib. 4. Hippocratis, evacuationi per hæmorrhoides non eſſe naturam aſſuefaciendam; quòd periculoſus ſit exceſſus, ſive ſupra modum ſanguis excernatur, ſive ex toto ſupprimatur. Hujus veritatem confirmat Virgo quædam profectioris ætatis, Nobiliſſimæ Dnæ Brune de Athethamſton, quarto Dorcheſtriâ lapide diſſito, à cubiculis, tenui & macilento corporis habitu, cacochymâ, & vitioſis humoribus abundans. Hæc fortè, neſcio qua de cauſa, inciderat in pertinaciſſimam menſium obſtructionem; quibus reſerandis crebro & diuturno uſu Aloëticorum, mulierc ularum ſuaſu aſſumptorum, incidit in immoderatum hæmorrhoidum fluxum. Aloë enim partium tenuitate fundit ſanguinem, & ad vaſorum imprimis ſedalium extrema deducit, earundem craſſitie fit ἀναστομωτικόν. Hujus mali pertæſa, meum conſilium

filium imploravit. Jussi itaque, ut, sectâ cubiti venâ, sanguinem à partibus inferioribus revelleret, humores superfluos Rhabarbaro, tamarindis, & aliis benedictis, vimque aliquam adstringendi habentibus, blandè evacuaret; quibus factis, sanguinem incrassantibus venásque laxiores constringentibus, tum internis, tum externis uteretur. Sed illa, his spretis, topicis adstringentibus sanguinis fluxum repressit; unde immedicabili hydrope correpta, animam paulò pòst efflavit; ut verè dixerit Hippocrates, Medicorum coryphæus 6. Aph. 11. Diuturnas curanti Hæmorrhoides, nisi una quæpiam servetur aperta, periculum aquæ inter cutem, vel tabis imminet.

OBSERVATIO XXVII.

Tumores seu condylomata ani lethalia.

MAximi in Medicina momenti est, similia à dissimilibus secernere, ut exploratâ & penitus cognitâ morborum, vel peritissimis Medicis sub fallaci idæa illudentium, naturâ, & vero schemate, remedia affectui debita ab artis peritis assignentur. Hujus rei defectu, necesse est Medicos in gravissi-

graviſſimos errores incidere. Id quod accidit in caſu Reverendi Viri Dni Guilielmi Liford, Verbi Divini apud Sherbornenſes Miniſtri fideliſſimi, ætate intra quinquageſimum & ſexageſimum mediâ. Hic conſtitutionis ſanguineæ, hypochondriacâ affectione moleſtatus, neſcio cujus ſuaſu frequenter aſſumpſit horis matutinis duo cochlearia ſpiritûs Vini, infuſione ſpecierum Hieræ Picræ imprægnati. Unde Reverendus æger incidit in ani ardorem, cum fluore ſanguinis ichoroſi, inſtar loturæ carnium, admodum dolorifico, cum inſomniis & magna virium jactura. De hujus affectûs natura, Medici in varias abierunt ſententias; quorum alii fluxum hæmorrhoidum, alii hepaticum accuſabant. Tandem & ego in conſilium adhibitus, affectu diligenter examinato, tumores nonnullos, & unum reliquis majorem intra anum deprehendi, & ægrum condylomatis internis affligi pronunciavi. Sed æger meo judicio non acquieſcens, caſum graphicè deſcriptum propoſuit illuſtri Viro Domino Theodoro de Mayerne, Archiatro Regio, & Medico celeberrimo, qui meam de affectu ægri ſententiam confirmavit; metúmque eſſe dixit, ne tumores iſti, præſertim magnus ille, convertatur in Bubonem, & canceroſus evadat,

dat, sanguinémque fluere ab istis tumoribus, qui essent condylomata interna; prohibuítque, ne quid acre immitteretur; curámque auspicari jussit à potu vulnerario specifico, adjecto Marte & Jove. Præscripsit præterea Syrupum chalybeatum primò, deinde Martem corallinum aliquamdiu continuandum; & injectiones suasit cum balsamo Sulphuris, oleo lini aut juglandium facto, specifico reddito cum tapso barbato, scrophularia, chelidonia minore, & betonica aquatica. Sed hæc malo jam inveterato frustrà adhibita, & morbus naturæ vim, vigiliis & doloribus exhaustam, superavit; ut macore confectus, è mortali corpore placidè emigrârit.

OBSERVATIO XXVIII.

Puerpera doloribus hæmorrhoidum obnoxia.

HAud rarò observavi, mulieres in Puerperio doloribus hæmorrhoidum à sanguine fæculento & crasso, in venas sedales delato, admodum molestatas. Inter alias Franciscæ, Viri spectabilis D^ni^ Guilielmi Wade, Mercatoris Dorchestrensis, Senatorii ordinis, conjux lectissima, admodum obesa, ætate florente,

florente, hoc malo graviſſimè affici ſolebat; ità ut, præ dolore, totas noctes inſomnis traduceret. Hæc, multis fruſtrà remediis tentatis, cùm à dolore liberari non poſſet; tandem, miraculi inſtar, à dolorum carnificina vindicata fotu tapſi barbati & ſcrophulariæ in lacte coctarum, & affrictione linimenti ſequentis, ℞ *Unguenti de linaria* ℥ij ß. *de Althæa* ℥ ß. *Carnis bubulæ macræ ad prunas in olla uſtæ, ut in pulverem teri poſſit* ℥ij. *Vitelli ovi* n° *j. Croci gr. v. Cum ſ. q. olei amygdalarum dulcium, fiat Linimentum, ſuper Goſſipio apponendum.* Idem in aliis ex voto ſucceſſit.

OBSERVATIO XXIX.

Umbilici prominentia.

UMbilicum modeſtè protuberantem habere, decorum eſt; indecorum verò, imò moleſtum, ſæpe etiam periculoſum, ſi ultra decorem & modum promineat. Hic affectus cognatum Herniæ malum eſt, & Medicis procidentia umbilici, Græcis verò ἐξόμφαλον πάθος nominatur. Hoc malo detinebatur Edvardus Jones, civis Dorcheſtrenſis, pannis laneis venundandis victum quæritans; Vir obeſus, imprimis verò ventre; con-

constitutionis sanguineæ, & ætatis consistentis. Huic non tantùm umbilicus prominebat, à colluvie vitiosi humoris sub eodem contracta, sed & intestinum ileon, laxato peritonæo è sua sede elapsum, tumorem ad latus dextrum umbilici producebat; qui, ægro supino decumbente, subsidebat; quòd scilicet intestina in suum locum regrederentur; Græci ἐνίεροφαλον nominare solent. Hic Vir honestus de eventu hujus mali admodum erat anxius. Et fortè non sine causa, cùm multis, hoc malo afflictis, lethalis tandem ileos supervenerit. Meum itaque consilium implorantem ex artis lege purgavi, quòd humiditates, in corpore crasso & obeso abundantes, huic malo ansam dare videbantur. Mox intestino in suum locum reposito, partem affectam sedulò fovendam curavi decocto usneæ & aluminis, in vino rubro adstringente; superimposito emplastro contra rupturam Fernelii, oleo mastichino malaxato; non omissis interim internis quibusdam, ex conserva symphyti, & similibus paratis. Quæ quidem non interrupto filo diu continuata, cùm non prodessent; imponere jussi sacculum, farinâ lupinorum, & linteo combusto, vino adstringente subactis, repletum; ídque frigidè, cum subligaculo con-

conveniente, inteſtino, impetum facienti, reſiſtente; quo licèt malum non fuerit omnino ſanatum, attamen in meliorem ſtatum fuit reductum. Patet hinc quàm difficilis ſit hujus mali in adultis curatio, quæ non niſi manuum operâ, minùs tutâ, ut rectè cenſet Hieronymus Fabricius ad Aquapend. perficitur.

OBSERVATIO XXX.

Tumor ſeu Hernia umbilicalis lethalis.

Quod Hippocratis, venerandi Medicorum coryphæi, oraculo ſancitum eſt, nullam ætatem ab ullo morbo liberam & immunem, ſed omnes cujuſcunque ætatis mortales omnium tyrannidi æquè ſubjectos eſſe, id quotidiana experientia, fida rerum magiſtra, abunde docet, & ratio ipſa evincit; Videmus enim morbos graviſſimos indies non tantùm in adultos, ſed & inermes infantulos crudeliter ſævire. Intercidit hic, inter maternas uteri latebras, vixdum homo, atque inter fingentis adhuc Naturæ manus; ille, dum naſcitur; iſte, dum in cunis vagit; plurimi, in ipſo ſtatim ævi flore, vix percepto primoribus, quod aiunt, labris, vitæ ſenſu,

sensu, affatim pereunt. Id inter alias sequens historia testatur. Beaverat Deus, conditor opt. Max. Heroinam stemmatis claritate & virtutum decore insignem, Mariam, Nobilissimi Viri, D^ni^ Henrici Henly Armigeri, conjugem lectissimam prole masculâ. In hoc infantulo, faustâ Junone Lucinâ recèns nato, observavit obstetrix quendam umbilici tumorem, nucis moschatæ magnitudinem æquantem. Uterque parens, re, ut erat, nunciatâ, perterriti, sine mora Medicum vicinum & Chirurgum Exoniâ accersitum, in consilium adhibent, & me quoque ad octodecim milliarium distantiam vocari curant. Convenimus omnes intra triginta horarum spatium; jámque tumor ad pugni magnitudinem accreverat. Quo diligenter examinato, candelâ admotâ, conspicienda se præbebant intestina versicolora, in eum prolapsa, rupto peritonæo; desuper verò à dextra tumoris parte, quæ sphacelo correpta erat, nescio quam carneam substantiam, intestina deprimentem tactu deprehendimus. Chirurgus cum altero Medico spem unam in tumoris incisione collocatam esse affirmabant; fore sic, ut intestina in suum locum reponi queant. Ego contrà dissuadebam, quòd intestina sphacelo correpta viderentur, & in-

fantulum admodum debilem moriturum dicebam; & præstare, eum intactum relinquere, quàm artem apud plebem maleficam defamare. Parentes verò, filioli vitæ desideratissimi, iis auscultantes, anceps potiùs remedium experiendum constituerunt, quàm infantulum sine auxilio, etsi dubio, Libitinæ absorbendum relinquere. Factâ itaque incisione, cùm Chirurgus immisso in vulnus digito intestina in suum locum reponere anniteretur, renitente carneâ substantiâ, ipsis incumbente eadémque deprimente, frustrà laborabat; infantulo mox vitalem auram, quam vix hauserat, immaturè effundente. Aperto à morte, parentum consensu, miselli corpusculo, nè vestigium quidem omenti conspiciendum erat. Lien præterea exiguus admodum apparebat: intestina tenuia, rupto peritonæo, in umbilicum prolapsa, & sphacelo emortua. Hepar verò, quod continuum esse solet, nec in lobos, ut in quadrupedibus, divisum; in duos lobos profundè sectum erat; quorum alter in proprio loco, dextro scil. hypochondrio, sub diaphragmate & costis nothis conspiciebatur; alter verò extra peritonæum prolapsus, eidem adeò firmiter accreverat, ut novaculâ ab eò separari minimè potuerit. Cætera sana. Et hic fuit exitus hujus

jus infantuli, in ipsô ortu extincti. Scilicet Parcæ nec formæ, nec opibus, nec ætati, imò nec imperiis parcunt. Hac nimirum lege, Deus, Conditor Maximus, animum in hujus corpusculi præsidio constituit, ut quocunque die, & quocunque horæ momento jusserit decedere, protinus indè sit exeundum.

OBSERVATIO XXXI.

Ileos cum ruptura lethalis.

ILeos, seu volvulus, acutissimus & gravissimus est morbus; qui, Arabum, eorúmque assectarum sententiâ, septem ad summum, interdum etiam duobus vel tribus diebus, hominem è medio tollit; Pueris magis, quàm senibus familiaris, Aëtio suffragante; quorum tamen illi humiditatis beneficio facilius evadunt; hi verò nunquam ferè convalescunt. Differentiæ hujus mali sumuntur à causis, quæ sunt variæ. Impræsentiarum proponam exemplum illius Ileos, qui ab inveterata Hernia originem duxit, in Nobilissima Matrona, Maria, Nobilissimi Viri D^ni^ Guilielmi Churchill Armigeri, Multoni habitantis, conjuge, provida & rei domesticæ prudenter administrandæ, peritissima; robusto

corpore, ſaturâ quadratâ, & ætate conſiſtente. Huic inteſtina longo tempore in inguen prolapſa erant, ex nimio in difficili partu conatu; ità ut ligamentis idoneis inteſtina in ſuum locum reducta retinere continuò cogeretur. Cùm verò formosâ meſſibus æſtate, rapido, ut Virgilii verbis utar, feſſis meſſoribus æſtu inſpiciendis, quò ritè ſegetes maturas ſecarent, & pro more in manipulos contraherent, occupata eſſet; nimio corporis motu, & exercitatione, Sirio flagrante æſtu, deſcenſum inteſtinorum ſolito majorem ad inguina, non ſine magno dolorum cruciatu, ſubitò fieri deprehendit; Quam ob cauſam relicto campo, domum ſe conferens, plebeium quendam hominem, quem longo uſu in reponendis inteſtinis peritum eſſe audiebat, vocari curat. Hic omni arte adhibitâ, inteſtina duris ſtercoribus infarcta, in locum ſuum reponere, nec ſtercora in rupturam prolapſa, ullo indè modo dimovere poterat; quam ob cauſam inflammatione gravi mox obortâ, quam indicabat tumor ſupra umbilicum, inteſtino ileo inſtar chordæ tenſo, unde nonnulli Ileoſim χορδαψὸν appellârunt, febri quoque, aliiſque ſymptomatis ſupervenientibus; altero ab invaſione die, me, Dorcheſtriâ accitum, in conſilium adhibent.

bent. Ad quam ingressus, vires omnes summè languentes inveni; non tantùm febris vehementiâ ob inflammationem, calore febrili cordi, & consequenter toti etiam communicato; sed & dolorum tyrannide; imprimis verò vomitu enormi & continuo, ut neque cibum, neque potum contineret; quem Galenus non semper iliaco dolori succedere dicit, sed quoties succedit, lethalem esse affirmat. Interim per inferiora nihil omnino descendebat; id quod Ileos proprium est & inseparabile signum. Cùm itaque causam hujus affectûs ex inguinis ruptura evenire cognoscerem, eam omnibus modis removendam duxi, ut in locum consuetum, si fieri posset, intestinum prolapsum retruderetur; quod cùm manu fieri non posset, rem fomentis lenientibus, & flatus discutientibus, jusculis quoque exhibitis, quæ tamen pleraque rejiciebat, & clysteribus emollientibus, cum jure omasorum paratis, & similibus tentavi, sed frustrà, & sine fructu, malo in pejus continuò ruente; ità ut alvus ei neque clysteribus neque balanis etiam fortissimis impositis solvi potuerit; dolórque in ventre atrocissimus ægram conficeret; vomitu verò biliosa & assumpta quævis rejiceret; adeò ut tandem excrementa per os

eructaret, superveniente singultu, & levi delirio; proculdubio propter inflammationis fervorem, respectu spirituum animalium communicatum; cum extremorum frigiditate, sanguine & calore ad intestina inflammata attracto; naturâ simul eò inclinante; quasi in auxilium venturâ affectæ parti, atque ideo sanguinem & spiritus ab extimis partibus revocante, atque ad afflictam partem transmittente. His omnibus tandem mors, qua nihil inexorabilius, colophonem imposuit; Verè igitur Hippocrates, artis Medicæ conditor, æternùm venerandus, Ab ileo vomitus, singultus, desipientia, & convulsio, malum, Aph. 7. 10.

OBSERVATIO XXXII.

Iliaca passio ab ὀσχεοκήλῃ curata.

ETsi omnis ileos sit periculosus, & plures ex inflammationibus, cæterísque partium principum morbis, quàm ileo salventur; alius tamen alio minùs exitialis; nec ille, perinde ut hic, mali moris est. Judicatur autem talis, cui vomitus supervenit, ab initio quidem biliosorum, & pituitosorum humorum, postea quoque, malo invalescente, ipsorum

ipsorum stercorum, inverso intestinorum motu. Sunt tamen aliqui, quibus exorabiles sunt Parcæ, vitæ eorum parcentes; ità ut à tam gravissimo & exitiali morbo salvi evadant: ii maximè, qui ex fæcum retentione & ὀγκοκήλῃ in hoc malum inciderunt, id quod inter alios sequens historia confirmat. Vir honestus Rogerus White, civis Sherbornensis ætatis consistentis, & corporis constitutione melancholicus, pileis vendendis victum sibi parans; hic laborabat ileo gravissimo, ex intestinis, duris stercoribus turgidis, in serotum, rupto peritonæo, prolapsis. Erat autem querulus de atrociſſimo ventris circa umbilicum dolore, inflammationis indice; accedente insuper etiam bilis & pituitæ, cum assumptis quibusvis, & tandem quoque fœtidorum & malè olentium continuo vomitu; excretrice partium vicinarum, ob dolorum carnificinam, consortii lege per membranarum communitatem, stimulata: superveniebat tandem febris, cum totali obstructione alvi, quam per plures dies non exoneraverat; vigiliis itidem, & virium languore urgentibus. In his anguſtiis constitutus, Chirurgi vicini & concivis operâ, in arte sua alioquin experti, usus est; quo frustrà insudante, in intestinis, fæcibus distentis,

tis, in ſuum locum reponendis, tertio demum die me Dorcheſtriâ evocatum in conſilium adhibuit. Cùm itaque viderem Chirurgum manu ſuâ nihil efficere potuiſſe, & ſpem omnem in inteſtinorum, extra peritonæum prolapſorum, repoſitione ſitam eſſe, aliis præſidiis curam aggrediendam eſſe duxi; & ſine mora, nè malum in pejus rueret, injiciendum curavi enema emolliens, & quodammodo refrigerans, habito incipientis inflammationis reſpectu; ſi quæ tæces induratæ, quæ repoſitioni inteſtinorum reſiſtebant, emolliri poſſent. Erat autem tale. ℞ *Radicum althææ* ℥jſs. *foliorum malvæ, violariæ, camomillæ ana* Miſs. *hordei mundati pj. Seminis malvæ & lini ana* ℥ij. *florum camomillæ, meliloti ana pj. prunorum damaſcenorum* n° vij. *fiat decoctio in jure pingui, pro* ℔jſs. *cum colatura, in qua diſſolvendæ curavi Caſſiæ recenter è canna extractæ* ʒjſs. *Sacchari rubri & mellis violacei ana* ℥j. *Olei violarum, & butyri non ſaliti ana* ℥j. *Salis prunellæ* ℥ſs. *Miſce, fiat enema*; à quo circa veſperam injecto alvum bis depoſuit, & ſtercora dura rejecit. Interim alvum & rupturæ locum fovit decocto emollientium pro enemate ſuprà præſcriptorum. A fotu totus venter inunctus fuit oleo roſaceo & amygdalino; deſuper impoſito cataplaſmate

plasmate ex radicibus althææ & liliorum alborum, foliis malvæ & floribus camomillæ, in aqua communi ad mollitiem coctis; addendo farinæ seminis lini & fænugræci ana ℥j. & farinæ hordei q. s. ad cataplasmatis consistentiam, adjecto etiam unguento dialthæas. Interim abstinentiam à cibo injunximus, & potum modestâ manu concessimus; in quo bis per noctem assumpsit Elixiris proprietatis Paracelsi guttas sex; quo vomitus mirè placatus; ità ut manè omnia symptomata essent mitiora, & stercoribus emollitis intestina in locum suum regressa essent. Jussi itaque, ut ad stercora educenda alius clyster, admixtis quibusdam purgantibus, injiceretur; intrà verò oleum amygdalarum dulcium recenter sine igne extractum cum jusculo assumeret; unde copiosè dejecit; sequenti die exhibitum fuit purgans; quo cum εὐφορίᾳ operationem suam perficiente, æger brevi ex orci faucibus ereptus, fausto Apolline convaluit. Rupturam verò in suo impositum loco aptis fasciis retinendam, Chirurgo commisimus. Deo sit gloria.

OBSER-

OBSERVATIO XXXIII.

Intestinum duodenum à verme perforatum.

EX multis affectibus, quos pueritia subit, hi ferè sunt præcipui, quos cruditatis frequentissimè & δυσπεπτῶν καὶ κακοχυμῶν alimentorum assecla crudus humor producit. In horum numero sunt vermes, qui in intestinis magnâ sæpe copiâ generantur; quorum tria maximè genera Aristoteles, ingens illud naturæ lumen, & prisci Medicinæ scriptores numerant, Teretes, Latos & Ascarides. Horum isti in tenuibus magis; illi in utrisque intestinis, sed præcipuè crassis, interdum in cæco & cellulis coli; hi verò in recto intestino generari solent. Præter hos tamen & alii quandoque generantur, cornuti, hirsuti, multipedes, caudâ bifurcatâ præditi, & alii. Mira verò sunt, quæ ab authoribus de lumbricis proponuntur indicia; mirabilia, quæ quotidie in iis, qui ab ipsis infestantur, visuntur symptomata, inaudita & terroris plena, quæ ægros miserè torquent, eáque adeò obscura & cum aliis morbis communia, ut doctissimorum & lynceis oculis præditorum Medicorum εὐσοχίαν quandoque eludant,

eludant. Imprimis verò Teretes, omnium frequentissimi, graviora inducunt symptomata; qui cùm naturâ suâ semper sint pessimi, & toto genere præter naturam, attamen minores majoribus; pauci multis; albi rubris; viventes mortuis sunt meliores. Monardus tamen contrarium sentit. Hos à materia putrida & pituitosa & alimentari, & chyli portione admista in intestinis, superioribus maximè cumulata, ortûs sui primordia derivare statuunt Medicinæ periri; dum calor nativus & vitalis materiam illam virtute suâ informat, non secus ac insecta quædam à Sole procreantur; cùm nimirum materia ad illius vim susscipiendam apta nata est. Ad horum omnium confirmationem exemplo nobis sit nobilissimus puerulus bimulus, strenui ac generosissimi Viri, D^ni Ludovici Diue, Equitis aurati filiolus, si quis alius, formosus, atque optimo corporis habitu præditus. Hic cùm per duos trésve dies minùs bene haberet, & tussi ficcâ laboraret, cum inquietudine, nocturno præsertim tempore, & crebris ejulationibus, nutrix eum dentibus laborare putabat, donec tandem in gravissimos & continuos motus convulsivos incideret; quibus pacandis, si Deo visum fuerit, duo mecum Medici in consilium adhibiti. Varia

ad

ad eos sedandos communi consilio exhibita sunt præsidia, cùm interna, tum externa. Sed frustrà omnia, & renitente Apolline, nobili hoc puerulo tertio convulsionum die naturæ debitum solvente. Aperto Generosissimi, sed obitu filioli mœstissimi parentis jussu, corpore, diligenti scrutinio nihil invenimus, quod lethum accelerare potuisset, donec ad intestina deventum; quibus examinatis, duodenum à Terete perforatum & exesum invenimus, quem adhuc vivum indè extraximus. Adeò misera est homunculorum conditio, quos etiam vivos, proh dolor! vermes erodunt, nedum ut sepultos iis in escam venire exspectemus; ut verè dixerit, qui scripsit, ἄνθρωπον ψυχάριον βαστάζον νεκρόν.

OBSERVATIO XXXIV.

Multitudo vermium rejecta.

ETsi adulti quandoque, in febribus maximè, vermibus vexantur; attamen puerilis est magna ex parte affectus, & inter morbos puerorum à venerando è Coo sene recensetur. Et imprimis generantur tunc temporis in iis Teretes & rotundi, quòd in ea ætate, ob nimiam voracitatem, magnam semi-

ſemicoctorum humorum copiam cumulent. Ità puella quædam, parentibus tenuis admodum fortunæ nata, cùm vermibus laborare videretur, propinatâ flavedinis aurantiorum in pollinem redactæ ſemidrachmâ ex aqua graminis, & injecto à meridie clyſtere ex lacte ſaccharato, rejecit ſupra quinquaginta Teretes, ſeu lumbricos rotundos. Solent enim vermes, lacte & dulcibus gaudentes, ad ea laſcivire, & movere ſe, & ſæpe cum clyſtere injecto averri. Vulgus, in his oris, pueris verminantibus exhibent grana decem, habito virium reſpectu, foliorum Conſiliginis, vel potiùs Helleboraſtri; quo aſſumpto, vidi incredibilem vermium multitudinem rejectam. Sed non videtur periculo vacare hoc medicamentum, facultate quadam venenosâ præditum. Multi hanc plantam, Dodonæo autore, Aconitis annumerant; quæ quàm venenata ſint, nemo eſt, qui ignoret. Hac, A. Gellii ſuffragio, Galli olim in venationibus tingere ſolebant ſagittas, quò iis ictæ & exanimatæ feræ teneriores ad epulas fierent, ſed propter Hellebori contagium vulnera ex ſagittis facta circumcidiſſe latiùs dicuntur. Utuntur eâ ad pediculos enecandos, unde & pedicularis vocatur. Eâdem comeſtâ, vulpes & lupos interimi certum eſt; ut minimè

mirum

mirum sit, eâ quoque exhibitâ vermes deturbari. Sed præstat tutioribus uti. Mihi familiaris est pulvis, in quo trium regnorum Medicinæ conjuncta sunt, ad vermes occidendos & dejiciendos generosa instrumenta, qui talis est ℞ *Mercurii dulcis grana xij. Rasuræ Cornu cervini grana decem, Corallinæ gr. viij. Misce, fiat pulvis.* Interdum hujus loco feliciter usus sum pulvere ex æquis partibus Rhababari, Corallinæ & cornu cervi usti, addito tantillo salis absynthii, ex aqua Galegæ aut graminis propinato.

OBSERVATIO XXXV.

Tarda & pigra alvi dejectio.

Quemadmodum multi, præsertim qui crasso & obeso sunt corpore, citam & lubricam habent alvum, quater eam vel quinquies in die deponentes; ità & alii reperiuntur, qui eandem nimis adstrictam possident, & eam per plures dies ne semel quidem exonerant. Ità nobilissimus Vir, Dnus Johannes Churchill, armigeri ordinis, Multoni habitans, tertio Dorchestriâ lapide distans, triginta plùs minùs annos natus, temperamento calido & sicco præditus, agilis & exercitiis

citiis plurimùm deditus, alvum sæpius per decem & plures dies non reddebat, sine ullo valetudinis incommodo; nisi quòd sudoribus, noctu præsertim, diffluëret, & de capitis dolore aliquando, sed rariùs, esset querulus. Hujus mali causam non tam in debilitate expultricis, quàm in robore retentricis; seu, ut veriùs dicam, in nimia Hepatis attractione quærendam esse judicavi. Dum enim immoderatè humorem ex ventriculo & intestinis emulget & exugit, aridiora fiunt excrementa, quàm ut aptè excerni queant; præsertim cùm labor, & exercitia, vel inedia, vel calefactio, vel potûs paucitas accedit. Huic malo, si fieri poterit, medendo, suasi huic nobili viro seri lactis usum succo cichorei medicati, ad corrigendam Hepatis & viscerum intemperiem. Ad alvum verò leniendam, assumpsit interdum in primo prandii potu quatuor cochlearia infusionis sennæ cum passulis in aqua communi & succo aurantiorum factæ; interdum ante prandium Cassiam è canna comedit, aut pruna cocta, superbibendo haustulum Vini albi tenuis; quibus multùm fuit adjutus. Interdum etiam clysteribus alvum segniorem emollire laboravit, sed lenibus tamen. Nam qui acriores sunt exsiccant tandem, & dum natura assuescit

assuescit eorum stimulum expectare, alvum magis adstrictam reddunt. His paucis, praeter alia ad victûs rationem pertinentia, sedulò adhibitis, partim etiam ætatis permutatione, ab hoc malo liberatus, alvum obedientem nactus est.

OBSERVATIO XXXVI.

Icterus ex obstructione meatûs biliarii curatus.

ICterus ab auri colore Aurigo seu morbus auriginosus, aliàs quoque regius vocatur, Quinto Sereno Samonico autore, qui sic loquitur,

Regius est verò signatus nomine morbus,
Molliter hic quoniam celsa curatur in aula.

Ab ave verò ictero, quam Latini Galbulam nuncupant icteritiæ nomen sortitur. Celso arquatus dicitur à colore arcûs cœlestis. Hic varias habet causas, cùm externas, tum internas, à practicis passim recensitas. Hoc loco exemplum proponam illius icteritiæ, quæ à meatûs cholidochi, qui in intestina protenditur, obstructione contigit, in nobilissima Vidua Nobilissimi Viri D^ni^ Roberti Henly,

Henly, quinquaginta quatuor annos, & quod excedit ultrà, nata; constitutione corporis mediocriter crassâ & pinguiusculâ. Hæc Litcheti apud filiam nobilissimam commorata, sero autumno querula erat de spontanea lassitudine, & in lipothymiam pronitate, urinâ existente impensè flavâ & crassâ, & alvo adstrictâ, excrementis verò cineritiis. Febris erat expers, sed ventriculus languidus. Toto præterea corpore auriginosa apparebat. Hanc, elotâ priùs enemate alvo, purgavi infuso Rhei & Agarici cum correctivis in aqua graminis & pratii, adjecto syrupo diasereos, & cremore tartari. Eductâ hoc modo humoris peccantis portione, exhibui manè per plures dies tincturam marrubii cum Aqua lumbricorum extractam, & sale martis impræg natam. Interim alvum segniorem sollicitavit pilulis stomachicis cum gummis, adjectâ extracti Rhabarbari portiunculâ. Potus erat medicatus cuscutâ & marrubio. His urinâ ad meliorem statum, & excrementis ad naturalem colorem permutatis; pro corroboratione viscerum, & præcautione, nè recidivam pateretur, purgato per pulverem basilicum, mihi familiarem, corpore; assumpsit bis in die Electuarium ex conserva sumariæ, cichorei & radicibus ejus conditis,

adjectis speciebus diarrhodon, compositum; injunctâ simul probâ victûs ratione; & sic nobilissima ægra fausto Apolline ab ictero vindicata. Deo sit laus & gloria.

OBSERVATIO XXXVII.

Ictерus in gravida curatus.

HAbent fœminæ non solùm proprios sibi & peculiares affectus, eósque satis multos, aut ratione temperamenti fœminei, aut ratione partium generationi & nutritioni fœtûs dicatarum, aut excrementorum ratione, quæ in earum corporibus generantur: sed & alios quoque morbos cum Viris communes haud rarò sustinent. Ità generosa heroina, Anna, Viri Nobilissimi Dni Thomæ Trenchard, Armigeri, conjux, omni virtutum decore cumulatè ornata, annos circiter viginti octo nata, sexto graviditatis mense, de nausea & ventriculi dolore conquesta, subitò facta est toto corpore icterica, nullâ febri præsente, urinâ ex flavo & rubro ferè nigricante, alvo segniore, & excrementis albescentibus, absque aliis symptomatibus; nisi quòd de pruritu quodam querula esset. Huic in lecto videbatur icteritia remissior,

nec

nec cutis tantâ flavedine tincta apparebat; sed è lecto surgens, intensiùs multò flavescebat. Ad hanc accitus, suasi Rhabarbari usum in substantia cum conserva rosarum pallidarum cum manna parata, formâ boli exhibendi, ut bilis per alvum educeretur. Postea verò assumpsit pulverem sequentem, ℞ *Limaturæ eboris drachmam unam, cum dimidia, specierum diarrhodon abbatis, & seminum aquilegiæ ana* ℈j. *pulveris lumbricorum terrestrium* ℈ß. *Misce, hujus pulveris* ℈j. *singulis matutinis ex decocto taràxaci hausit*; hepatis verò regionem unguento de succis aperitivis inunxit; atque his paucorum dierum spatio ab ictero liberata, debito tempore peperit puellam, quam Deus unà cum nobilissima matre quàm diutissimè salvam esse velit.

OBSERVATIO XXXVIII.

Ictterus à manducatione staphidis agriæ lethalis.

ADeò misera est vitæ mortalium conditio, ut non tantùm mille morborum phalangibus undique circumvallata indies oppugnetur, affligatúrque; verùm etiam foris, innumerabilibus subinde venenis mortiferis petatur, & periclitetur; quæ non rarò

per incuriam & propriam quoque imprudentiam devorant, hauriúntque. Id quod accidit, proh dolor! virgini cuidam in oppido Poole, naturâ egregiè munito, Franciſcæ Wareham nomine, honeſto loco natæ, ætatis ſuæ annum viceſimum ſextum numeranti, habitu pleno, & toto ſeroſâ colluvie referto. Hæc crudeli dentium carnificinâ efflictim emacerata, neſcio cujus ſuaſu, liberaliùs manducavit ſemina ſtaphidis agriæ, quàm pituitariam vocat Plinius; alii verò, abuſu, herbam pedicularem ſeu pedunculariam, & Græci phtiroctonon nominant, & à Galeno calidæ, acris & cauſticæ facultatis ſtatuitur. Cùm verò qualitatis hujus neſcia, manducatione attractam ſalivam non expueret, ſed deglutiret, incidit in magnum palati & faucium ardorem, nullis remediis extinguibilem, cum totius intumeſcentia, & bilis effuſione in totum corpus, quam icterum vocant; à Plinio fellis ſuffuſio dicitur. Ad hanc altero à decubitu die Dorcheſtriâ accitus, omnibus circumſtantiis & ſymptomatis probè examinatis, excrementis quoque non albeſcentibus, quod in ictero ex obſtructione meatûs biliarii fieri ſolet, ſed intensè flaveſcentibus, quicquid mali patiebatur miſella, id omne ſtaphidis agriæ manducationi, & deglutitioni.

tioni adscribendum judicavi. Et mox, ut ei succurrerem, exhibui oleum amygdalarum dulcium; intestinis quoque injiciendum curavi lac cum oleo amygdalarum dulcium; intus verò, præter juscula pinguia, exhibui emulsiones seminum quatuor frigidorum, cum aqua hordei paratas, & plura alia; sed frustrà omnia, & reluctante Apolline, ægrâ altero mox ab adventu meo die, qui tertius erat à decubitu, animam efflante. Potuisset forsan servari, si statim ab initio evacuata fuisset, antequam à Staphide agria sanguis corruptus in humorem flavum, & spiritus vitalis prostratus esset; ut vel maximè in hoc casu locum habeat quod dicitur,

Principiis obsta, serò medicina paratur,
Cùm mala per longas invaluêre moras.

OBSERVATIO XXXIX.

Ictterus à scorbuto cum tertiana duplici.

EX morborum myriadibus corpora humana infestantibus, vix ullus reperitur tam πολύμορφος, quique sub omnium ferè malorum larva corpora nostra clanculùm ag-

grediatur, ac Scorbutus, barbarè sic dictus. Inter alia, febres frequenter, quandoque & icterus ei conjungitur. Hujus rei exemplum nobis præbet Vir integerrimus, Dominus Theophilus Man, Telonarius regius; honesto genere oriundus; homo admodùm festivus, & salibus atque facetiis diffluens; in oppido Poole, loco maritimo, degens; quinquagenario proximus, & habitu mediocri præditus, bilioſæ constitutionis. Hic vir, præter locum generando scorbuto accommodatum, in quo lares fixerat, victum quoque sale affluentem, & cibos fumo induratos, quibus delectabatur, à scorbuticis parentibus genitus contractâ scorbuticâ labe, cujus indicia fuerunt maculæ & stigmata in cruribus conspicua, difficultas anhelitûs, & alia; tandem advolantibus ad nos veris internunciis hirundinibus, incidit in tertianam duplicem, singulis diebus intermittentem, scorbuticis præ reliquis familiarem, quæ ipsum à meridie inter primam & secundam continuò invadebat. Appropinquante febrili accessione, toto corpore, ictericorum more, flavo colore tingebatur; adeò quidem intenso, ut flaviorem me vidisse unquam non meminerim; qui postea in declinatione paroxysmi, cum eo

erum-

erumpentibus sudoribus, penitus iterum evanescebat. Alvus huic viro erat mollis, & summè tincta excrementa. Variis usus est medicamentis, cùm purgantibus, tum aliis scorbuto appropriatis; sed sine omni fructu; ægro, post quinque septimanarum ægritudinem, fatis cedente. Habuit proculdubio hæc icteri species ortum suum non ex aliqua vesiculæ fellis obstructione, sed ex flavo humore in hepate, à colluvie scorbutica læso, copiosiùs genito, qui paroxysmi tempore efferveſcens, in totum corpus fuit effusus, & cutem aurigine infecit.

OBSERVATIO XL.

Consummatus hydrops curatus.

HYdrops omnis gravis est, periculosus, & curatu difficilis morbus; eóque difficilior, quò magis consummatus & inveteratus; quo mista senum & juvenum, ut Poeta loquitur, densantur funera; lethalis plerumque senibus, & debilioribus, quibúsque facultas naturalis est languida; juvenes verò & robusti, εὐσπλαγχνοι & sanis viscеribus præditi, faciliùs sanantur, si modò debitè atque ex artis lege tractentur; id quod

ſequenti exemplo confirmatur. Gener meus Johannes Buſhrod, Civis Dorcheſtrenſis, pannis laneis conficiendis victum quæritans, triginta circiter annos numerans, habitu mediocri, ad pleniorem tamen nonnihil tendente, temperamento ſuo ſanguineo cholericus, facie rubrâ atque jonthis & tuberculis ſquamoſis defœdatâ. Hic plurimis in victu commiſſis erroribus, imprimis verò vini, & Hiſpanici maximè, liberaliori potu, quod manè etiam jejuno ventriculo, neſcio cujus infelici conſilio, ad jonthos & faciei puſtulas curandas, pleno poculo haurire ſolebat; incidit in hydropem Aſcitem, à pedum tumore incipientem, qui poſtea tibias, deinde femora, permanentibus aliquandiu veſtigiis, tandem abdomen ipſum & ſerotum invaſit, ita ut ſupra modum intumeſcerent, & nimiâ diſtenſione ruptura viderentur; accedente diſpnœâ, & ſiti immensâ, hydropicis familiari, unde Horatius,

Creſcit indulgens ſibi dirus hydrops,
Nec ſitim pellit, niſi cauſa morbi
Fugerit venis, & aquoſus albo
Corpore languor.

Superior verò corporis regio, ut Comici verbis utar, oſſa atque pellis, miſerâ macritudine.

dine. In hoc ſubjecto, vero perquam ſimile eſt, hepar obſtructum, & juſto fervidius, diſſipato calore nativo imbecillius redditum, in actione ſua defeciſſe, ità ut materia ſeroſa in potu & cibis humidioribus contenta, ab eodem minimè attraheretur, ſed in venis portæ & cavæ diutiùs hærens, indè præcopia in abdominis cavitatem, ſeu ſpatium illud, quod eſt inter peritonæum, omentum & inteſtina, per ramos epiploicos & gaſtroepiploicos præcipuè effunderetur, undè venter in tantam molem accrevit. Etſi verò exiguam ſpem de ejus reſtitutione haberem, attamen humanum eſſe cogitavi, ut prodidit Soranus, in extrema quoque deſperatione conſtitutos minimè deſerendos eſſe, curam bonis avibus auſpicatus ſum, ſyrupo de Rhamno cathartico, ſeu ſpina cervina vulgo nominata, quem, quòd familiariter eo uti poſſimus, domeſticum vocant, cujus unicâ ſaltem unciâ ex ſero lactis vino albo ſegregato immediatè ante prandium, ex mente clariſſimi Riverii, propinatâ, egregiè fuit purgatus, rejectâ magnâ aquæ copiâ per alvum; ſuaſi itaque ut idem remedium die interjecto repeteret, ad ſeroſæ materiæ pleniorem evacuationem. Hac evacuatione præmiſsâ, ad reſerandas obſtructiones, quæ in eo plurimæ erant,

erant, & humorem seroſum ſolvendum, præſcripſi apozema per octiduum continuandum. ℞ *rad. quinque aperitivarum, & filicis maris ana* ℥j. *Corticis mediani ſambuci, Iridis recentis ana* ℥vj. *Radicum aſari, corticum tamariſci, & capparum ana* ℥ß. *Herb. agrimoniæ, cichorei, & capillarium ana M*j. *abſynthii, centaurii, ana p. ij. florum geniſtæ, ſambuci, thymi, ſingulor. p. j. ſeminum aniſi, fœniculi ana* ℥ß *paſſularum enucleatarum* ℥vj. *cicerum rubror. p. ij. fiat omnium decoctio in ſ. q. aquæ ad* ℔ij. *In colatura diſſolve ſyrupi de radicibus byzantini, & de Eupatorio ad* ℥ijß. *Miſce.* De quo aſſumpſit ℥iiij. pro vice, & tertio quovis die alvum eluit enemate ex decocto emolliente, additâ infuſione croci metallorum, & diaphænico. Abſoluto apozemate, ſeptimanatim purgatus eſt ſyrupo de ſpina cervina. Tempore verò intermedio bibit omni manè ℥iiij. de lixivio ex cineribus ſtipitum fabarum, geniſtæ, & abſynthii, cum aqua lumbricorum terreſtrium deſtillata, & vino albo per infuſionem parato, adjectâ aquæ cinamomi portiunculâ; quibus remediis maxima aquæ quantitas detracta, cum manifeſta tumoris diminutione. Itaque impoſterum ad ſolvendas obſtructiones, & viſcera corroboranda, devoravit

manè

manè ʒj. pilularum ex trochiscis de rhabarbaro & absynthio, nec non speciebus diarrhod. Abb. & diatrion santal. addito etiam pulvere lumbricorum, & sale martis, paratarum; superbibendo aquam lumbricorum, quorum usu ventris & pedum tumor omnino sublatus. Tandem pro corroboratione, usus est Electuario Diacubebe, & cyphoides Galeni invicem permistis; quibus paucis remediis, observatâ simul debitâ victûs lege, integrè restitutus, Gallum debet Æsculapio, Deo verò gratias, qui sanavit infirmitates ejus, & vitam de interitu redemit; cui sit laus & gloria.

OBSERVATIO XLI.

Hydrops à scorbuto curatus.

QUI corpus habent inæqualiter constitutum, & plurimis excrementis abundant, variis ut plurimùm tentantur morbis; cùm omnium ferè morborum origo ab excrementorum vel multitudine, vel qualitate dependeat. Hujus rei exemplum nobis præbet generosa Dna Margareta Radford, Nobilissimi Viri Dni Arthuri Radford conjux lectissima, cujus suprà mentio facta, omnibus

omnibus penè morbis laborans. Hæc Scorbuticâ labe diu afflicta, quæ maculis in cruribus erumpentibus sese manifestavit; præter alia mala, quorum Scorbutus est feracissimus, tandem incidit in Hydropem, ventre in ingentem molem elevato, cruribus etiam mirum in modum tumidis, cum dolorificis admodum inflammationibus in iis obortis. Huic generosæ, in tanto vitæ discrimine constitutæ, cùm de ferendis pro virili suppetiis cogitarem; ecce nihil tale suspicando incidit in Lienteriam; qua, præter cibos crudos, nihil aut parùm ab assumptorum consistentia, colore, odore, aliísque qualitatibus immutatos, liquida & spumosa plurima, bis térve in hora, per octiduum dejecit, cum omnimoda ventris & tibiarum detumescentia; sed maximâ spirituum jacturâ, & caloris nativi attritione. Ut igitur subtilis hæc cymba, quæ plurimam admittebat rimosa paludem, resarceretur, si Deo visum fuerit, præscripta ei fuêre edulia φλεγμαδέστατα, quæ in parva quantitate bene & satìs nutriebant, cùm majorum & potentiorum præsidiorum non esset capax. Nec omissa interim cardiaca, & præcipuum inter ea, quæ spiritus instaurant, vinum claretum non adulteratum, cùm crudum, tum ustum,

cum

cum ſummitatibus roriſmarini, & cinamomi momento. Cereviſiæ verò pro potu ordinario indidit ramenta lignorum lentiſci, meſpyli, & radices tormentillæ, cum ſquama ferri puriſſima. Ad moderandum verò ventris fluxum immoderatum, inprimis adjuta fuit croco Martis corallino, ex metalli vitriolo ad roſeam rubedinem calcinato, ritè præparato, quem variis vehiculis exhibuimus. Semel etiam cum laudani grano; ſed idem ſecundâ vice exhibere ſum veritus, ob debilem virium ſtatum. Interim & clyſteres injecti ex jure capitis vitulini, cui roſæ rubræ, flores hyperici, & radices tormentillæ incocta erant. Hujus radicis magnam vim eſſe expertus ſum in partium tono conſervando poſt reſtaurationem, & in magnis fluxibus rara eſt ipſius virtus. Quod ad pedum tumores œdematoſos cum inflammationibus, qui multum moleſtiæ huic nobili ægræ creabant, iis ſubventum primò unguento magiſtrali nutrito, recipiendo minii vel lithargyrii auri vel argenti, nam perinde eſt, ℔j. pulveriſatis in vaſe terreo novo affunde aceti vini acerrimi ℔ij. & bulliant ad medietatis conſumptionem, ubi pulvis reſederit, liquor clarus coletur per chartam bibulam, cujus *Recipe* ℥iiij. *olei roſarum*

sarum ℥ij. *Camphoræ in oleo solutæ* ʒß. *Misceantur lentè, & per gradus in mortareo marmoreo in unguentum liquidius, instar butyri tempore æstivo*; quo inunctæ fuerunt partes affectæ, & tibiæ, & involvebantur vesicâ bubulâ, vel tenui chartâ pergamenâ, sive philuro. Ubi calor evanuerat, usa est liquore aquæ vitæ ℔j. albuminis ovorum n°. vj. cum alumine invicem agitatorum; vel solo spiritu vini immediatè applicato, quo nihil magis effectuale inveni ad calorem extinguendum. His paucis remediis Heroina hæc, cùm ab Hydrope, tum lienteriâ vindicata, deinceps ad restaurationem virium usa est alimentis refectivis; ut consummato capi, gelatinâ carnium, additâ scobe eboris, quæ sola per longam coctionem dat gelatinam ut & cornu cervi, & aliis. Deo sit laus & gloria.

OBSERVATIO XLII.

Hydrops Ascites curata.

HYdropem facilius in servis quàm liberis tolli, autor est Celsus, Medicorum Cicero; quia cùm desideret famem, sitim, mille alia tædia, longámque patientiam; promptiùs

ptius his ſuccurritur, qui facilè coguntur, quàm quibus inutilis eſt libertas; quòd ſequenti obſervatione probatur. Paupercula quædam, cum Iro inopiâ certans, è pago Fordington, in vicinia Dorcheſtriæ ſitò, quinquageſimum annum egreſſa, inciderat in hydropem, ex victûs erroribus, neceſſariis ad vitam ſuſtentandam deſtituta. Huic venter erat admodum tenſus, crura mirum in modum tumebant, ſpiritum ægrè trahebat, & ſiti premebatur. Marito conſilium meum implorante præſcripſi primò, ob ſummam egeſtatem, ſyrupum è ſpina infectoria immediatè ante prandium aſſumendum; quo magnam aquæ copiam per alvum dejecit. Atque ut ſumptibus parcerem, cùm tenuibus admodum inſtructa eſſet, juſſi, ut bis in die horis medicis biberet hauſtum Vini albi infuſionis umbellorum florum ſambuci, & ſpongiolarum ejuſdem in aere ſicco arefactarum; quo per dies duodecim continuato, & abſtinentiâ alîus potûs, quantum fieri poſſet; conceſſo tamen, ſiti urgente, cereviſiæ abſynthitis, ſive vini abſynthitis, hauſtulo, cui Thraces, Diaſcoride teſte, tantas vires tribuerunt, ut dixerint ὑγιείας ποιητικὸν εἶναι, cauſam ſanitatis eſſe, lib. 5. cap. 40. & Plinius libr. 27. hiſt. mundi, cap. 7. integrè

integrè à tumore hydropico liberata fuit, cum omnium admiratione; pro quo tanto in eam collato beneficio Deo sit honor & gratiarum actio in secula seculorum. Novi hydropicam quandam, cui venter in tantam molem excreverat, ut indies rupturus videretur, & ægra à Medicis pro deplorata fuerit habita; quæ tamen peregrini cujusdam, fortè transeuntis, suasu, ventrem manu demortui adhuc calente aliquoties demulcendo, ab hydrope, pauciſſimorum dierum spatio in totum fuit liberata; profusâ tum per alvum, tum vesicam incredibili aquarum copiâ. An hoc factum sit, imaginationis vi, an verò effluvio aliquo ex demortui corpore emanante, judicent alii.

OBSERVATIO XLIII.

Hydrops perforato vi naturæ umbilico curatus.

ÆGroti sæpe ex maximis morbis, præter Medicorum opinionem, casu quodam curantur; quod accidit virgini cuidam honestæ, Elizabethæ Speere, in oppidulo Beere natæ, sed pro tempore cum amita sua Fordingtoniæ in vicinia Dorchestriæ degenti, annos circiter viginti tres numeranti,

meranti, habitûs corporis alioquin boni. Hæc ex menſium neſcio qua de cauſa, obſtinatâ obſtructione, incidit in hydropem Aſcitem, ventre in immenſam magnitudinem elevato, ut progredi amplius non potuerit; & à medicis, quorum operâ uſa erat, pro deplorata haberetur. In extremis itaque verſans, ſpiritúmque vix dum præ ſumma diſpnœa ducens, cùm moritura videretur, ſtatuit in patria vitam finire. In eum finem equo conſcenſo, non ſine ſumma difficultate ſecundo Dorcheſtriâ lapide egreſſa, utrùm equi concuſſione, an alia de cauſa, rupto umbilico, ſenſit aquam confertim in magna copia profluere; ut lipothymiâ imminente, progredi minimè potuerit. In tanto vitæ diſcrimine conſtituta, me vocari curat; ad quam in via humi jacentem cùm veniſſem, ſtatim aquæ profluvium immiſſâ in umbilicum pervium turundâ prohibui, atque miſellam cordialibus mecum allatis refocillavi, & ad amitam reductæ ventri, ad prohibenda periculoſa ſymptomata, impoſui cataplaſma ex radicum Bryoniæ ℔j. ſeminum lini, fænugræci, cumini ana ℥iiij. baccarum Lauri & juniperi ana ℥vj. Radicum althææ, Ireos ana ℥ij. ſummitatum ſambuci Mij. ficuum pinguium ℔ß. in cereviſia forti

coctis, & farinâ hordei & fabarum inspissatis; quod per totam curam continuavi, aquæ portionem indies detrahendo ad omnimodam ventris detumescentiam, umbilico tandem sponte suâ coalescente. Interim toto morbi decursu cardiacis viribus prospectum, & viscera postea roborata, ne recidivam inturgeret. Sic pristinæ valetudini restituta, paulò pòst nupsi, & rebus suis egregiè perfuncta est.

OBSERVATIO XLIV.

Hydatides curatæ.

Mulier quædam plebeia, Barbara Minterne vidua, quadragenaria, querebatur de dolore ventris, & hypochondriorum distensione; cui, consilium meum imploranti, exhibui drachmam mechoacæ cum scrupulo cremoris tartari, & granis quatuor resinæ jallapæ; quo, ex sero lactis cerevisiâ segregato, manè assumpto, egregiè fuit purgata, excretis simul quindecim vesiculis majoribus minoribusque, aliquibus ovi columbini magnitudine æquantibus, aquâ limpidâ respersis; & nullis aliis remediis assumptis, inopiâ cogente, & rerum necessariarum defectu,

ctu, perfectè fuit restituta. Vero perquàm simile est, has vesiculas accidisse seroso humore, quæ medicorum opinio est, cum sanguine ad capillares venas, quæ visceribus & partibus inferioribus ventris inseruntur, delato, ibique exitum quærente; quem cùm ob densitatem membranarum non inveniret, vesiculæ hæ fuerint excitatæ.

OBSERVATIO XLV.

Lien suppuratus lethalis.

ETsi hepar frequentiùs inflammatione conflictetur, & Lien scirrho potiùs laborare soleat; interim & ipsum sæpe, licèt rariùs, inflammari contingit: Majus verò est Hepatis, utpote nobilioris, quàm Lienis malum. Unde si ambo viscera inflammationem patiantur, ex Hepatis inflammatione majus periculum imminet, quàm si Lien inflammetur. Etsi verò hæc opinio pugnare videatur sententiæ Hippocratis, scribentis aph. 34. sect. 2. In morbis minùs periclitantur, quorum naturæ, habitui, aut ætati, aut tempori, magis cognatus est morbus, quàm quibus nulli horum cognatus est; attamen præstantia Hepatis plus potest, quàm Lienis dispositio. Quodsi verò hoc viscus interdum

inflammetur, non minus periculum imminere videtur; cùm pernicioſum ſit omne malum, quod diſſimile eſt, ob idque majori de cauſa provenit. Inſtantiæ loco ſit, Vir ſtemmatis claritate & virtutum decore illuſtris, atque ad omnium voluntates devinciendas ipſis Gratiarum manibus factus, D^nus Thomas Trenchard Armiger, Nobiliſſimi D^ni Thomæ Trenchard Equitis aurati ex aſſe hæres, ætatis conſiſtentis, temperamenti melancholici, habitûs gracilis & rari, ſpleneticus, hæreditario quodam jure à parentibus derivato, acutiſſimis ventris doloribus, colicæ æmulis, crebrò moleſtatus. Hic nobiliſſimum affinem D^num Johannem Bulkley, Armigerum meritiſſimum, Burgate in comitatu Hamptonienſi inviſurus, eo loci profectus incidit in febrim continuam ſatis acutam, cum vigiliis, & ſiniſtri hypochondrii dolore, ad humerum uſque tendente, in quo acerbos admodum dolores paſſus eſt, ut de nullis aliis eſſet querulus. Adhibito itaque in conſilium Medico, Saro, Epiſcopali ſede, evocato, ad octo circiter milliarium diſtantiam, venæ ſectio inſtituta baſilicæ dextræ; neglectâ rectitudine, quam obſervare ſolent practici; præmiſſo tamen pro more clyſtere, julapia quoque & alia exhibita; quibus nihil proficientibus,

ſed

sed malo in pejus ruente, me quoque Dorchestriâ ad se per servum accersiri curat. Consensō equo, quinque milliaria progressus, ab alio servo, in via obviàm facto, iter differre jussus, quòd Herus meliùs haberet; domum revertor hyeme validissimâ, solstitio proximâ, nive omnibus canescentibus. Quid fit, elapso solùm die iterum vocor, quòd essem ei ordinarius; sed antequam ad eum pervenire poteram, morbo superatus, naturæ satisfecit; dignus sanè, quem nec morbus ullus, nec senectus ipsa unquam attigisset. Dissecto à morte corpore per chirurgum, omentum in se convolutum, & umbilicum versùs ad formam orbiculi conglobatum invenimus. Lienem verò totum putrefactum, & parte internâ penè absumptum, malè adeò materiâ, picis instar liquidæ, nigrâ, fœtente, ut minimè essemus ferendo. Hepar etiam, simâ sui parte, in consortium malignitatis raptum erat, ubi putredine corripi incipiebat. Reliqua salva conspiciebantur. Atque hic fuit hujus nobilissimi Viri tristis & immaturus exitus, quem hisce unguibus si fieri possit, eruerem. Sed felix ille qui sic discessit; quando hac sorte nascimur omnes, nihilque diuturnum in rebus humanis, nedum perpetuum. Vivit in Nobi-

lissimis filiis pater defunctus, quos Deus quam diutissime solspites conservet, in patriæ suorumque bonum ubertimum. Proculdubio in hoc nobili subjecto, omentum vitiosos à Liene humores in se suscepit; cum iis tantum partibus adhærescat, ad quas rami splenici furculi perveniunt; unde toties acutissimos dolores, colicæ æmulos, perpessus est in sinistro hypochondrio, & præsertim in cavitate illa omenti sub diaphragmate, ex ventriculi, omenti, coli & viscerum connexu orta, & vix exitum habente.

OBSERVATIO XLVI.

Inveteratus Lienis scirrhus.

NUllum est in humani corporis fabrica viscus scirrhosis tumoribus magis opportunum Liene; idque summi Dictatoris libr. de morb. mulier. edicto, ob raram ejus & spongiosam substantiam, hauriendis & excipiendis fæcibus, atque crassæ ac lutulentæ succorum illuvici aptissimam. Qui hujusmodi tumoribus infestabantur, à veteribus propriè Lienosi nominabantur. Unde Leno ille Cappadox, in Plauti Curculione, Nunc jam, inquit, quasi zona Liene cinctus ambulo,

ambulo, Geminos in ventre habere videor filios. Nihil metuo, nisi nè medius dissumpar miser. Talis erat spectabilis Viri, Dⁿⁱ Richardi Savage, in urbe Dorchestrensi Senatorii ordinis, pannis laneis vendendis quæstum facientis, Conjux lectissima, proceræ staturæ matrona, annos supra quinquaginta nata; Hæc à multis retro annis querula erat de Lienis quodam dolore; quo neglecto habito, cùm non impediretur à domesticis muniis obeundis, factum est, ut Lien officio suo pro debito minimè fungeretur; unde vitiosis & melancholicis humoribus in eo cumulatis, paulatim intumescere, & indies indurescere cœpit, tenuiore humorum parte vi caloris resolutâ, donec tandem perfectam absolutámque duritiem, tactu palpabilem, acquireret; nullo percepto, etsi digitis fortiùs comprimeretur, dolore. Huic facici color lividus erat & plumbeus, qualis illorum in Caria, Asiæ minoris primâ regione, quos ideo Stratonicus Cytharedus, mortuos ambulare dicebat, quòd lienosi erant omnes. Cor eidem crebrò palpitabat, spiritibus tenebræ non rarò offundebantur, tetrâ anathymiasi sursum elatâ. Quibus omnibus complicabatur Scorbutus, maculis sese & stigmatibus per intervalla in cruribus,

magno numero erumpentibus, prodens, cum totius atrophia. Etsi verò hanc matronam pro incurabili haberem, quòd omnis scirrhus cùm lienis, tum aliarum partium, medicam manum recuset; attamen rogatus ut curam periclitarer, ut aliquid agerem, quod si non prosit, saltem non noceat; præmissâ primarum viarum evacuatione, parcam hæmorrhoidum apertionem, malo existente inveterato, per hirudines institui. Fonticulum quoque in sinistri cruris parte domestica, plurium pisorum capacem, à Chirurgo affigendum curavi. Ad humores verò in Liene impactos, si fieri possit, digerendos, cùm alia fastidiret, præscripsi brodium alteratum linguæ Cervinæ, Ericæ, Ceterach, Melissæ, capillorum Veneris & Epithymi ana Mß. Corticum radicum Capparum, & silicis ana ℥iij. Radicum Cichorii ℥ij. cujus assumpsit bis in die haustum, dissolvendo in quovis drachmam pulveris ℞ *Cremoris tartari, tartari vitriolati & faculæ bryoniæ ana ℥j. Magisterii corallorum ℈ij. salis genistæ, & fraxini ana ʒß. Misce, fiat pulvis.* Finitâ digestione purgata fuit pilulis tartareis Quercetani, adjecto Mercurio dulci, & resinâ jalapæ; unde alvus pluries cum εὐφορία commota. Digestione & evacuatione repetitâ, aggressa est stadi-

stadium chalybeatum, in quo maximè curationis cardo versari videbatur; assumendo singulis matutinis ℥iij. vel iiij. liquoris Tartaro-martiati, mihi multâ experientiâ probati, cum aqua filicis facti, jusculo aperitivo diluti; alvum tertio quovis die pilulis de Ammoniaco detrahendo. Pro potu ordinaria usa est cerevisiâ, medicatâ ligno fraxini, tamarisci, radicibus ilicis & herbâ chamædryos; cui insuperinjecta erant ferri frustula, quam hausit, additis succis antiscorbuticis, quibus etiam pro embammate crebrò usa est. Interim & topica Liemi applicata, fotus imprimis ex radicibus althææ, liliorum alborum ana ℥iß. Herbarum emollientium ana Mij. Cerefach, Scabiosæ, acetosæ ana Mj. Corticum radicum capparum ℥ß. Florum tamarisci, genistæ ana Pij. seminum Lini, & fænugræci ana ℥ij. agni casti ℥j. in aqua calcis, adjectâ aceti portione, coctis. A fotu applicatum emplastrum de cicuta cum ammoniaco, addito pulvere pyritis, & croci metallorum. His longo tempore continuatis parum profecimus, quòd tumor, ob summam duritiem, adhibita minimè sentiens, nullam admitteret resolutionem. Consenuit ægra hoc tumore sine insigni incommodo, lentâ febri tandem extincta.

OBSER-

OBSERVATIO XLVII.

Scorbutus consummatus lethalis.

SCorbuti, barbaro & ficto nomine, ex Danica & maritimæ Germaniæ lingua deprompto, sic dicti, nulla, quod sciam, apud veteres fit mentio; adeò ut multi dubitent, an prisci ullam illius habuerint notitiam, eúmque novis morbis, æquè ac monstra, annumerandũ esse censeant; quẽ tamen Plinius, locupletissima illa, velut alterũ copiæ cornu, veterũ autorũ bibliotheca, olim sub Cæsare Germanico in Germania in milites sævîsse; & ab ejus seculi medicis σημακάκην & σκελοτύρβην nominatum fuisse: antea etiam Strabo, Gallorum in Arabia exercitum diris calamitatibus afflixisse, scribunt. Sed & ante utrosque venerandus medicorum coryphæus Hippocrates eundem, sub volvuli sanguinei nomine, quasi penicillo delineavit; adeò quidem ut nec ovum ovo similius sit, ac morbus iste Scorbuto. Rarus erat tunc temporis, fateor, morbus hic; cujus seminaria hoc ævo longè latéque sunt sparsa; adeò ut longè sit, quàm olim, familiarior; & ferè omnibus morbis complicatus, eos frequentissimè mentiatur.

tiatur. In hoc affectu humor melancholicus, crassus & fæculentus, sero dilutus, pravam & malignam qualitatem, scorbuto propriam, adeptus est; quæ corporis Oeconomiam, imprimis verò partes, nutritioni ancillantes, crudeliter evertit & pessundat. Malum hoc, variis & horrendis symptomatibus stipatum, in principio, cùm vitium solùm in humoribus consistit, medicam manum facilè admittit; quodsi verò radices egerit, & inveteratum pravam diathesin visceribus impresserit, omnem ferè medelam respuit; quod sequens exemplum abunde testatur. Vir summo ingenio, judicio accurato, affabilitate & comitate nulli secundus, literis quoque felicissimè excultus, Dnus Guilielmus Whiteway in Urbe Dorchestrensi magistratûs munere & dignitate cum summa laude & commendatione omnium perfunctus, ætatis consistentis, staturæ proceræ, habitûs pleni, facici ex pallido livescentis & quasi plumbeæ, temperamenti melancholici, lienis dyscrasiæ obnoxius, & ab annis aliquot scorbuticâ labe inquinatus, quam maculæ & puncta livescentia, qualia à pulicum morsu relinquuntur, singulis ferè annis, sine alio graviori incommodo, in cruribus, infinito numero efflorescentia, certo indicio innuebant;

hic

hic cùm forsan, bene alioquin habens, recreationis causâ cum amico quodâ extra urbem prodeambulâsset, cursu cum eo monte acclivo pro præmio certaturus, concitatiore solito corporis motu præcurrere nisus est; unde sequenti nocte in gravem incidit catarrhum, cum tussi vehementissima; qua plurima rejecit pituitosa, quam post dies aliquot excepit dispnœa, ad levissimum corporis motum incandescens, ut animam statim redditurus videretur, accedente etiam frequenti cordis palmo, cum crurum intumescentia, quæ indies aucta ventrem tandem in maximam molem extentum elevavit, ut in singulas horas rupturus videretur; Usus erat in principio morbi Pastoris cujusdam, medicinam profitentis, operâ, qui variis pectoralibus administratis, nihil quicquam profecit. Malo verò novorum accidentium accessione in pejus ruente; in consilium accitus, consideratis omnibus circumstantiis, Scorbutum sublatere, nec ægrum, si modò curabilis sit, sine antiscorbuticis curari posse, pronunciavi. Mox rogatus, ut curam in hoc viro optimo tentarem, habitâ totius œconomiæ, insigniter labefactatæ, ratione, facto tamen priùs prognostico difficillimæ restitutionis, eam auspicatus sum apozemate laxativo ℞ *Radicum*

dicum Aristolochiæ rotundæ, cichorii, petroselini, à matricibus mundatarum, corticum radicum sambuci, & ebuli, omnium per noctem in aceto maceratorum ana ℥ß. *Glycyrrhizæ rasæ* ℥vj. *Tussilaginis viridis* Mj. *Herbarum cochlearie, Nasturtii, Becabungæ, fumariæ, scolopendriæ, byssopi ana* Mß. *florum cordialium ana* Pij. *passularum exacinatarum* ℥ß. *foliorum sennæ* ℥j. *Seminum anisi, carui ana* ℥j. *Cinamomi* ʒij. *infundantur per noctem in aquæ trifolii fibrini, & nasturtii aquatici ana* lbj. *Manè post levem ebullitionem fiat colatura, in qua dissolve Syrupi scelotyrbici & cichorei cum Rhabarbaro ana* ℥ij. *Cremoris tartari* ℥j. *Aquæ cinamomi* ℥iij. *Misce, fiat Apozema, pro quinque vicibus.* Quo absoluto, elapso triduo purgatus est syrupo domestico superiori decocto permisto. Cùm verò, ob virium imbecillitatem, evacuantium non esset amplius capax, Enematum usu impositerum, quoties opus erat, alvum sollicitavit. Interim ad serosam colluviem per urinas eliminandam, usus est lixivio ℞ *Cinerum geniste & straminis fabarum ana* ℥j. *Radicum ireos florentinæ* ℥vj. *Lumbricorum terrestrium pulverisatorum* ℥ß. *Seminum anisi, Cinamomi ana* ʒij. *Infundantur in aquæ antiscorbuticæ* lbj. *& aquæ taraxaci æquali quantitate.* ℞ *Radicum*

dicum raphani sylvestris ℔j. *polypodii quer.* ℥iß. *Corticum radicum capparum, fraxini, tamarisci ana* ℥vj. *Citri* ℥ß. *Succi cochleariæ, nasturtii, nummulariæ, becabungæ, fumariæ, borraginis, chelidoniæ majoris, agrimoniæ, cardui benedicti, absynthii, sambuci ana* ℔j. ℥iiij. *Herbarum chamædryos, chamæpyteos ana* Mj. *trochiscorum de capparibus, dialaccæ ana* ℥ij. *Seminis erucæ, cochleariæ, cardui Mariæ, Aquilegiæ ana* ℥vj. *florum calendulæ, genistæ, hyperici, sambuci ana* Mß. *Vini Rhenani* ℔vß. *fiat infusio per iiij. dies, & destilla in MB.* Assumpsit autem lixivii dicti ℥iiij. pro vice. Ad sputi verò facilitatem usus est linctu ex pulpa radicum tussilaginis & succo becabungæ, adjecto saccharo, composito, interdum cylindris de farfara. Pro corroboratione, assumpsit tabellas ex speciebus diarrhodon, diatrion santalon, & aliis paratas. Emplastra quoque ventri imposita. Sed morbi magnitudine superatus, vitæ tandem finem fecit, omnibus desideratissimus.

OBSERVATIO XLVIII.

Scorbutus confirmatus.

SCorbutus inter morborum myriades, sub omnium ferè malorum larva, corpora nostra

noſtra aggredi ſolet; nec ullus alius eſt, quòd ſciam, qui tanto & tam vario graviſſimorum ſymptomatum ſatellitio ſtiparus incedat. Hæc multorum capitum hydra mordicus hærebat lateri conjugis nobiliſſimi Viri, D^ni Roberti Napper, armigeri, de Ponckno-clarâ familiâ oriundæ, quinquagenario proximæ, gracili corporis habitu, & calidâ quoad viſcera naturalia conſtitutione. Conquerebatur enim de totius laſſitudine; triſtis erat & meticuloſa; ventriculus cibum averſabatur; nauſeâ & vomitu crebrò affligebatur; alvum nunc duram, nunc laxam habebat; deliriis melancholicis moleſtabatur; noctu calebat, ſudoribus diffluebat, livebat facies tota inflata; febri continuâ, quarto quovis die ingraveſcente, infeſtabatur; totum verò atrophiâ contabeſcebat. Urinæ erant variæ, utplurimùm craſſæ, ſedimentum craſſum & rubrum, inſtar farinæ laterum, habentes. Etſi verò in hac Heroina nulla apparerent Scorbuti ſigna pathognomonica, attamen multiplicium ſymptomatum συνδρομὴ & farrago id ipſum luculentiſſimè mihi evincere videbatur. Quæ fuerint generationis primordia à parentibus derivata, ſcire non potui. Solent enim Scorbutici Scorbuticos generare. Aër tamen

mari-

maritimus, in quo degebat, huic malo generando potuit esse satis; præsertim si mala victûs ratio accesserit: in qua fœmininus sexus, appetitui potiùs quàm rectæ rationi auscultans, plurimùm delinquere solet. In hoc affectu complicatissimo, viscerum vitio & coctionibus depravatis, magnam humorum crudorum, imprimis melancholicorum, colluviem in mesenterio, omento, primis viis locisque inter ventriculum, hepar & lienem mediis & utrique visceri vicinis, accumulatam fuisse, vero simile est; quæ postea peculiarem quendam, & Scorbuto proprium malignitatis gradum adepta, sanguini fuit communicata, & ipsis quoque visceribus malignam labem impressit; unde in Microcosmo variæ illæ & horrendæ turbæ & tempestates excitatæ. Etsi verò ob virium languorem, restitutio in hac Heroina vix esset expectanda, nihilominus tamen ad tempus aliquod ei succurrendum esse duxi; & in eum finem, habitâ febris ratione, venæ sectionem suasi, vel saltem venarum sedalium apertionem; sed neutram ullo modo admittere voluit. Sequentem itaque potiunculam propinavi ad primarum viarum everriculum, & alvinæ sentinæ deturbationem: ℞ *Radicum polypodii* ℥ß. *epithymi* ʒiij. *cochlearia*

Pij. foliorum sennæ ʒiij. *seminum fœniculi dulcis* ℈iiij. *infundantur per noctem in s. q. seri lactis: Manè, post unicam ebullitionem, fiat expressio cum colatura, in cujus* ʒiiß. *dissolve Syrupi magistralis ad melancholiam, & mannæ ana* ʒvj. *Cremoris tartari* ℈j. *Misce, fiat potio*; quâ hauſtâ, leniter ſuit purgata. Indè ad humores præparandos, & obſtructiones reſerandas aſſumpſit Apozema ℞ *Radicum filicis, Cichorii, Rhubiæ, fœniculi ana* ʒj. *Corticum tamariſci, fraxini, capparum ana* ʒß. *Herbarum agrimoniæ, fumariæ, ceterach, phyllitidis, becabungæ ana Mj. Summitatum abſynthii Pij. Seminum aniſi, fœniculi dulcis, aquilegiæ, petroſelini ana* ʒij. *florum borraginis, bugloſſi, geniſtæ ana Pj. fiat omnium decoctio in ſ. q. aquæ, addendo ſub finem vini Rhenani* ʒiij. *Colaturæ aromatiſetur ſantalo citrino, & Cinamom.* ℈j. *Cujus* ℔j. *adde ſyrupum de ſcolopendria, fumariæ compoſ. & cichorii cum Rhabarbaro ana* ʒjß *ſucci cochleariæ depurati* ʒiiij. *Miſce, fiat Apozema:* cujus doſis erat ʒiiij. Hoc abſoluto, per binas ſeptimanas uſa eſt Eſſentiâ antiſcorbuticâ ex ſpiritu trifolii fibrini, & cochleariæ mixtis, & extractis eorum adjectis, compoſitâ, & in vaſe circulatorio per dies aliquot in rubicundam eſſentiam

digesta; cujus assumpt. ℥j. pro vice, aquâ becabungæ & nasturtii aquatici dilutum. Pro viscerum verò corroboratione, præscriptum fuit Electuarium, ℞ *Conservæ fumariæ, cochleariæ ana* ℥j. *Conservæ borraginis, florum geristæ, melissæ ana* ℥ß. *Corticum citri condit.* ℥ij. *specierum Diarrhodon Abbatis, pulveris hepatici nost. ana* ʒij. *specierum diatrion santalon, Trochiscorum de capparibus ana* ʒß. *salis cochleariæ & absynthii ana* ʒj. *Syrupi acetositatis citri q. s. Misce, fiat Electuarium.* Pro potu usa est cerevisiâ mediocri, succis antiscorbuticis medicatâ. His per aliquod tempus vitam sustentavit; donec tandem, hydropis primordiis accedentibus, symptomatum mole gravatâ, extremum spiritum exhalaret.

OBSERVATIO XLIX.

Scorbutus confirmatus singulis annis recurrens.

Scorbutus inter morbos Saturninos, chronicos, & curatu difficillimos numeratur; qui, si similem visceribus dispositionem impresserit, vix unquam penitus eradicari potest, etsi malitia ejus debitis remediis sæpe in-

infringatur; atque ob eam causam, vel singulis annis, vel longiore temporis intercapedine, datis aliquibus induciis, pro victûs ratione, & aliis circumstantiis, de novo classicum canit; nunc iisdem, nunc aliis symptomatibus stipatus; & eo laborantes, fœminæ præsertim, per plures annos vitam protrahunt; quòd iis per catamenia scorbuticæ colluviei pars menstruatim evacuetur. Instantiæ loco sit omnigenarum virtutum decore instructa Matrona, D^na^ Maria, nobilis ac strenui Viri, D^ni^ Roberti Pelham, de Pago Compton, conjux lectissima, quadraginta circiter annos nata, staturâ mediâ, habitu corporis mediocri, sed cachectico. In hac Scorbutus per multos annos latens annuatim nunc vere, nunc autumno erupturiebat, nisi debito remediorum apparatu insultus præcaveret. Conquerebatur autem invasionis tempore de totius corporis lassitudine & gravitate, cum ineptitudine ad motum, anhelitûs difficultate, lumbagine, appetentiâ dejectâ, crurum œdematoso tumore, maculis & exanthematibus in iis efflorescentibus, facie inflatâ & pallidâ. Etsi verò in hac matrona, malo existente inveterato, & visceribus labefactatis, nulla perfecta cura esset speranda, attamen verno & autumnali

tempore eam fausto Apolline sublevavimus Apozemate digestivo: ℞ *radicum polypodii quertini, eichorei, petroselini ana* ℥j. *Scorzoneræ* ℥ß. *corticum tamarisci, capparum ana* ℥ß. *glycyrrhizæ rasæ* ℥vj. *Herbarum scolopendriæ veræ sive Ceterach, & fumariæ ana* M.j. *Cochleariæ, becabungæ ana* M.ß. *Epithymi* ℥ij. *Absynthii Romani p.* ij. *seminum anisi* ℥ij. *passularum exacinatarum* ℥vj. *fiat omnium decoctio in s. q. aquæ ad* ℥xx. *cum colaturæ, cui adde syrupi de scolopendria, fumaria, & epithymo ana* ℥jß. *Misce, fiat Apozema pro quinque vicibus.* Absoluto hoc, instituimus evacuationem per pilularum Elixir tartarearum, & stomachicarum cum gummis ana ℈j. adjectis refinæ jallapæ granis tribus; quibus diluculo devoratis, satis & cum ὑποχύσει alvus subducta. His præmissis, ad antiscorbutica devenimus, pilularum formâ, ob ventriculi reluctantiam, exhibita; habito simul corroborationis viscerum respectu. ℞ *pulveris Ari compositi* ℥j. *Corticis Winteranæ* ℥ij *specierum diarrhodon abbatis, diatrion santalon, trochiscorum de capparibus ana* ℈ij. *dialaccæ* ℈ijß. *Salis Martis* ℥ß. *salis cochleariæ, absynthii ana* ℈ß. *Extracti trifolii fibrini q. s. Misce, fiat massa, ex qua formentur pilulæ instar pisorum*; quarum assumpsit quatuor omni

ni manè, superhaustâ ℥j. spiritûs trifolii aquatici, aquâ cochleariæ diluti. Interim injuncta quoque proba victûs ratio, & potus medicatus: ℞ *Raphani rusticani* ℥xij. *Radicum helenii, seminum erucæ, petroselini Macedonici ana* ℥jß. *Radicum Ireos Florentinæ, & corticum Winteranæ ana* ℥j. *Bulliant in cerevisiæ recentis congiis quatuor, ad medietatis consumptionem; tum adde cerevisiæ recentis congios iiij. succi cochleariæ* ℔j. *Absynthii q. v. Infundantur vasi, cum flore cerevisiæ, ad fermentationem.* Cerevisiâ hac usa est, post sex dierum ætatem, pro potu ordinario; interdum solis succis cochleariæ, nasturtii aquatici, & becabungæ, cum cerevisia mixtis usa est. His paucis annuatim usurpatis, causa morbifica, licèt non fuerit penitus attrita, saltem aliquatenus enervata feriabatur, ut ægra sine magno incommodo rerum suarum satageret. Metuendum tamen, ne mensibus per ætatem cessantibus, malum ingravescat, ægrámque tandem jugulet.

OBSERVATIO L.

Calculus in renibus.

ETsi totius Medicorum chori unanimi consensu, in omnibus ferè corporis partibus calculi quandoque generentur, ut suprà ostensum; Nullibi tamen frequentiùs, quàm in renibus & vesica gignuntur. Nempe qua ratione in Macrocosmo quorundam fontium aquas in lapides & saxa converti; alias, quod in comitatu Oxonienſi videre est, quæcunque injiciuntur, ligna, stipites, animalia, paucorum dierum spatio, crusta lapidea obducere; liquores itidem in quorundam fontium cavernis, ut fit in agro Bristolienſi, in gemmas, strias & pyramidales columnas concrescere videmus; ut de Ciconibus Thraciæ populis, ad Hebrum fluvium habitantibus, apud Ovidium videre est, his versibus;

Flumen habent Cicones, quod potum saxea reddit
Viscera, quod totis inducit marmora rebus.

Et Vadianus in comment in libr. 1. Melæ, ex Alberto citat, qui viderit Chirothecam immer-

immersam in quodam Germaniæ fonte lapideam factam fuisse. Similem huiusse scribit Gem. Frisius, Fridericum Imperatorem à se mersam in quodam Gothiæ fonte. Pariformi sanè ratione, in Microcosmo calculos in renibus & vesica coagulari & generari, vero simile est. Scilicet ut Plastes ex argilla & sabulo lateres & vasa fictilia fingunt, quæ tandem in clibano, ignis fervore, in lapidis duritiem siccantur; ità spiritus renum lapidificus, ex materia dispositâ, & succo lapidescente, alimentorum salino acumine turgidorum, fæculentiâ genito, imprægnata, in renibus & vesica, tanquam in clibano, internâ vi & virtute suâ calculos coagulat, eósque variæ magnitudinis, coloris & formæ. Multi mihi occurrerunt in praxi mea, calculis renalibus laborantes; sed nullus, qui plures paroxysmos passus sit, & frequentiùs hujus mali carnificinâ emaceratus fuerit, adeò ut vix triduum per aliquot annos ab ejus crudeli tyrannide immunis esset, ac spectabilis Vir, Dnus Johannes Eyres, cui Deus lares fixit in insula Purbeciana, octuagesimo proximus, staturâ procerâ, & habitu pleno ac carnoso, temperamento sanguineo-bilioso. Conquerebatur autem paroxysmi tempore de acerbissimo re-

num & ilium dolore, nunc dextram, nunc sinistram partem crudeliter lancinante, cum urina pauciſſima, eáque utplurimùm cruenta, interdum etiam penitus suppressa; accedente nauseâ, & enormi vomitu. Ab hoc viro, optimo sanè, & meliori fortunâ digno, rogatus, ut ei operam meam medicam locarem, & in tantis dolorum tormentis, si fieri posſit, subvenirem; suasi, ut omissis diureticis & lithontribis, quibus vulgi consilio usus erat, quæ vitioſos humores in primis viis hærentes, ad renes deducunt, ipsúmque calculum in anguſtas urinæ vias præcipitant, & impingunt; verno & autumnali tempore quotannis lenem inſtitueret evacuationem materiæ calculoſæ, antequam ad renes perveniret; intermedio quoque ſpatio ſingulis ſeptimanis, vel saltem menſibus, drachmam pilularum de terebinthina Cratonis devoraret. Interim urgente paroxyſmo, autor ipſi fui, ut alvum elueret humectante & emolliente Enemate, atque ſimili uteretur fotu, ac litu cum axungia cuniculi, ſucco parietariæ cocta; ut his viis laxatis, patentioribus, & lubricis redditis, calculus cum minori difficultate & dolore excerni posſit; in eundem finem internè uteretur oleo amygdalarum, ex decocto radicum

cum

cum althææ, syrupo ejusdem dulcorato, addito succi limonum tantillo. Interim suasi, ut singulis matutinis, non interrupto filo, biberet infusum ligni nephritici in aqua lactis, adjecto Vini Rhenani tantillo; pro potu etiam ordinario cerevisiam hauriret seminibus dauci imprægnatam, in qua lignum nephriticum esset infusum; quibus duobus remediis longo tempore continuatis, tantum effecit, ut qui septimanatim Nephritidis æstu efferveſceret, posthac vix unum aut alterum paroxysmum, eúmque leviorem quàm antea, per integrum annum pateretur. Hujus ligni efficacissimis viribus prædita efficaciam in aliis quoque renum affectionibus, urinæ difficultatibus, jecoris & lienis obstructionibus detentis, observavi.

OBSERVATIO LI.

Urinæ omnimoda suppressio à calculo, lethalis.

CAlculus renum, omnium medicorum suffragio, statuitur morbus periculosissimus; cùm gravissima inferat mala; imprimis verò urinæ suppressionem, ubi ab eo ureteres obstruuntur. Id quod, proh dolor! accidit

accidit Viro, quem ob ſtemmatis non tantùm claritatem, ſed & morum & vitæ elegantem civilitatem, harmoniam & concentum ſuaviſſimum, amanter complexi ſunt omnes; in quo mirâ bonitate & gravitate pietas & virtutes multæ concertabant & conſpirabant, Nobiliſſimo Domino Thomæ Trenchârd, Equiti aurato, ſeptuagenario, proceræ ſtaturæ, habitu corporis craſſo & obeſo. Erat autem in victu admodum incautus, Vino albo Gallico aſſuetus, cujus aſſumere ſolitus erat hauſtum ante ſingulos paſtus. Hic cùm frequenter dolore nephritico admodum vehementi, ex calculo renum, cui adulti maximè ſunt obnoxii, ut pueri magis veſicæ calculo infeſtantur, afflige retur; quorum plures per intervalla excrevit; eundem tandem dolorem graviſſimum incurrit, cum vomitu primò pituitoſo, poſtea etiam bilioſo vario, & urinæ omnimodâ à calculo ureteribus impacto, majori forſan, quàm tranſire poterat, ſuppreſſione. Dolebat autem rene ſiniſtro tantùm; ut mirari ſubeat, quòd urina nulla per renem dextrum in veſicam flueret. Nec enim ullam gravitatem aut dolorem in dextra lumborum regione percipiebat. An ob imbecillitatem renum, dexter officio ſuo non perfungebatur;

fungebatur; an potius per ſympathiam & condolentiam factum, quò minùs urina per renem dextrum profluëret? Huic Viro Nobiliſſimo meique amiciſſimo, ſæpius in nephriticis dolorum tormentis feliciter medicinam feci. Nunc iterum vocatus, quibus poteram remediis, cùm internis, tum externis, clyſteribus, fotibus, linimentis, dolorem ſedantibus, & flatus diſcutientibus, emollientibus, relaxantibus, adhibitis etiam cucurbitulis ſine ſcarificatione, & aliis, Viro huic nobiliſſimo ſuccurrere laboravi, ſed fruſtrà & ſine ſucceſſu; ægro tandem à lotii retentione toto corpore tumido, & anheloſo, nono invaſionis die fatis cedente. Hujus corpus à morte libenter ſecáſſem, ſed impetrare non potui.

OBSERVATIO LII.

Calculi in renibus concreti lethales.

RENes & veſica, autore Montano, ubi ſemel aut bis afficiuntur, ut plurimùm redduntur imbecilliores, & noxis promptè ſuſcipiendis aptiores. Imprimis verò, qui calculum aut urinæ difficultatem, vel totam ſuppreſſionem paſſi ſunt, vix præſervari poſſunt,

sunt, quin in idem malum recidivam patiantur, idque cum vitæ discrimine. Exemplo nobis sit Johanna, Spectabilis Viri Dⁿⁱ Phillippi Stansby, Aromatarii Dorchestrensis, conjux; ingenio, pietate, & probitate lectissima, & mariti amantissima, atque in re domestica administranda prudentissima, annos septem circiter supra quadraginta nata, habitu corporis gracili & raro, temperamento bilioso. Hæc cùm per periodos à pluribus annis ex calculo laboraret, quorum plures rejecit, arenulis verò continuò ferè molestaretur, nec ullâ præcautione uteretur, etsi paroxysmo urgente ad levandum dolorem medicamenta quædam, sed pauca admitteret; in idem tandem malum denuò incidit, cum acutissimo circa renes, dextrum præsertim, dolore; ità ut aculei infixi sensum præberet; accedente gravi vomitu, quo assumpta quævis, præter biliosa plurima, rejiciebat; lotio primùm præter morem tenui aquæ instar existente, postea etiam penitus suppresso, & ad totum regurgitante. Varia huic matronæ fuerunt adhibita; sed renuente Apolline, morbi magnitudine & vigiliis superata vitæ finem fecit. Dissecto à morte cadavere, inventus est in sinistro rene calculus, amplo caudice principium sumens, in

duos

duos ramos seu radices, instar dentium maxillarium, magis tamen circa finem à se invicem distantes, juxta canaliculorum vasis urinarii formam, divisus; unciæ unius pondere; rene toto absumpto, ut nihil præter membranam restaret. In dextro verò rene, in quo crudelioribus afficiebatur dolorum tormentis, repertus alius calculus rotundior, quatuor scrupulorum pondere. Ab his cruciatûs & interitûs causa; reliquis viscеribus sanis existentibus.

OBSERVATIO LIII.

Vesicæ calculus post mortem deprehensus.

CAlculos cùm in renibus tum in vesica generari, idque non tantùm in pueris, sed & quandoque in senibus, eósque stupendæ magnitudinis, uno omnes ore confitentur medici, & quotidiana experientia testatur. Meminit Zacutus Lusitanus calculi, in vesicæ cavitate inventi, rotundi, durissimi, albicantis coloris, octodecim uncias pendentis. Alium habuit è dissecto corpore extractum Antonius Van der Lynden, Medicus apud Belgas doctissimus, triginta duarum unciarum pondere constantem, durissimum,

mum, compactum, filicis colore, triangularem, ex quo, cum ferro, ut ex filice, eliciebatur ignis. Conspiciendus quoque est Londini, Angliæ ocello, calculus triginta quatuor unciarum pondere, in vesica Theologi cujusdam notissimi à morte inventus. His addam aliud exemplum. Laborabat Vir nobilissimus D^nus^ Guilielmus Poole, Baronetus, Cocham in Devonia habitans, ultra sexagesimum aliquot annos progressus, habitu pleno, febri quadam lentâ, ut plerumque solent senes, cum apepsia, virium languore, aliisque symptomatibus, à medico ejus ordinario mihi recensitis; qua tandem jugulatus mortalitatem exuit: Aperto post mortem corpore, inventus in vesica urinaria calculus durissimus, pyriformis, in medio secundùm longitudinem pervius; Urinâ ex eo, tanquam canali quodam, sine omni impedimento profluente, quatuordecim unciarum pondere constans. In hoc nobili Viro nulla apparebant calculi signa, quæ quidem fuerint observata; nullus ponderis sensus, nulla unquam calculi in vesica caogulati suspicio; ut miretur quis, non sine causa, quomodo fieri potuerit, ut tantæ molis & ponderis lapis ab ægro non discerneretur.

OBSER-

OBSERVATIO LIV.

Bini calculi in muliere è vesica excreti.

CAlculis, homini cum brutis communibus, Mulieres, quàm Viri, minùs sunt obnoxiæ; & si quando iis infestantur, faciliùs ab iis liberantur, idque duplici ratione. Unâ, quia ampliorem & breviorem urinæ meatum habent, ut constat anatomiâ: Alterâ, quia calculi materia, unà cum sanguine menstruo, singulis mensibus expurgatur. Hoc ipsum sequens historia probat. Alebat in familia sua Vir nobilissimus Dominus Thomas Trenchard, Eques auratus meritissimus, vetulam quandam viduam, probam & laboriosam, everrendis ædibus, quas Wolvetonii in Dorcheſtriæ vicinia satis magnificas possidet, lavandis etiam & extergendis patinis, aliisque ejus generis vilibus officii muneribus obeundis destinatam, ultra sexagesimum ætatis annum progressam, habitu corporis crasso, calculo à multis annis & urinæ stillicidio atque aliis symptomatibus crebrò excarnificatam. Hæc misella, vitæ suæ studiosa, cui nomen erat Evans, medicamenta ab Hero calculoso relicta, imprimis

primis aquam nephriticam à me ei præscriptam mihi familiarem, & multo usu probatam, degustare solebat; cujus hæc est descriptio. ℞ *fragrorum* ℔iiij. *Vini malvatici* ℔iiij ℥ß. *spiritûs juniperi* ℔ß. *aquæ è radicibus petroselini diligenter destillatæ* ℔ij. *Hederæ terrestris viridis* Miij. *Radicum saxifragiæ* ℥j. *Nucleorum Persicorum, & ceraſorum contusorum ana* ℥vj. *stent in vase clauso per mensem, postea destillentur è vase vitreo.* Hujus usu, quæ ei plurimùm arridebat, & linimentis ex unguento dialthæas, & oleo scorpionum commixtis, vesicæ regionem inungendo, excrevit duos calculos, juglandis majoris cum suis integumentis magnitudine; nullo alio incommodo, quàm quòd urinam imposterum continere non poterat.

OBSERVATIO LV.

Calculus è perinæo excretus.

CAlculum non tantùm in renibus & vesica, sed & in plurimis aliis corporis partibus sæpe generari, suprà affirmavimus. Seni cuidam gregario, in ædibus Abbotsburianis Viri nobilissimi, & de patria optimè meriti, Domini Johannis Strangways, Equitis

tis auratis, quæ postea, proh dolor! infelici bello intestino, Vulcano conflagrarunt, officiali funere, ut solent apud nobiles & magnates, summa diligentia fungenti, obortus erat tumor magnus & dolorificus in perinæo, ut nullo modo obambulare posset, sed lecto affixus decumbere cogeretur, noctes totas insomnis transigens. Applicato cataplasmate emolliente & maturante ex radicibus althææ & liliorum alborum, herbis malvæ, parietariæ & camomillæ, floribus ejusdem & melilotæ, seminibus fœnugræci & lini, nec non carnis pinguibus in aqua coctis, & aliis parato, tumor paucorum dierum spatio ad suppurationem perductus; quo rupto, prodiit calculus tres & amplius pendens unçias, & vulnus brevi tempore sanatum.

OBSERVATIO LVI.

Urina cruenta sine dolore.

Sanguis à multis partibus ad urinæ vias transferri potest, & lotium cruentum reddere. Sæpissime à renibus cum urina permixtus profunditur; raro ab aliis partibus; idque vel per anastomosin, rixim, diabrosin,

aut diapedesin vasorum, ad illas partes delatorum. Cujus rei causæ à practicis variæ allegantur. Hoc loco exemplum proponam illius cruentæ mictionis, quæ è renum vasis effluxionis primordia derivavit. Honesta matrona, Sara, spectabilis viri Dni Johannis Hill, senatorii in urbe Dorchestrensi ordinis, omnis generis ferramentis vendendis, locupletati, conjux lectissima, gracilis, raræ & tenerrimæ texturæ, biliosa, quinquagenaria; cui nec attagen famosa, nec conchylia, nec vina deerant falerna; conquerebatur de appetitu dejecto, sitis urgebat solito major, urinam cruentam cùm interdiu, tum noctu maximè, corpore excalefacto, absque omni tamen lumborum dolore, reddebat; neque in ipsa excretione ullo dolore afficiebatur. Aberat febris, nec quicquam incommodi percipiebat, nisi quòd corpus extenuari, & vires quodammodo languescere sentiebat. Cùm igitur nulla adessent calculi, aut ulceris alicujus indicia, rem totam in sanguinis acrimoniam, & renum debilitatem conjiciendam duxi. Præscripsi itaque Apozema ad sanguinis fervorem corrigendum: ℞ *Radicum cichorii* ℥vj. *foliorum lactucæ, plantaginis, portulacæ, equiseti, bursæ pastoris ana* Mj.

Mj. Seminum frigidorum majorum, portulacæ, acetosæ ana ℥j. *florum nymphææ, rosarum, violarum ana Pj. jujubarum n° v. liquiritiæ* ℥ß. *Coquantur in aqua hordei. Colaturæ* ℔j. *addatur dissolutio gummi tragacanthæ, & arabici ana* ℈ij. *in aqua portulacæ facta, syrupi portulacæ, & rosarum siccarum ana* ℥jß. *Ms.* cujus assumpsit ℥iiij. pro vice, cum ʒß. trochiscorum Gordonii. Purgationem instituit bolo ex cassia aq. plantaginis extracta, additâ tamarindorum pulpâ, & Rhabarbaro. Ad renes corroborandos usa est Electuario ex conf. rosar. cynosbati, & diacydon. s. adjectis troch. de Carabe. Quibus aliquandiu continuatis, fausto Apolline convaluit, & lactis asinini potu valetudinem confirmavit.

OBSERVATIO LVII.

Sanguinis mictus post redditam Urinam.

SAnguinem à multis partibus ad vias urinæ pervenire, interdum etiam ex ipsis urinæ viis, & vasis in eas desinentibus, effluere, non est à veritate alienum. Ità Vir nobilissimus & strenuus Dnus Ludovicus Dives, Eques auratus, constitutionis biliosæ, in

vigore ætatis suæ constitutus, violentis exercitiis assuetus, cùm Abbotsburii apud Nobilissimum socerum suum Dnum Johannem Strangways, Equitem auratum, commoraretur, à reddita urina, statim sanguinis puri, sinceri & impermisti cochlear circiter unum minxit; non sine acutissimo per horæ quadrantem penis dolore. Ad hunc accitus, sanguinem è pene profundi, apertâ aliquâ, in eum desinente, venâ judicavi; eò quòd sincerus esset, & mox post lotium dictâ quantitate prodiret. Huic itaque nobili Viro, revulsionis ergô, hepaticam secandam curavi, detractis octo unciis sanguinis, præsente plenitudine. Huic purgato per cassiam cum Rhabarbaro corpore, suasi trochiscorum alkakengi usum; quorum assumpsit scrupulos duos bis in die ex aqua plantaginis, syrupo de succo portulacæ pro libitu dulcorata; atque his, paucorum dierum spatio, ab hoc malo fuit liberatus.

OBSER-

OBSERVATIO LVIII.

Vesiculæ sphæricæ à renibus excretæ.

ETsi vesica velut laguncula quædam excipiendæ urinæ à summo rerum opifice sit fabrefacta, quam retinet asservátque ad tempus, nè continenter & intempestivè eam reddere cogamur: Interdum tamen aliæ quoque res præter naturam ex eadem excernuntur; quarum exempla passim apud practicos recensentur; id quod de Renibus quoque verum est, in quibus, præter calculos, & aliæ res præter naturam quandoque generantur. Hujus rei exemplum mihi occurrit in praxi mea, in viro quodam gregario, sed honesto, trigesimum annum egresso, Georgio Gillet nomine, pannis laneis tondendis victum quæritante. Hic cùm ad me consilii causâ accessisset, de intolerabili lumborum dolore querulus, cum nausea & vomitu; calculum aut arenulas tanti doloris causam esse ratus, autor ei fui, ut per dies aliquot, injecto priùs enemate emolliente, devoraret Terebinthinam cypriam cum pulvere liquiritiæ in pilulas redactam; cujus usu, non sine summis do-

lorum tormentis, & urinæ difficultate, vesiculas exactè sphæricas, ejusdem omnes magnitudinis, quales sunt globuli illi, qui à tormentis seu bombardulis minoribus, Equitibus usitatis, ejaculantur, quindecim, si rectè memini, numero rejecit crassissimâ substantiâ eáque pellucidâ; tres vel quatuor aquæ limpidissimæ guttas in se continentes; turgidas atque duras adeò, ut forti digitorum compressioni resisterent, nec facilè frangi potuerint; reservatæ tres quatuórve dies penitus contabescebant & dissolvebantur. Vivit adhuc vir hic & rerum suarum satagit. Sic vir quidam Exoniæ incola, integritate & autoritate plenus, postquam de lumborum dolore aliquandiu conquestus esset, tandem cum urina rejecit plures vermiculos crinitos & atro-virescentes, hordei magnitudine, cùm mortuos tum & vivos; adeò quidem vivaces, ut vitæ fugâ consulturi è matula ocyùs reperent; à quibus meo consilio liberatus est. Luxuriat quippe in vesica quandoque humor quidam lentus, viscidus, & pituitosus; ex quo, calore nativo & vitali ipsum informante, animalcula istiusmodi facilè generantur, non secus ac alia animalia ex Sole procreantur; cùm nimirum materia apta

est

est ad illius vim susciendam. Alius minxit corpusculum membranaceum, molle, & concavum, seminis cucurbitæ formam referens.

OBSERVATIO LIX.

Diabetes ab Arthritide diuturna, lethalis.

Διαβήτης à διαβαίνω, id est, transeo, quòd urina citò transeat, dicta; aliis hydrops ad matulam, aliis urinæ profluvium dictum, affectus est rarissimus, à Galeno bis solùm visus; quem, ob raritatem, ab Hippocrate non observatum fuisse, notat Doctissimus Mercurialis; cujus causam reddere difficillimum; & in qua reddenda practici plurimùm variant, & inter se dissentiunt. Mihi in mea quadraginta annorum praxi semel tantùm obviàm factus, cujus hæc est historia. Nobilissimus Vir Dnus Franc. Chettle, armigeri ordinis, homo admodum festivus & in colloquiis salibus abundans, in vicinia Blandfordiæ habitans, staturæ à mediocritate ad procéritatem vergentis, habitu carnoso, ultra annum ætatis quadragesimum progressus; postquam indè à vicesimo ætatis anno creberrimè

berrimè paroxysmis arthriticis, nunc pedes nunc manus, interdum etiam cervicem, aliásque partes affligentibus, miserè excarnificatus, vitam doloribus plenam transegisset; tandem à paroxysmo quodam solitò leviore, naturâ forsan succumbente, ut humores vitiosos amplius ad articulos expellere non potuerit, febri continuâ, non multùm tamen ad sensum ardente, corripiebatur, cum urinæ profluvio, quam adeò copiosam per quatuor dies noctésque profudit, ut multos congios impleret; aderat sitis inexplebilis, qua nec majori Tantalum apud inferos excruciatum crediderim; linguâ existente scabrâ, aridâ & nigrâ, ut cereviſiam, qua unicè delectabatur, continuò postularet, ídque tantis precibus, ut nullus esset denegationi locus; quam pleno poculo, instar Tricongii Mediolanensis, de quo Plinius, hausta, mox primis diebus, parùm coctam, & postea morbo ingravescente prorsus immutatam reddebat; de insigni in viscéribus æstu, & ardore continuo querulus. Varia à me tum & alius cujusdam Medici tandem communi consilio, adhibita fuerunt huic Viro afflictissimo præsidia. Verùm, ut malum hoc plerumque lethale esse solet, ità

&

& huic Viro optimo lethum acceleravit; eúmque, effluxo quarto à primo insultu die, è medio sustulit; dignum sanè, qui suorum & patriæ bono diutiùs vitæ usurâ frueretur, nisi Deo aliter visum fuisset, in cujus voluntate acquiescendum. Probabile est, in hoc viro optimo materiam, arthritidis causam, à natura succumbente ad articulos minimè propulsam, metastasi quadam ad hepar, ventriculum, & partes eas, quæ aquosum humorem è ventriculo & intestinis ad hepar & lienem ferunt, sed renes maximè, translatam fuisse, & huic malo ansam præbuisse; ut solet arthritis in varios morbos, & hi in illam frequenter transmutari. Imprimis verò articulares dolores in jecinoris affectum transire, & contrà, observavit Hieron. Gabucinius; sæpissimè quoque renales morbos in podagricos & articulares, & hos in illos permutari, testatur Trincavellius doctissimus, de ratione curand. partic. affection. lib. 12. cap. 1.

OBSER-

OBSERVATIO LX.

Urinæ copia à potu aquæ ſpermatis ranarum.

Mulier quædam Dorcheſtrenſis, Anna Buttler, Rogeri Heiden chirurgi filia, & ipſa Chirurgiæ, aquíſve herbarum deſtillandis dedita, cùm fortè ægrotaret, poſtulavit à filia aquam Cardui benedicti, ad ſudorem eliciendum. Illa verò incautula, errore quodam, in Medicina non minùs, quàm in bello periculi pleno, loco aquæ Cardui, obtulit ei hauſtum aquæ ſpermatis ranarum; qua ebibitâ, cœpit pejus habere; ſed unâ atque alterâ effluxâ horâ, incredibilem per triduum reddidit urinæ copiam, ſine alio majori incommodo; niſi quòd ſiti quodammodo premeretur, & veſiculæ quædam in cute paſſim efflореſcerent.

OBSERVATIO LXI.

Virilitas extincta ſolo Camphoræ odoratu.

Ut multa extant in Medicina remedia, libidinem & Venerem languidam accendentia; ità & non pauca reperiuntur eandem extingentia, quæ Græcis φθόρια nuncu-

nuncupantur, quòd occultis qualitatibus ad extinguendum ſemen, & impediendam conceptionem faciant. In horum cenſu primas facilè tenet Camphora, arboris cujuſdam in India orientali naſcentis reſinoſa lachryma. Hanc plerique medici, experientiâ edocti, Veneris ſtimulum arcere, conceptúmque impedire, tradunt; Julius verò Cæſar Scaligerus exercit. 104. Sect. 8. idem, contra Cardanum, neſcio quibus rationibus adductus, pernegat; ſed citrà veritatem; cùm experientia, rerum magiſtra, contrarium probet; quod ſequens exemplum præter alia evincit, in mea mihi praxi obvium. Vir quidam nobilis Carolus Brune, cum nobiliſſimo fratre ſuo Athelhamſtonii pro tempore commoratus, homo quadratus, utpote nec pinguis, nec macilentus, temperamenti ſanguinei, quadraginta circiter annos natus; hic in venerem pronus, cùm uxore ſuâ immaturâ morte privatus, neſcio cujus conſilio, aut qua de cauſa, niſi forſan caſtitatis præſervatione, crebro & quotidiano Camphoræ ſolùm odoratu, omnem amiſit virilitatem; ità quidem, ut funerata illi eſſet pars illa corporis, cum Encolpio apud Petronium loquendo, qua quondam Achilles fuerat, atque frigidior rigente

gente brumâ confugiſſet in viſcera, mille operta rugis. Huic inſuper malo acceſſit ventriculi languor, & totius imbecillitas. In hoc viro camphora proculdubio Veneris fomites diſcutiendo & ſiccando ſuſtulit, minimè verò eos alterando immutavit, aut frigefecit. Nec enim frigida eſt, ſed calida, & partium ſummâ tenuitate prædita; id quod inflammabilitas ejus, qua accenſa in ipſa etiam aqua ardet, ſapor ejus & odor abunde evincit. In his anguſtiis, de reſtituendo virilitate, & recuperanda valetudine ſolicitus, meam imploravit operam; cui ut pro virili opem ferrem, præſcripſi maximè convenientem diætam, ex iis quæ probè nutriunt, & copioſum flatuoſúmque generant ſanguinem, & ſpiritus vitales recreant; concoctu quoque ſunt facilia, & promptè diſtribuuntur; qualia ſunt ova recentia ſorbilia, juſcula ex iis cum vino præparata, addito ſaccharo & cinamomo. Nuces etiam pineæ, amygdalæ, uvæ paſſæ, & ejus farinæ alia; nec non capita cinaræ, de quibus poeta,

Hunc tibi jus pingue coquit, præſtantior indè eſt,
Ibit & in numeros ſic Venus apta ſuos.

Quæ

Quæ quidem Adrianus Spigelius, tanquam inefficacia, rejicit; sed alii laudant. Apud me verò illius authoritas non tantam vim habet, ut longæ experientiæ multorum præjudicare possit. Concessi quoque Vinum generosum, ventriculi gratiâ, & Veneris ratione; Sereni autoritate fretus, dum ait, Languidus antiquo purgetur penis Iaccho. Ad stimulum verò addendum, ordinavi Electuarium: ℞. *Conservæ florum tunicæ, Electuarii è sassafras ana* ℥ij. *Radicum Eryngii condit. Rosatæ novellæ, ana* ℥j. *Diasatyrii* ℥ß. *Nucis moschatæ conditæ, corticum citri condit. ana* ℥iij. *Seminum Erucæ* ℥ij. *Ambræ grisæ granæ quinque; Misce, fiat Electuarium auro cooperiendum:* quo non tantùm ventriculus, & totius debilitas emendata, sed & Veneris ignavia plurimùm correcta. Sub lecti verò introitum devoravit tres vel quatuor pilulas, quæ constabant ex seminis Erucæ ℥j. piperis albi ℈ij. Asæ fœtidæ ℈j. cum syrupo conservationis Zingiberis efformandæ. Extrà interim inunxit perinæum & genitalia unguento martiato, & oleo Nucis moschatæ per expressionem facto, addito moschi tantillo, & olei de piperibus momento. His aliquandiu usurpatis, Vir hic amissam virilita-

rilitatem recuperavit, seque mihi gratum præstitit.

OBSERVATIO LXII.

Testis siniſtri durus tumor resolutus per ulcuscula in mento obortа.

QUàm mirabilis sit testium & partium diaphragmate superiorum consensus, Hippocrates, Medicorum princeps, diligenter expressit Sect. 1. lib. 2. Epid. Cùm testis, inquiens, intumescit à tussi, memoriam renovat societatis pectoris, mammarum, genituræ & vocis. Testium verò cum mento consortium non memini me ullibi unquam legisse. Esse tamen hujusmodi sympathiam quandam, sequens historia declarat. Vir reverendus Dnus Amesius Short, verbi divini quondam in urbe maritima Lymæ Regis Minister fidelissimus, quinquagenario proximus, mediocris staturæ & corpulentiæ, temperamento melancholico præditus, laborabat siniſtri testiculi duro, exigui doloris, tumore, ovi anserini magnitudinem æquante; sanguinem pituitosum & crassum, melancholico permistum, longo temporis defluxu concretum & induratum, pro vero autore

autore habente. Hic vir bonus de cura hujus mali admodum anxius, variorum Chirurgorum domi & foris operâ ſine fructu, imò cum damno uſus, tandem & meum conſilium auxiliúmque imploravit. Deſperaveram ego de hujus tumoris cura, probè noſcens, eum magnâ curâ & diligentiâ tractandum eſſe, cujus ea eſt indoles, hoc ingenium, ut medicæ manui pertinaciter reſiſtat, & gravibus quandoque accidentibus ſit obnoxius. Nihilominus ne virum hunc meo conſilio deſtitutum reliquiſſe viderer, purgato per pilulas melanagogas corpore, applicare eum juſſi Emplaſtrum de cicuta cum ammoniaco; quo per tres circiter ſeptimanas continuato, tumor reſolutus; materiâ ejus ad mentum, pluribus eò loci exortis ulcuſculis, per metaſtaſin tranſlatâ; quæ brevi exſiccata & ſanata fuerunt.

OBSER-

OBSER

OBSERVATIONUM MEDICINALIUM LIBER QUARTUS.

OBSERVATIO I.

Tumor uteri Scirrhosus.

CONquerebatur honesto loco nata Matrona, Martha Brag, vidua, Edowardi Brag, civis Dorchestrensis, quondam conjux, de tumore imum ventrem occupante, meum de eo consilium implorans. Contrectato hypogastrio, sedulâ exploratione inveni justam conquerendi causam, circa uterum hærentem; tumorem videlicet durum, & penè, si non planè, Scirrhosum; qui proculdubio antiquiora, quàm imaginabatur, habebat generationis suæ primordia; humoribus crassis & terrestribus

circa hanc muliebris corporis sentinam insensibili collectione congestis, cum magno, licèt non vitæ, saltem incrementi periculo. Erat autem tumor iste indolens, quamvis ægra, flatibus vicina intestina percurrentibus, sentiebat aliquando vellicationes; proculdubio à distensione. Quantum conjecturâ consequi poteram, inter membranas uteri ligamenta constituentes, paulatim succreverat tumor hic præter naturam; Huic jam nimiùm adulto, omni ingenio obviàm eundum duxi, cùm antecedentis causæ diversione, & congruâ evacuatione; tum conjunctæ dissipatione; quod nisi peragatur, metus esse videbatur, ne tumor in immensum auctus, non tantùm obsit ipsi utero, sed & hepar, partésque omnes naturales trahat in funestum consensum. Frequentes igitur instituta purgationes pilulis de Ammoniaco, quibus subdebatur calcar, additis trochiscis alhandal: & has devoravit duabus horis post cœnam. Harum loco permutationis causâ, ne natura uni medicamento assuesceret, usa est Electuario cum gummi Ammoniaco. His duobus aliquando permistus fuit scrupulus Mercurii crudi, additis granis sex florum sulphuris, quibus in discussione nihil invenit efficacius, sine ullo ptyelismo. Interim &

potus

potus cereviſiæ medicatæ fuit ordinatus ex multo ligno ebeni, radicibus ſcrophulariæ majoris, graminis bulboſi, cynogloſſæ, filipendulæ, aſphodeli, potiſſimùm autem cum multa ſquama ferri circa incudem collecta, cujus metalli magnam vim in uteri tumoribus duris, etiam ad cancrum inclinantibus, aſſeverat Mercatus, Medicus doctiſſimus & experientiſſimus. Quoad externa, præter fotus, applicatum primò fuit cataplaſma cum multis radicibus crudis Brioniæ nigræ, quam ſigillum Beatæ Mariæ vocant, Bryoniæ albæ, cucumeris aſinini, & cyclaminis: Poſtea etiam Emplaſtrum de cicuta cum ammoniaco, additâ Mercurii crudi portione. Interea non omiſſus creber clyſterum uſus, qui ex decocto valde emolliente facto in jure omaſorum concinnati fuerunt, ità ut in unciis duodecim liquoris diſſolverentur mellis cum mercuriali, acantho & cynogloſſa præparati ʒij. infuſionis croci metallorum ʒiij. vitellorum ovi n°. ij. Miſce, & diutiùs retineat in corpore. His paucis per plures ſeptimanas continuatis, tumor bonis ægræ rebus diſcuſſus. Verno tamen tempore alia erant præſcripta, ad valetudinis ægræ hujus confirmationem.

OBSERVATIO II.

Chlorosis.

SExus fœmininus variis morbis obnoxius est, præ Viris. Neque enim eos solùm morbos, quos Viri, sæpe & ipsæ sustinent, sed & sibi peculiares patiuntur, eósque satis multos. In horum censu est chlorosis, quæ recentioribus morbus virgineus nuncupatur; quòd virginibus sit peculiaris, & eas frequenter infestet, cùm viro jam maturæ ex ephebis excesserunt: Brabantiorum verò Matronæ, febrim albam, ob faciei pallorem, & amatoriam appellare solent; quum palleat omnis amans, & color hic sit aptus amanti. Hoc affectu gravissimè laborabat Maria, Viri Spectatissimi, D^ni^ Andreæ Loderi Causidici, Dorchestriæ habitantis, filia natu maxima, quatuordecim & quod excedit ultrà, annos nata, raræ & tenerrimæ constitutionis puella, in victu admodum incaptula. Hujus puellæ suavissimæ faciei indoles, quum antea roseo genarum labiorúmque rubore tincta floruisset, ea modò, velut exanguis, triste palleſcebat; Cor, vitæ fons & domicilium, ad citatiorem corporis motum, palmo contremiſcebat;

tremiscebat; loca alta & acclivia ascendendo, spirandi difficultatem patiebatur; de ventriculi fastidio & absurdorum desiderio; nec non, capitis dolore frequenter conquerebatur; cum totius gravitate & segnitie, ità ut in camino ad ignem toto die sedere affectaret, nisi à matre ad domestica negotia obeunda incitaretur. Catamenia nunquam erat passa. Ad hanc puellam à parentibus vocatus, universam hujus mali rationem in venarum præcordiorum obstructione consistere judicabam, ob sanguinis crassi affluxum & permanentiam. Cui ut cum fructu mederer, ventriculo cruditatibus oppresso propinavi primò, ad eum per superiora everrendum, vinum squilliticum oxymelite dilutum, quod cum εὐφορίᾳ operationem suam peregit. Hinc, cùm delicatula esset, nec magni medicamentorum apparatûs capax, ad reserandas viscerum obstructiones, & vitiosorum humorum è toto corpore evacuationem, usa est jusculis per plures dies: ℞ *Radicum asparagi, apii, petroselini ana* ℥ß. *foliorum agrimoniæ, betonicæ, hyssopi, capillorum veneris, & nepetæ ana* M ß. *corticum tamarisci, capparum ana* ℥iij. *Macis* ℥ß. *Bulliant cum pullo gallinaceo pro tenui jusculo*, cujus assumpsit haustum omni manè; dissol-

vendo in quovis, cremoris tartari & pulveris Aronis compositi, ana grana quindecim. In alternis præterea jusculis hausit ptisanæ laxativæ cochlearia quatuor; unde alvus egregiè soluta, ut aliis non fuerit opus, in gracili admodum & tenerrima corporis constitutione, exolvi apta. His absolutis, pro majori viscerum deoppilatione, eorúmque robore, præscripsi ei pilulas: ℞ *Dialaccæ* ʒij. *specierum diarrhodon abbatis, & trochiscorum de capparibus ana* ʒj. *pulveris hepatici* ʒß. *Salis Martis* ℈j. *Misce, fiant pilulæ instar pisorum cum syrupo de Eupatorio*, quarum assumpsit n°. iiij, omni manè, superbibendo haustum vini vel cerevisiæ absynthitidis cum trium horarum jejunio; continuando harum usum per septimanas aliquot, quibus ingens huic puellæ accessit commodum, ità ut pleraque symptomata evanescerent, redeunte in facie florido colore. Harum pilularum usu quoties alvus pigra calcari opus habebat, in promptu erant pilulæ ex alephanginis & stomachicis cum gummi invicem permixtis conflatæ. His optimè restituta est puella; in idem tamen malum relabi prona; quòd eo inveterato tota corporis œconomia eversa, accedente cum primis improbâ victûs ratione, quæ huic morbo generando satis est.

OB-

OBSERVATIO III.

A mensium suppressione uteri suffocatio.

Multi, iidémque gravissimi morbi, variis ac multiplicibus symptomatibus stipati, mulieribus ab utero impendent, ut verè dixerit Democritus, eum sexcentarum ærumnarum & innumerabilium calamitatum autorem esse. In horum censu, haud infimum sibi locum vendicat mensium seu catameniorum obstructio. Unde Hippocrates, artis medicæ conditor diligentissimus 5. aph. 57. Si menses, inquit, substistant, accidunt ab utero morbi (redundante scilicet in totum corpus sanguine menstruo) alii quidem in ipso utero, alii in toto corpore, alii in aliis partibus. Id accidit piæ & modestæ virgini, Viri, D^ni^ Reverendi Guilielmi Bartlet, Verbi Divini Bidefordii in Devonia Ministri fidelissimi & laboriosissimi, filiæ, viginti duos circiter annos natæ, bono corporis habitu præditæ, vitæ sedentariæ assuetæ, temperamento melancholico, & hypochondriacæ affectioni obnoxiæ; cui antehac coram operam meam locaveram. Hæc, ut reverendus parens ejus per literas mihi signi-

ficavit, contracto fortè frigore, incidit in pertinacem menſium obſtructionem, cum intolerabili ventriculi, lumborum & capitis dolore, nec non cordis palmo graviſſimo; ſubſequentibus paulò pòſt convulſionibus horrendis, hyſtericis familiaribus; quibus tanto nervorum muſculorúmque nixu convellebatur, ut à pluribus adſtantibus, vix ſuper lecto retineri potuerit; inſultibus in ſingula horæ momenta cum ſuffocationis metu, quaſi fauces laqueo conſtringerentur, ſeſe excipientibus; quibus remittentibus, in gemitus & lachrymas tota profundebatur. Parentibus conſilium meum pro filia implorantibus, etſi perarduum ſit abſentibus, in rebus ſanitatem ſpectantibus, conſulere; attamen cùm ægra antehac mihi cognita eſſet, morem iis gerendo, in cura totum me converti ad ſanguinis craſſi attenuationem, ejuſdémque evacuationem, & menſtruorum provocationem, ſi Deo viſum fuerit; ſine cujus numine, nihil eſt in homine. Judicabam enim, quicquid malorum ſit, cauſam ex obſtructione venarum uteri à ſanguine groſſo & corrupto ortûs ſui primordia derivare. Quædam itaque præſcripſi in paroxyſmo, quædam extra eum adminiſtranda. Quoad primum, ad vaporum diſcuſſionem, propinandum

nandum suasi haustum pleno poculo aquæ naphæ, sæpius mihi probatæ, quam interdum aquæ hystericæ cochleare uno & altero diluere jussi: Naribus tabaci fumum insufflandum præcepi; nodulum ex Abrotono & castoreo iisdem objiciendum: Bardanam plantis pedum applicandam; frictiones partium inferiorum instituendas consului. Emplastrum tandem ceroneum, cum altero de Galbano permissum, sub umbilico applicandum curavi. Hujus hæc erat descriptio: ℞ *Galbani in vino soluti* ℥vj. *Myrrhæ* ℈ij. *pulveris artemisiæ* ʒʃs. *Misce, fiat Emplastrum.* Hæc in paroxysmo. Extra eum sic processi. Primò quidem potiunculam hausit: ℞ *Radicum polypodii & foliorum sennæ ana* ʒjʃs. *Agarici, Rhabarbari ana* ʒʃs. *Cinnamomi* ℈j. *Macis gr. viij. Infundantur per noctem in ſ. q. seri lactis vino albo segregati. Manè in colatura dissolve Mannæ & syrupi rosarum sol. comp. ana* ℥j. *Misce pro haustu.* Sequenti die saphenæ sectionem fieri mandavi, detractis circiter sex unciis sanguinis. Hinc injunctum fuit sequens decoctum laxativum, quod non tantùm in simili casu, sed & in hypochondriaca affectione, qua virgo hæc affligebatur, efficacissimum reperi: ℞ *Barbæ pàrillæ* ℥ij. *passularum* ʒjʃs. *flavedinis aurantiorum* ʒʃs. *infunde per noctem*

in

in ℔vj. *aquæ, deinde coque ad* 4. *p. c. sub finem adde foliorum sennæ el.* ℥j. *Agarici, Rhabarbari ana* ℥j. *Epithymi* ℥ß. *Bulliant adhuc parum; ubi refrixerint, colentur.* De hac colatura bibere jussi ægram hauſtum jejuno ventriculo, deinde veſperi horis ij. ante cœnam repetere, plùs minùs pro operationis experientia, intermittendo interdum diem unum. Egregiè evacuat hoc decoctum non tantùm ſanguinem craſſum, melancholicum, per alvum, urinam, ſudorem, ſed & viſcera corroborat. Hoc abſoluto, ad chalybem pervenire decreveram; à quo cùm averſa eſſet, ordinavi ad menſes movendos decoctum Langii, ex baccis lauri, juniperi, roremarino, &c. appropinquante menſium tempore omni manè bibendum. His paucis ex præſcripto uſurpatis, erumpentibus denuò catameniis, Virgo hæc à paroxyſmis hyſtericis omnino libera evaſit, nec ampliùs eodem malo moleſtata fuit. Eâdem ferè methodo curata fuit filia reverendi Viri D^ni^ Georgii Hammon, Paſtoris Dorcheſtrenſis fideliſſimi; quæ eodem malo, à menſium obſtructione orto, graviter laboraverat. Deo ſit laus & gloria.

OBSER-

OBSERVATIO IV.

Immoderatus menſium fluxus in puerperio.

QUemadmodum ex menſium ſuppreſſione fœminis morbi accidunt; ſic & ex immodico eorundem profluvio morbi iiſdem generantur, Hippocrate 5. aph. 57. ſuffragante. Cujus rei Oribaſius hanc reddit rationem, quòd ſcilicet nimio eorum fluxu multùm debilitetur corpus. Id quod accidit Viri honeſti, Guilielmi Seger, villici cujuſdam Fordingtoniæ, in vicinia Dorcheſtriæ habitantis, Conjugi, triginta quatuor circiter annos natæ, proceræ ſtaturæ, habitu mediocri, ad pleniorem tamen inclinante, quoad ſecundæ coctionis viſcera calidæ & humidæ, multo ſanguine ſeroſo repletæ. Hæc elapſo à partu, fauſtâ Junone Lucinâ tranſacto, menſis ſpatio, in tantam incidit hæmorrhagiam uterinam, irritatâ ſanguinis caliditate & acrimoniâ expultrice, ſine dolore vel ſaltem exiguo profluam, ut totas matulas impleret, & ad extrema redacta, ſyncope crebrò corriperetur, id quod divinus Hippocrates 5. aph. 57. malis ſignis annumerat. In fluxu muliebri, inquit, ſi convulſio & animi defectus advene-

advenerit, malum. Ad hanc secundo die accitus, magnam ex pulsu, qui debilissimus erat, spirituum profusionem, & virium cum sanguine jacturam factam considerans, apparente in facie, quæ antea florida erat, plurimâ mortis imagine, quasi nullus in venis reliquus esset sanguis; dum alia præparatem, exhibui ei cochlear unum tincturæ Cotallorum vulgo sic dictæ, quæ tamen mera est eorum solutio, additâ confectionis alkermes portiunculâ; brachiis vincula injeci; digitos filo serico rubro ligandos curavi; alvum adstrictam balano exonerandam curavi, ne utero ab excrementis, in recto intestino contentis, pressio, fluxus augeretur; uteri verò regioni, apposui succum urticæ cum farina tritici subactum, permistis araneatum telis. His factis, sanguis minori quantitate fluere videbatur; cui amplius sistendo propinavi ℈ij. usneæ humanæ, & quatuor mumiæ grana subtilissimè pulverisata, ex sequentis julapij haustu, ℞ *Aquæ foliorum querci, plantaginis, portulacæ, anæ ℥iiij. Syrupi myrtini, portulacæ, & rosis siccis ana ℥ij. spiritûs vitrioli gutt. vj. Misce, fiat julapium*, quo etiam aliis temporibus uti poterit. In potu infundendas curavi typhas aquaticas maturas quæ in propinquo erant, sæpius mihi probatas, de quibus Ovidius Fastor. 6. ità

At

At Dominus, discedite, ait, planstroque morantes
Sustulit: in planstro scirpea matta fuit.

Ubi per scirpos typhas intelligit. His repetitis & triduo continuatis, præscriptâ simul rectâ victûs ratione, & aquis perlatis ad virium corroborationem exhibitis, fluxus quidem suppressus, qui magno antea impetu & ultra naturæ vitæque modum effluxerat; sed eo viscera adeò debilitata erant, ut totum corpus, sed pedes cum primis intumescerent, & Cachexiæ & hydropis principium imminere videretur, colore in toto corpore mutato; cui malo ut subvenirem, cùm esset dura alvo, & fortioribus præsidiis ferendis impar, ad eam laxandam, ordinavi conservam rosarum solutivarum cum manna paratam, admixto Rhabarbari polline, necessitate urgente, juglandis magnitudine devorandam; Ad viscerum verò corroborationem, & tonum eorum restituendum, præscripsi Electuarium: ℞ *passularum Corinthiacarum in vino coctarum & per setaceum trajectarum* ℥iiij. *Conservæ cynosbati, rosarum, cichorii ana* ℥ß. *Corticum citri conditi* ʒij, *diarrhodon abbatis, diatrion santalon ana* ℥ß. *pulveris hepatici* ℥j. *Coralliorum rubrorum, rasuræ eboris ana* ʒij. *santalorum*

talorum omnium ʒß. *Misce & cum syrupo cydoniorum & corallorum ana q. s. fiat Electuarium*, cujus assumpsit ʒß. pro vice. Hepati verò affrictum linimentum ex cerati santalini ʒjß. succorum endiviæ & cichorei ana ʒjß. Ceræ & aceti parum. Misce, fiat Linimentum. Tandem, pro colophone, bibit decoctum Chinæ, cum santalis, & rasura cornu cervini & eboris; atque sic perfectæ valetudini restituta est; quam omnes libitinæ destinaverant. Benedictus sit Deus in omne ævum.

OBSERVATIO V.

Immoderatus mensium fluxus ab erosione.

Quemadmodum illud pluviosum tempus vulgò nominare solent, in quo non tantùm magna fit imbrium & subita inundatio; sed & si pluviæ longo tempore durant, etsi non largè decidant: Ità & mensium fluxus dicitur immoderatus, non solùm cùm copiosior est ab utero cum impetu quodam sanguinis profusio; sed & cùm diuturnior, quàm competit, purgatio contingit; etsi sanguis non confertim, torrentis instar, profluat. Hoc malum passa est, paucis post abor-

abortum ſeptimanis, ſpectatæ virtutis matrona, Eliſabetha, Viri humaniſſimi D^ni^ Thomæ Hall, civis & aromatarii, in urbe Dorcheſtenſi, conjux lectiſſima, quadragenaria, ſtaturæ proceræ, mollis & humidæ habitudinis, cacochymæ, & ſeroſis ſuperfluitatibus repleta, facie pallida, & fluori albo obnoxia, humoribus excrementitiis à toto ad uterum confluentibus. Hæc, mulierum conſilio, domeſticis quibuſdam auxiliis uſa, cùm nihilo melius haberet, & fluxus indies in pejus rueret, me tandem in conſilium adhibuit; ad quam ingreſſus, de ſingulis pro more interrogavi, ut cauſam interiorem eò melius cognoſcerem. Conquerebatur verò de continua hæmorrhagia; ſanguine quidem non confertim, imbrium more, ſed modicè & paulatim, cum dolore & punctione quadam profluo, emiſſâ ſimul ſanie fætidâ, & tenuiſſimis quibuſdam membranulis; unde profluvium hoc ab eroſione, à ſalſis & acribus ichoribus cauſata, procedere judicavi; multùm in opinione mea confirmatus, ex colore ſanguinis profluentis, tum & aliis ſignis ſeroſæ colluviei in corpore abundantis; ſed imprimis ex linteorum inſpectione. Ut huic matronæ, jam multùm debilitatæ, & lecto affixæ, cibos averſanti, pro virili ſuccurre-

currerem; suasi parcam sanguinis detractionem ex basilica dextri brachii, cùm copiosa missio non conducere videretur, & ægra ipsa vix illius capax esset, ob virium languorem; quam tandem multâ persuasione admisit. Interea etiam frictiones & ligaturæ partium superiorum institutæ. Postea quoque, ad acrium & falsorum humorum evacuationem, cùm ventriculus liquida respueret, devoravit bolum ex pulvere mechoacannæ & Rhabarbari, cum conserva rosarum damascena, cum manna parata, permisto; quo leniter, sed copiosè fuit purgata, quem post dies aliquot reiteravit; ut, evacuatis humoribus, alia tutiùs adhiberentur. Intermedio verò tempore, ad humorum contemperationem, & fluxûs moderationem, ter in die bibit haustum julapii: ℞ *Aquæ plantaginis, portulacæ, centumnodiæ ana* ℔ß. *Syrupi de portulaca* ℥iij. *syrupi myrtini, & de rosis siccis ana* ℥jß. *Spiritûs vitrioli guttas decem. Misce, fiat julapium, pleno poculo, ut alia omnia, in uteri affectibus propinandum*; cui interdum, habitâ virium ratione, confectio alkermes fuit permista. His factis, ad alia accessimus, tum interna tum topica, refrænando huic malo dicata. Ac primò quidem bis in die, horis medi-

cis,

cis, assumpsit hausturn decocti sequentis; ℞ *Ligni lentiscini* ℥ij. *santali albi & rubri ana* ℥j. *Radicum bistortæ* ℥ß. *passularum* ℥j. *Bulliant in vase duplici, in aquæ communis* ℔iiij. *s. a. Colaturæ bibat* ℥iiij. *pro vice, cum syrupi de symphyto* ℥j. Intermedio tempore bibit Emulsionem amygdalarum dulcium & seminum quatuor frigidorum majorum, & papaveris, cum decocto radicum symphyti, plantaginis, bursæ pastoris, & polygoni factam, & syrupo de succo portulacæ dulcoratam. Jusculis etiam incoxit plantaginem, & urticam. Somni verò tempore, assumpsit bolum ex conservæ rosarum & cynosbati ana ℥ß. cum pulveris Conr. Gesneri ʒj. confect. alkermes ℥ß. cum syrupo portulacæ, fiat bolus. Interdum etiam sanguinis draconis gr. xij. Lapid. prunell. ℥ß. sumpsit ex aq. naphæ, rosar. & plant. ana ℥j. dulcoratis syrupo myrtino. Solebat enim noctu pejus habere, urgentibus quandoque vigiliis; quibus occurrimus emulsione seminum papav. alb. & syrupo papav. rheados. Tandem, quod topica attinet, ad saniem fœtidam, & sordes uteri eluendas, per obstetricem utero injiciendam curavi aquam hordei, admixto mellis rosati tantillo, interdum etiam succo apii; sæpius postea succum

plantaginis, & tandem etiam decoctum ℞ *rad. symphyt.* ℥j. *fol. plantag. Mij. rosar. rubr. Mß. Corticum thuris* ℥j. *bulliant in aq. ad* ℥*uij.* Extrà verò uteri regioni admotum Emplast. Fernelii contra rupt. &c. quibus reiteratis, & continuatis, convaluit hæc matrona duorum mensium spatio. Deo sit laus.

OBSERVATIO VI.

Immoderatus mensium fluxus, subsequentibus motibus convulsivis, à terrore, postea itidem à mœrore,

ANimi pathemata, si in moderatione contineantur, magni sunt ad sanitatem conservandam momenti. Si verò moderationis limites excedant, ad immutandam totius corporis constitutionem magnam vim habent; ità ut non solùm gravissimi morbi, sed & interdùm mors ipsa indè contingat. Hujus rei exemplum nobis præbet spectatæ virtutis & sinceræ pietatis Virgo, Hanna Manisford, annos circiter triginta quatuor nata, habitu mediocri, calidæ & humidæ constitutionis. Hæc in privato quodam conventu sacris intenta, cùm ministrum pro concione docentem audiret; subi-

subitò, nihil tale suspicantibus, irrumpentibus in conclave militibus, ut conventum interrumperent, tanquam legibus contrarium, visu gladiorum nudorum adeò fuit perterrefacta, ut in catameniorum immoderatum profluvium incideret, subsequentibus tandem convulsivis motibus tremulis sed manuum præsertim subsultibus, volâ earum lectum percutiens, quamdiu paroxysmus durabat, non sine summa virium jactura, ut vix longo tempore medicâ arte ab interitu vindicari potuerit. Ab eo tempore inordinato menstruorum profluvio molestata fuit, iis interdum per bimestre, interdum trimestre, interdum etiam per longius temporis spatium subsistentibus, nec certam periodum observantibus, sine magno incommodo, nisi quòd venter quodammodo intumesceret, & spirandi difficultate afficeretur; irrumpentibus tandem menstruis immoderatiùs, & majori per dies aliquot profluvio. Hac molestiâ tres quatuórve annos peregit, nullâ Medici alicujus operâ usa, sed in domesticis quibusdam præsidiis acquiescens. Nuper admodum ex mœrore & luctu, ob obitum inexpectatum fratris amantissimi & desideratissimi, contracto; postquam catamenia per bimestre suppressa fuissent, in-

cidit itidem in immoderatum eorum per quatuordecim dies profluvium; quod decimo die consecuti sunt motus convulsivi, ac brachiorum subsultus, bis terve in die recurrentes; factorum interim memor, de strangulatione quadam circa fauces querula, nec ullum in ventre motum aut globi alicujus, hystericarum more, ascensum percipiens; debilis solùm, effætis ex spirituum cum sanguine profusione, viribus. Ad hanc vocatus circa nonum insultûs diem, quo convulsiones urgere incipiebant; suasi basilicæ sectionem, ad revulsionem ab utero faciendam; parcam illam quidem, uncias quatuor non excedentem, habito magnæ profusionis factæ & virium languoris respectu. Peractâ venæ sectione, statim propinavi Syrupum de succo portulacæ, myrtillorum & è rosis siccis, aquis portulacæ, plantaginis, & radicum urticæ dilutos. Interim bis in die, horis medicis, assumpsit drachmam granorum actes tragææ ex eodem julapio; ut sic unâ fideliâ duos dealbarem parietes, sanguinem supprimendo, & hystericos membrorum subsultus pacando; idque felici prorsus successu; cùm hujus usu decimo quarto die fluxus omnino esset restrictus, remanentibus adhuc motibus convulsivis,

vulsivis, hystericorum æmulis; quibus sedandis, assumpsit duo vel tria cochlearia sequentis poticunculæ: ℞ *Aquæ ceraſorum nigrorum* ℥iij. *aquæ meliſſæ, naphæ ana* ℥jſß. *Aquæ Epilepticæ Langii, & lumbricorum ana* ℥ß. *Manûs Chriſti perlat.* ℥vj. *Miſce.* Cujus usu, admixto, urgente paroxysmo, spiritu castorei, convulsivi motus plurimùm fuerunt alleviati. Interim externè quoque Emplastrum ex Galbano utero applicatum; naribus verò castoreum, cum fœtente ex Syria assa in nodulo objectum; & oleum succini nuchæ & temporibus affrictum; viribus quoque prospectum; nec quicquam omissum, quod ægram à tam gravi affectu liberaret.

OBSERVATIO VII.

Menstrua suppressa tussi rejecta.

MIri sunt naturæ providæ, omnium in nobis functionum opificis, dum viribus suis utitur, motus, mira molimina, varias vias invenientis, ut excutiat, quod molestum est. Sic inter alia complura, si catamenia quandoque in fœminis supprimantur, nec natura, rebus suis consulens, sanguinem superfluum per consueta loca expel-

lere valeat, copiâ ejus gravata, dum fœminis salutem molitur, & pericula, quæ ex suppressione oriri solent, præcavere studet, varias sæpe vias, nobis quandoque incognitas, quærit, per quas se onere levet, & sanguinem redundantem evacuet; cujus rei plures passim apud practicos invenire licet observationes. Ipse novi plebeiam quandam, sed honestam, profectioris ætatis virginem, Halbertonii in Devonia commorantem, cui nomen erat Priscilla Chaw, menstrua, contracto frigore suppressa, statis mensium periodis, ab aliquot jam annis per tussim rejectantem; extra illud tempus de anhelitûs difficultate querulam. Hæc variis, variorum Medicorum consilio, præsidiis usa, hactenus nihil profecit, subsistentibus adhuc menstruis; quæ nec saphenæ sectione, nec sonticulis in cruribus excitatis, nec aliis remediis internis referari in hunc usque diem potuerunt. Ut rectè dixerit Hippocrates, de morb. mul. Si menses supprimantur sex menses, illos non amplius provocari posse, & malum incurabile esse. Etsi verò exempla contraria extent, cùm apud ipsum Hippocratem, tum & alios medicos; id tamen in adultioribus ut plurimùm veritati respondet.

OBSER-

OBSERVATIO VIII.

Fluor muliebris.

FLuor muliebris, ſeu uterinus, ſeu menſtrua alba nuncupata, Græcis ῥοῦς γυναικεῖος, ſive ῥοῦς τῆς ὑστέρας, dictus, ut valdè familiaris, præ aliis nationibus, Anglæ fœminis; ſic importunum valde eſt, tenax, & curatu difficile ſymptoma. Hoc ſe natura, rebus ſuis conſulens, ab excrementitiis & totâ naturâ à ſanguine alienis humoribus, vel totius corporis vel partis alicujus vitio collectis, per uterum, tanquam ſentinam, veluti navis carina, corrivantium humorum locus eſt, liberare nititur. Contingit autem ſenioribus magis, quàm junioribus; etſi utræque ei ſint obnoxiæ. Affligebatur graviter hoc malo Franciſca, reverendi Viri Dⁿⁱ Andreæ Bromhall, verbi divini Maydennutonii miniſtri vigilantiſſimi, conjux lectiſſima, honorato loco nata, & omni virtutum decore ornata, quatuor ſuprà triginta numerans annos, mediocris ſtaturæ, & rariſſimæ texturæ, humidâ & frigidâ conſtitutione, delicatam & otioſam vitam agens, pallida admodum, ſiquæ alia, & cacochymiæ in toto corpore ſigna complura de ſe præbens. Hanc, conſilium noſtrum implo-

rantem, sequenti methodo tractavi. Cùm malum à toto ortum duceret, omissâ venæ sectione, nè humoribus in venas revocatis sanguis inquinaretur, ſt tim seroſam pleonexiam evacuare conati ſumus, per rhabarbari pollinem resinâ jallapæ fortificatum, cum conserva Roſarum damaſcenarum, formâ boli exhibitum, ídque tertiâ vice reiteravimus. Quo facto, bis in die, horis medicis, bibit ʒvj. ſequentis Apozematis, per tres vel plures ſeptimanas: ℞ *Raſuræ ligni lentiſcini* ʒvj. *ligni roriſmarini* ʒij. *Succini flavi eraſsè contuſi* ʒvj. *Raſuræ ſtanni* ℔j. *Eboris* ʒj. *Macerentur in* ℔viij. *aq. font. per* 24. *hor. deinde adde radicum eryngii* ʒiij. *uvarum paſſarum* ʒij. *Coque ad c.* 4. *partis, cum colat. quæ trajiciatur ſuper ſacchari* ʒvj. *Cinamom.* ʒiij. *fiat Apozema*; quo durante purgata fuit ſexto quovis die pilulis palmarii, adjecto terebinthinæ coctæ ℈ß. Horâ ſomni, aſſumpſit Electuarium ex conſervæ Archangelicæ ʒiiij. pulv. argentinæ ʒij. Eboris ʒj. Corallorum ʒß. Ms. & cum ſyrupo è roſis ſiccis fiat Electuarium Interim & ſpinæ adhibitum Emplaſtrum confortativum: atque his à tam moleſto malo libera evaſit. Deo ſit laus & gloria ſempiterna.

OBSER-

OBSERVATIO IX.

Nimius menſium fluxus ab abortu.

ABortus, Græcis ἀποφθορὰ, ſive ἄμβλωσις dictus, malum eſt non tantùm toti humano generi pernicioſum & deſtructivum, ſed & mulieribus, in id labi pronis, periculoſiſſimum, interdum etiam exitiale; idque maximè ob hæmorrhagias nimias ex vaſorum violenta diſruptione contingentes; ad quas ſyncope, & alia graviſſima mala, imò ipſa ſæpe mors ſequitur. Hujus rei exemplum nobis præbet honorata D^na^ Brigetta, Nobiliſſimi Viri D^ni^ Johannis Churchill, armigeri, conjux lectiſſima, triginta tres annos nata, macilenta & gracilis, & minùs probo corporis habitu à Natura, induſtrio alioquin corporis humani opifice, donata; albo profluvio, plethoræ cacochymæ indice, plurimùm afflicta, & in phthiſin prona; qua ejuſdem familiæ alii quoque jugulati. Hæc tertio à conceptu menſe, nullâ externâ evidente causâ, ſubitò abortit; ſubſequente tantâ hæmorrhagiâ uterinâ ut in crebram ſyncopen incideret, & ab adſtantibus Libitinæ devoveretur.

Ad

Ad hanc vocatus, cùm nullus esset cunctandi locus, injectis utrique brachio vinculis, & ligatis filis sericis rubris digitis, statim huic nobili fœminæ exhibui drachmam dimidiam pulveris Heurnii, ex seminibus hyosciami & papaveris albi, adjectis coralliis & hæmatite, nec non camphoræ momento, compositi, tribus unciis succi millefolii depurati, & syrupo corallorum diluti. Extrà verò uteri regioni emplastrum ad herniam, oleo cydoniorum malaxatum, applicari curavi; &, ad syncopem præveniendam, propinavi emulsionem perlatam ℞ *corallorum rubrorum in pollinem subtilissimum redactorum* ʒj. *Margaritarum præparatarum, & cornu cervi usti ana* ℈ij. *amygdalarum dulcium excorticatarum* ʒij. *Aquæ rosarum* ʒij. *Cerasorum nigrorum, acetosellæ, & florum borraginis ana* ʒjß. *Cinamomi* ʒij. *fiat emulsio, dulcoranda rotulis manûs Christi perlat.* ʒß. in qua etiam assumpsit interdum confectionem alkermes. His paucis nobilissima ægra miraculi instar à periculosissimo fluxu, fausto Apolline, vindicata; sed debilis admodum, exhaustis cum sanguine spiritibus, quibus restaurandis, præter tabulas cum confectione alkermes & magisterio perlarum, atque olei cinamomi guttula, & saccharo in aqua rosarum

rum soluto paratas; usa est jusculis, amygdalatis, & ejus farinæ aliis. Supervixit aliquot annis, phthisi tandem extincta.

OBSERVATIO X.

Menstrua in ætate senili.

Extant exempla mulierum, quibus menstrua ad annum sexagesimum, imò & septuagesimum octavum, imò ad octuagesimum, qualis mihi cognita, ordinatè fluxerunt; plerisque ad septimum septenarium perdurant. Novi matronam clarâ familiâ oriundam, Viri strenui D^ni^ Johannis Gould, Capitanei, in via media, qua itur Dorchestriâ Waymuthum, habitantis, viduam, crasso corpore, constitutionis sanguineæ; cui, quartanâ triplici laboranti, catamenia magnâ copiâ effluxêre anno ætatis sexagesimo sexto; postquam, ordinario naturæ instituto, ultra quindecim annos suppressa fuissent. Sed quæ aliis suo commodo fluxerunt, huic lethum accelerârunt; Naturâ subitas & omnino inconsuetas mutationes minimè sustinente.

OBSER-

OBSERVATIO XI.

Amensium pertinaci obstructione narium hæmorrhagia.

MEnses aliquando non per uterum, sed per alia loca, quà data porta, excretos fuisse, non semel observârunt Practici. Id quod & mihi in praxi mea observare contigit, in plebeia quadam promaconda in ædibus Nobilissimi Viri Dni Henrici Henning Armigeri, Elizabetha Stickland nomine; quæ febri quartanâ correpta, incidit tandem in obstructionem mensium, quos antea cùm sanguinea esset, copiosè & liberaliter profluos patiebatur; cui subsecuta tanta narium per integrum diem hæmorrhagia, ut tandem in syncopen laberetur, & adstantibus moritura videretur. Huic, in consilium adhibitus, saphenam à chirurgo secandam curavi; Nigellastri præterea radicem linguæ subdere, dum incalesceret, jussi; fronti verò bolum Armenam cum albumine ovi, aquâ spermatis ranarum & aceto subactam, cataplasmatis formâ applicandam consului; quibus hæmorrhagia statim feliciter inhibita,

quæ

quæ nullis domesticis remediis sisti poterat. Mensium verò reserationi alia præscripta, non sine ægræ commodo. Vulgus rubricam montanam in convenienti liquore propinat. Ego sæpius aquæ menthæ ad quatuor uncias haustum cum successu, ad sistendam narium hæmorrhagiam, propinavi. Valet etiam fotus cum ejusdem herbæ decocto adhibitus.

OBSERVATIO XII.

Fluxus albus à thermarum usu.

Quemadmodum pharmaca quæcunque, Erophili testimonio, siquis illis utens rectè prudens contigerit, auxiliares sunt Deorum manus, quòd horum ministerio Deus Opt. Max. & Natura morborum medicatrix, homines soleat è mortis faucibus eripere; Ita è contrario, si intempestivè & sine ratione in usum adhibeantur, tantum abest, ut sint Θεῶν χεῖρες, ut potiùs eorum lethifera tela & toxica. Cujus rei exemplo nobis sit generosa Heroina, Johanna, Nobilissimi juxtà & humanissimi Viri Dⁿⁱ Roberti Coker armigeri, Conjux lectissima, juvencula in ipso ætatis flore constituta, tenerrimo & cacochymo

cochymo corporis habitu prædita, tussi à frequentibus defluxionibus molestata, & phthisi obnoxia, qua duæ sorores ejus antea è medio sublatæ. Hæc cùm non ilico à nuptiis, ut sperabat, dulci diteſcere partu posset, ut cum Lucretio loquar, ſuſcipiendæ prolis admodum cupida, neſcio cujus intempeſtivo & infelici conſilio, thermis, quas Aristoteles ſacras vocat, in comitatu Sommerſet ſponte ſuâ ſcaturientibus, quarum aquæ ex ſulphureo bitumine in terræ viſceribus, ab undarum fluctu, calce & halitu accenſo fervent, uſa; incidit in fluorem muliebrem continuò affligentem, quo primò illuviem quandam crudam & albam, mox quoque viridem, & tandem rubram ac ſanioſam plurimam excrevit, cum dolore & muliebrium excoriatione, ab acrimonia ichorum orunda. Veritati conſonum eſt, Thermarum uſu Naturam incitatam excrementa craſſiora, quæ per ſudorem expelli non poterant, per uterum, tanquam viam commodiorem & aſſuetam, expuliſſe. Ut huic Heroinæ cum ſalute medicinam facerem, ſpretâ venæ ſectione, utpote non neceſſariâ, imò noxiâ in corpore cacochymo, effætis morbo viribus, totum me converti ad cacochymiam removendam; ac primò quidem, propinato oxymelite, decocto

cocto feminum raphani & anethi diluto, cùm facilis esset ad ventriculi subversionem, jussi, ut, immissis in fauces digitis, vomitum provocaret; non tantùm ad ventriculum everrendum, sed & revulsionem ab utero faciendam; quod cum εὐφορίᾳ successit. Hinc præparata materia cum jure pulli, mentha, betonica, artemisia, borragine, & cichorio saturato, purgationem instituì cum infusio Agarici trochiscati ʒj. Rhabarbari ʒß. santali citrini ϑß. in decocto cichorii & betonicæ facto, adjecto syrupo de Cichorio cum Rhabarbaro; à quo subsecuta lenis evacuatio; quæ, præmissâ eâdem præparatione, secundò repetita. His absolutis, ad humiditatem uteri siccandam, & laxitatem corrigendam, assumpsit per aliquot septimanas pulveris sequentis usualis ϑiiij. ℞ *radicum Chinæ pulverisat.* ℥ij. *florum anthos, & salviæ ana p.ij. Misce, fiat pulvis subtilissimus*; quem, cum pari sacchari quantitate permistum, hausit manè & quartâ pomeridianâ, ex decocto florum trifolii albi pratensis, & archangelicæ. Noctu verò exhibita conserva archangelicæ, additis pulveribus santali citrini, radicis symphyti majoris, & succini. His continuatis, fluxus in tantum refrænatus, ut gravida fuerit facta. A conceptione verò,

verò, catarrho apprehensæ violentam protitavit tussim, ut metus esset phthiseos; cúmque utero haberet, neglecto Medici consilio, domesticis quibusdam remediis tussim aliquandiu lenire laboravit. Cùm igitur tussis indies augeretur, urgente etiam per intervalla redivivo fluore albo, abortûs metu, periculosum esse duxit differre, quòd præsentem curam requirit; communi mecum alterius Medici consilio, cauterium nuchæ, inter primam & secundam vertebram, & alterum brachio sinistro affixum; cúmque decimæ octavæ septimanæ proxima esset, ex basilica dextra detractæ sanguinis ℥iiij. Hinc instituta leniissima purgatio cum sena, tamarindis & Cassia conflata, addito syrupo de Cichor. cum Rhabarb. Defluxione urgente, assumpsit noctu syrupum papaveris albi in cremore hordei; in qua, cùm defluxio tenuis esset, dissolvebantur ℈ij. aluminis puriissimi, quod ei plurimùm contulit. Brodiis radices Chinæ incoxit. Pro potu usa est alâ medicatâ cum radic. Chinæ, rad. tussilaginis & symphyti, addito melle. Ad tussim Zylindri de farfara fuerunt ordinati, in ore tenendi. His administratis, debito tempore peperit filiolam, sed elapsis aliquot septimanis, phthisi consumpta, fatis cessit. Scilicet in lethalibus morbis

morbis irrita esse solent, quæ in auxilii vim adhibentur.

OBSERVATIO XIII.

Uteri suffocatio quasi mortuæ ultra biduum.

EX retentis mensibus & semine, humorúmque corruptela non modò læditur conceptio, sed & affectus mulieribus frequens & molestus excitatur, Galeno Hystericus dictus, Latinis suffocatio, præfocatio, & strangulatus uteri; symptoma non minùs grave, quàm periculosum, à vapore maligno, ab utero ad partes superiores elato, ortum; nunc actiones naturales, nunc vitales, nunc animales, interdum omnes simul lædens; unde varia contingunt symptomata, ob colligantiam, & mutuum consortium, uteri cum omnibus ferè corporis partibus. Vidi juvenculam, Generosæ Heroinæ Dominæ Hungerford ancillantem, quæ postea Colono cuidam Fordingtoniano, Guilielmo Collins, matrimonio juncta fuit; Hæc, huic malo frequenter, ex mensium obstructione, obnoxia, ex frigore contracto apprehensa fuit suffocatione uterinâ, cum tanto sopore & veterno, ut corruens velut attonita jaceret, sine motu, sine sensu & respiratione

perceptibili, omnibúsque facultatibus ad ſenſum in tantum abolitis, ut miſella in nulla re à mortua diſtingueretur; & in hac triſti conditione permanſit biduum & horas ferè ſeptem; ut jam de ea ſepelienda cogitaret Hera. Dum hoc modo mortuæ inſtar jaceret, plumæ leves, nec non ſpecula ori & naſibus admota, pelvis quoque aquæ plena pectori impoſita, ut exploraremus, an vita ſuperſtes eſſet; ſed nec ſpeculum ullo halitu infectum, nec plumæ aut aquæ motum percipere potuimus. Imò nec ſternutatória crebrò inflata quicquam effecerunt. Tandem ſubitò, nihil tale expectantibus, gravi gemitu & ſuſpirio emiſſo, oculos attollere cœpit; actionéſque, aquis hyſtericis propinatis, & aliis, paulatim reſtitutæ ſunt; atque ſic à paroxyſmo reſpiravit; adhibitis poſtea menſes provocantibus, omnino convaluit, nec amplius ſtrangulata fuit; vivítque nunc temporis, & valet, ſalubri corporis ſtatu prædita. Etſi verò Gal. l. 6. de loc. aff. dicat, reſpirantem non vivere, & viventem non reſpirare, impoſſibile eſſe. Et ſublatâ reſpiratione, tolli vitam; quòd calor cordis pro ſui conſervatione externo refrigerio, aëris ſcil. frigidi crebrâ inſpiratione indigeat; attamen ex hac obſervatione

patet,

patet, oppresso cordis calore, vitam hominis solâ transpiratione consistere, & ad tempus conservari posse; & respirationem, si causas ejus & necessitatem consideres, esse actionem à vita separabilem.

OBSERVATIO XIV.

Superfœtatio.

RAra sunt monstra, ludentis naturæ ludibria; sed rarior est superfœtatio, Græcis ἐπικύησις dicta; cujus natura & ratio tantis difficultatum involucris est implicita, ut Valverda lib. 3. de reanat. & alii, eam nullo modo fieri posse contendant; imprimis, quod Hippocratis Medicorum principis testimonio 17. sect. 5. quæcunque utero gerunt, his uteri os comprimatur; adeò, ut Herophilus non sit gravatus dicere, ne specilli quidem mucronem admittere. Attamen secundam quandoque conceptionem fieri, cùm gravida jam mulier, iterum cum viro coiens, concipit, quasi sit nova quædam supra jam conceptum fœtum fœtatio, experientia rerum magistra abunde testatur, & sequens exemplum, quod in praxi mea con-

tigit, luculenter probat. Consultissimi Viri, Dni. Johannis Chaffe, non procul Sherborn â habitantis, Conjux lectissima, è Mollinsiorum familia oriunda, in ipso juventutis flore constituta, in utero habens, statò naturæ termino, felici Junone Lucinâ, peperit filiolum, rectè formatum, integrum & bene sanum. Mox à partu immoderato mensium profluvio correpta, non tantùm vires plurimùm imminutæ, sed &, pedum tumore accedente, in cachexiam & hydropem lapsura videbatur. Nono verò à partu die, iterum enixa est, seu perdidit fœtum, adhuc immaturum, quem nondum trium mensium maturitatem compleviſse conjecturabam, propriâ secundinâ involutum. Huic neque oculi, neque aures neque os patebant, sexus tamen distingui poterat. Vero perquam simile est, uterum post primum conceptum non exquisitè clausum fuisse; vel saltem uterum, seminis avidum, ex voluptate, quam in congressu percipiebat, iterum nonnihil apertum, semen per os attraxisse. Matrona hæc optima vix longo tempore convaluit, viribus nimiâ sanguinis profusione exhaustis; convaluit tamen, & in hunc usque diem pancraticè vivit.

OBSER-

OBSERVATIO XV.

Partus mortuus, subsequente molâ lethali.

MOla, Græcis μύλη dicta, nomen habens à motus cùm difficultate, tum gravitate, inter propria uteri vitia numeratur; éstque affectus admodum periculosus, præsertim si fœtui jungatur. Eum enim vel enecat, vel saltem insigniter lædit; sive antè, sive cum, sive post eum excludatur. Hujus rei triste exemplum nobis præbet generosa Heroina, Nobilissimi Viri, Domini Johannis Roger, Armigeri, Brinstonii in vicinia Blandfordiæ habitantis, conjux, omni virtutum splendore insigniter cumulata, in ipso juventutis flore constituta, gracili & tenerrimo corporis habitu prædita. Hæc utero habens, nonô imprægnationis mense, partu difficili & laborioso enixa tandem est fœtum masculum, omnibus numeris absolutum & integrum, sed mortuum. Cùm verò biduum ipsum in enixu laborâsset, vires hujus Heroinæ insigniter erant fractæ, & crebris animi defectionibus opprimebatur; ut mecum duo alii Medici acciti, ægræ non sine

causa valde timeremus; accedente cumprimis immoderato mensium profluvio, tanto quidem, ut in præsens vitæ discrimen adducta videretur. Aderat præterea febris non contemnenda, & alia symptomata timoris & periculi plena. Interea venter hujus Heroinæ prætumidus manebat, ut obstetrix alium fœtum in uteri latibulis absconditum latere dubitaret. Sed tertius à partu dies rem totam extra omnem dubitationis aleam posuit. Siquidem sanguinis profusione urgente, adeò ut Medici de eo constringendo valde solliciti essent, accedentibus insuper crebris lipothymiis, excrevit tandem molam, sive carnem rudem, informem, & inutilem, à seminis debilitate, & sanguinis copia, facultatis formatricis errore, in utero genitam, sine ossibus, spithami longitudine, & brachii mediocris crassitie, venulis sparsam; qua rejectâ, dictum factum, animam simul efflavit; magnum sui desiderium nobilissimo marito, & propinquis dolorem omnino maximum relinquens.

OBSER-

OBSERVATIO XVI.

Mola ingens ex plurimis vesicis aquâ repletis in utero conflata.

RAtum est apud practicos & in confesso, molas, si solæ sint, sæpe non solùm pluribus mensibus, sed & pluribus annis in utero hærere, quibusdam & consenescere, imò commori; semper tamen vitam abscindere, ut mulieres iis laborantes, citius, quàm, si absque iis fuisset, factum esset, intereant. Hujus rei veritatem confirmat mulier gregaria, Norton nomine, barbitonsoris vidua, ex adverso omnium Sanctorum Dorchestriæ habitans, quadragenaria & quod excedit ultrà, quæ molam, abdomine utriformi, hydropicorum instar, gestavit in utero sex plus minùs annis, sine ullo incommodo aut periculo, præter molestiam ex pondere perceptam. Hæc circa vitæ finem me vocari curavit, rogavítque ut se à morte, quam indies se expectare dicebat, sese aperiendam curarem, quò tantæ molis causa innotesceret, cùm venter in majorem tumorem, quàm gravidis solet, elevatus esset; id quod me facturum, stipulatâ manu,

promisi; & mox à morte, vocato in hunc finem Chirurgo, Dno Rogero Heyden, in arte sua perito, sectionem susscepimus. Aperto cadavere, nihil culpâ dignum inventum, præter ingentem molam rotundam, ex pluribus vesicis, juglandis magnitudine compositam; quæ admodum erant crassæ & tenaces, aquâ repletæ, obductæ & intertextæ multis fibrosis ligamentis. Adnata verò erat utero undique mola hæc, ut cultello minimè separari potuerit, quindecim ferè libras ponderans. Rectè itaque Hippocrates lib. 1. de morb. mulier. Si mola una caro fiat, inquit, perit mulier. Quodsi enim in universum in se coacta integra maneat, cùm natura eam, ob molem, propellere nequeat; fieri nequit, ut servetur ægra.

OBSERVATIO XVII.

Empneumatosis, sive Mola ventosa.

UTerus interdum præter naturam à flatibus in eo conclusis distentus intumescit, vanæ imprægnationis falsam imaginem referens; quod malum Græcis ἐμπνευμάτωσις dicitur, unde à nonnullis impropriè

priè ventosa seu flatuosa mola appellatur. Hoc malo apprehensa fuit Maria, spectabilis Viri Dni Johannis Bushrod senioris, civis Dorchestrensis, Conjux ex primo matrimonio, tenui sed honesto loco nata, intra trigesimum & quadragesimum ætatis annum media, bono corporis habitu prædita, facie rubrâ & floridis genis, temperamento sanguineo. Huic menstrua subsistebant; venter circa uteri regionem in tumorem attollebatur; mammæ turgescebant, & alia; ut crederet omnino, se esse prægnantem, & de obstetrice perita & fida, aliisque ad partum necessariis, sibi prospiceret. Verùm cùm effluxo legitimo partûs tempore sese delusam, & spe suâ frustratam videret; meo consilio, paucissimis remediis adhibitis, ventre paulatim subsistente, flatibus sensim discussis, in totum ab hoc malo fuit vindicata. Idem accidit nobili Matronæ Dnæ Horskins in vicinia Beamisterii habitanti; cui, cùm venter in majorem quotidie molem assurgeret, ut se gravidam putaret, & necessariis ad partum instructa esset, ecce venter, subitò, sine aliis remediis, delituit.

OBSER-

OBSERVATIO XVIII.

Abortus frequens curatur.

QUemadmodum fructus maturi, laxatis ab arbore pediculis, sponte decidunt; immaturi, non nisi violentiâ quadam decerpuntur: Ità in naturali partu, vasa & ligamenta, quibus fœtus utero cohæret, sponte laxantur & solvuntur; in abortu verò violenter abrumpuntur; unde mulierculæ sæpius in majus vitæ periculum, quàm à partu naturali præcipitantur. Nec enim aliâ ratione fit Abortus, nisi quòd acetabula uteri, tempore impræg nationis nimio humore laxata, pondus illud sustinere nequeunt, & pluptera, iis abruptis, perditur. Id quod accidit Spectatissimi Viri D^ni^ Johan. Strangways, in pago Ockford habitantis, conjugi lectissimæ, bono corporis habitu præditæ, & in vigore ætatis suæ versanti. Hæc etsi quorundam Medicorum operâ & consilio usa esset, quatuor vel quinque abortus sequentes passa, cùm denuo utero haberet, abortûs metu me in consilium adhibet, si forsan ab hoc malo, quod tertio semper mense contingere solebat, præservari possit. Huic mam-

mammæ mirum in modum turgebant, ut rupturas crederes; & tales permanebant ad abortûs tempus; quo subitò flaccescebant, erumpentibus mox catameniis, subsequente tandem fœtu obortivo. Unde præter alia in juvene boni habitûs plethoræ signa, abortuum causam conjeci in sanguinis abundantiam, qua fœtus obruerétur, & quasi suffocaretur. Atque ideo venæ sectionem suasi; quæ mox sub finem secundi mensis instituta, & tertio quartóve repetita; detractis pro vice ex basilica dextra quatuor circiter sanguinis unciis. Interea quoque præscriptus pulvis ex Corallorum ʒij. Radicum bistortæ ʒiij. & sacchari rosati ʒß. compositus, cujus omni manè assumpsit ʒj. Dorsó verò & pectini applicatum Emplastrum Fernelii contra rupturam, malaxatum oleo mastichino. Atque his paucis, non tantùm à præsenti abortûs periculo liberata, filiolam pinguem & boni habitûs enixa est; sed & imposterum pulchrâ prole ditata, ab hoc malo immunis vixit. Deo sit laus & gloria.

OBSER-

OBSERVATIO XIX.

Abortus frequens.

Multi, iidémque graviſſimi morbi, variis ac multiplicibus ſymptomatibus ſtipati, mulieribus ab utero impendent; ut verè dixerit Medicorum princeps, τὰς ὑστερικὰς παθῶν τῶν γυναικείων εἶναι. In horum cenſu haud infimum ſibi locum vendicat ἀποφθορὰ, ſive ἄμβλωσις, abortus Latinis dictus; ſymptoma in genere actionis naturalis læſæ facultatis retentricis uteri; quamvis etiam annumerari poſſit ſymptomatibus in genere exeuntium mutatorum præter naturam. Eſtque malum hoc non tantùm toti humano generi exitioſum & deſtructivum, ſed & mulieribus in id labi promis, periculoſiſſimum, nonnullis etiam lethale. Locuples hujus rei teſtis eſt Matrona ſpectatæ virtutis & pietatis, Martha, Reverendi Viri D^ni^ Georgii Thorne, verbi divini in urbe maritima Waymouth miniſtri laborioſiſſimi, conjux, undecim annorum curriculo, non ſine magno vitæ diſcrimine & virium jactura, ultra quindecim abortus vel deperditiones paſſa. Peperit illa à ſecundis nuptiis, propitiâ

pitiâ Junone, unam & alteram puellam; quarum utraque cùm debiles essent, fatis cessit. Ab illo tempore, nullâ, quod sciam, antecedente externâ causâ, nisi fortè luctu & mœrore, obitu liberorum contracto, ætatis suæ vigesimo sexto anno, ter per intervalla quædam, etsi breviora, imprægnata, totidem vicibus fœtum perdidit; quorum primus, quarto gestationis mense; alter, secundo; tertius, tertio corruptus fuit. Cui malo ut imposterum providè succurreret, debitis præsidiis usa, non sine abortûs periculo, tandem puellam completo gestationis termino enixa est; quæ ætatis suæ octavo anno, chronico morbo exhausta, magno parentum dolore, vitæ finem fecit. Elapso ab hoc partu mensibus octodecim, quartum patitur abortum tertio à conceptione mense; & exacto exiguo temporis spatio, denuo concipit; ut ferè solent, qui ad abortiendum sunt proclives; ac, sine periculo ἀποφθορᾶς, filium parit sed debilem, quæ tertio ætatis anno rachitide interiit, cujus obitum Deus opt. max. qui dulcia amaris miscere solet, filioli nativitate compensavit. Sed breve fuit istius gaudii momentum. Siquidem hic quoque in ipsius infantiæ flore parentibus ereptus, vitam

cum

cum morte commutavit. Cujus immaturam mortem trium annorum spatio sex abortus, quarto omnes mense, exceperunt. Hinc iterum imprægnata, filiolam aliam, variis usa remediis, & repetitis venæ sectionibus, non sine magna difficultate in lucem produxit; quæ vitæ usurâ per annum usa, reliquos secuta interiit; & paulò pòst alium fœtum perdidit, effluxâ à conceptu decimâ tertiâ septimanâ. Toto hoc tempore nihil curæ, nihil diligentiæ intermissum, ut à tam gravi malo immunis redderetur: Cùm igitur meo judicio res tota dependere videretur in cacochymia totius, cujus, præter alia, index erat fluor muliebris, quo molestabatur, unde transmissis humoribus vitiosis ad uterum, acetabula ejus repleta, accedente simul abortiendi consuetudine, potuerunt esse satis abortui causando; post debitam humorum præparationem, & exquisitam corporis purgationem, intermediis imprægnationis temporibus, sanguinis etiam missiones, uterum ipsum ab humiditatibus, quibus cotyledones repletæ erant, diligenter eluere laboravimus; postea quoque ad Chinæ decoctum longo tempore usurpandum, & tandem ad aquas minerales ferratas seu vitriolatas accessimus; quæ non

solùm

ſolùm detergunt & aperiunt, ſed & uteri partes flaccidiores deſiccare, & leni adſtrictione corroborare aptæ natæ ſunt. Sed ſine fructu; ab iis enim redux, quartâ vice in idem malum incidit, nihil proficientibus venæ ſectionibus, pulveribus, Electuariis, impediendo abortui dicatis, Emplaſtris, lapide Aetites & aliis compluribus; imò nec aliorum Medicorum, quorum opem implo-ravit, conſiliis ſaluberrimis. Etſi verò omni ſtudio malum hoc vinci minimè potuerit, id partim ipſi matronæ huic imputandum, quòd votis citius reimprægnata, remediorum ſtadium abrumpere cogeretur; partim ideæ vitii, magnitudini, motui & moribus, quæ potiſſimùm in morbis ſpectanda eſſe monet Galenus, non remediorum ineptitudini, aut Medicorum negligentiæ adſcribendum; ut non ſine cauſa Hippocrates dixerit, in morbis mulierum expugnandis à divinis auſpicandum eſſe; cùm non facilè quivis mulierum morbus ſuperetur, præſertim vetuſtus.

OBSER-

OBSERVATIO XX.

Abortus, cum inordinata menſium expurgatione, & Eſſere.

Mulieres frequenter abortientes, tandem ſteriles fieri, longâ rerum experientiâ notant practici. Id ipſum mihi obſervare datum, in generoſa Heroina Margareta, Nobiliſſimi Viri Dni Arthuri Radford, Armigeri, cui Deus lares poſuit in pago Dewliſh, conjuge, virtutis amantiſſimâ & prudentiæ laudibus præſtante, tenero & gracili corporis habitu, & vacillante valetudine. Hæc in ipſo juventutis flore quatuor abortus paſſa, meum in præſervatione implorat conſilium; de inordinata menſtruorum expurgatione, cum doloribus circa lumbos & imum ventrem, querula; nec non de tuberculis parvis ad rubrum vergentibus, duriuſculis, cum inſigni pruritu ſubitò univerſum corpus occupantibus, culicum morſibus ſimilibus, & paulò pòſt iterum evaneſcentibus, Eſſere Arabibus nominatis. Ut itaque perilluſtris hæc Heroina à frequenti abortûs accidente præſervaretur, ſi Deo viſum fuerit, ad deturbandam primùm

primùm alvi ſentinam, injectus fuit clyſter emolliens; & ſequenti die exhibita potiuncula. ℞ *Agarici trochiſcati* ʒjſß. *foliorum ſenæ electæ* ʒij. *Seminum aniſi* ℈j. *infundantur per noctem in ſ. q. aquæ artemiſiæ; in colatura diſſolve electuarii Diaphœnici* ʒjſß. *ſyrupi de artemiſia* ʒß. *aquæ cinamomi* ʒß. *Miſce, fiat potio, quæ blandè operationem ſuam peregit.* Effluxo die, inſtituta venæ ſectio, atque ex baſilica dextrâ detractæ ſeptem circiter ſanguinis unciæ. His præmiſſis, ad pleniorum cacochymiæ, pituitoſorum maximè humorum, quibus uteri vaſa & acetabula plena erant, evacuationem, uſa eſt Apozemate: ℞ *Radicum aperitivarum ana* ʒß. *Herbæ capillorum Veneris, roriſmarini, betonicæ, hyſſopi ana* Mß. *foliorum ſenæ electæ* ʒj. *Mechoacannæ* ʒiij. *Agarici trochiſcati* ʒjſß. *galangæ, zingiberis ana* ℈ij. *Fiat omnium decoctio in ſ. q. aquæ ad* ℔j. *cum colatura, in qua diſſolve ſyrupi magiſtralis ad melancholiam, & cichorii cum Rhabarbaro ana* ʒjſß. *Aquæ cinamomi* ʒij. *Miſce, fiat Apozema, pro quinque doſibus.* Hinc acceſſimus ad utri elutionem à materia mucoſa, lenta, craſſa & viſcida, qua repletas eſſe judicavimus cotyledones; freti Hippocratis autoritate, dum ſect. 5. aphor. 45. Mulieres inquit

quæ mediocriter corpulentæ, abortum faciunt, secundo mense aut tertio, sine occasione manifesta, ut contigit in hac Heroina, iis cotyledones muco sunt plenæ, nec præponderæ fœtum continere possunt, sed abruptis decidit. In eum finem injecti clysteres uterini, ex herbis, radicibus & aliis, quæ incidendi, attenuandi, & detergendi vires obtinebant. Factâ exquisitâ totius corporis & uteri expurgatione, devenimus ad partium corroborationem, per aquarum mineralium potationem, quas per mensem hausit, incipiendo à potu aquarum Ebesamensium, quæ nitrosæ sunt, quibus per sex dies indulsit. Egregiè enim detergunt, incidunt & attenuant, cum aliqua refrigeratione, & adstrictione. Deinde, post usum harum aquarum, ad aquas ferratas, à prædominio sic dictas, quoniam aliqua subest nitri commistio. Tonbrigenses nobilissimam patientem remisimus; quæ detergunt, aperiunt & uterum flaccidiorem desiccatione & adstrictione corroborant; in quarum usu per mensem plus minùs perstitit, non sine optimo successu; cùm ab iis menses imposterum ordinatè procederent, reseratis ex humoribus lentis & viscidis obstructionibus. Denique adversus illam sanguinis pituitosi

tuitosi ebullitionem, quæ efflorescentiam à culicum morsu vel potiùs ab urticarum tactu causatam æmulabatur, nihil præscriptum. Quid enim post transactam morbillorum eruptionem aut ebullitionem, jam diu præteritam, cui congener est hic affectus, ab Arabibus Essere vocatus, præscribi poterat; cujus causæ, ut & lumborum ac ventris dolori absciudendo, aquæ minerales satis fuerunt; utpote à sanguinis menstrui crassitie, & partium distensione à flatibus excitata, oriundo. His, injunctâ simul in sex rebus non naturalibus exquisitâ victûs ratione; sine qua, nec Medicorum consilia, nec pharmacorum administratio quicquam proficere possunt; nobilissima Heroina à periculo abortûs, non solùm laboranti molesti, sed & speciei humanæ inimici, liberata vixit; sed sterilem vitam ad mortem usque duxit.

OBSERVATIO XXI.

Abortus frequens curatus.

UBi nulla abortûs causa evidens est, conjecturâ potiùs, quàm cognitione duamur necesse est. Id accidit in casu Re-

verendi Viri, D^ni^ Samuelis Hieron, verbi divini in Devonia Miniſtri fideliſſimi, conjuge, ſæpius obortiente, parvæ ſtaturæ & mediocri corporis habitu. In hac juvencula, conſilium meum implorante, quantum quidem ex relatione ejus colligere potui, erat ſuſpicio quædam primi abortûs cauſæ, nimia ſcilicet extenſio; unde facilè primus abortus pro ſecundo viam parare potuit, & hic pro tertio; ità ut conſuetudine abortiendi infirmata, ſine auxilio facilè ſeſe haud unquam recollegerit. Huic ſuaſi, ne ocyùs, quàm par eſt, conciperet; ſed ut tantum temporis interveniret, quo robur & firmitudinem omnimodam acquiſiviſſet. A conceptione verò, ut à Venere prorſus abſtineret, conſului; donec abortûs tempus conſuetum effluxum, nec ejus reſtaret metus; ne ex nimia agitatione in eum præcipitaretur; id quod frequentiſſimè contingit, nemine obſervante. Juſſi quoque ut experientiæ ergò injectiones inſtitueret, ut pateret, an quid materiæ phlegmaticæ vel mucoſæ hæreret; ſed hoc ab ea neglectum; quod urgere deſtiti, cùm ipſe vix aliquid in utero hærere judicarem, ob probabilitates, quas ſtatus corporis ejus ſuggerebat. Quin potiùs præmiſſâ phlebotomiâ, & totius everri-

verriculo, accessi ad diæteticum, partes naturales corroborans, usum ejus per mensem continuando. ℞ *Sarsæ parillæ* ℥iiij. *Radicum chinæ* ℥jß. *Rasuræ cornu cervini* ℥j. *Cinamomi* ℥j. *passularum exacinatarum* ℥ß. *liquiritiæ* ℥j. *Decoque s. a. in vase duplici, & solatura aromatisetur* ℥ß. *cinamomi optimi.* Pro primis duabus hebdomadis addantur mellis ℥ij. Postea mel omittat. Huic remedio, tempestate favente, aquarum mineralium potus successit; quarum usum per mensem continuavit, magno commodo suo. Hæc duo remedia in aliis quoque ab abortu præservandis efficacissima semper deprehendi. Interim & sequens emplastrum corroborans, lumborum regioni applicatum: ℞ *Unguenti comitissæ* ℥j. *unguenti adstringentis Fernelii* ℥jß. *Mastiches, olibani, radicum bistortæ ana* ℥iij. *Sanguinis draconis, Boli armenæ ana* ℥j. *Resinæ, ceræ, colophoniæ una* ℥ß. *Terebinthinæ in aqua aluminosa lotæ q. s. Ms. fiat Emplastrum pro regione renum, lumborum & ossis sacri, ad bonam consistentiam redigendum*; quod & aliis in simili casu, si non incalescat, profuisse longâ experientâ expertus sum. Quodsi contigerit, ut utero habeat, quod paulò post aquarum usum contigit, cùm boni vigoris esset,

set, & sanguine abundaret, venam cubiti aperiendam suasi. Atque his ritè administratis, non tantum ab abortu fuit liberata, sed & liberos suscepit, quæ quidem possessio pulcherrima est, & divitiis, regiisque thalamis, ut cum Euripide loquar, præferenda.

OBSERVATIO XXII.

Partus difficilis naturalis.

ADmiranda quidem sunt naturæ in Embryonis formatione, vita, & nutritione opera; sed extremus ejusdem conatus in fœtûs exclusione, qui Latinis partus, Græcis vero τόκος dicitur, est singulare Dei opt. max. opus, cui jure cedunt septem mundi miracula, utpote captu intellectûs humani ipsiusque admirationis majus: ut non sine causa Galenus libr. 15. de usu part. Immortalem Dei providentiam miratus sit. Divinâ sanè manuductione & ope, homo per angustissimam viam inter duo ossa pubis, tanquam per rimam angustam, inter duos scopulos strata, in hanc ærumnarum vallem cum lachrymis & ejulatu progreditur, supinus cœlum versùs aspiciens; in qua actione nisi rerum conditor summus auxiliares manus

nus

nus adhiberet cùm infantis, cum matris vita, tanquam tenuissimo filo pendens, in extremo discrimine constituta esset. Hujus rei veritatem inter mille alias testatur Hesiera honestissimi Viri Thomæ Blandford, civis Dorchestrensis, pannis laneis conficiendis & vendendis victum quæritantis, conjux, triginta quinque circiter annorum, robusta, & firmo corporis habitu donata. Hæc antehac faustâ Junone Lucinâ aliquoties peperat; atque iterum gravida facta, exactis novem mensibus, cùm justum pariendi tempus instaret, & pariendi conatus continuò urgerent, attamen ob fœtûs magnitudinem parere non potuit; adeò ut, viribus vacillantibus, obstetrix cum adstantibus eam pro deplorata haberent. Ad hanc accitus, cùm alvum duriorem haberet, glande in anum per obstetricem immissâ, excrementa deturbavi, non tantùm ut fœtui liberior pateret exitus, sed & acrimoniâ ejus facultas expultrix ad expellendum fœtum instigaretur. Quo facto, pro virium refectione, assumpsit jusculum ex vino albo cum vitello ovi, cinamomo & tantillo croci, addito succharo paratum, quo vires quoadammodo restauratæ fuerunt. Ventri inferiori fotum adhibui ex radicibus liliorum alborum, bis-

malvæ; radicibus aristolochiæ utriusque; Malva, artemisia, & camomilla, nec non seminibus lini & fænugræci in aqua & vino albo coctis. A fotu verò pubem, coccygem & muliebria inungenda curavi Linimento, ex oleo liliorum alborum & lini, cum mucilagine seminis malvæ, lini & fænugræci nec non croci portiuncula, adjectâ cerâ, parato; ut uteri partes relaxarentur, & partes inferiores magis subsequentes redderentur. His factis, ad provocandum partum, propinavi decoctum florum leucoii lutei, & dictamni cretici in aqua verbenæ, addita confectione alkermes & saccharo perlato; umbilico folia lauri masticata, & plantis pedum persicariam applicari curavi; sternutationem provocavi; ægram verò forti animo esse jussi, & omnem spem in benignitatem Dei paternam collocare, persuasúmque habere, Deum in hisce anguſtiis opitulaturum, modò se morigeram præberet, coxis potiùs innixam, vel brachiis à mulierculis sustentatam, quàm sedentem aut decumbentem, ut sic faciliùs pareret; urgentibus autem verminibus, ut sese strenuam præberet in enitendo, ad expellendum fœtum, spiritum detinendo, & ad inguina depellendo, sedulò sum exhortatus; atque

atque sic, Deo juvante, intra horæ spatium, enixa est fœtum salvum, post bidui continuos dolores, & reliquum à partu puerperium feliciter transegit. Deo sit laus & gloria sempiterna.

OBSERVATIO XXIII.

Fœtus mortuus ob partûs difficultatem.

Elucescit in omni partu ineffabilis Dei conditoris Opt. Max. Providentia, immensa bonitas; sed multò magis fœtu in materni uteri latibulis demortuo; ut mirari sæpe subeat, ullam unquam mulierem fœtum extinctum eniti, atque ab interitu salvari. Ità paupercula quædam ex infima plebe, primipara, in pago Straton, secundo Dorcheſtriâ lapide dissito habitans, gravida facta, cùm jam pariendi tempus instaret, atque in ipso labore per triginta circiter horas vehementes dolores passa esset; tandem viribus prostratis pariendi conatus remittere, imò uterus nihil ampliùs moliri cœpit; obstetrix nullum ampliùs fœtûs motum, nec ipsa parturiens sentiebat; sed laboribus exhausta, mortuæ instar jacebat, & pro deplorata habebatur. Cúmque obstetrix, omnibus

lus suis remediis tentatis, nihil efficere posset; postquam misella jam ipsum triduum in partu periclitata fuisset, & animam agere videretur, atque maritus sandapilam sive arcam, cui imponeretur ad sepeliendum, procurâsset; accurrit ad me anus quædam, ei, ni fallor, consanguinea, siquid in tantis angustiis ars medica possit, periclitatura, lachrymabunda, obnixè orans, rogánsque, ut ei consilio auxilióque meo adesse velim. Etsi verò, tardiùs vocatus, de salute ejus omnino desponderem; attamen ne prognosticis relicta videretur, in re dubia aliquid agendum vel periclitanter duxi; suasi itaque, ut obstetrix balanum ex hiera picra, melle & sale gemmæ compositum ano immitteret, ad excrementorum evacuationem; ne uterus ab iis compressus in partu retardaretur. Mox uterum & muliebria linimento ex oleis relaxantibus, liliaceo, amygdalino, adipe anserino, & similibus inungi curavimus. Interim ad provocanda vermina, quæ penitus cessaverant, ut fere solent partu mortuo, exhibui ei ℥j. Teucrios, quam Pseudo-chamædrin vocant, cum cæruleis flosculis, ubique in vepretis nascentem, idque in hausta seri lactis, vino albo segregati. Erat enim tenuis fortunæ, ferendis

rendis sumptibus impar. Sumini verò & adversæ dorsi parti applicavi sacculum Cichorii totius in vino albo cocti, ipsum quoque vinum hujus decoctionis propinavi; quibus paucis, in aliis quoque mihi in simili casu non semel probatis, revertentibus doloribus, intra horæ spatium enixa est fœtum mortuum, postquam partûs labores ultrà triduum sustinuisset. Ab enixu verò, paucarum horarum spatio, incidit in motus convulsivos Epilepticorum æmulos; qui feliciter suppressi emulsione perlatâ. ℞ *Aquæ florum Tiliæ, & ceraſorum nigrorum ana* ℥ij. *Aquæ naphæ* ℥j. *Aquæ Epilepticæ Langii & lumbricorum compoſitæ ana* ℥ß. *ſaccharı perlati* ℥vj. *Miſce*, cujus assumpsit cochlearia duo pro vice, inunctâ simul spinâ oleo amygdalino, de castoreo, & similibus. Tantum verò hac curationis methodo profecimus, ut quæ ab omnibus pro deplorata habebatur, Deo opifice & moderatore, restitutionis spem præberet; & refocillata jusculis, tandem integram valetudinem recuperaret. Quod Dei bonitati & indulgentiæ unicè adscribendum.

OBSER-

OBSERVATIO XXIV.

Secundina ante fœtum excluſa.

SEcundinarum excluſionem, Medici, & inter eos Franciſcus Ranchinus Medicus, & profeſſor Regius celeberrimæ Univerſitatis Monspelienſis lib. de morb. in partu, pro certiſſimo ſigno habent fœtûs mortus; eò quòd commeatum ſpiritûs materni & caloris vitalis interceptum & interruptum eſſe indicet. Adfui tamen parturienti Heroinæ, Catharinæ, nobiliſſimi æquè ac humaniſſimi Viri D^ni^ Guilielmi Frampton Armigeri de Morton, Conjugi lectiſſimæ, & fœcundiſſimæ, Melancholicæ admodum & valetudinariæ, quæ in δυσκόλῳ ſeu partu difficili, tandem ſecundinam ante partum excluſerat, non tantùm fœtu, ſed & matre ſalvâ; niſi quòd ab enixu hyſtericis aliquot paroxyſmis tentata fuit. Nempe homines ſæpe à periculis & morbis ſæviſſimis liberantur divinâ virtute, & quòd hæc Heroina ſervata, ſolâ Dei bonitate & clementiâ contigit; cui ſit laus & gloria in ſecula ſeculorum.

OBSER-

OBSERVATIO XXV.

Lochiorum suppressio lethalis.

NAtura, provida humani corporis opifex, geminâ purgatione muliebre corpus à redundanti crudi sanguinis excremento & fæcibus expurgare solet. Primùm enim id quovis mense natura molitur, nisi in opere suo impedita fuerit. Altera uterum ferentibus à partu, etiamsi abortiverint, debetur. Hoc utroque profluvio Natura ab omnifaria morborum tyrannide muliebrem sexum præservat illibatum. Si verò altera harum subsititerit, tum tota crudelium morborum phalanx atrociter irruit. Multùm tamen deterior est ejus evacuationis, quæ post partum fit, suppressio. Nam sanguis ille impurus & fæculentus, qui à partu expurgari debet, tanquam residuum inutile alimenti fœtûs, si retineatur, aut corrumpitur, aut refluit, aut regurgitat, multósque formidabiles morbos parit; quorum catalogum recenset Hippocrates lib. 1. de morb. mulier. & lib. 1. de nat mul. sæpe etiam ipsam mortem accelerat. Cujus rei triste nobis exemplum

emplum præbet antiquâ multorum honorum decore clarâ familiâ oriunda Heroina Anna, nobilissimi Viri D^ni Johannis Dodington Armigeri, Breameræ, sexto à Saro lapide distantis, habitantis, conjux & sedula vitæ socia, ætatis suæ vigesimo sexto circiter anno, bene habita & sanguineo temperamento prædita. Hæc, cùm gravida esset facta peperit nono ingravidationis mense puellam, felici Junone Lucinâ, puerperiis ex naturæ instituto rite procedentibus. Cùm verò in enixu, unguibus obstetricis, alioquin in obstetricandi arte peritæ, leviter fortè læsa esset, adstantes mulierculæ nimis curiosæ, partem læsam nescio quo oleo inunxerunt; unde, sive olei adstrictione, sive frigore contracto, Heroina hæc, meliori fortunâ digna, incidit in omnimodam Lochiorum suppressionem, cum gravi diarrhæa mox subsequente; translatâ proculdubio corruptâ materiâ per metastasin ab utero ad intestina; accedente febri, & summâ virium jacturâ. Adhibiti duo Medici Saro in consilium; elapso biduo, cùm res ægræ in pejus ruerent, me quoque ad viginti octo milliaria distantem iis adjungunt, qui ipsi sæpiùs cum successu medicinam fecerant. Varia huic Heroinæ communi consilio administrata

strata fuerunt remedia, sed sine fructu, renuente Apollinis numine. Siquidem perseverante die noctúque alvi fluxu, cum maxima spirituum & caloris nativi attritione, sexto à partu die exacto, extincta, spiritum suum per illum, qui mortis victor & triumphator, æterno Deo tradidit, magno propinquorum luctu & dolore. Scilicet, cùm in morbis contrariæ sunt indicationes, sibi invicem pugnantes, ut quod est affectûs remedium, cum aliis & præcipuè virium tenore pugnet, tum incerta & dubia est curandi ratio; & affectu insanabili relicto, perit æger.

OBSERVATIO XXVI.

Puerperiorum suppressio lethalis.

SImilis priori observationi casus mihi in praxi mea occurrit, in sartoris cujusdam Dorchestrensis, Thomæ Bartlet conjuge primipara; cui, fluore alvi correptæ, mulierculæ imperitæ pruna sylvestria, inter duas patinas cum saccharo cocta, esui exhibuerunt; unde non tantùm Lochia omnino suppressa, nec ullis ampliùs remediis revocari

cari potuerunt; sed & alvi fluxus ingravescebat; ut tandem, spiritibus profusis, & calore nativo extincto, extremum spiritum exhalaret. Usque adeò periculosa est puerperiorum suppressio.

FINIS.

MVSEVM BRITANNICVM